

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА
АРХІТЕКТУРИ

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske
SVEUČILIŠTE SJEVER

МАТЕРІАЛИ

**Міжнародної
науково-методичної
конференції**

**«УПРАВЛІННЯ
ЯКІСТЮ
ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ»
Частина 2**

Конференція – XXIII

19-20 квітня 2018р.

ОДЕСА – 2018

М 341

УДК 338 (063)

В збірнику наведені матеріали, які докладалися на XXIII Міжнародній науково-методичній конференції «Управління якістю підготовки фахівців» (м.Одеса, 19-20 квітня 2018р.), висвітлюються: результати науково-методичної роботи ОДАБА й інших ВНЗ та організацій **України, Хорватії, Польщі, Словачії, Молдови** з питань:

- модернізації структури та змісту освіти;
- завдань вищої освіти у сфері гуманітарного розвитку суспільства;
- розвитку наукової та інноваційної діяльності в освіті;
- методичного забезпечення та організації навчального процесу;
- удосконалення інформаційно-ресурсного забезпечення освіти і науки.

Редакційна колегія:

Ковров А.В., к.т.н., професор – голова

Крутий Ю.С., д.т.н, доцент - заступник голови

Клименко Є.В., д.т.н., професор

Голубова Д.О., к.т.н., доцент

Ажаман І.А., д.е.н., доцент

Денисенко В.Ю., к.т.н., доцент

Герасімова Д.Л., доцент

Григор'єва В.Б., к.пед.н., доцент

Окландер Т.О., д.е.н., доцент

Пандас А.В., к.е.н.

Ярьоменко І.С., к.арх., доцент

Відповідальні секретарі:

Лесняк М.О.

Яричук К.С.

Рекомендовано до друку
Методичною Радою ОДАБА
(Протокол № 7 від 28 березня 2018р.)

Тези доповідей надруковано в авторській редакції. Автори матеріалів несуть відповідальність за вірогідність наведених відомостей, точність даних за цитованою літературою та за використання даних, що не підлягають відкритій публікації.

Відповідальний за випуск: д.т.н., доцент **Крутий Ю.С.**

©Одеська державна академія будівництва та архітектури, 2018

***МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО
ПРОЦЕСУ***

METÓDA ŠTUDIJÚCICH LITERATURNÝCH PRÁC NA ARCHITEKTÚRU

FILIP RONN

Slovenska Technicka Univerzita, Bratislava, Slovensko

OLEKSANDR VASYLENKO, NADEZDA POLSHCIKOVA

Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture, Odessa, Ukraine

Význam autorov tejto štúdie si myslel, že sa vloží do svojich pracovných otázok architektonickej kultúry života všeobecne a problematika mestského priestoru, najmä možno odôvodniť tým, že dvadsiateho storočia, a ešte viac tak XXI storočia - čas zvýšiť tok informácií; doteraz sa nahromadilo veľa práce vrátane tých, ktoré sa venujú architektúre. Preto je dnes potrebné pochopiť, čo sa deje v architektúre, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou kultúrneho procesu, prostredníctvom štúdia textov. K architektúre, ako najdôležitejšej časti svetovej kultúry a najuznávanejšej pre vnímanie, ľudia vždy prejavovali zvýšený záujem, a preto mnohé texty sú venované architektúre a architektonickým problémom mesta. Mesto je jedinečným priestorom, ktorý sa neustále podieľa na živote svojich obyvateľov, akýsi text, ktorý dáva ľuďom "informácie na čítanie". Každý občan svojou vlastnou cestou emocionálne reaguje na priestor mesta a vytvára svoj dojem o ňom. V tejto súvislosti, o meste, mestskej, sociálnej, symbolické, zmyslové problematika mestského priestoru písať nielen architekti, ale aj odborníkov, ktorí študujú na mesto z hľadiska filozofie, kulturológie, sociológie, semiotika a ďalšie súvisiace vedy.

Pre vytvorenie objemu vízie a integrované vnímanie textov o architektúre a autori-architektov a odborníkmi z iných odborov poznania, metódy štúdia diela môžu byť ponúkané o architektúre ako text tohto javu, ktorý prispeje k hlbšiemu štúdiu a analýze práce, realizácia týchto textov miesto v kultúre vo všeobecnosti. Text sa rodí, tvorí pod priamym vplyvom osobnosti autora, jeho svetonázoru. Na druhej strane, totožnosť autora vyvíja v kultúre, ktorá existuje v určitom časovom období, z historického hľadiska, ktoré sú založené na kultúrnych a historických skúsenostiach z minulosti. Komplexné štúdie a porozumenie textu ako zložitú štruktúrou pomôže pochopiť nielen autormi diela, ale aj celú kultúru v kontexte dejín.

Prvá etapa je výber materiálu, oboznámenie sa s textom a autor (autor-architekt alebo špecialista z inej oblasti vedomostí).

Druhou etapou je identifikácia extratextových vzťahov textu existujúcich v špecifických sociálno-sociálnych, kultúrnych a historických podmienkach v určitom časovom kontexte.

V tomto štádiu sa berú do úvahy tieto body:

- určenie obdobia písania diela;
- určenie významu práce pre ďalší rozvoj kultúrnych štúdií a architektonických vied.

Tretou etapou je analýza textu, ktorá sa uskutočňuje prostredníctvom:

- určenia pozície autora s identifikáciou hlavnej myšlienky textu (konceptná analýza);
- definícia žánru práce, analýza zloženia textu a jeho umeleckých výrazových prostriedkov (jazyková analýza);
- Identifikácia základných pojmov, pojmov, ktoré odhaľujú základný obsah textu (analýza tezaurusu).

Štvrtou etapou je pochopenie čítaných textov o architektúre.

Piata etapa je porovnanie textov autorov-architektov a odborníkov z iných oblastí vedomostí, porovnanie rôznych názorov, postoje autorov. Metodológia predpokladá paralelné štúdium textov o architektúre rôznych autorov (autorov - architektov a špecialistov z iných oblastí vedomostí), ktoré sa uskutočňujú vo fázach odhaľovania extratextových vzťahov textov, ich analýzy a porozumenia (tabuľka. 1).

Technika štúdia diel architektúry ako textového fenoménu pomôže širokej škále ľudí, ktorí nie sú ľahostajní k problémom kultúry, optimalizovať prácu s textami vrátane architektonických, aby si uvedomili svoje miesto a význam v rámci všeobecnej kultúrnej paradigmy.

Tabuľka. 1

Metódy štúdia diel architektúry ako textového javu

I. etapa	Výber materiálu, znalosť textu a autor (autor-architekt alebo odborník z inej oblasti vedomostí)
II. etapa	Identifikácia textu mimo textových vzťahov
III. etapa	Analýza textu (grafika - určenie polohy autora, identifikovať hlavné myšlienky textu lingvinisticky - definícia žánru textu, analyzovať jeho zloženie, umelecké a výrazové prostriedky, tezaurus - identifikácia kľúčových pojmov, termínov, odhaľuje základné obsah textu)
IV. etapa	Zrozumiteľnosť textov
V. etapa	Porovnanie textov autorov-architektov a odborníkov z iných oblastí vedomostí

Literatura:

1. Jelenčík B. Manažment diela architektúry a dizajnu / Branislav Jelenčík // Slovak Journal of Civil Engineering. – Bratislava: 2017/1. - S. 31 – 34.
2. Hybrids III. Residential mixed-use buildings / J. Mozas, A. Fernandez, J. Arpa // Architecture+Technology magazine. — 2009, spring-autumn. — Barcelona, Vitoria-Gasteiz, 2009.
3. Tools for inhabiting the present. Housing for the 21-st century / Josep Maria Montaner, Zaida Muxi, David H. Falagan. — Barcelona: Actar D, 2017. — 208 p.

IMPROVEMENT OF THE METHOD OF EXECUTION OF GRAPHIC WORKS ON THE ENGINEERING GRAPHICS

KERNYTSKYY I., NIKITENKO O.,

Warsaw University of Life Sciences – SGGW, Warsaw, Poland

KALININ A.A., KALININA T.A.,

Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture, Odessa, Ukraine

Engineering graphics is one of the disciplines that make up the basics of engineering education. While studying this discipline in higher educational establishments was always considered that its basics are laid in the pre-university education system. However, in the conditions of intensive reformation of the education system, based on sometimes groundless considerations, in school programs in Ukraine the study of drawing is planned as an optional lesson. As a result, students without sufficient training in engineering graphics come to the first year of course. In a number of cases, even among students of Industrial and Civil Engineering specialty of Odessa state academy of Building and architecture.

In such circumstances, teachers have to deal with mixed audience of students and devote much of their time to explaining the elementary graphic constructions. Of course, this cannot favor the full-fledged level of the lecture. Naturally, in these conditions it is necessary to seek out own reserves for activation of the educational process, moreover, the number of classrooms studies of engineering graphics in the curriculum of higher education is steadily decreasing with the emphasis on self-study.

At the department of drawing geometry and engineering graphics of OSABA (OGASA), the activation of the educational process under the current conditions the work is conducted systematically on determining the effectiveness of various proposals and recommendations, for example, the Bologna Process [1, p 74]. In a number of scientific works of the department, including those published in co-authorship with Polish colleagues, experimentally-proved were substantiated, often they are not in favor for the recommendations "from above".

In search of their own reserves to improve the methodology teaching of engineering graphics, significant research work on the department was devoted to the search for time reserves for the successful performance of classroom graphic work by students. As an experiment, the teachers developed and tested individual assignments for most of the course topics.

The peculiarity of such tasks was that the A3 drawing paper contained the initial data, brief methodological instructions for the implementation of each of them, and a part of the graphical constructions was executed, which would take students a lot of

time to build them, but, at the same time, do not require special graphic training. In this case, students had the opportunity to focus on the main part of the assignment, which contributed to its successful implementation and a deeper assimilation of the material by the students.

As an example, Fig. 1, *a* shows the format A3 with the condition of the task, intended for the graphical work "Construction of contours of excavation work on arrangement the building site", and in Fig. 1, *b* – the task fulfilled by the student in accordance with Fig. 1, *a*. In this case, the time savings for a student is about an academic hour.

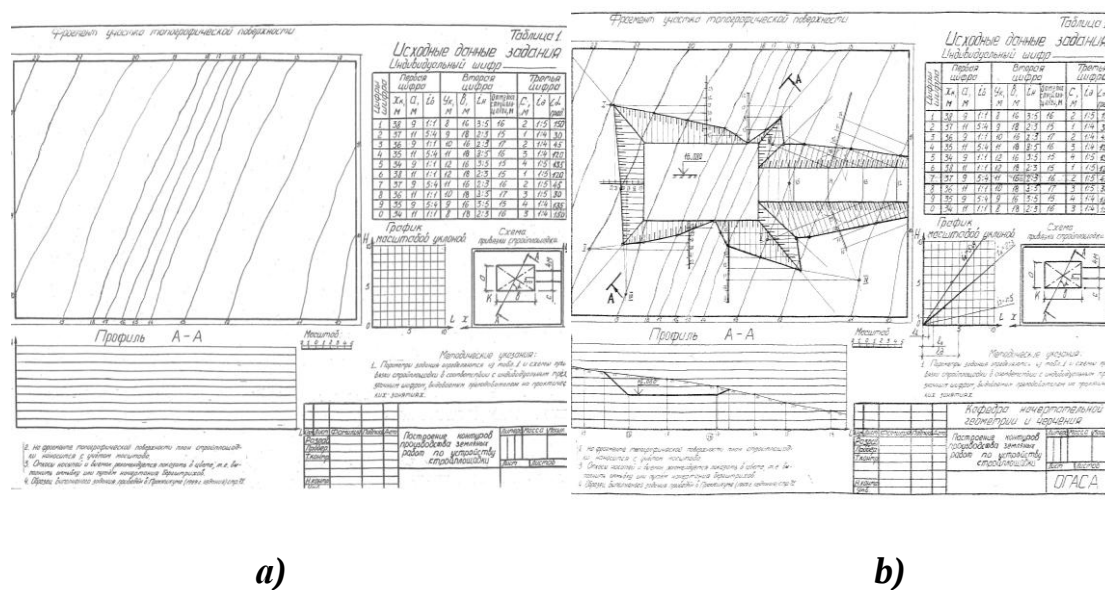

Fig. 1. Work "Construction of the contours of excavation work on arrangement the construction site"

a) A3 format with the conditions of the task

b) the task completed by the student

In the current situation, on the basis of conducted research, teachers should pay more attention to the preparation of the initial graphic materials for ensuring implementation by students tasks on practical classes within the time provided in the work program.

References:

1. Калинин А.А., Козлов М.А., Аргументы, факты и Болонский процесс. Матеріали XII міжнародної науково-методичної конференції «Управління якістю підготовки фахівців», – Одеса, 2007. – С. 74.

STRATEGIES OF DETERMINING WORD MEANING

KIT N. V.

Military Academy, Odesa, Ukraine

While reading a text, it is more important to understand the idea of the whole text than each word. But frequently a single word gives additional clues to the concept and style of reading. Coming across unfamiliar words readers may look them up in a dictionary. But there are some effective strategies that can help you make sense of the word, if there is no possible access to a dictionary, namely determining word meaning from context and determining meaning through word analysis. These two strategies may greatly improve students' reading skills and make the process of reading more interesting.

Determining a word meaning from context implies using the words and sentences that surround a certain word that explain what the word means, the so called context clues. They may include different types. For instance, definition is the clearest for understanding an unfamiliar word, as well as restatement, which are often marked by commas or special phrases. Writers can also use comparisons. Finding similarities between the described things, readers disclose the meaning of the new word. Example and contrast are other types of context clue that can reveal the meaning of a certain word or phrase. They may be signaled by special words, such as conjunctions, adjectives, adverbs, etc. Thus, readers should examine attentively the descriptive details in a sentence and even in a paragraph to draw a conclusion about unfamiliar words.

Determining a word's meaning through word analysis is another strategy to get an idea about the meaning of an unfamiliar word. Analyzing word parts, such as prefixes, suffixes, roots, which can be even of Latin or Greek origin, readers can determine the meaning of the whole word. Knowing the meanings of these word parts allows you to recognize the parts of speech, attaching prefixes and suffixes can help form new words. Every student may organize the charts of word parts and their meanings as they like.

These two strategies can help students and all EFL learners develop their vocabulary by means of context and recognizing the word parts. They can be mastered only by practicing which will result not only in increasing the number of words learned and transferring new words to active vocabulary, but also in improving reading, writing and speaking skills. Learners will be able to express themselves more accurately. Thus, students should be taught to use these strategies at the educational institutions of any level in order to enlarge their vocabulary and to make their speech more precise and proficient.

HOW TO MAKE THE LEARNING PROCESS AT THE ENGLISH LESSON MORE EFFECTIVE

SVETLENKO M.S.

Military Academy, Odesa, Ukraine

Each group consists of students of different levels, learning styles, ages, social and cultural backgrounds. Also there are sometimes male and female students in one group. Some students are visual, others are auditory or kinesthetic. Some of students have been learning English for five or more years, some of them began learning English only at the Military Academy.

All these factors make the learning process more difficult. For example, when stronger students finish an activity, weaker ones are only in the process of thinking what to do and they need help. It is very difficult for such students to learn English, because they must work hard, but they don't have time, motivation and often they are lazy. That is why it is necessary for an English teacher to think how to make the learning process more effective, interesting and appropriate for all students.

According to Jeremy Harmer [1] there are some ways of dealing with students of different levels. The first one is *differentiation*. For each activity the teacher can prepare some extra tasks for stronger students not to wait for the rest of the class. These can be little worksheets, puzzles, readings, role-plays, and so on. As weaker students usually have more problems with grammar it can be necessary to prepare for them some extra grammar material. While they are doing these exercises, stronger students can be discussing some problems in pairs or in a group. They can also be given a text for reading comprehension or some writing activities.

The students can also have the same text for reading or for listening but “do different tasks depending on their abilities” (Harmer, J. (2010)). For example, the weakest students can have “true or false” questions, stronger ones can have questions for specific information and the strongest— questions for discussion. The teacher also can shorten course book texts for weaker students and make them more complicated for stronger ones, for example, make some gap-filling in the texts, give the paragraphs in the wrong order, give them the task to think about the title to the whole text or to each paragraph, and so on.

It is also possible to differentiate the tasks according to the students' learning styles. If the majority of the students in each group belong to the visual, the teacher can prepare some diagrams, graphs, charts, maps, crosswords as activities for reading and listening texts. But as some of the students can be auditory, it is possible to prepare for them other activities, for example, to complete the gaps in the text while

listening, to imagine the picture of the story while reading and to tell it to the whole class or to the small group, to act out dialogues or role-plays, some verbal games.

In each group there are some shy students who are afraid to speak in front of the whole class. In this case it is possible to create some drama-show when the students have to learn their roles and act them out. In the role of other people even shy and weak students feel themselves more confident because they aren't themselves, they wear somebody's masks and act as other people.

In order to broaden the student's cultural background the teacher can prepare for the whole class interesting extra materials about geography, culture and history of English-speaking countries or to ask students to make their own presentations to different topics.

Then it is possible to create some knowledge quizzes to the geography, culture and history of the English-speaking countries, make team-games, even give some small presents to the winners. In such activities all students can feel themselves equal because here they use only their memory and do not have to show the knowledge of grammar, vocabulary, or skills. It can be interesting for them and increase their motivation.

It is also possible to give different types of homework to the students of different levels. Weaker students can get more grammar exercises and stronger ones can have more creative activities, where they also can show their grammar knowledge and develop productive skills, especially writing.

To check their grammar progress the teacher can give the students some short tests to see their results and problems. It is also possible to differentiate these tests according to the level of the students. For example, in the task "gap filling" the length and complexity of the given sentences can be different. The teacher can also give them writing activities of different level and correct their mistakes also according to their level. It can be useful to write to each student a short feedback where the teacher shows the students their own progress and points to the difficulties and material to revise.

All these ideas can improve the students' process of English learning and improve their motivation.

Literature:

1. Harmer J. How to teach English, 2010.
2. Thornbury S. How to teach Grammar, 1999.
3. Ur P., Wright A. Five-Minute Activities. – Cambridge: Cambridge University press, 1993.

THE ROLE OF COLLABORATION IN TEACHING ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES

VASYLIEVA G.V.

Military Academy, Odesa, Ukraine

The aim of this paper is to share experience by considering teacher's collaborative role in the process of organizing and conducting a team-shared course.

While teaching the MDMP (Military Decision Making Process) course we have applied the team-shared course method, where the lectures are provided by Ukrainian specialists, practical tasks and case-studies are organized in English and English for Specific Purposes (ESP) lessons are in between but constitute a considerable part of the course, as they aim to develop linguistic competence and ability of students to communicate with their foreign counterparts at professional level. Like any course which is provided by a team, it involves a lot of collaboration. Setting goals, developing the curriculum, selecting teaching materials and designing the lessons become the matter of discussion and dispute, where functional roles of the participants dominate depending on a stage above. At some stages like setting objectives and developing the curriculum, ESP teacher plays a supporting role but is completely responsible for selecting materials and designing the lesson.

At the lessons the relationship of the students and their teacher is more of a partnership. It is the teacher, who decides on the teaching method creating learner-centered environment, choosing the way of their materials presentation and practice. However, it is very much the students who "navigate" the process by prompting the tasks they have to carry out and situations they have to deal with. ESP teachers need to have considerable courage and willingness to listen to their students, tolerate their criticism, and feel interested in the activities the students are involved in, in order to design lessons which meet the students' needs.

What is more, students may play a decent role in an evaluation process, which might increase considerably in progress test. Students are interested in getting professional knowledge so they might participate in administration of progress tests, which can be designed in a form of quiz competition. According to my experience, such progress tests involve less cheating and provide more reliable results.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ КУРСАНТІВ

АКСЬОНОВА О.М., ГОРЛІЧЕНКО М.Г.

Військова академія, м. Одеса, Україна

У зв'язку зі складними задачами, що постають сьогодні перед системою освіти майбутніх офіцерів у військових навчальних закладах України, виникає необхідність застосування нових методів навчання та контролю рівня навченості курсантів.

Будь-який вид занять, що створює умови для пізнавальної активності курсантів, пов'язаний із самостійною роботою. Самостійна робота курсанта є одною з найважливіших складових навчального процесу під час якої відбувається формування навиків, умінь, знань, що забезпечує засвоєння курсантом прийомів пізнавальної діяльності, здатність розв'язувати навчальні, а в подальшому й професійні задачі.

В широкому сенсі під самостійною роботою слід розуміти сукупність всієї самостійної діяльності курсантів, як у навчальній аудиторії, так й поза неї, у контакті з викладачем, та й при його відсутності.

Акцент на самостійну роботу в навчальній діяльності курсанта потребує адекватної системи контролю знань в процесі навчання і що є не менш важливим – системи самоконтролю і самооцінки.

Серед сучасних освітніх технологій особливе місце в професійному становленні фахівця займає технологія рефлексивної самооцінки (Кучина Л.І., Сердюк Т.В., Троїцька Т.С., Український Я.І., Штокалев М.Я.).

Етап рефлексії на занятті є необхідною умовою створення розвиваючого середовища. Рефлексія гарантує курсантові можливість переосмислення стереотипів свого попереднього досвіду, адекватності процесів самооцінювання. В сучасній педагогіці під рефлексією розуміють самоаналіз діяльності та її результатів, самооцінку.

Однією з найбільш використовуваною формою рефлексивної самооцінки індивідуальних освітніх досліджень тих, хто навчається, є портфоліо.

По одній з класифікацій типів оцінки портфоліо відноситься до неформальної якісної оцінки, яка спрямована на контроль знань та умінь того, хто навчається, з метою створення для нього відповідної траєкторії навчання.

Портфоліо має декілька функцій:

- діагностична – фіксує зміни та зріст за певний період часу;
- цілепокладання – підтримує навчальні цілі;

- мотиваційна – заохочує результати тих, хто навчається, викладачів, батьків;
- змістовна – розкриває весь спектр виконаних робіт;
- розвиваюча – забезпечує безперервність процесу навчання;
- рейтингова – показує діапазон навичок та умінь.

Зміст та функції портфоліо залежать від його виду та мети, для якої він створюється. Можна назвати основні дві групи: портфоліо досягнень, мета якого показати досягнутий результат, і портфоліо процесу, що спрямований на фіксацію та аналіз процесу роботи в певній області.

При використанні даної технології доцільно звернути увагу на те, що при застосуванні її для групи курсантів з метою накопичення та аналізу матеріалів з дисципліни, портфоліо складається курсантами самостійно для оцінки свого прогресу. Викладач може лише допомогти організувати цей процес та оцінити досягнення.

Оцінка портфоліо проводиться курсантами сумісно з викладачем. Портфоліо не порівнюється ні з якими еталонами. Проводиться лише порівняння попередніх та теперішніх результатів роботи курсанта. Курсант порівнюється лише сам с собою.

Можна оцінювати прогрес в цілому, а можна за певні розділи. Категорії матеріалів при оцінюванні можуть бути такими:

- обов'язкові – контрольні, самостійні роботи, поточний контроль тощо;
- пошукові – виконання проектів, розв'язання нестандартних задач, завдань підвищеної складності, рефератів, інші види творчих робіт;
- ситуативні – використання вивченого матеріалу до практичних ситуацій, розв'язання прикладних задач, виконання лабораторних робіт;
- описові – складання біографій, історичні описи, реферати;
- зовнішні – відзиви викладачів, сокурсників тощо.

Сенс технології портфоліо полягає в тому, щоб навчити курсантів відбирати, систематизувати та аналізувати інформацію, працювати з різними джерелами інформації, досліджувати динаміку ставлення курсанта до навчальної дисципліни, процесу засвоєння робочої програми дисципліни.

Технологія портфоліо передбачає організацію процесу контролю, самоконтролю та взаємоконтролю на основі системного, особистісно-орієнтованого, компетентнісного та рефлексивного підходів, які забезпечують взаємодію курсанта і викладача.

НЕКОТОРЫЕ ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ИНДИВИДУАЛЬНЫХ ЗАДАНИЙ МАГИСТРОВ ТЕХНИЧЕСКИХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ

БАЛДУК П.Г., СУРЬЯНИНОВ Н.Г.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г.Одесса, Украина*

Учебный план подготовки магистров любой специальности характеризуется с одной стороны небольшим объемом аудиторных часов (18 часов в неделю), с другой стороны – необходимостью изучения достаточно большого количества специальных дисциплин. В процессе освоения нового материала магистры должны выполнить целый ряд объемных индивидуальных заданий (курсовых работ и проектов, контрольных и расчетно-графических работ). Как сделать так, чтобы и студентов не перегрузить этими заданиями, и обеспечить приобретение необходимых знаний и умений?

На наш взгляд, один из путей решения этой проблемы при подготовке магистров технических специальностей заключается в создании так называемых «полуфабрикатов» индивидуальных заданий. Объясним это на примере выполнения РГР и курсовых работ по численным методам магистрами специализации «Компьютерная механика».

Магистры данной специализации получают на кафедре строительной механики не только необходимые исходные данные и методические указания по выполнению индивидуального задания, но и электронные документы «полуфабрикатов» индивидуальных заданий. Документы в редакторе Microsoft Word содержат тексты составов заданий, основные комментарии по ходу выполнения работ, набранные в редакторе формулы и т.д. Листы в редакторе Microsoft Excel содержат готовые вспомогательные блоки стандартных вычислений.

Имея указанные документы, студенты меньше времени тратят на рутинную работу по текстовому и графическому оформлению пояснительной записки, на вычислительные процессы, изученные ими на младших курсах. Больше внимания они уделяют вновь изучаемым процедурам. Они оперируют предоставленными им блоками стандартных вычислений как пазлами, складывая их для решения своих конкретных задач.

Что выигрывает студент при таком подходе к выполнению индивидуального задания? Выигрывает в возможности, в рамках отведенного ему времени, разобраться с методами решения гораздо большего количества задач по изучаемой дисциплине, приобрести больше знаний и умений.

РЕАЛИЗАЦИЯ ВОПРОСОВ ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ПОДГОТОВКИ СТУДЕНТОВ И СОТРУДНИКОВ

БАНДУРКИН С.К., ИСАЕВ В.Ф.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г.Одесса, Украина*

Вопросы повышения уровня качественной подготовки бакалавров, магистров, аспирантов и сотрудников ОГАСА (Одесская государственная академия строительства и архитектуры) актуальны, особенно на современном этапе развития Украины. Рассмотрим на примере сотрудничества с фирмой HERZ ARMATUREN GES.M.B.H. Armaturen Ges.m.b.H. (Австрия) пути реализации этого вопроса. В феврале 2018 г. исполнилось 14 лет сотрудничества академии с фирмой HERZ ARMATUREN GES.M.B.H., являющейся ведущим производителем оборудования современных систем отопления и кондиционирования воздуха в Европе. Опыт взаимодействия между фирмой и ОГАСА позволяет выработать определенный алгоритм. Его можно перенести на другие фирмы, и он может быть полезен выпускающим кафедрам.

Сотрудничество ОГАСА с фирмой осуществляется следующим образом:

1. Участие в технических семинарах, стажировках в Австрии магистров и преподавателей ОГАСА;
2. Обучение современным энергосберегающим технологиям:
 - Семинары по овладению программным обеспечением фирмы HERZ ARMATUREN GES.M.B.H. (преподаватели и студенты);
 - Использование разработок фирмы HERZ ARMATUREN GES.M.B.H. в курсовом и дипломном проектировании;
 - Проведение ежегодного конкурса дипломных проектов бакалавров, магистров;
3. Создание лабораторных стендов и специализированной лаборатории;
4. Обеспечение фирмой последними релизами программных продуктов, увеличение библиотечного фонда кафедр института, проведение презентаций новых книг, изданных под эгидой фирмы;

5. Совместные научные хоздоговорные разработки фирмы HERZ ARMATUREN GES.M.B.H. и ОГАСА;
6. Реконструкция действующей системы отопления корпуса института Гидротехнического строительства и гражданской инженерии (ГСГИ) ОГАСА и создание на ее базе учебного и научно-экспериментального центра;
7. Участие и постоянное обновление стендов фирмы в инновационном центре института ГСГИ;
8. Повышение квалификации сотрудников фирмы HERZ ARMATUREN GES.M.B.H. в ОГАСА;
9. Подготовка в ОГАСА специалистов для фирмы HERZ ARMATUREN GES.M.B.H.;
10. Инвестиции фирмы в развитие спорта в ОГАСА.

В рамках вышеперечисленных мероприятий в период с 2005 по 2018 год 40 преподавателей ОГАСА прошли стажировку и обучение на научно-технических семинарах в различных филиалах фирмы HERZ ARMATUREN GES.M.B.H. в Австрии.

Для внедрения современных методик расчета и знакомства с оборудованием, используемым при их изучении, ежегодно на базе института гидротехнического строительства и гражданской инженерии проводятся учебно-технические семинары ведущими специалистами фирмы. По результатам их проведения ежегодно проводится конкурс дипломных проектов с использованием методик расчета и оборудования HERZ ARMATUREN GES.M.B.H. с вручением дипломов.

В этих конкурсах приняли участие 89 выпускников академии по специализации Теплогазоснабжение и вентиляция.

Институтом ГСГИ и компанией HERZ ARMATUREN GES.M.B.H. была разработана программа по внедрению новейших информационных технологий в учебный процесс. С этой целью введена в эксплуатацию специализированная лаборатория «Энергоэффективные системы отопления».

В ней предусмотрено проведение лабораторных исследований и учебных занятий на стенде современных систем водяного отопления. Стенд используется для проведения учебных и научных исследований по курсу «Автоматизация систем отопления», лабораторные занятия введены в сетку расписаний и факультативов, по дисциплине «Отопление» для студентов образовательно-

квалификационного уровня «Бакалавр» - 3 курс, 4 курс, «Магистр» - 1 курс. При проведении занятий используется компьютерная приставка, позволяющая определять гидродинамические характеристики транспортируемых потоков жидкости и определять потери давления в запорно-регулирующей арматуре фирмы.

На базе учебного и научно-экспериментального центра (реконструкция системы отопления учебного корпуса института гидротехнического строительства и гражданской инженерии) изучались гидравлические режимы инженерных систем, проводились эксперименты, положенные в основу диссертации кандидата технических наук, защищенной сотрудником кафедры Отопления, вентиляции и охраны воздушного бассейна.

Сотрудниками кафедры Кондиционирования воздуха и механики жидкости выполнена научная хоздоговорная тема «Снижение уровня шума терморегулирующими головками в экстремальном режиме».

В учебно-инновационном центре института гидротехнического строительства и гражданской инженерии находятся предоставленные фирмой стенды, иллюстрирующие образцы запорно-регулирующей арматуры, которые используются в курсовых и дипломных проектах. В нем также проводятся ознакомительные занятия и экскурсии для абитуриентов академии.

Одной из форм взаимодействия между академией и фирмой были многомесячные научные стажировки на заводах и филиалах фирмы. Данные стажировки прошли два магистра института, доцент и профессор кафедры Кондиционирования воздуха и механики жидкости.

В настоящее время три выпускника академии работают в украинском представительстве фирмы и один непосредственно в Вене.

Руководитель фирмы HERZ ARMATUREN GES.M.B.H. является почетным доктором нашей академии, а один из топ менеджеров фирмы окончил наш ВУЗ и получил степень магистра.

Разнообразие вышеуказанных форм научного и методического обмена между академией и фирмой, и внедрение их в учебный процесс позволяет качественно повысить уровень подготовки наших выпускников. В будущем планируется активное участие фирмы HERZ ARMATUREN GES.M.B.H. в проекте энергоэффективной модернизации трех учебных корпусов и общежитий ОГАСА, что позволит вывести на новый уровень подготовку студентов.

ИЗОБРАЖЕНИЕ ЭКСТЕРЬЕРА ПАМЯТНИКА АРХИТЕКТУРЫ В ГОРОДЕ ОДЕССЕ

БЕЛГОРОДСКАЯ Е.Е., КОНШИНА О.М.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г. Одеса, Украина*

Образование и обучение становятся средствами регуляции взаимосвязей личности и общества, процесса социализации, реформации в системе образования как отражения процессов общественной реновации, способствуют становлению нового общества и созданию инфраструктуры профессионального образования адекватного современным условиям и требованиям общества, где особая роль принадлежит художественному образованию архитектора как основе любой созидательной деятельности специалиста.

Известный художник-педагог П.П.Чистяков, за годы преподавания разработал «систему рисования». Он учил видеть натуру какой она существует и какой она кажется, соединять (но не смешивать) линейное и живописное начало, знать и чувствовать предмет. Основные положения «системы» были формулой «живого отношения к природе», а рисование – способом её познания. Такие учёные-практики как, В.С. Кузин, Е.В. Шорохов, Т.С. Комарова стремились повысить уровень профессиональной подготовки в изобразительном искусстве. В диссертационном исследовании О.Г. Максимова «Рисунок в профессии архитектора» (2000) подвергается анализу вся профессиональная работа архитектора (проектирование, реставрация, научно-исследовательская и концептуально-поисковая работа). Анализ литературы показал, что наряду с глубокой разработанностью многих проблем, непосредственно касающихся темы исследования, особенности методики, истории и практики преподавания художественных дисциплин в архитектурно-строительном вузе не стали предметом развернутого специального исследования. Актуальность исследования обусловлена необходимостью поиска путей повышения качества преподавания, направленного на художественно-графическую подготовку архитекторов, а также средств и методов отображения архитектурной среды в рисунке архитектора. Целью статьи является – рассмотрение части разработанного апробированного программного задания по дисциплине рисунок, которое направлено на художественно-графическую подготовку архитекторов. Исходя из цели исследования основными задачами стали такие, как –

архитектурная среда как модель (натурный объект) для формирования художественно-графической подготовки архитекторов; часть апробированного программного задания по дисциплине «Рисунок 3,4», которое направлено на художественно-графическую подготовку архитекторов.

В программе по рисунку 2 курса для высшей архитектурной школы наряду с систематическим изучением в аудитории живой природы и штудировании гипсовых моделей большое внимание уделяется также исполнению заданий по экстерьеру (то есть архитектуре в пейзаже). Чтобы научиться рисовать и понимать архитектуру, необходимо совершенствовать профессиональное мастерство, развивать объемно-пространственное мышление, изучать законы архитектуры и ее историю. Одна из главных задач рассматриваемой дисциплины – формирование предметного восприятия и мышления будущих профессионалов. Кроме того, для архитектора рисунок – первостепенный инструмент убедительного изложения своего замысла. Чтобы успешно овладеть данным инструментом, требуется строгое соблюдение выверенных опытом методов обучения и адекватное количество времени для освоения необходимых умений. Архитектурные сооружения как модели, всесторонне развивают объемно-пространственное мышление будущих архитекторов. Выполнение упражнений на архитектурную тему преследует многоплановые цели. Во-первых, приобретение и дальнейшее развитие изобразительных навыков, глубокое освоение всех закономерностей реалистического рисунка, развитие композиционных способностей студента. Во-вторых, изучение предшествующего опыта в архитектуре и строительстве, накопление материала для своей творческой работы. Выбором для нашего исследования и практического задания послужил памятник архитектуры XVIII века – Одесский художественный музей. Одесский художественный музей располагается во дворце, построенном в период 1824 и 1828 годами, автор проекта остался неизвестным. Первой владелицей дворца стала графиня Ольга Станиславовна Нарышкина. В 1888 году дворец был приобретен Одесским городским головой Г.Г. Маразли, а в 1992 году был передан громаде Одессы, с целью обустройства там музея изящных искусств. Архитектура дворца совмещает в себе лучшие традиции русского классицизма XVIII века и дань эпохи романтизма. В процессе рисования студенты учатся мыслить, рассуждать, анализировать изображаемые объекты, читать закономерности и особенности природы. Понимая законы и правила перспективы, строение сложных объектов, они сознательно ведут рисунок, а не копируют его. Основной задачей студента является

изображение пространственной глубины и перспективно-световых планов, показ взаимосвязи архитектурных сооружений и окружающей среды, а также:

- 1) Грамотный поиск наиболее выразительной композиции рисунка;
- 2) Точное построение в соответствии с законами перспективы;
- 3) Передача пропорционально масштабных соотношений архитектурных сооружений и элементов антуража;
- 4) Передача пространственной глубины (средствами светотени с использованием законов изображения воздушной перспективы).

В решении натурального рисунка важна ясная организация пространства, четкое членение его на различно удалённые от нас планы, способствующие лучшему выражению глубины. Процесс рисования архитектурных сооружений вырабатывает навыки перспективного построения, развивает глазомер, зрительную память и способность свободного владения рисунком для творчества. При рисовании общих видов сооружений и особенно группы сооружений не всегда можно применить правила перспективных построений на одну картинную плоскость. Так же, как и при рисовании интерьеров, при изображении этих объектов порой приходится прибегать к нескольким горизонтам и увеличивать угол зрения до 100° , использовать две точки схода. Освещенность объекта, характер источников света также имеют большое значение для выявления формы сооружения. Боковое освещение объекта с его полутенями и тенями лучше всего выявляет пластику архитектурного сооружения. На передачу правдивого масштаба сооружения влияют и такие факторы, как изображение деталей сооружения и окружающей среды, людей, окружающей природы, машин и т.д. Приступая к работе над экстерьером, прежде всего, необходимо выбрать мотив и композицию. Композиционное решение следует начинать с небольших подготовительных набросков. В набросках студент должен сосредоточить внимание на главном, то есть выделить основную идею композиции, не прорисовывая деталей, удачно выбрать точку зрения, линию горизонта. Низкий горизонт помогает подчеркнуть монументальность пейзажа, высокий горизонт позволяет дать более широкую панораму. Решая композиционную идею рисунка пейзажа, необходимо отметить самое характерное в изображении.

Итоги практической работы последних лет убеждают нас в том, что при чередовании традиционных, классических заданий с поиском новых форм, методов, способов изображения образовательный процесс становится эффективным и динамичным.

МЕТОД КЕЙСІВУ ПРОФЕСІЙНОМУ НАВЧАННІ**БИКОВА С.В., НІКІТЮК С.***Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*

Найважливішими завданнями реформування освіти в Україні є підготовка освіченої, творчої особистості. Вирішення цієї проблеми передбачає психолого-педагогічне обґрунтування змісту й методів навчально-виховного процесу. Формування вмінь самостійно приймати рішення в умовах невизначеності, вироблення умінь розробляти багатоваріантні підходи до реалізації плану дії, формування навичок та прийомів всебічного аналізу ситуацій, прогнозування способів розвитку ситуацій сприяє технологія „кейсів”.

Насамперед з'ясуємо, що ж вкладається в сутність поняття „кейс-стаді”. З методичної точки зору кейс – це спеціально підготовлений учбовий матеріал, що „містить структурований опис ситуацій, що запозичені з реальної практики”. В перекладі з англійської кейс – випадок, кейс-стаді – повчальний випадок. Класичним є визначення поняття „кейс-стаді” як опис ситуації, яка реально існувала. Кейс-стаді, за визначенням вчених (Ш.І. Бобохужаев, З.Ю. Юлдашев), це „сукупність умов та обов’язків, що описують конкретні, реальні обставини на даному етапі”. Кейс, це завжди моделювання життєвої ситуації. Кейси (ситуаційні вправи) мають чітко визначений характер і мету. Як правило, вони пов’язані з проблемою чи ситуацією, яка існувала чи й зараз існує. При цьому проблема чи ситуація або вже мали якесь попереднє рішення, або їх вирішення є необхідним і нагальним, а тому потребують аналізу.

Сутність кейс-методу (casestudy), полягає у тому, що тим, хто навчається, пропонується осмислити реальну професійну ситуацію, опис якої водночас відображає не тільки якусь практичну проблему, а й актуалізує певний комплекс знань, які необхідно засвоїти з метою її розв’язання. Кейс-метод — формує власний особливий і неповторний зміст аналітичної діяльності. Цей метод передбачає залучення різних видів аналітичної діяльності, необхідних для осмислення ситуації. Чим багатший арсенал аналітичних методів, що використовуються в ньому, тим більш значущі його можливості у навчанні. Творчий процес пізнання виявляється в реалізації індивідуальної творчості як студента, так і викладача та їхнього включення в колективну творчість завдяки свободі у висловлюванні ідей.

Таким чином, кейс-метод можна розглядати як складну систему, у яку інтегровані інші, більш прості методи пізнання.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ПРОВЕДЕННІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

БІЛИК Н.Г.

КЗОЗ «Куп'янський медичний коледж» ім. Марії Шкарлетової

Навчальний процес в коледжі базується на принципах демократизму, наступності та безперервності, незалежності від втручання громадських та релігійних організацій. Навчальний процес організовується з урахуванням можливостей сучасних інформаційних технологій навчання та орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до змін і розвитку в галузях медицини.

Мовою викладання у коледжі є державна мова, відповідно до законів України «Про освіту». Організація навчального процесу базується на багатоступеневій системі освіти, згідно навчальної програми для вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів I—III рівнів акредитації МОЗ України.

Навчальний план - це нормативний документ коледжу, який розробляється на підставі освітньо-професійної програми підготовки спеціалістів і визначає графік навчального процесу, послідовність вивчення навчальних дисциплін, форми проведення навчальних занять, контролю.

Самостійна робота студентів – це вид навантаження, коли студенти самостійно отримують нові знання та оволодівають теоретичними та практичними знаннями при вивченні дисципліни. Самостійна робота виконується в час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Зміст самостійної роботи студента з дисципліни «Медсестринство в педіатрії» визначається робочою навчальною програмою дисципліни, вказівками викладача, забезпечується навчально-методичними засобами: підручники, навчальні та методичні посібники, конспекти лекцій, практикуми з дисципліни. Години для самостійної роботи студентів розподіляють за темами циклові методичні комісії навчального закладу. Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, регламентується робочим навчальним планом. Важливу роль у вивченні навчальної дисципліни «Медсестринство в педіатрії» відіграють методи організації самостійної роботи та режим дня студентів.

Самостійна робота студента над засвоєнням необхідного матеріалу з дисципліни виконується у бібліотеці коледжу, навчальних кабінетах, а також в домашніх умовах.

Кожен вид підготовки студентів потребує наполегливої самостійної праці.

Самостійна робота студентів, як складова навчально-виховного процесу, виконується студентами під керівництвом викладача, що здійснює теоретичну та практичну роботу з дисципліни в цій навчальній групі.

Навчальний матеріал з навчальної дисципліни, виконаний в вигляді самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні лекційних та практичних навчальних занять студентів:

- поточний контроль при виконанні теоретичних та практичних занять;
- поточний контроль при виконання письмової контрольної роботи;
- поточний контроль засвоєння знань на основі оцінки усної відповіді на питання, повідомлення, доповіді (на практичних та теоретичних заняттях);
- вирішення ситуаційних завдань;
- конспект, реферат виконаний з теми, що вивчалася самостійно;
- тестування з даної дисципліни.

Спільними умовами для виконання самостійної роботи студентів є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне і системне мислення, здатність логічно обґрунтувати позицію та співпрацювати з іншими людьми.

Студентові важливо вміти відокремлювати основне й витіснити другорядне, узагальнювати та систематизувати вивчений матеріал. Для систематизації студент має вміти відокремлювати основні питання з теми, сутність явищ і процесів, структуру та зміст теми. Необхідно навчитись узагальнювати та логічно осмислювати послідовність та взаємозв'язок окремих компонентів, необхідних для вивчення теми.

Таким чином, активне залучення студентів у навчальний процес є одним з основних засобів засвоєння навчального матеріалу. Він суттєво впливає на якість знань студентів, їх розумовий розвиток та професійне становлення в майбутній професії.

Література:

1. Закон України «Про освіту» // Освіта.- 05.09.2017р. №2145.- VIII
2. Кудрянт З.Н. Система освіти в Україні // Педагогіка: Навч. посібник.- Одеса: ПДПУ, 2001.- с.55-56
3. Кочина Л. Організація та зміст самостійної роботи студентів / Л.Кочина, І.Сіданіч // Початкова освіта.- 2009.- №11.- с.20-22
4. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник.- К: Знання, 2005.- с.320-338

КЕРІВНИЦТВО КОМПОЗИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СТУДЕНТІВ У СИСТЕМІ ХУДОЖНЬОЇ ОСВІТИ (ІЗ ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ)

ВАЛЮК Ю.П.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Пілотажне дослідження питань з окресленої проблеми засвідчило, що розгляд питань наукового обґрунтування процесу композиційної діяльності студентів під час навчання є важливим завданням педагогічної спільноти й становить її актуальність. Практичний досвід підтверджує доцільність методики викладання основ композиції на основі розгляду творчого методу створення станкової картини студентами АХІ ОДАБА, котрий базується на традиціях одеської художньої школи живопису в дидактичній системі «від теорії, через практику, до творчості». Керівництво композиційною навчально-творчою діяльністю студентів ми розглядаємо на основі теорії управління педагогічним процесом (М. Кларін, Н. Тализіна, В. Якунін) та педагогіки художньої творчості, методики викладання композиції (І. Пастир, М. Резніченко, В.Щербина). Саме їхні освітні парадигми дозволяють, як свідчать результати навчально-творчих досягнень студентів, ефективно організовувати й здійснювати процес навчання основам композиції, визначати рівень професійної підготовки художника на основі систематичного контролю за якістю виконання завдання. Такий методичний підхід забезпечує зворотній зв'язок для подальшої корекції застосованих методів навчання на заняттях дисципліни «Основи художньої композиції». Змістовний методичний виклад теорії композиції й використання загальноприйнятих закономірностей і засобів композиції, дозволяє студентам на практиці досягти композиційної грамотності та художньої виразності створюваного добутку. Першим кроком на шляху практичного оволодіння основами композиції є збагнення суті поняття «композиційна гармонія», як доцільний взаємозв'язок цілого з деталлю. Виконання формальної композиції - це, насамперед, сполучення простих форм: трикутник, квадрат, коло, куля, циліндр і т.д. Починаючи із простого – організації домірності й урівноваженості цих форм із форматом, є суугобо методична проблема.

Висновком усього сказаному може бути теза про те, що методичне керівництво композиційною діяльністю лежить в основі педагогічної діяльності викладача, котрий транслює професійний досвід у настановах щодо використання композиційних законів, правил, прийомів і засобів у створенні композиції – від формальної до художньої. Сполучення теоретичного поняття «композиційна гармонія» із його практичним застосуванням, особливо на початковій стадії навчання студентів, є найбільш продуктивним підходом до керівництва процесом композиційної діяльності студентів.

АНАЛІЗ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ КУРСАНТІВ У ВВНЗ

ВЕРЛАМОВ О.М., МОСКОВЧУК А.С., ДІДИК В.О.

Військова академія, м. Одеса, Україна

Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 8 серпня 2007 року №1019 ВВНЗ для провадження освітньої діяльності необхідно мати відповідне навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, зокрема дидактичне забезпечення самостійної роботи курсантів, у тому числі з використанням інформаційних технологій. Одним із напрямів реформування освітнього процесу у ВВНЗ є удосконалення самостійної роботи курсантів яка спрямована на закріплення знань, навичок та умінь; підготовку до майбутніх занять та контрольних заходів; самостійне опанування частиною навчальної програми, визначеною для цього навчальним планом, та виконання індивідуальних завдань з навчальних дисциплін. Зміст самостійної роботи над конкретною дисципліною визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача. Кафедри зобов'язані забезпечити курсантів різноманітними інформаційно-методичними засобами, серед яких чинне місце займають методичні рекомендації з організації самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань. Всі методичні матеріали для самостійної роботи повинні передбачати можливість самоконтролю. Найбільш складною проблемою для курсантів є виконання індивідуальних завдань, які сприяють поглибленому вивченню теоретичного матеріалу, узагальненню отриманих знань, формуванню умінь використовувати знання для вирішення професійних завдань. Основними видами індивідуальних завдань у ВВНЗ є підготовка до майбутніх занять і контрольних заходів; реферати, розрахункові, графічні та розрахунково-графічні роботи; курсові та дипломні роботи (проекти); атестаційні роботи. Стосовно методичного забезпечення підготовки до наступних занять, викладачам необхідно розробити для курсантів методичні матеріали щодо семінарських, практичних і лабораторних занять, групових вправ та контрольних робіт. Для самостійного опанування частиною навчальної програми, визначеною для цього навчальним планом, керівними документами передбачені комплекти індивідуальних семестрових завдань. Таким чином, авторам методичного забезпечення освітнього процесу у ВВНЗ необхідно творчо підходити до його складання, враховувати специфіку навчальної дисципліни, позитивний досвід минулого і перспективи конкретної галузі знань.

НОВОЕ УЧЕБНОЕ ПОСОБИЕ ПО СТРОИТЕЛЬНОЙ ФИЗИКЕ И ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЮ В АРХИТЕКТУРЕ И ГРАДОСТРОИТЕЛЬСТВЕ

ВИТВИЦКАЯ Е.В.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г.Одесса, Украина*

В 2018г. методическое обеспечение подготовки архитекторов в ОГАСА пополнилось новым учебным пособием: Разработка энергоэффективных планировочных решений застройки города с учетом климата /Е.В. Витвицкая. – Одесса: ОГАСА, 2018. – 144с.: с ил., укр. и рус. *Рекомендовано к изданию ученым советом ОГАСА, протокол № 12 от 25 мая 2017г.*

Изданное учебное пособие посвящено вопросам нормативных требований и рекомендаций по выбору архитектором энергоэффективных планировочных решений застройки с учетом климата места строительства, использование которых позволит без дополнительных затрат улучшить микроклимат застройки и повысить энергоэффективность ее зданий. Рассмотрение этих вопросов является очень актуальным в связи с возникшим энергетическим кризисом, который заставил мировое сообщество взяться за разработку программ по энергосбережению. Восприятие и понимание этой проблемы коснулись современной архитектуры и градостроительства, что сегодня привело к разработке соответствующей нормативной литературы и сформировало такие приоритеты в архитектурном проектировании: разработка энергоэффективных архитектурно-планировочных решений застройки городов, проектирование энергоэффективных зданий, их независимость и автономность от централизованных сетей, экологичность и общая энергоэффективность всей архитектурной среды. В настоящее время архитектурные решения должны разрабатываться с учетом требований энергосбережения и энергоэффективности. Для грамотного решения поставленных задач современной архитектуры необходима соответствующая подготовка архитекторов в высших учебных заведениях. Учитывая важность подготовки современных архитекторов по вопросам энергосбережения в Архитектурно-художественном институте Одесской государственной академии строительства и архитектуры (АХИ ОГАСА) студенты спец. 191 – «Архитектура и градостроительство» рассматривают эти вопросы при изучении дисциплин «Строительная физика» (бакалавры) и «Строительная физика и энергосбережение в архитектуре и градостроительстве» (магистры), методика которых разработана в академии профессором Витвицкой Е.В. – автором изданного учебного пособия. Дисциплины состоят из четырех разделов и

предусматривают выполнение таких заданий: на 4-м курсе – КР (курсовая работа), на 5-м курсе - РГР (расчетно-графическая работа), на 6-м курсе - одноименный раздел выпускной работы магистра.

Учебное пособие посвящено вопросам первого раздела дисциплин и выполнения этих работ: «Разработка энергоэффективных планировочных решений застройки города с учетом климата». Комплексный учет климатических параметров при проектировании застройки является очень важным, особенно учитывая необходимость проектирования и возведения энергоэффективных зданий, решения их оптимальной ориентации, размещение на генплане. Выбирая те или иные объемно-планировочные решения застройки и ее зданий, архитектор может существенно влиять на микроклимат городской застройки и ее энергоэффективность. Анализ этих вопросов и разработка рациональных энергоэффективных решений городской застройки и является задачей студентов-архитекторов, которую они должны решить в ходе выполнения учебного проектирования в разделе 1 по дисциплинам «Строительная физика» и «Строительная физика и энергосбережение в архитектуре и градостроительстве». В учебном пособии автором представлена методика разработки этих работ, а также приведены примеры их выполнения студентами АХИ ОГАСА.

Для овладения материалом и выполнения работ оно содержит всю необходимую информацию: нормативно-справочную; методическую; анализ типов климата городов Украины; нормативные требования по регулированию микроклимата в застройке с целью уменьшения теплопотерь и теплопоступлений; рекомендации по выбору рациональных энергоэффективных планировочных решений застройки городов Украины с различными типами климата; анализ решений по регулированию микроклимата и энергоэффективности городской застройки при реконструкции и новом строительстве; примеры решения этих вопросов для г.Одесса и их анализ; приведены структуры данного раздела в КР, РГР и выпускной работе магистра; приведены примеры выполнения этих работ студентами АХИ ОГАСА.

Учебное пособие «Разработка энергоэффективных планировочных решений застройки с учетом климата города» имеет все необходимые данные и примеры для достижения поставленной цели учебного проектирования – помочь архитектору разобраться с выбором энергоэффективных планировочных решений при проектировании городской застройки с учетом климата города. Это делает его нужным как студентам при подготовке бакалавров и магистров специальности 191 - архитектура и градостроительство в АХИ ОГАСА, так и проектировщикам, аспирантам и преподавателям архитектурных вузов.

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ІНЖЕНЕРНОЇ ГРАФІКИ**ВІКТОРОВ О. В.***Одеська державна академія будівництва та архітектури,
м. Одеса, Україна*

Сучасною проблемою при вивченні інженерної графіки на першому курсі є те, що у студентів виникають певні труднощі, оскільки необхідне розвинене просторове мислення. Таким чином, потрібна методика, що дозволяє зробити ефективним навчання. Використання пошуково-єврістичної моделі навчання дозволяє в певній мірі вирішувати цю проблему.

Розробка нових методик викладання інженерної графіки особливо важливе саме зараз, коли передбачається перехід на дистанційне навчання.

Для цього необхідно видавати інформацію блоками. Лекція повинна проходити з подачею конкретних матеріалів, також з невеликими паузами переключення уваги. Ці паузи можуть проходити в формі нескладних загадок.

Слід відмітити, що всі теоретичні знання, необхідні для розв'язання задач, краще видавати у процесі навчання по мірі виникнення потреби у них.

Аналізуючи модель діяльності інтелекту, можна стверджувати, що лекція з інженерної графіки повинна включати крім конкретної інформації, і елементи, необхідні для вмикання механізмів сприйняття, мислення. Треба мати алгоритм дій з конкретною інформацією, яка складається на основі дидактичних прийомів: діалогу, ігрових ситуацій, а також утворення та рішення проблемних ситуацій.

Наприклад, приведені дидактичні прийоми до заняття по темі: «Заміна площин проекцій». Короткий методичний коментар: Задача - є креслення загального виду якогось приладу і, наприклад, треба дати робоче креслення деталей цього приладу. Раніше повідомляється, що цю задачу можна розв'язати за допомогою методів інженерної графіки, а який саме метод, доцільно не вказувати.

Постанова задачі перед аудиторією з рахунком позицій проблемного навчання може звучати так: «Припустимо, ми з вами працюємо на заводі. На завод прийшло повідомлення: «Буду в Одесі 13.10.10, вихід 14.10.10. потрібна заміна жолоба». Ми повинні виготовити цей жолоб. Наприклад, креслення жолоба нема, тільки креслення спільного виду. На кресленні устрій є в двох проекціях, тобто точних розмірів нема. На дошці малюється дві площини загального положення.

Слухачам пропонується: «Давайте зробимо аналіз умови задачі з точки зору інженерної графіки». Часто слухачі формулюють наступне: «Устрій являє собою дві площини загального положення, з'єднані між собою під певним кутом, ці площини, як і кути між ними, на проекції проектуються не в натуральну величину». Слухачам ставиться запитання: «Як сформулювати задачу з позиції інженерної графіки?» Аналіз умови підвів слухачів до формулювання задачі: «Необхідно визначити натуральні величини площин та кут між ними». Викладач звертається до аудиторії: «Існує декілька варіантів рішення. Який ми з вами виберемо?» До того часу відпрацьовували тему: «Правило прямокутного трикутника», тому слухачі часто пропонують використати це правило. Викладач на дошці визначає натуральну величину сторони трикутника по правилу прямокутного трикутника, супроводжуючи коментарем: «Ми бачимо, що передбачається важка робота – визначити натуральні величини шести сторін і ще відстань між точками. Може, є простіший варіант?». Для того, щоб слухачів підвести до іншого рішення, у ролі макета можна використати книгу.

«Корінець книги – ребро, є прямою загального положення. От якби це була проектуюча пряма, тоді на одну із площин проекцій кут проектувався би у натуральну величину». Наприклад, можна розмірковувати і так: існує площина, на яку цей кут проектується у натуральну величину. Тоді лінія перетину трикутників повинна бути перпендикулярна цій новій площині. Тоді умова задачі буде простіше: «Пряму загального положення перетворити у проекційну». Викладач задає питання: «Чи можна вирішити цю задачу способом заміни площин проекцій?» Відповідь «Так». Деколи помилково студентами пропонується інший варіант, тобто пряму загального положення можливо спроектувати в точку однією заміною. Цей рисунок - бар'єрний. Треба надати блок інформації (чотири основні задачі, по цій темі або одну з них). Результат цих дій - вихід групи на вірне рішення.

Як правило, слухачам пропонують ще варіанти рішення другої частини задачі. Вони також аналізуються.

Приведений варіант - відпрацювання теми: «Заміна площин проекцій» із урахуванням пошуково-евристичної моделі навчання не є остаточним. Аналіз проведення занять із використанням двох моделей: пояснювально-інформаційної моделі навчання та пошуково-евристичної показав, що навчання за допомогою пошуково-евристичної моделі навчання безумовно продуктивніший.

Розробка нових методик викладання інженерної графіки особливо важлива зараз, коли передбачається перехід на дистанційне навчання.

ОЦЕНИВАНИЕ ЭКОЛОГИЧНОСТИ СОЗДАВАЕМЫХ ТЕХНИЧЕСКИХ ОБЪЕКТОВ В СТУДЕНЧЕСКИХ РАЗРАБОТКАХ

ВОИНОВ А.П., ДИМИТРОВА Ж.В., СКРЕБНЕВ А.Ф.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г.Одесса, Украина*

Технологическая эффективность технических объектов (ТО) является сочетанием трех составляющих: экологической эффективности, экономической эффективности и общетехнической эффективности.

Как известно, индустриализация мирового производства сопровождается нарастающим вредным воздействием на окружающую природную среду. Ущерб, нанесенный природе, достиг критического уровня. Его последствия необратимы.

Проблема защиты окружающей среды приобрела приоритетное положение. Уровень экологической эффективности, то есть экологичность, ТО стал главным показателем степени его совершенства. Среди задач управления показателями технологической эффективности функционирования ТО приоритетное положение принадлежит задаче управления уровнем его экологичности [1].

Возможности управления процессом функционирования ТО (далее кратко: управления ТО) различны в разных случаях.

В случае управления существующим ТО задача сводится только к управлению режимом его функционирования, поскольку технологические возможности ТО зафиксированы в нем заводом-изготовителем. В этом, случае доступный уровень экологичности ТО ограничен и относительно невысок. Здесь реализован традиционный, консервативный подход к управлению ТО.

В случае создания нового ТО для условий заказчика его предстоящего применения, задача принципиально другая. Она состоит в выборе лучшей технологии из числа доступных технологий, выборе лучшей конструкции ТО, выборе лучшего режима его функционирования. Выбранный алгоритм системы автоматического управления (САУ) созданным ТО позволит этот режим реализовать в процессе его эксплуатации. В этом случае использован прогрессивный подход к управлению создаваемым ТО. Здесь доступный фактический уровень экологичности ТО предельно высок [2, 3].

В предстоящем инновационном периоде развития производства необходимо обеспечить высокий уровень технологической, прежде всего экологической, эффективности создаваемого оборудования. Предстоит продуктивно

использовать, на основе системного подхода, все доступные возможности, в том числе высокоэффективное автоматизированное технологическое оборудование. В этих условиях задачи средоохранного характера надлежит решать на высоком современном научно-техническом уровне [4].

Целесообразно в рабочих программах профилирующих дисциплин выделить структурный элемент (раздел, подраздел, лекцию), для изложения вопросов технологической эффективности ТО, с акцентом на их экологичности. Необходимо научить студентов оценивать уровень экологичности ТО. Эти сведения студентам необходимо привести в своих курсовых и дипломных проектах и работах.

Нынешним студентам предстоит почетное и сложное предназначение создателей новых высокоэффективных инновационно насыщенных ТО будущего, которые должны быть совершенными прежде всего в экологическом отношении.

Выводы:

1. Уровень экологичности ТО является главным показателем степени его технологического совершенства.
2. Задачи проблемы обеспечения высокой экологичности технологического оборудования - важный элемент профессиональных знаний студентов.
3. В методических указаниях к общеинженерным и профилирующим дисциплинам вопросы экологического характера должны быть надлежаще отражены. Студентов необходимо научить расчетной оценке уровня экологичности технических объектов.

Литература:

1. Воїнова С.О. Процес управління технологічною ефективністю технічних об'єктів. Резерв підвищення якості.- Новые и нетрадиционные технологии в ресурсо- и энергосбережении / Матер научно-технич. конф. 19-22 сент. 2011 г.; г. Одесса. – Киев: АТМ Украины, 2011.- С. 26 - 29.
2. Воїнова С.О. Про актуальність управління екологічною ефективністю технічних об'єктів / Енергетика та електрифікація, 2012, №1.- С. 64 - 67.
3. Воїнова С.А. Проблематика управления экологической эффективностью предприятия пищевой промышленности / Міжнародний журнал «Автоматизація технологічних та бізнес-процесів», 2014, № 17 (март). – Одеса: ОНАХТ, 2014.- С. 10 - 15.
4. Воїнова С.О. Системний підхід до управління технологічною ефективністю технічних об'єктів / Физические и компьютерные технологии.- Труды 17-й Международная научно-техническая конференция, 20-21 сентября 2011г.- Харьков: ХНПК «ФЭД», 2011.- С.105 - 108.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІСПИТУ З УКРАЇНСЬКОЇ (РОСІЙСЬКОЇ) МОВИ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН, ЩО ВСТУПАЮТЬ ДО МАГІСТРАТУРИ

ГАЛАГАН Л.В., СТЕПАНЮК Г.М., ПІЩЕВА Т.І.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Іноземні громадяни, які отримали освіту на рівні «бакалавр» і мають намір вступити до магістратури Одеської державної академії будівництва та архітектури, повинні скласти вступний іспит з української або російської мови.

Мета проведення вступного іспиту в магістратуру з мови навчання - це, по-перше, перевірка знань, практичних умінь і навичок, пов'язаних з усіма видами мовленнєвої діяльності: говорінням, читанням, письмом і аудіюванням, які були освоєні іноземцями в процесі оволодіння українською (російською) мовою на рівні «бакалавр»; по-друге, перевірка сформованості лексико-граматичних навичок і вмінь у вживанні базових граматичних категорій і продуктивних мовних одиниць; здійснення мовного самоконтролю, оцінювання усних і письмових висловлювань з точки зору досягнення комунікативних завдань.

Абітурієнти повинні володіти мовою на високому рівні (B2), тобто володіти всіма вміннями і навичками мовленнєвої діяльності, які необхідні для освоєння спеціальності в магістратурі.

Цей рівень володіння українською (російською) мовою свідчить про здатність майбутнього магістранта спілкуватися в широкому колі ситуацій навчальної, професійної та культурної сфер, вести професійну діяльність в якості спеціаліста негуманітарного профілю; говорити з носіями мови досить швидко на професійні теми з викладом своєї думки та оцінкою думки інших.

Іспит базується на основі вимог освітньо-кваліфікаційних характеристик (ОКХ), затверджених Міністерством освіти і науки України, на основі Навчальної та робочої програм з української (російської) мови для іноземних студентів 1-4 курсу, які відображають усі необхідні вимоги до вступників у магістратуру, незалежно від обраної спеціальності.

Згідно з цим вступний іспит до магістратури проводиться в усній і письмовій формах і включає:

1. Лексико-граматичні завдання (10 завдань).
2. Написання анотації на текст за фахом.
3. Коротке повідомлення про майбутню спеціальність у магістратурі.

Кожне запропоноване завдання оцінюється певною кількістю балів. Кількість балів, отриманих за виконання усіх завдань, підсумовується, і може бути в межах від нуля до ста балів.

Загальна таблиця оцінювання

Види завдань	Критерій оцінювання	Вищі бали
1.Лексико-граматичні завдання	Оцінювання лексико-граматичної нормативності.	60 балів
2.Анотація на текст за фахом	Оцінювання змісту письмової роботи, її логічності та стилістичної нормативності	24 бали
3.Стисле висловлювання щодо майбутньої спеціальності	Уміння продемонструвати навички монологічного та діалогічного мовлення.	16 балів
		Усього 100 балів

Рівень знань студента з мови визначається за таблицею:

Кількість балів, отриманих за виконання завдань	Рівень знань студента з мови
75 – 100 балів	високий
50– 74 бали	достатній
0 – 49 бали	недостатній

Цього навчального року викладачами кафедри Мовної підготовки ЦПС в допомогу майбутнім магістрам розроблено Методичні вказівки (окремо з української та російської мов), де вони зможуть детально ознайомитися з усіма вимогами до своїх знань з мови за видами мовленнєвої діяльності; переліком розділів з граматики, що потребують повторення; критеріями оцінювання знань студентів за запропонованими видами перевірки.

Крім того, Методичні вказівки містять зразки білетів за основними спеціальностями академії, що користуються попитом в іноземців: Будівництво та цивільна інженерія, Архітектура та містобудування, Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

Позитивним моментом розроблених Методичних вказівок до вступних іспитів з мови є наявність ключів до виконання лексико-граматичних завдань, можливий варіант анотації на текст за фахом та зразок висловлювання щодо майбутньої спеціальності абітурієнта.

ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ВВНЗ

ГОНЧАРУК А.А., ОЛЕНЄВ В.М., ШЛАПАК В.О.

Військова академія, м.Одеса, Україна

Методичне забезпечення у ВВНЗ є складовою частиною освітнього процесу і одним з основних видів діяльності командування, факультетів, кафедр, НПП та командирів підрозділів курсантів. Воно організується і проводиться відповідно до плану методичної роботи ВВНЗ, який розробляється навчальним відділом за участю факультетів і кафедр. Основним документом є «План методичної роботи ВВНЗ на навчальний рік», який розробляється на підставі наказу начальника ВВНЗ про організацію освітньої діяльності на навчальний рік та керівних документів з питань вищої військової освіти, зокрема: закону України «Про освіту» від 23 травня 1991 року №1060-XII (зі змінами); закону України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року № 1556-VII; наказу Міністра освіти України від 2 червня 1993 року № 161 «Про затвердження Положення про організацію навчального процесу у ВНЗ»; наказу МО України від 3 червня 2014 року № 350 «Про затвердження Положення про вищі військові навчальні заклади»; щорічного державного замовлення на підготовку військових фахівців.

Заходи з методичної роботи також вносяться до плану-календарю основних заходів ВВНЗ на навчальний рік та до аналогічних планів на поточні місяці навчального року. У плані методичної роботи та плані-календарі визначається місяць і рік проведення заходу, а у плані контролю освітнього процесу керівним складом ВВНЗ на навчальний рік розробляється графік контрольних відвідувань занять у науково-педагогічних працівників з визначенням місяця і кафедри. Факультет є структурним підрозділом ВВНЗ. Головне завдання факультету полягає у забезпеченні підготовки офіцерських кадрів, які відповідають вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики випускника. Для цього необхідна координація навчальної та методичної роботи всіх кафедр ВВНЗ, які приймають участь у підготовці курсантів факультету. В умовах реформування вищої освіти їхня роль та відповідальність значно підвищуються, що також вимагає покращення стану методичного забезпечення.

Таким чином особливу увагу при проведенні методичного забезпечення освітнього процесу у ВВНЗ слід звертати на творче ставлення до планування, а також особливу увагу звертати на роботу ПМК факультетів зі Статутів ЗС України, самостійну роботу курсантів та підтримання командирами підрозділів зв'язків з кафедрами, які навчають курсантів факультету.

ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ЗДАТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ХУДОЖНИКА-ЖИВОПИСЦЯ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

ГОРБЕНКО С.О.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Однією із задач, визначених у національній програмі «Освіта», є подальше підвищення рівня якості підготовки фахівців. Це обумовлює актуальність визначеної проблеми. Аналіз наукових праць із визначеної проблеми засвідчив багатовимірність завдань у системі мистецької освіти (С.Коновець, О.Отич, А.Чебикін, О.Шевнюк). Науково-методичний матеріал із питань формування і розвитку творчої здатності майбутнього художника базується на принципах синергетичного підходу до побудови навчального змісту з метою якісного забезпечення професійної підготовки фахівців у галузі образотворчого мистецтва. Віддаючи належне науковим дослідженням учених, ми пропонуємо власне бачення проблеми. Творчу здатність ми розглядаємо з позицій педагогіки мистецтва, як сформовану систему професійно значимих знань, умінь і навичок художньої діяльності особистості. Серед можливих дидактичних підходів у вирішенні проблеми формування і розвитку творчої здатності майбутнього художника-живописця можна назвати метод передачі професійного досвіду при виконанні академічних завдань дисципліни «Живопис» у міждисциплінарному синтезі з іншими дисциплінами художнього циклу. Для обґрунтування цього вибору ми використовуємо поняття «творча здатність», що детермінується з поняттям «компетентність» в сфері художньої діяльності. Професійну підготовку художника-живописця з якісним рівнем компетентності в сучасній системі мистецької освіти ми також пов'язуємо із процесом оволодіння творчою спадщиною майстрів минулих поколінь. Саме вивчення творчого методу майстрів живопису надає можливість оволодіти системою знань. На основі знань, як професійної компетентності, створюється новизна, що і є творчістю художника. Однак, знання мають підтверджуватися практичним умінням. Важливим чинником для формування професійного вміння створювати індивідуальні твори живопису є копіювання робіт майстрів. У поєднанні, це надає можливість молодому художнику-живописцю вийти на шлях особистого творчого розвитку й продуктивно реалізовувати свою професійну здатність на якісному рівні компетентності.

На підставі вивчення окресленого питання ми прийшли до висновку, діалектичний підхід до формування і розвитку творчої здатності художника-живописця потребує використання дидактичного принципу унаслідування надбань майстрів минулого й усвідомлення творчого методу для професійної діяльності митця сучасності.

РЕЗЕРВИ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КУРСАНТІВ ВВНЗ ТА ШЛЯХИ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ

ГОРЛІЧЕНКО М.Г., ДРОЗДОВ М.О.

Військова академія, м. Одеса, Україна

Активізація пізнавальної діяльності курсантів є однією з найбільш актуальних і багатобічних проблем сучасної вищої військової освіти. В першу чергу, це пов'язано з помітним збільшенням обсягу та складності змісту освіти майже за всім спектром військово-облікових спеціальностей, через що виникла необхідність суттєвого збільшення навантаження курсанта в його самостійній пізнавальній роботі. Через це ефективність навчання курсантів ВВНЗ в сучасних умовах суттєво залежить від постійного, спеціально організованого, цілеспрямованого процесу керування їх самостійною роботою з боку викладача. Крім того, необхідність у формуванні максимально активної і різноманітної навчальної діяльності курсантів першого року навчання диктується реаліями освітнього процесу, в якому все більше уваги приділяється рівню підготовки з фундаментальних природничих наук, на яку спирається підготовка з інженерних та військово-спеціальних дисциплін.

Основні принципи розв'язання зазначених проблем були закладені в дослідженнях змісту освіти, запровадженнях новітніх технологій навчання, формуваннях освітньо-професійних програм у працях А.М.Алексюка, Е.П.Белозерцева, Н.А.Селезньової, Н.Ф.Тализіної та інших, в яких були відпрацьовані елементи та особливості побудови інтегрованої системи різнорівневої підготовки фахівців з можливістю достовірного визначення і керування якістю освітньо-професійної підготовки.

В наш час дуже актуальною стає проблема вдосконалення і реформування системи вищої освіти та різнорівневої підготовки військових фахівців для Збройних сил України за новим переліком спеціальностей. У відповідності до визначених в ОКХ і ОПП компетентностей майбутнього фахівця необхідним є постійне вдосконалення змісту навчальних програм і самого освітнього процесу ВВНЗ з принциповим підвищенням якості та оновленням освітніх технологій. При цьому слід виходити з того що реалізована компетентність - це динамічна комбінація знань, умінь, навичок та інших цінностей, які визначають здатність особистості успішно вирішувати освітні та професійні проблеми, спроможність навчатися та самостійно вдосконалювати професійну діяльність на протязі всього життя. Відповідно, основним завданням сучасної системи вищої військової освіти є створення сприятливих умов для перманентного навчання та

оптимізації процесу навчання з постійним підвищенням його якості. Частково цю проблему вирішує система стандартів вищої освіти, але сама вона не дає методологічних і практичних основ для підвищення якості навчання у військових ВНЗ. Традиційно якість підготовки будь-яких фахівців оцінюють евристичним шляхом вже після закінчення ВНЗ, коли вони розпочинають трудову діяльність за фахом. Але, як показує досвід, це не задовольняє ні замовника, ані навчальні заклади через недоліки практичної підготовки майбутніх фахівців. Ефективним рішенням тут став постійний моніторинг освітніх досягнень курсантів.

На наш погляд, найбільші резерви в процесі підвищення якості освітнього процесу ВВНЗ приховані саме у всебічній активізації пізнавальної діяльності самих курсантів. Досягти цього можна через:

- достатній рівень професійної, наукової, методичної, інформаційної та психологічної підготовки викладача у формуванні військово-професійної компетентності курсантів;
- наявність високоякісного і розвиненого фонду дидактичного роздавального матеріалу (в першу чергу, в електронному вигляді) з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій;
- спеціальні заходи кафедри, що спрямовані на активізацію пізнавальної діяльності курсантів, зокрема, високий рівень в організації аудиторних занять та самостійної роботи курсантів, систематична робота воєнно-наукових гуртків з залученням якомога більшої частини курсантів, неформальне, захоплююче проведення конкурсів та олімпіад тощо;
- всебічне і постійне вдосконалення навчально-матеріальної бази.

Зовнішніми ознаками росту самостійної пізнавальної діяльності курсантів є наступне:

- активна участь у занятті, намагання своєчасно подолати освітні проблеми;
- ретельна підготовка до занять, що проявляється в добре відпрацьованих завданнях на самостійну роботу та здатності правильно відповідати на контрольні запитання викладачів;
- курсанти самостійно знаходять інформаційні матеріали, постійно вдосконалюють конспекти занять, намагаються випробувати себе у відповідях;
- курсанти приймають активну участь в роботі наукових гуртків, проведенні олімпіад, конкурсів тощо;
- високий рівень згуртованості курсантів в досягненні спільної мети навчання, дотримання ідеології плідної співпраці з викладачем.

ДІАГНОСТИКА АДАПТОВАНOSTІ КУРСАНТІВ ДО НАВЧАННЯ У ВВНЗ

ГОРЛІЧЕНКО М.Г., КОНИШЕВ Є.Б.

Військова академія, м. Одеса, Україна

У Військовій академії (м. Одеса) розроблена система оцінювання рівня адаптованості курсантів до навчання у ВВНЗ. Вона базується на діагностиці освітньо-професійних досягнень та психологічного стану курсантів із застосуванням методик кредитно-модульного навчання та психотехнічного підходу з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Основні критерії адаптованості курсантів мають певні показники:

1) *дидактичний*, що характеризується вмінням конспектувати лекції, працювати з додатковою літературою, організовувати самостійну роботу та брати участь в наукових розробках;

2) *професійний*, який проявляється у вмінні знаходитись у постійній бойовій готовності, спокійно переносити труднощі військової служби та вдосконалювати професійні знання і навички;

3) *соціально-психологічний*, який характеризується такими показниками адаптованості курсантів, як вміння йти на компроміс, здійснювати співробітництво, бути незалежним від колективу і відчувати групову єдність;

4) *суспільно-побутовий*, який проявляється у вміннях давати об'єктивну самооцінку, виявляти суспільно-політичну активність; самостійно вирішувати побутові проблеми та пристосовуватись до особливостей військового побуту.

Наприклад, вміння курсантів знаходитись у постійній бойовій готовності можна перевіряти за нормативним часом переходу до вищого ступеня бойової готовності, що складається з: підйому за тривою; повного екіпірування; виконання своїх обов'язків згідно функціонального призначення. Це вміння оцінюється командирами як: добре, задовільно, незадовільно, що відповідало згідно прийнятою нами таксономією рівнів адаптації високому, середньому і низькому рівням розвитку цього вміння.

Для аналізу вміння курсантів зі стійкістю переносити труднощі військової служби слід вивчати думку командирів про те, як курсанти несуть добовий наряд та несення караульної служби. В усі часи однією з найважливіших функцій командира військового підрозділу є визначення психологічного стану підлеглих у разі доручення їм відповідальних бойових завдань, при цьому командир покладається перш всього на свій життєвий досвід, а також прямі спостереження за своїми підлеглими. Але наш час вимагає доцільного і

узгодженого використання різних методів психологічного впливу на курсантів у розв'язку конкретної психологічної проблеми – адаптації курсантів до навчання у вищих ВНЗ.

Сьогодні, з все більшим використанням інформаційних технологій у розв'язку проблем військової психології, може використовуватися - психологічне спостереження, технологічний аналіз та вплив на діяльність курсантів із визначеною метою з використанням технічних засобів, які, як показує практичне життя, значно підсилюють і оптимізують один одного. Крім того, завдяки застосування інформаційних технологій такий вплив стало можливим автоматизувати та створити електронні бази даних щодо збереження та накопичення психотехнічних засобів для використання за різними психогенними типами людини і навіть дня окремих індивідумів.

Важливим для розвитку сучасної концепції психотехнічного підходу є те, що психологічний стан людини може бути з великою достовірністю визначений через різноманітні комбінації його фізіологічних параметрів: деякі автори пропонують додавати в комплект бойового екіпірування бійця незначне за розмірами та масою знарядження: електроди, датчики, блок візуалізації інформації, які призначені для візуалізації поточного психологічного стану людини.

В найпростішому варіанті, за результатами програмної інформації з датчиків комплексу бойового екіпірування курсанта процесорний блок проводить процедуру психологічної діагностики його адаптованості за показниками вологості, пульсу, кисневої недостатності у крові тощо) і видає світлові або цифровим коди, які за кольором виражають психологічний стан курсанта: «паніка»; «напруження»; «рівновага»; «адекватний»; «неадекватний». Після визначення психологічного стану курсанта автоматично, з бази даних, можна видати програму психологічного впливу поціленого на нормалізацію цього стану. Така діагностика-адаптація можуть повторюватися циклічно і проводитись у певний час (при виконанні бойових задач з передачею інформації з бойового екіпірування його командиром). Важливо відзначити, що визначення комплексу фізіологічних параметрів, які є відбитками психологічного стану військовослужбовця відбувається абсолютно непомітно для бійця, тож і не заважають його роботі.

Описана методика прискореного психологічного діагностування-адаптації курсанта до навчання та виконання бойових задач відповідає сучасній концепції ведення сучасних війн, технологія яких сьогодні знаходиться у стадії бурхливого розвитку.

МЕТОДИ ОПТИМІЗАЦІЇ АДАПТАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ

ГОРЛІЧЕНКО М.Г., СЕРГУНОВА О.Д.

Військова академія, м. Одеса, Україна

Для підвищення якості навчального процесу і активізації процесу навчання найчастіше на лекціях і практичних заняттях застосовують проблемні лекції, ділові ігри, мозкові атаки тощо. Крім того, необхідно зауважити, що один з головних напрямків виховання та навчання в наш час є гуманізація сфери педагогічного спілкування між курсантами, а також між викладачами та курсантами, що включає в себе відмову від авторитаризму, усунення опіки, співпраця під час вирішення спеціальних завдань.

Слід зазначати, що курсанти разом долаючи труднощі навчання, отримують більшу інтелектуальну задоволеність, в них виникає почуття впевненості у своїх силах, формується інтерес до навчання. На практиці необхідно визначати наскільки особистість в період адаптації виявляє екстравертивність або інтровертивність (товариськість чи людяність) в своїй конкретній діяльності, що дають змогу прогнозувати ступінь формалізації виконання нею соціальних функцій у майбутньому. Тому командирам і викладачам необхідно прикладати багато зусиль для згуртування військового колективу.

Основними характеристиками випускника будь-якої освітньої установи є його компетентність та інтелектуальна мобільність. У цьому зв'язку акценти при викладанні навчальних дисциплін переносяться на сам процес пізнання, ефективність якого цілком залежить від пізнавальної активності самого слухача. Успішність досягнення цієї мети залежить не тільки від того, що засвоюється, і від того, як засвоюється: індивідуально, колективно, в авторитарних чи гуманістичних умовах, з опорою на увагу, сприйняття, чи пам'ять на весь особистісний потенціал людини, за допомогою репродуктивних чи активних методів навчання.

Головним завданням роботи викладачів в цьому напрямку є визначення педагогічних технологій впровадження активних методів навчання при різних формах організації навчально-виховного процесу. Активні методи навчання при вмілому застосуванні дозволяють вирішити одночасно три навчально-організаційні задачі: а) підкорити процес навчання впливу викладача; б) забезпечити активну участь у навчальній роботі всіх курсантів; в) встановити контроль за процесом засвоєння навчального матеріалу.

Як показує практика, використання активних методів у військовому вищому навчальному закладі є необхідною умовою для підготовки кваліфікованих

фахівців і приводить до позитивних результатів: вони дозволяють формувати знання, уміння і навички курсантів шляхом залучення їх в активну навчально-пізнавальну діяльність, навчальна інформація перетворюється в особистісні освітньо-професійні компетенції курсантів.

Поява і розвиток активних методів навчання обумовлена тим, що перед навчанням були поставлені задачі не тільки засвоєння слухачами знань і формування професійних умінь і навичок, але і розвиток творчих і комунікативних здібностей особистості, формування колективного і особистісного підходу до проблеми, яка виникає. Активні методи навчання припускають використання такої системи методів, що спрямована головним чином, не на подання викладачем готових знань і їхнє відтворення, а на самостійне оволодіння знаннями у процесі активної пізнавальної діяльності.

Отже, активні методи навчання – це навчання діяльністю. Саме в активній діяльності, що направляється викладачем, курсанти озброюються необхідними знаннями, уміннями, навичками для їхньої професійної діяльності, розвивають творчі здібності. В основі активних методів лежить діалогічне спілкування, як між викладачем і слухачами, так і між самими слухачами. А в процесі діалогу розвиваються комунікативні здібності, уміння вирішувати проблеми колективно, і саме головне розвивається мова курсантів. Метою активних методів є: засвоєння знань, умінь, навичок при участі усі психічних процесів особистості (мова, пам'ять, уява тощо).

Викладач у своїй професійній діяльності використовує ту класифікацію і групу методів, що найбільше повно допомагають здійсненню тих дидактичних задач, що він ставить перед заняттям. Активні методи навчання саме є одним з найбільш ефективних засобів залучення курсантів в навчально-пізнавальну діяльність. Серед таких можна виділити: лекції, семінари, дискусії, колективну розумову діяльність. Прикладами є : а) лекція із заздалегідь запланованими помилками з розрахунком на певну реакцію курсантів; б) метод круглого столу; в) ділова гра; г) мозкова атака тощо.

Лекція із запланованими помилками, ділова гра, бесіда, круглий стіл практично допомагають досягненню навчальних, виховних і розвиваючих цілей колективного характеру на основі знайомства з реальною організацією роботи. Використання активних методів навчання дозволяє викладачу створити позитивний мікроклімат у групі, що буде створювати робочу атмосферу активного їх спілкування та кращого засвоєння навчального матеріалу.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ КУРСАНТІВ ВВНЗ

ГОРЛІЧЕНКО М.Г., ШЕВЧЕНКО С.В.

Військова академія, м. Одеса, Україна

Для вищих військових навчальних закладів (ВВНЗ) однією з обов'язкових форм організації навчального процесу є самостійна робота курсантів, яка ведеться за встановленим розпорядком дня ВВНЗ. В широкому сенсі під самостійною роботою слід розуміти сукупність всієї самостійної діяльності курсантів як в навчальній аудиторії, так і поза нею, в контакті з викладачем та при його відсутності. Самостійна робота є однією з найважливіших складових навчального процесу, в ході якого відбувається формування навичок, вмінь та знань і в подальшому забезпечується засвоєння курсантом прийомів пізнавальної діяльності, цікавості до творчої роботи, здатність розв'язувати навчальні та практичні задачі. Метою самостійної роботи курсантів є формування в них здатності організовувати та реалізовувати свою цілеспрямовану пізнавальну діяльність без стороннього керівництва та допомоги. Прямими наслідками цього стає вміння курсантів самостійно ефективно готуватися до чергових занять, розв'язувати практичні задачі, знаходити та опрацьовувати нові джерела корисної інформації, вільно висловлювати свої думки в умовах аудиторних занять – все те що складає освітньо-професійні компетенції майбутнього фахівця. Очевидним проявом успішності самостійної роботи є достатньо високий рівень пізнавальної активності курсантів на аудиторних заняттях. Головна задача організації самостійної роботи курсанта полягає в створенні для нього психолого-дидактичних умов розвитку інтелектуальної ініціативи та мислення на заняттях будь-якої форми.

Активна самостійна робота можлива тільки при наявності серйозної та стійкої мотивації. Самий сильний мотивуючий фактор – підготовка до подальшої ефективної професійної діяльності. До внутрішніх факторів, які сприяють мотивації самостійної роботи відносяться очевидність корисності виконаної роботи, захоплююча дія творчого процесу, впровадження в освітній процес інтенсивної педагогіки з активними методами навчання та педагогічними інноваціями. Тут слід згадати в першу чергу, можливості сучасних інформаційно-освітніх технологій, різноманітні форми проблемного методу навчання, організаційно-діяльнісні ігри та тренінги з моделюванням

умов майбутньої професійної діяльності, участь в олімпіадах з навчальних дисциплін та конкурсах навчально-дослідних робіт курсантів та ін.

Дослідницька робота – вінець самостійної роботи курсанта. Такий вид діяльності формує найвищий рівень мотивації тих, хто навчається.

В розробці викладачем дидактичних матеріалів для самостійної роботи курсантів корисно дотримуватися наступного порядку:

- проводиться попередній різноплановий аналіз матеріалу, що вивчається з відповіддю на запитання: «Яким є зв'язок з попередньо вивченим?», «Що дано?», «Як дано?», «Навіщо дано?», «Якими є теоретичні та практичні наслідки?»;
- визначаються способи методичної і логічної обробки матеріалу;
- уточнюється місце теми самостійної роботи в системі курсу та загальній системі навчання;
- з'ясовуються проблеми курсантів, пов'язані з їх індивідуальними особливостями, рівнем знань та пізнавальною активністю;
- готуються матеріали для формування наступних когнітивних властивостей: вміння чітко виділяти зрозуміле та незрозуміле, готувати запитання для відповіді викладача; вміння виділяти внутрішні структурні, логічні та предметні зв'язки в навчальній інформації; вміння алгоритмізувати процес самостійної роботи з визначенням головного і допоміжного в своїх діях;
- підбираються та розробляються вправи, задачі, інші різноманітні завдання, орієнтовані на закріплення теоретичних та практичних знань, вмінь, навичок та зародків освітніх компетенцій з урахуванням поточного стану індивідуальних пізнавальних та психологічних характеристик курсантів.

В організації самостійної роботи слід дотримуватися міжпредметних структурно-логічних зв'язків, розуміти, що курсанти в самостійній роботі навантажуються завданнями за дисциплінами різних кафедр і їх можливості в цьому обмеженні і часом і складнощами засвоєння нового. В цьому разі розв'язування задач з фізики, з хімії, з вищої математики або інформатики буде, як освітній фундамент, не тільки не заважати, але сприяти виконанню завдань за дисциплінами інженерних та військово-спеціальних дисциплін.

Залишається актуальним вислів А.Франса : «Не намагайтесь задовольнити своє марнославство, навчаючи занадто багато чому. Необхідно тільки зацікавити, відкрити своїм слухачам очі, але не перенапружувати їх мозок. Достатньо заронити в нього іскру і вогонь сам розгориться там, де для нього є їжа».

РОЗВИТОК САМОСТІЙНОСТІ КОМПОЗИЦІЙНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ-АРХІТЕКТОРІВ В РОБОТІ НА ПЛЕНЕРІ

ГРИГОР'ЄВА В.Б., САМОЙЛОВА О.М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Композицію як окрему дисципліну у системі художньої складової архітектурної освіти не виділяють і знайомство з її теорією здійснюється у рамках виконання практичних завдань з малюнка, живопису та скульптури впродовж всього часу навчання. Тому великого значення набуває самостійна робота студентів з вивчення теоретичних засад композиції та практичного застосування композиційних знань. Для їх якісного освоєння і застосування потрібна системність і послідовність у розвитку самостійності композиційного мислення студентів як універсальної складової процесу підготовки конкурентоспроможних фахівців у галузі архітектури. Особливо актуальними є формування навичок самостійності на етапах пошуку композиції в жанрі міського пейзажу в умовах пленеру.

Метою дослідження є визначення умов та методів розвитку самостійності композиційного мислення студентів-архітекторів на пленерних заняттях. Виконання пейзажних композицій на основі перспективних зображень архітектурних ансамблів міста та окремих складових архітектурного простору – вагома складова образотворчої підготовки студентів архітектурної спеціальності. Розвиток професійного сприйняття архітектурного оточення, розширення та поглиблення знань, одержаних студентами у попередньому навчальному процесі є метою подальшої роботи на пленері.

У науково-методичній літературі приділяється велика увага аналітичному розгляду особливостей пленерної роботи [1;3;4;6]. У навчальному посібнику «Пленер» М. Масловим висвітлено питання зародження і розвитку живопису на пленері, розглянуто основні етапи роботи над пленерними етюдами, проаналізовано типові помилки студентів та надано практичні рекомендації до виконання навчальних завдань [3]. Великий інтерес щодо визначення умов роботи на пленері, організації робочого місця та вибору приладдя для виконання етюдів викликає навчальний посібник О.С. Риндіна «Живопис» [4]. Автор уважно розглядає фізичні та фізіологічні складові сприйняття спектрального складу різноманітного освітлення (сонячне освітлення, похмуро, ранкове та вечірнє освітлення і таке інше). В подальшому, разом з Риндіною Л.І. розроблено і запропоновано комплекс вправ для навчання живопису [5]. Нами також розглянуті суперечливі питання щодо термінології даної теми та етапи створення композиції в жанрі міського пейзажу [1].

Завдання пленерної практики можна класифікувати за тривалістю відведеного часу, який і буде зумовлювати обсяг та якість вирішуваних питань. Такий розподіл містить у собі тривалий малюнок, замальовку й начерк. Відповідно живописні завдання можна розподілити на довготривалий етюд, короткостроковий етюд, кистьовий начерк. Робота ведеться послідовно: від komponування зображення, визначення основних пропорційних співвідношень з наступним виконанням підготовчого малюнка для живопису. На етапі komponування виконуються швидкі нариси та замальовки різних куточків вулиць, майданчиків із подальшим аналізом композиційних схем побудови композиції (активні та пасивні зони формату, пошук розташування композиційного центру у форматі, співвідношення плям та пауз між ними, пропорції важливих та другорядних об'єктів, ритмічне рішення формату і таке інше). Після закінчення пошуків необхідно зробити світлотний аналіз композиції. На цьому етапі вирішуються проблеми рівноваги формату по світлоті. Відомий педагог Ф.В. Ковальов [2] вважав, що коли в картині 14 часток темного тону, 24 частини світлого, 62 частини середнього, то з'являється відчуття правильності світлотних відношень, тобто співвідношення 62:24:14 є найбільш гармонійним поєднанням світлотних форм та плям у пейзажі. Наступні етапи передбачають знаходження загальних кольорових і світлотних відносин, визначення планів, виявлення форми й об'єму зображення, а також проробку деталей. Завершальний етап роботи – узагальнення.

Аналізуючи досвід проведення художньо-ознайомлювальної практики на другому курсі архітектурної спеціальності були визначені основні загальні умови та методи розвитку самостійності композиційного мислення студентів-архітекторів в роботі на пленері. На нашу думку найбільш вагомими є наступні умови (а) та методи (б):

а) знання теоретичних засад та особливостей пленерної роботи; психологічні аспекти (мотивація та адаптація до умов роботи на пленері); наявність спеціальних базових знань, умінь та навичок з образотворчої граматики;

б) системність, наочність, послідовність викладення матеріалу; використання сучасних форм проведення занять (наприклад, майстер-класів при знайомстві з живописними матеріалами та технічними прийомами виконання етюдів); спостереження та виконання короткострокових начерків та замальовок архітектурних об'єктів у різноманітних умовах освітлення.

Слід зазначити, що вміле і доречне використання теоретичних знань з композиції є невід'ємною складовою успіху в створенні вдалої графічної або живописної роботи. Дана класифікація практичних завдань та послідовність їх

виконання є загальною в художній освіті взагалі і також актуальною для підготовки майбутніх архітекторів.

Композиційний пошук є основою та необхідною умовою якісного виконання творчого завдання як на заняттях в аудиторії, так і під час пленерної практики. Таким чином, покращення якості підготовки студентів у композиційній роботі на пленері може бути складовим компонентом процесу розвитку та удосконалення самостійності композиційного мислення майбутніх архітекторів.

Впровадження інноваційних методів навчання композиції та ефективне використання традиційних, сприятиме розвитку образотворчих (технічних) та творчих умінь, просторового мислення студентів, формуванню індивідуального авторського стилю, що є актуальним для професійної підготовки майбутніх архітекторів. В рамках художньо-ознайомлювальної пленерної практики нажаль недостатньо можливостей для додаткового впровадження особистісної зорієнтованості навчального процесу і, відповідно, не вистачає завдань, що враховують диференціацію студентів за різним рівнем художньої підготовки. В подальшому, передбачається розробка системи спеціальних вправ для самостійної роботи студентів-архітекторів у відповідності до рівня розвитку композиційного мислення в умовах пленеру.

Література:

1. Григорьева В.Б. Изобразительная подготовка будущих архитекторов в жанре городского пейзажа. / В.Григорьева // International Scientific and Practical Conference “WORLD SCIENCE” <http://ws-conference.com/> No 10(26), Vol.3, October 2017. – Dubai, UAE, 2017 – С.42-45.
2. Ковалев Ф. Золотое сечение в живописи : учеб. пособие / Ф. Ковалев. –К. : Выща шк. Головное изд-во, 1989. – 143 с., 90 ил., табл.– Библиогр. : 77 назв.
3. Маслов Н. Я. Пленэр : Практика по изобразит. искусству. [Учеб. пособие для студентов худож.-граф. фак. пед. ин-тов] / Н. Я. Маслов. – М. : Просвещение, 1984. – 112 с.
4. Риндін О.С. Теорія і практика. Живопис. Навчальний посібник. Одеса, 2010. – 285 с.
5. 5 Рындин А.С., Рындина Л.И. Комплексная система упражнений в обучении живописи./ А.С. Рындин, Л.И. Рындина // International Scientific and Practical Conference “WORLD SCIENCE” <http://ws-conference.com/> No 12(28), Vol.3, December 2017. – Dubai, UAE, 2017 – С.30-35.
6. 6.Чурсіна В. Робота на пленері. Проблеми теорії і творчої практики /
7. В. Чурсіна // Мистецтвознавчі та культурні аспекти дизайну. – Х.: ХДАДМ, 2011. – Вип. 5. – С. 151-152.

РОЛЬ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ В ФОРМИРОВАНИИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ

ГРИШИН А.В.

Одесский национальный морской университет, г.Одесса, Украина

Научно-исследовательская работа студентов (НИРС) – это один из способов формирования профессиональных качеств будущего специалиста. Она позволяет расширить рамки изучаемого материала по предметам с учетом особенностей приобретаемой специальности.

На подготовительном этапе НИР предполагается формирование и развитие у студентов навыков проведения научного исследования. Оно может выполняться как индивидуально, так и в группе. В процессе совместной работы над исследованием формируются такие качества личности, как умение работать в коллективе, брать на себя ответственность за выбранное решение, анализировать результаты деятельности, чувствовать себя членом команды.

При непосредственном переходе к исследованию, первоначально намечается его ход, рабочая формулировка темы, собирается информация по проблеме исследования. Далее студент под руководством преподавателя определяет структуру исследовательской работы: обозначает актуальность проблемы; формулирует цель, задачи; определяет объект и предмет исследования; выбирает методы и методики, необходимые для осуществления исследования.

На следующем шаге студент проводит литературный обзор по проблеме исследования и приступает к описанию его этапов, что в дальнейшем составит основную часть исследования.

На заключительном этапе подводятся итоги: формулируются результаты исследования; делаются выводы; производится анализ работы. Кроме того, на данном этапе уточняется и окончательно формулируется тема исследования.

Презентация НИР – это ее публичная защита, которая предоставляет студенту возможность апробировать результаты работы, продемонстрировать уровень развития своих исследовательских компетенций.

Таким образом, НИР предоставляет студентам возможность размышлять, формулировать свою точку зрения, опираясь на знание фактов, законов, закономерностей науки, на собственные наблюдения, свой и чужой опыт, является хорошим инструментом формирования будущего специалиста.

МЕТОД ПІДВИЩЕННЯ УВАЖНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ЛЕКЦІЯХ**ДАШКОВСЬКА О.П., КНИШ О.І.***Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*

Соціально-економічні та політичні зміни в суспільстві, інтеграція України в об'єднану Європу, входження її в цивілізоване співтовариство не можливе без модернізації вищої освіти, спрямованої на підготовку фахівців на рівні міжнародних вимог. А це можливо зробити тільки при цілковитому зацікавленні предметом.

Основними організаційними формами навчання, на сьогоднішній день, являються лекції, лабораторні та практичні заняття, які є одночасно засобами безперервного управління пізнавальною діяльністю студентів. Лекція – дуже важлива і одночасно найскладніша форма учбової роботи, яка в сучасних умовах залишається головною ланкою дидактичного циклу навчання. Викладач вибирає тему лекції, яка є основою для наступної практичної, або лабораторної роботи, розробляє лекцію зі заздалегідь запланованими помилками. Це активізує увагу студентів, змушує їх уважно слухати та вдумуватись в отриману інформацію, розвиває уміння оперативно аналізувати професійні ситуації, виявляти невірну або неточну інформацію, а також формує вміння у студентів виступати в ролі експертів, рецензентів, опонентів.

Підготовка до лекції зі заздалегідь запланованими помилками, полягає в тому, щоб закласти в ній певну кількість помилок змістовного та методичного характеру. Підбираються найбільш типові помилки, які майстерно завуальовані, не лежать на поверхні та не можуть бути легко виявлені. Це потребує спеціальної роботи викладача над змістом лекції, високого рівня володіння матеріалом та лекторської майстерності. Задача студентів полягає в тому, щоб по ходу лекції відмічати помилки, фіксувати їх на полях та назвати в кінці лекції. Список помилок викладач приносить на лекцію в письмовому вигляді, які надає студентам в кінці обговорення. На виявлення та аналіз помилок відводиться до 10 хвилин. При цьому вірні відповіді називають і студенти і викладач. Ті помилки, які не були помічені на лекції, переносяться на лабораторне, або практичне заняття. Така лекція одночасно виконує стимулюючу, контрольну та діагностичну функцію, допомагає виявити труднощі в засвоєнні попереднього матеріалу, дає можливість оцінити рівень підготовки студентів по предмету. Виявленні студентами або викладачем помилки можуть стати основою для створення проблемних ситуацій, які можливо вирішити на наступних заняттях.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ТЕХНОЛОГИЙ ПРОБЛЕМНОГО ОБУЧЕНИЯ ДЛЯ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ПРЕПОДАВАНИЯ СПЕЦИАЛЬНЫХ ДИСЦИПЛИН

ДЖЕВЕЦКАЯ Е.В., ИВАНОВА С.С.

*Бендерский политехнический филиал Приднестровского государственного
университета им. Т.Г. Шевченко г. Бендеры, Приднестровье*

На современном этапе развития общества возросла потребность в специалистах, умеющих нестандартно и творчески мыслить, конструировать, оценивать и рационализировать. Решение этой проблемы во многом зависит от содержания и методики обучения будущих специалистов строительного профиля.

Поэтому система профессионального образования на современном этапе находится в поисках эффективных путей развития и совершенствования процесса профессиональной подготовки будущих специалистов строительного профиля. Особое значение при этом приобретает вопрос подготовки конкурентоспособных и компетентных специалистов, ориентированных на современные требования профессиональных стандартов, развития экономики и рынка труда, подготовленные к самостоятельной продуктивной работе с высокопроизводительными строительными технологиями.

Так как в настоящее время у студентов любого уровня образования слабая мотивация к учебе, большую актуальность приобрели новые педагогические технологии, направленные на создание таких условий, которые помогают студенту думать, размышлять, сомневаться, спорить и приходить к определенному выводу. В этом помогает применение **технологии проблемного обучения** на уроках и во внеурочной работе.

Как вызвать у обучающихся положительное отношение к учению и помочь им превратить знания в убеждения? Как обучить всех: и тех, кто учится с интересом, и тех, у кого его нет? Эти вопросы преподавателю, специальных дисциплин приходится решать каждый день при подготовке урока. Все они, так или иначе, связаны с поисками наиболее продуктивных методов обучения.

Увлечь, заинтересовать обучающихся помогает технология проблемного обучения.

Цель применения данных технологий направлены на создание необходимых условий, как для формирования профессиональных компетенций обучающегося, так и для повышения уровня усвоения им учебного материала посредством технологии проблемного обучения.

Преимущество проблемного обучения перед традиционным:

Проблемное обучение – творческое усвоение знаний

Традиционное обучение – репродуктивное усвоение знаний

Под **проблемным обучением** понимается такая организация учебного процесса, которая предполагает создание проблемных ситуаций и активную самостоятельную деятельность обучающихся по их разрешению.

Этапы технологии проблемного обучения

- Актуализация изученного материала
- Создание проблемной ситуации
- Постановка учебной проблемы
- Построение проблемной задачи
- Решение проблемы
- Проверка решения проблемы и повторение

На уроках специальных дисциплин необходимо систематически организовывать самостоятельные работы обучающихся по усвоению новых знаний, умений, повторению закреплённого и отработке навыков.

Обучающиеся сами добывают новые знания, у них вырабатываются навыки умственных операций и действий, развиваются внимание, творческое воображение, догадка, формируется способность открывать новые знания и находить новые способы действия путем выдвижения гипотез и их обоснования.

Проблемный урок – это прежде всего:

- Проблемная ситуация
- Проблемная задача

Проблемная задача содержит в себе элементы, находящиеся в противоречивых отношениях, как между собой, так и с личными знаниями учащихся. Основными элементами учебной проблемной задачи являются «известное» и «неизвестное» для студента.

Проблемный вопрос может входить в структуру проблемной задачи и выполнять функцию ее требования, выступать как самостоятельная форма мысли, требующая ответа.

Что же такое «проблемная ситуация» и как она создается?

Проблемная ситуация – это интеллектуальное затруднение учащегося, возникающее в случае, когда он не знает, как объяснить возникшее явление, факт, не может достичь цели известным ему способом действия, это побуждает учащегося искать новый способ объяснения или способ действия.

Условия создания проблемной ситуации.

1. Преподавателю необходимо владеть:

- Поисковыми методами обучения
- Знанием фактического материала
- Технологией постановки вопросов, противоречия обучающимися

Эффективность проблемного урока заключается в следующем:

- качественное усвоение знаний
- мощное развитие интеллекта и творческих способностей
- воспитание активной личности

Проблема должна быть достаточно трудной, но посильной с опорой на предыдущие знания, умения, навыки.

Рассмотрим один из примеров проблемной ситуации.

Например, преподаватель выдает проблемное задание «Проанализируйте и сравните применение стальных и полимерных материалов при прокладке газопровода». Обучающиеся по ходу сравнения самостоятельно определяют отличия и записывают результаты анализа в виде таблицы.

Решение этого задания направлено на отработку навыков работы с таблицами. Учитывая, что учащиеся уже изучили эффективность применения стальных и полимерных материалов при прокладке газопровода, преподаватель может предложить составить таблицу преимуществ и недостатков данных видов материала.

Таким образом, использование на занятиях по специальным дисциплинам технологии проблемного обучения способствует накоплению у студентов первоначального профессионального опыта, повышает их конкурентоспособность на рынке труда и помогает преподавателям, работающим над проблемой развития профессиональных компетенций обучающихся.

Проблемное обучение, как и любой другой метод преподавания не является универсальным, однако оно представляет собой важную составную часть современной системы профессионального образования.

Литература:

1. Т.П. Ильевич. Инновационные педагогические технологии: Учебно-методическое пособие / Сост. Т.П. Ильевич. – Тирасполь, 2016. – 100 с.
2. Т.П. Ильевич. Инновационные образовательные технологии: Курс лекций / Сост. Т.П. Ильевич. – Тирасполь, 2000. – 118с.
3. Махмутов М.И. Проблемное обучение: Основные вопросы теории и практики / М.И. Махмутов. – М.: Педагогика, 1975. – 365 с.

МЕТОДИКА РЕНОВАЦІЇ ПРОМИСЛОВИХ ОБ'ЄКТІВ В АРХІТЕКТУРНІЙ ОСВІТІ

ДМИТРИК Н. О., ЄРМАКОВА С. С.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

В умовах дефіциту і зростання цінності міської території набуває поширення тенденція розміщення підприємств обслуговування в нефункціонуючих промислових будівлях. За складених економічних і містобудівних умов значна кількість промислових об'єктів частково або повністю припинила діяльність. Серед них - видатні промислові об'єкти, гіганти індустрії, а також зовні невиразні промислові будівлі, які потребують переосмислення своєї ролі в сучасному місті. У зв'язку з цим реновація промислових об'єктів під громадську функцію відповідає концепції сталого розвитку міста, сприяє інтенсифікації використання міської території, забезпеченню потреб населення і збереженню складеного історико-культурного середовища.

Епоха постіндустріального суспільства, що виникла у розвинених країнах, окреслила спектр важливих проблем по всьому світу. Аналогічна проблема гостро постала й перед Україною: занепад градоутворювальних підприємств, не використанні промислові майданчики, відсутність архітектурно-естетичного взаємозв'язку з селітебними територіями негативно впливають на економічний, соціальний, культурний, психологічний і естетичний розвиток міст і зумовлює виникнення так званих «промислових покладів». Доцільність реновації цих об'єктів, впровадження нових актуальних функцій, необхідних тим чи іншим районам міста, перетворення депресивної і ізольованої забудови на яскраве соціальне, привабливе середовище, стає очевидним. Саме тому, упровадження навчального курсу «Реновація промислових об'єктів» в структуру архітектурної освіти спрямоване на дослідження методики ревіталізації міського середовища на сучасному етапі шляхом трансформації призупинених промислових об'єктів і територій у перспективні зони, що сприяють стійкому розвитку міста.

Реновація промислових об'єктів є комплексом заходів, спрямованих на зміну функціонального призначення об'єкту і є одним з інструментів, за допомогою якого досягається раціональне використання наявних ресурсів і площ у межах великих міст. До того ж, реновація поняття інтегральне і включає адаптацію і ревіталізацію, проявляє себе також у таких напрямках, як лофт, музеєфікація промислових будівель, індустриальні музеї-заповідники, індустриальна археологія, культурно-індустріальні кластери, вирішує, як точкові, так і комплексні архітектурні і містобудівні завдання. Отож, вивчення методики реновації промислових об'єктів спрямоване на дослідження майбутніми

фахівцями «комплексних перспектив» використання «кинутих» територій і будівель зупинених промислових підприємств.

В умовах вивчення особливостей реновації промислової будівлі на визначення формату і об'ємно-планувального рішення значний вплив мають зорієнтування студентів на характеристики існуючої структури та історико-культурної цінності об'єкта, який перебудовується. Звертається увага, на той факт, що їх можна умовно поділити на кількісні та якісні складові. До кількісних відносяться геометричні параметри будівель, споруд, території реновації (довжина, ширина, висота, поверховість, площа ділянки, площа забудови). До якісних відносяться: містобудівні ознаки (розміщення в структурі міста, категорія промислового району, характер оточуючої забудови, розвиненість і характеристики пішохідно-транспортної мережі); об'ємно-планувальні (тип об'ємно-планувальної структури промислової будівлі, окрема будівля / група будівель, вид забудови); історико-культурні (історико-культурна цінність: цінна фонові, нейтральна або дисгармонійна забудова; архітектурна виразність, образність); матеріальні ознаки (відсоток збереження несучих та огорожуючих конструкцій, несуча здатність); природно-екологічні (забрудненість ґрунтів, водойм; наявність і цінність природного / антропогенного ландшафту). Враховуючи характеристики існуючого промислового об'єкту, зосереджується увага студента на одному з ключових принципів об'ємно-планувальної перебудови промислового об'єкту: максимальне збереження і наслідування зовнішньої оболонки і конструктивно-планувальної структури будівлі; максимальне збереження зовнішньої оболонки будівлі із повною або частковою зміною конструктивно-планувальної структури; зміна зовнішньої оболонки і конструктивно-планувальної структури.

У зв'язку з вищезазначеним вивчення курсу «Реновація промислових об'єктів» сприятиме формуванню: здатності майбутніх фахівців критично аналізувати сучасні проблеми провайдінгу інновацій в архітектурі і містобудуванні, ставити завдання і розробляти складні об'єкти, вибирати відповідні методи рішення архітектурних і містобудівних завдань, інтерпретувати, представляти і застосовувати отримані результати, комплексно прогнозувати тенденції розвитку занедбаних будівель і територій; здатності до абстрактного мислення, системного аналізу і синтезу; здатності оцінювати сучасні досягнення науки і техніки і знаходити можливість їхнього застосування у практичній діяльності.

Таким чином, володіючи методикою реновації в архітектурному проектуванні, майбутній фахівець опанує динамічну комбінацію знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних якостей, морально-етичних цінностей, яка визначить його компетентність і дозволить успішно здійснювати професійну і подальшу навчальну діяльність.

ОСОБЕННОСТИ ИЗЛОЖЕНИЯ НЕКОТОРЫХ РАЗДЕЛОВ КУРСА ЭКОЛОГИИ

ДОВГАНЬ И.В., КОЛЕСНИКОВ А.В., ШАРЫГИН В.Н.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г. Одесса, Украина*

Одной из традиционно читаемых, в частности, для студентов строительных специальностей второго года обучения, дисциплин, является экология. При построении лекционного курса этой и тесно связанных с ним дисциплин (например, транспортной экологии), возникает ряд особенностей, знание происхождения и характера которых позволяют вести изложение оптимальным способом.

Изучение учебно-методических пособий и собственный опыт изложения экологии в инженерном вузе позволило сформулировать основные правила выбора стратегии изложения в существующем широком фактатере соответствующих направлений:

1. Изложение абстрактных вопросов должно сопровождаться конкретными примерами, связанными не только с экологией, но и с техникой, бытом и другими областями ежедневного опыта студентов. При этом следует учитывать, что наиболее легко студентам даются приемы мышления по аналогии. Так, колебания в экологических системах в курсах экологии рассматриваются с привлечением интуитивных приемов на примере взаимодействия популяций щук и карасей. Тут же приводятся примеры колебаний нескольких видов в технических системах – автоколебаний (часы с маятником), вынужденных колебаний, приводятся примеры биологических ритмов и подчеркивается динамическая аналогия этих явлений. Совокупность приведенных приемов позволяют, в частности, объяснить студентам, что такое аттракторы динамических экологических моделей и дать их краткую классификацию.

2. Наиболее сложно студентам запоминать материал без закономерностей и, конечно, количественные величины (объемы и массы природных ресурсов и т.д.). Поэтому существенно схематизировать и структурировать материал, придать ему универсальную форму (например, форму задач рационального природопользования), выделять причинно-следственные связи. Количественные величины следует приводить в качестве примера, при необходимости применять лишь качественное сравнение («существенно больше», «гораздо быстрее» и пр.).

3. Для усвоения сложных понятий несомненно полезными следует признать их наглядное графическое изображение. Рисунки, даже выполненные мелом на доске, с существенной долей огрубляющего упрощения, способны внести ясность и понимание, такую же роль они играют и в конспектах студентов. Так, изображение примеров граф-схем трофических цепей и сетей и тесно связанных с ними законом кумулятивного накопления веществ-загрязнителей представляется достаточно продуктивным приемом изложения.

4. Изложение основных закономерностей и механизмов экосистем следует обращать внимание на ряд мировоззренческих вопросов. В частности, в случае традиционного изложения студентами обычно недостаточно понимается причина «плохой предсказуемости» в экосистемах, невозможности дать одновременно дальний и точный прогноз ее состояния. К пониманию этого факта студент «подводится» – рассматриваются критерии сложности экосистем и, частности, динамическая и параметрическая сложность. На простой популяционной модели Ферхюльста показывается возможность возникновения динамически сложных режимов, носящих хаотический характер и связанных с неустойчивостью и высокой чувствительностью к начальным условиям и внешним воздействиям. Делается вывод о вероятной реализации хаотических и трудно предсказуемых процессов в биосфере, в которой для каждой подсистемы вероятна реализация хаотических режимов. Прием «подведения» хорошо зарекомендовал себя, студенты часто сами делают окончательные выводы в рассматриваемом разделе.

5. Для специалистов-инженеров необходимыми представляются знания о методах моделирования. Один из подразделов мы считаем уместным посвятить теории моделированию экосистем, экстраполируя основные приемы и на другие области науки и техники. Студентам на примере модифицированных моделей «хищник-жертва» поясняется необходимость сокращения размерности систем, чем концептуальная либо математическая модель проще, тем она ясней! Следует обратить внимание специалистов по моделированию инженерных объектов на необходимость указаний общих приемов моделирования в первых разделах их курсов.

Совокупность приведенных рекомендаций позволяет разрешить ряд проблемных вопросов, возникающих как при чтении лекционных курсов, так и при проведении практических работ. Учет приведенных требований при работе с теоретической частью расчетных заданий позволяет экономить время и выделять его на разъяснение содержательной сущности проводимых расчетов.

ЗАЛУЧЕННЯ ВЛОГ-КОНТЕНТУ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

ДРАГОМИРЕЦЬКА О.О.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Поширення технологічних можливостей набирає обертів у сфері опанування іноземних мов. З кожним роком виникають різноманітні девайси та додатки до смартфонів, які дозволяють молоді в онлайн режимі вивчати іноземну мову. Однак, це дає змогу лише вивчати її, тому що тільки правильне застосування нових пристроїв дозволить досягти мовленнєвої мети.

У зв'язку з таким активним розвитком можливостей смартфонів усе більше інформації почали розповсюджувати за допомогою інтернету, в протиставу телебаченню. З цього приводу поговоримо про відеохостинги, у яких тепер виникають нові канали самопроголошених журналістів. Такі канали називають відеовлогами. Відеовлогами є різноманітні відео на теми, які визначає влогер (людина, яка веде свій канал). Ці відео виходять з частотністю та тривалістю, яку встановлює влогер. Тобто влогер сам вибирає напрям, у якому йому цікаво знімати його відео, усе залежить від його фантазії, компетентності (як йому здається) у певній сфері та від його бажання ділитися певним матеріалом, залучаючи просту форму викладання цього матеріалу, ніби він знімає домашнє відео для друзів.

Відео, яке своєю подачею максимально наближене до аудиторії, це стовідсотковий успіх для вивчення іноземної мови. Мета викладача – знайти харизматичного позитивного влогера, який зацікавить своєю тематикою, манерою подання матеріалу й при цьому буде дійсно компетентним спеціалістом у своїй галузі, у тому матеріалі, що він поширює на своєму каналі. Цей влогер може бути в якості електронного друга – носія мови, який завжди поруч (на відміну від викладача), тому що, натиснувши певну кнопку у смартфоні або ноутбукі, можна переглянути його відео знов і знов. Вивчення мови за допомогою влогумає певну низку позитивних результатів: вивчення живої мови, живих діалогів (не придуманих спеціально для підручників або посібників), тренування вимови, а також сприйняття та розуміння живої іноземної мови. Раніше для вивчення мови інколи застосовували кінофільми та серіали. З виникненням влогів є можливість поринути в живу мову – спонтанну, не створену сценаристом.

Таким чином, залучення влог-контенту на заняттях з іноземної мови дозволяє студентам опановувати мову, користуючись сучасними технологіями та методами.

ОСОБЕННОСТИ ДИСТАНЦИОННОГО ОБРАЗОВАНИЯ

ДРАПАЛЮК М.В., НИКИТИНА Н.В.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г.Одесса, Украина*

В настоящее время в современном мире активно развивается дистанционное образование. Эта форма образования помогает получить образование тем, кто не имеет возможности переехать в другой город, т.к. отсутствует время или нет возможности материально осуществить это желание. А существование вечернего и воскресного образования не решает данную проблему.

Дистанционное образование как раз и является альтернативой в данной ситуации. Обучение "на дистанции", т.е. на расстоянии, имеет ряд преимуществ именно в том, что преподаватель и обучаемый разделены пространственно. Для обучения применяются новые технологии представления учебных материалов, что делает его дешевым и общедоступным, создавая возможности общения на больших расстояниях. Дистанционное образование появилось в период развития современных достижений в области обучения, средств массовой информации и связи, развития различных технических средств.

У данного вида обучения имеются как положительные так и отрицательные стороны. А именно - учащийся сам контролирует скорость обучения, независимо от географического и временного положения. В процессе обучения используются новейшие достижения информационных и телекоммуникационных технологий, а также возможность получения образования независимо от места проживания, состояния здоровья, материальной обеспеченности обучаемого.

Однако в такой форме образования есть ряд недостатков: в первую очередь, отсутствие очного общения между обучающимися и преподавателем, необходима дисциплина и самоорганизация обучающегося, не всегда имеется возможность выхода в интернет и отсутствие хорошей технической оснащённости, и компьютера, отсутствие практических занятий. Также необходимо время для разработки и проработки обучающих программ, а также подготовки квалифицированных специалистов.

Если рассматривать дистанционное образование как вид заочной формы обучения, то в процессе обучения студент может контактировать дистанционно, но аттестовываться он должен только очно. А это опять создает трудности. Но эту форму обучения можно адаптировать к нашим реалиям, путём дальнейшего развития и усовершенствования.

МОТИВАЦІЯ НАВЧАННЯ КУРСАНТІВ ВВНЗ ЗА ФУНДАМЕНТАЛЬНИМИ ПРИРОДНИЧИМИ ДИСЦИПЛІНАМИ ЧЕРЕЗ ЇХ ЗАЛУЧЕННЯ ДО ВОЄННО-НАУКОВОЇ РОБОТИ

ДРОЗДОВ М.О., КРАСНИЙ Ю.П.

Військова академія, м. Одеса, Україна

Умови сьогоденного навчання курсантів військових ВНЗ (ВВНЗ) першого року навчання, зокрема за фундаментальними природничими дисциплінами, відзначаються несприятливістю у формуванні мотиваційного фону. Найбільш вагомими причинами цього є:

- недостатня за рівнем підготовка в середніх загальноосвітніх закладах;
- тривала перерва в освітньому процесі у значної частини курсантів;
- підвищена напруженість у навчанні у порівнянні зі студентами цивільних ВНЗ через щоденні додаткові вимоги та умови військової служби;
- недостатній рівень цінування і поваги до освіти у суспільстві.

Між тим, неможливо уявити собі ефективну і адекватну до сучасних вимог і обставин підготовку офіцерських кадрів для Збройних Сил України без активного ставлення курсантів до власного навчання, що є принципово неможливим з недостатнім рівнем мотивації.

Процес формування мотиваційного фону на навчання курсанта можна умовно розподілити на наступні стадії: діагностика поточного рівня мотивації, корегування освітнього процесу з урахуванням виявлених індивідуальних особливостей, застосування педагогічних інновацій, поцілених на збудження пізнавальної активності курсантів.

Педагогічний експеримент, проведений авторами, привів до висновку про провідну роль у мотивації результативної участі курсантів у роботі воєнно-наукового гуртка кафедри. Був утворений фонд спеціально незавершених наукових робіт з захоплюючою воєнно-прикладною основою, в яких курсанту пропонується роль винахідника у розв'язку існуючих проблем. Вибір теми наукової роботи віддається на волю курсантові. Такий підхід в рази збільшив частину курсантів, які були залучені до воєнно-наукової роботи і, водночас, помітно зросла активність, організованість та результативність курсантів в освітньому процесі. З 2013 по 2017 роки курсанти першого року навчання незмінно займають провідні місця на Всеукраїнському конкурсі студентів і курсантів із галузі «Військові науки» за спеціальностями «Озброєння та військова техніка» і «Гідроаеродинаміка, динаміка руху бойових засобів».

СУЧАСНІ КОМП'ЮТЕРИЗОВАНІ ТРЕНАЖЕРИ У ВІЙСЬКОВО-СПЕЦІАЛЬНІЙ ПРАКТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ КУРСАНТІВ ВВНЗ

ДРОЗДОВ О.М., ВЕРЛАМОВ О.М.
Військова академія, м. Одеса, Україна

Високоякісна практична підготовка курсантів військових ВНЗ (ВВНЗ) передбачає формування в них нормованих здатностей у діагностиці технічного стану й усуненні будь-яких несправностей в озброєнні, бойовій і спеціальній техніці. Ефективна реалізація цього на основі використання реального озброєння й військової техніки завжди оставалася надзвичайно важкою, а часто й неможливою для розв'язання задачею внаслідок її надзвичайної дорожнечі та технологічної складності. Цим найчастіше й пояснювалася неповна готовність випускників ВВНЗ до рішення практичних навчальних і бойових завдань при виконанні службових обов'язків на первинних посадах у військах.

Тим більш важливою виявилася сьогоденна можливість адекватного моделювання конкретних зразків озброєння й військової техніки на основі сучасної комп'ютерної та мікропроцесорної техніки в сполученні з моделюванням дії механічних і гідравлічних систем пристроями електромеханіки. Прикладом є розробка авторами адекватного стрілецького лазерного тренажера з повною й досить точною імітацією дії конкретних зразків стрілецького озброєння та його окремих вузлів. Важливою тут є також можливість швидкої програмної реалізації моделі заданого типу зброї та умов її застосування.

Другим прикладом є розробка авторами комп'ютерної моделі електроустаткування бронетанкової техніки, з можливістю імітації типових несправностей і завданням для курсантів на їхній пошук і усунення.

Досвід застосування згаданих комплексних адекватних тренажерів у навчальному процесі ВВНЗ свідчить, що в результаті істотно збільшується ефективність самостійної практичної роботи тих, кого навчають, в оволодінні прийомами й методами використання зброї та військової техніки, заощаджуються значні матеріальні засоби і фінансові кошти, помітно зростає рівень техніки безпеки в навчальному процесі.

Слід зазначити, що використання в навчальному процесі комп'ютерної тренажерної техніки легко піддається автоматизованому контролю, обліку та збереженню інформації про освітньо-професійну траєкторію кожного курсанта, що здобуває військово-спеціальну практичну підготовку.

РЕЗЕРВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ВВНЗ В ПРОЦЕСІ ЇХ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ДРОЗДОВ О.М., ОЛЕНЄВ М.В.

Військова академія, м. Одеса, Україна

Однією з найважливіших вимог подальшого удосконалювання підготовки військових фахівців у ВВНЗ є суттєве посилення її практичної спрямованості. Для цього знадобився докорінний перегляд програм навчальних дисциплін та всього змісту військово-професійної освіти з більшою орієнтацією їх на практичну підготовку курсантів ВВНЗ. Водночас слід відзначити, що освітній процес за аудиторними заняттями і раніше відзначався досить великою напруженістю за часом і змістом. Автори пропонують звернути увагу на те, що, у згоді з основним світовим трендом у розвитку сучасної освіти, для розв'язку даної проблеми доречно використовувати можливості всебічного вдосконалення та інновацізації самостійної роботи курсантів. Досвід авторів показує що додаткові потужні резерви вдосконалення практичної підготовки курсантів ВВНЗ в процесі їх самостійної роботи можна реалізувати на основі використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. При цьому найбільш важливими є два аспекти. По-перше, це можливість створення потужного інформаційно-тренажного середовища, яке кожен курсант може використовувати за допомогою наявних в нього особистих засобів (смартфону, комп'ютерного планшета, ноутбука тощо). По-друге, таке ж матеріальне забезпечення використовується для практично миттєвого розв'язку проблем організації самостійної роботи за участю викладача у будь-який робочий час. Корисними в аспекті проблеми, що розглядається, стало і використання інноваційної авторської методики організації групової самостійної роботи, в якій найбільш встигаючі курсанти виконують роль викладача для інших. Зокрема, такі курсанти у будь-який вільний час мають задачу активізувати пізнавальну активність своїх товаришів пред'явленням їм для короткої відповіді найбільш вузлових питань та завдань за вже пройденою частиною навчальної дисципліни чи окремим змістовим модулем що вивчається на даний час. Сценарій таких дій передбачає їх ігрову форму, що сприяє мотивації менш встигаючих курсантів на відповіді. Гарні результати одержані в освітньому процесі і завчасним забезпеченням самостійної роботи курсантів не тільки освітнім інформаційним матеріалом, але і зосередженими методичними вказівками викладача на підготовку до кожного заняття навчального тижню.

ЗАСТОСУВАННЯ ГЕОМЕТРИЧНОГО ТЕСТУ СЬЮЗАН ДЕЛЛІНГЕР ПРИ ВИКЛАДАННІ ПРОФІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

ДРОЗДОВА О.В., КОНОВАЛЕНКО Д.О., СЬОМІНА О.В., СЬОМІН А.В.

КЗОЗ «ХОМК», м. Харків, Україна

Дуже важко сперечатись з тим фактом, що існує взаємозв'язок між різними науковими галузями. Як педагогіка взагалі неможлива без знання основ психології та філософії, так і викладання профільних спеціальностей також буває дуже ускладнене у випадку відсутності застосування базових знань з психології.

Педагогіка сучасності все частіше в свій арсенал додає різного роду психологічні технології, але для їх найкращого застосування необхідно знання основ психології, які в свою чергу дають змогу визначити тип особистості, підібрати найефективніші умови спілкування та забезпечити взаєморозуміння в процесі навчання.

Одним із доступніших методів виявлення психологічних особливостей є тестування. Найпростішим, на нашу думку, тестом можна назвати психогіометричний тест, створений американським психологом Сьюзан Деллінгер. Психодіагностика є унікальною системою діагностування особистості, що дозволяє за дуже короткий час визначити форму особистості, надати характеристику особистісним якостям, скласти сценарій поведінки в типових ситуаціях, визначити динаміку взаємовідносин з іншими психотипами, визначити «мову» спілкування. Достовірність тесту за даними різних досліджень складає від 60 до 85 відсотків.

Класичний варіант тесту передбачає п'ять фігур, серед яких необхідно обрати ту, яка найбільш до вподоби. Кожна із фігур має значення та психологічне трактування.

Основними рисами, притаманними людині, що обирає *квадрат*, є логіка, домінування значної уваги до деталей, необхідність в життєвій «передбачливості», формування жорстких умови співіснування та дисципліни, *квадрат* є провокатором більшості значних конфліктів.

Трикутник виявляє особливість концентруватись на поставленій цілі, від природи має гарну інтуїцію, здатен заради мети «іти по трупах», є потенційним лідером.

Прямокутник має такі характеристики: заплутаність у проблемах, непослідовність, відсутність здатності до передбачення наслідків, знаходження в

пошуку «основи або стержня життя». Учасники тесту, що обрали *коло*, наділені сенситивними та емпатичними якостями, природжені психологи, слабкі організатори, мають образне мислення.

Зигзаг є втіленням символіки почуттів та емоцій, креативний, творчий генератор нових ідей, нестриманий, експресивний, важко доводить до кінця почате.

Визначивши, яку фігуру обрав студент, можна зробити висновок відносно умов педагогічного спілкування та навчання. Так наприклад, студент, що обрав квадрат, потребує чітко визначених наперед умов навчання: графіку навчання, етапів, які передбачені програмою, цілей та результатів. При цьому викладач ні в якому разі не повинен відходити від зазначеної програми, оскільки це може викликати конфлікт. Спілкування з «квадратами» передбачає застосування чітких, логічних завдань та кроків, емоції взагалі не припустимі. Для оптимальної організації навчальної роботи таким студентам доцільно запропонувати алгоритми виконання практичних навиків, що входять до складу навчально-методичного комплексу. Схематична будова послідовне виконання етапів роботи сприятиме кращому засвоєнню знань студентами, що мають відповідний психотип. Також доцільним буде застосування таблиці виконання самостійних робіт, що дає змогу визначити та чітко окреслити завдання для виконання та термін їх виконання.

В спілкуванні з «трикутниками» необхідно чітко сформулювати всі вигоди та позитивні сторони процесу, надати роз'яснення стосовно важливості отриманих знань в майбутньому. Позитивний результат буде гарантовано за умови, якщо професія «трикутником» була вибрана свідомо, а не нав'язана сторонніми. Але і в цьому випадку «трикутників» можна залучити до процесу організації навчання, використавши їх здібності організатора. Такі студенти значною мірою зацікавлені у науково-дослідній роботі предметних гуртків, участі у студентських науково-практичних конференціях, тому що це дає можливість отримувати актуальну інформацію з обраної спеціальності.

Студенти, що обрали прямокутник, знаходяться в ситуації становлення, вони на даному етапі життя ще не визначились, тому необхідно запропонувати їм обрати ще одну фігуру та проводити взаємодію в межах характеристики наступної обраної фігури.

Прихильники «кола» не потребують логічного пояснення, вони зосереджені на відчуттях, тому в процесі оволодіння ними стоматологічних дисциплін необхідно робити акцент не на правильність виготовлення, не на логічну послідовність процесу, а на негативні відчуття, які можуть виникнути у пацієнта, що отримав невдало виготовлену ортопедичну конструкцію, або

можливість негативного ставлення лікаря-стоматолога. Справа в тому, що для «кола» питання моралі та справедливості є головними в житті, тому недоліки при виготовленні зубного протезу вони будуть вважати несправедливістю та намагатимуться виготовляти доручену роботу якомога краще.

Найбільш складні в процесі педагогічного спілкування «зигзаги». Ці студенти не потребують пояснення взагалі, завдяки природним здібностям вони швидко, а іноді практично самостійно оволодівають курсом, в процесі навчання допомагають іншим, але при цьому часто вступають в конфлікти.

Природні креативні здібності заважають навчатись або працювати в рутинних умовах, «зигзагам» потрібно щось нове. З радістю вони можуть генерувати нові підходи та ідеї, виказують незалежність від чужої думки, періодично ексцентричні, мають проблеми з виконанням всього обсягу завдання в разі згасання інтересу. Для педагога «зигзаг» виступають стимулом для розвитку, їх схильність до пошуку всього нового та нестандартного примушує педагога також самоудосконалюватись. Але така ситуація не до вподоби викладачам «старої школи», які значно краще знаходять спільну мову з «квадратами».

Тест СьюзанДеллінгер в педагогічній практиці використовується не вперше. В ході психолого-педагогічного дослідження, що проходило на базі Харківського музичного училища імені Б.М. Лятошинського, з метою визначення ефективності моделей та технологій нейролінгвістичного програмування (НЛП) був застосований психографічний тест, який в поєднанні з моделями НЛП та прийомами сугестивної лінгвістики дозволив покращити рівень взаєморозуміння, знайти спільну мову з «проблемними» студентами, підвищити рівень успішності та знизити кількість конфліктних ситуацій[1, с. 113].

В нашому випадку, тест був використаний при викладанні профільних стоматологічних дисциплін у Комунальному закладі охорони здоров'я «Харківський обласний медичний коледж». Визначення психотипів студентів дозволило покращити умови взаємодії між студентами та викладачами, підвищити рівень академічної успішності.

Література:

1. Ігнатюк О.А., Дроздова О.В. Характеристика моделей і технологій НЛП у педагогічній сфері /О.В. Дроздова, О.А. Ігнатюк // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти :зб. наук. пр./ред. Л.Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ, О.Г. РОМАНОВСЬКИЙ. – Харків : НТУ «ХП», 2014. – Вип. 38–39 (42 – 43). –С.104 – 114.

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ СПЕЦРОЗДІЛУ НАРИСНОЇ ГЕОМЕТРІЇ «ПЕРСПЕКТИВА»

ДУМАНСЬКА В.В., БРЕДНЬОВА В.П., МАРЧЕНКО В.С.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Сучасна система вищої освіти України вимагає нових підходів до навчального процесу, удосконалення методів та форм подання навчальної інформації. Розглянемо деякі особливості викладання спеціального розділу нарисної геометрії «Перспектива» для студентів-першокурсників спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія».

Як відомо, найбільш популярним прийомом побудови перспективних зображень є метод архітекторів з двома точками збігу. На наш погляд, не менше зацікавлення викликає у студентів і метод Ф. Гаука (1884 р.) за рахунок його раціональних переважень, які полягають в однотипності та прискоренні геометричних побудов, у можливості вибору точки зору незалежно від формату креслення тощо.

Авторами протягом багатьох років рекомендується студентам застосовувати за вибором той чи інший спосіб побудови перспективи. Найбільш популярним способом у студентів, як правило, стає саме спосіб Гаука, тому що необхідно виконувати однотипні наступні дії: відкласти відомі розміри на основі та на обрізі картинної площини. В перетині цих променів утворюється перспектива точки. Володіння такими методами побудови перспективних зображень підвищує професійні можливості, ерудицію та кругозір майбутніх фахівців. Без знання законів і прийомів теоретичних побудов перспективи інженер, архітектор, дизайнер чи художник не зможуть реалістично передати як буде сприйматися об'єкт в оточуючому середовищі, що може бути необхідним для внесення будь-яких змін і коригування в процесі проектування або творчого завдання.

Наприкінці підкреслимо, що у студентів першого курсу саме теоретичний курс нарисної геометрії, вміння розв'язувати прикладні задачі викликає певні труднощі. Наш багаторічний досвід викладання графічних дисциплін показує, що самостійна робота в аудиторії під керівництвом викладача допомагає добре засвоїти матеріал, а найбільш підготовлених студентів досить висока мотивація у навчанні приводить до участі та перемоги у традиційних щорічних Олімпіадах. Крім цього, потрібно впроваджувати диференційний підхід з урахуванням індивідуальних особливостей студента і рівнем його графічних навиків до роботи з кожним з них.

ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»

ДУМАНСЬКА Л.Б.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

На сучасному етапі розвитку інформаційних технологій набуває актуальності пошук ефективних та надійних методів оцінювання рівня мовної підготовки майбутніх фахівців.

Організація навчального процесу вимагає вдосконалення навчально-методичного забезпечення: підготовки пакетів контрольних робіт, завдань для початкового, стартового, проміжного, періодичного, поточного, підсумкового контролю, серед яких значне місце відводиться виконанню різноманітних тестів. Практично всі названі види контролю можна використовувати у комп'ютерному варіанті.

За допомогою тестів можна перевірити ступінь засвоєння лексики, граматики, синтаксису, стилістики, орфографії, орфоепії; уміння відповідати на питання, розуміння матеріалу. Тестові завдання сприяють формуванню і розвитку навичок аналізу, синтезу, узагальнення, активізують інтелектуальну діяльність студента, можуть бути засобом самоконтролю, дисциплінують студента для постійної навчальної роботи.

Загальноновизнаними перевагами тестового контролю є стандартна система перевірки, що гарантує об'єктивність оцінювання результатів; оптимальне використання навчального часу; об'єктивність оцінювання знань; можливість використання комп'ютерної техніки.

Під час складання системи тестів слід враховувати основні критерії цієї форми контролю знань, зокрема, валідність змісту (адекватність, обґрунтованість), відповідності і прогнозу, тобто комплексну характеристику, що визначається як параметрами засобу та процедури вимірювання, так і властивостями ознаки, яка досліджується; наукову достовірність; репрезентативність (повноту і достатність для контролю елементів змісту); надійність завдання, тобто ступінь точності, з якою може бути визначена ознака; ефективність, критерій, що дозволяє порівняти тести; складність завдання тесту; дискретність (наявність чіткої структури; практичність (простоту у використанні); сувору відповідність джерелам інформації, якими користуються студенти.

Проведення тестового контролю під час вивчення дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» має на меті: створення у студентів мотивації до навчання; повідомлення студентам, який матеріал є важливим; визначення матеріалу, який потребує додаткового повторення та закріплення.

Окрім того, під час проведення тестового контролю необхідно враховувати:

1) відбір мовних одиниць (наприклад, під час перевірки типів односкладних речень бажано не включати до тесту двоскладні речення, оскільки тест буде недостатньо ефективним);

2) рівень оволодіння матеріалом (початковий, стартовий контроль чи підсумковий);

3) стан попередньої навчальної діяльності (поступове підвищення складності тестових завдань);

4) важливість тестів за змістом (слід уникати надмірної складності, використовувати лексичні одиниці, що входять до словника-мінімуму, та граматичний матеріал, передбачений програмою);

5) зовнішні характеристики (економічність, гомогенність, можливість нескладного підрахунку результатів);

6) ясність і чіткість викладу матеріалу у тесті (умови завдання мають бути зрозумілими та недвозначними);

7) обсяг завдання (тести мають бути такими, щоб їх можна було утримати у пам'яті).

Під час вивчення дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» найбільш адекватними є вибіркові тести типу «виберіть правильну відповідь на питання», «поставте пропущені букви (слова, розділові знаки)», «знайдіть зайве», «закінчіть висловлювання на основі запропонованих тез», «розташуйте у правильній послідовності або згрупуйте факти (мовні одиниці)», «визначте із наведених нижче висловлювань ті, якими можна закінчити думку» тощо.

Отже, у сучасній дидактиці вищої освіти тестування вважається ефективним методом перевірки знань за умови дотримання необхідних вимог до якості завдань. Серед позитивних якостей тестових завдань слід відзначити активізацію діяльності студентів, перевірку великого за обсягом матеріалу за короткий проміжок часу, неможливість уникнути прямих відповідей, різноманітність видів тестів, наявність «ключів»-відповідей, можливість вчасно вносити корективи у навчальний процес, робити узагальнені висновки. Проте, не завжди тестовий контроль можна вважати ефективним. Для підготовки якісних тестових матеріалів необхідно добре володіти навчальною дисципліною, а також основними елементами теорії тестів.

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ВВНЗ**ДУШКІН Ю.Г., МАМІЧ В.В., ЧКАЛОВ А.П.***Військова академія, м.Одеса, Україна*

Ефективність практичних занять багато у чому залежить від підготовки до них студентів. Виходячи з цього викладач повинен організувати їх самостійну роботу, під час якої повторити необхідні теоретичні положення, надати студентам можливість виконати окремі прийоми (дії) на техніці (озброєнні) або тренувальних засобах. Для цього на кафедрі розробляються завдання студентам на підготовку до занять. Наприклад, під час підготовки до практичного заняття з дисципліни "Стрілецька зброя та вогнева підготовка" на тему "5,45-мм автомат Калашникова АК -74 і кулемет РПК-74" методом самостійної роботи студенти вивчають (повторюють) порядок неповного розбирання і складання автомата (кулемета), спорядження магазину, заходи безпеки при поводженні зі зброєю. У завданні також визначаються матеріально-технічні засоби та інформаційно-методичне забезпечення самостійної роботи студентів. Для забезпечення належних умов самостійної роботи студентів на зразках озброєння та військової техніки згідно з пропозиціями викладачів начальник лабораторії складає графік забезпечення самостійної роботи та надання необхідної консультації тим, хто навчається. В процесі безпосередньої підготовки до проведення заняття викладач контролює хід виконання поставлених завдань щодо підготовки до нього своїх помічників та студентів, організує заходи щодо усунення виявлених недоліків та готує матеріальне забезпечення для його проведення. Після з'ясування усіх питань, пов'язаних з організацією та проведенням практичного заняття викладач складає план його проведення, який затверджує за 2-3 дні порядком, установленим у ВВНЗ. Сучасне інформаційне суспільство надає широкі можливості щодо підвищення ефективності практичних занять. Поряд з традиційними матеріальними об'єктами, апаратурою загального та спеціального призначення зараз в розпорядженні викладачів є інформаційно-електронні засоби навчання, комп'ютерні комплекси і тренажери тощо. З усього різноманіття навчально-матеріальної бази кафедра повинна підготувати на кожне заняття конкретний комплект матеріально-технічних засобів, який, по-перше, відповідав би програмі навчання та, по-друге, максимально забезпечував засвоєння матеріалу. Таким чином, для підвищення ефективності практичних занять викладачам необхідно використовувати комп'ютерні класи, тренажери тощо. Крім зразків озброєння (техніки) та інших технічних об'єктів, викладач розмножує необхідну кількість планів-завдань, технологічних карток, форм обліку прищеплення навичок, які заздалегідь видає студентам і помічникам керівника заняття.

ФОРМУВАННІ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ АРХІТЕКТУРНО-ХУДОЖНІХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ НА ПРИКЛАДІ ВИВЧЕННЯ ТВОРЧОСТІ К.М. ЛОМИКІНА

ЄРМАКОВА С.С., СПОРНІК М.В

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

З перших днів народження людини мистецтво наповнює її життя та впливає на неї. За останнє сторіччя мистецтво зазнало серйозних і глобальних змін. Твір мистецтва - це провідник чиеїсь ідеї. Нажаль, ідея творчості стала замінюватися «ідеєю руйнування». Під виглядом інновацій чи будь-яких нововведень суспільству пропонується впровадження дуже небезпечного ланцюжка антиестетичних і антилюдських ідей. Тому, аналізуючи твори К.М.Ломикіна, творчість якого несе у собі такі ціннісні та цілісно зорієнтовані ідеї переконуємось, що саме культура формує особистість, і тим самим, у значній мірі регулює поведінку членів суспільства. Отож, взявши до уваги різновиди трактовок феномена культури— отримали можливість, на засадах дослідження творчості К.М.Ломикіна, виділити три основні підходи щодо розвитку естетичної культури студентів архітектурно-художніх спеціальностей, а саме: аксіологічний, діяльнісний, особистісний.

Так,аксіологічний розуміється нами як сукупність духовних цінностей створених людством. Автор у своїх працях намагається передати найважливішу потребу людини – портрету у сенсі життя. Його твори містять багатогранну композицію ідей, цінностей, образів поведінки, які відіграють важливу роль у формуванні майбутні фахівців уцілому так і окремої індивідуальності зокрема. Вивчаючи твори К.М.Ломикіна під час професійної підготовки майбутні фахівці проектують «естетичну модель - портрет майбутнього».

Діяльніснийпідхід, передаваний у творах К.М.Ломикіна, виражається у специфічному способі діяльності – способі реалізації творчих сил і здібностей людини у конкретній діяльності, що виражається з точки зору суспільної значимості. Соціальна складова, що передається нам через твори митця визначається саме соціально спрямованою активністю людини, орієнтуючи його на перетворення середовища і пов'язаний з цим саморозвиток індивіда.

Особливість особистісного підходувиражається у тому, що естетична культура передана творчістю К.М.Ломикіна представляється як деяка властивість його особистості, що проявляється у здібності до творчої реалізації думок, почуттів митця. Деякі науковці культуру у такому аспекті аналізують як «міру розвитку особистості» (Ф.М. Мухаметзянова), тобто створенні нових

культурних норм, коли художник засвоїв не лише поле професійних естетичних норм, але й зробив цю традицію фоном для творчості, по відношенню до якого «вибудував свою особистість». У такому розумінні на перший план виступає сутність естетичної культури як процесу творчої самореалізації сутнісних естетичних сенсів і здібностей людини.

Відтак, розглядаючи твори художника на засадах аксіологічного, особистісного і діяльнісного підходів. Ми виділяємо поняття – «естетично-культурний рівень», як інтегральний показник розвитку естетичних смислів досягнутих художником у його творчості. Відтак, поняття «естетично-культурний рівень» відображає ступінь приналежності до цінностей суспільства та характеризує особистість за ступеню володіння накопленими джерелами підвищення естетично-культурного рівня, якими є освіта, виховання, самовдосконалення.

Деякі одержані експериментальним шляхом результати дослідження у 2017 році на базі кафедри філософії, політології, психології і права за програмою освітньої діяльності педагогічної лабораторії під патронатом «Школи духовного розвитку С. Єрмакової» було започатковано стартап «Життя як проект розвитку». Подія такого освітнього формату об'єднала й заангажоване дослідження. Так, було засвідчено продуктивність процесу формування естетичної культури студентів архітектурно-художніх спеціальностей як важливого чинника формування якісно нової художньої еліти.

Програма оцінювання ролі впливу творів К.М. Ломикіна на формування естетичної культуримайбутніх фахівців, у процесі їхньої професійної підготовки включала ряд заходів: елективну лекцію «Творчість К.М.Ломикіна» та коучинг-виставку творів митця. Під час елективної лекції студенти мали можливість ознайомитись з життям та творчістю К.М. Ломикіна та дійти висновку, що К.М.Ломикін – художник величезного темпераменту й сили духу, що володіє даром колористу, почуттям форми, точного рисунку, написання жанрової картини, портрету, пейзажу, натюрморту. Реалізм, глибока ідейність, щире патріотичне служіння своїй Батьківщині і народу ріднять його творчість з мистецтвом художників-передвижників.

Таким чином,естетично-культурний рівень являє собою ступінь застосування науково-технічних, цивілізаційних досягнень наукових відкриттів у системі професійної діяльності майбутніх фахівців. У процесі навчання паралельно з засвоєнням культурної спадщини великих митців відчувається набуття власного досвіду індивіда. Духовна складова процесу професійної підготовки, відтворена у психічних станах особистості є важливим компонентом освіченості фахівця, його ціннісним наповненням.

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ПЕДІАТРІЇ

ЖЕЛТУЦЬКА І.Ю.

Медичне училище імені Арсена Річинського, м. Кременець, Україна

Педагогічна наука досить чітко вказує основні напрями та шляхи підвищення якості навчання, а саме, удосконалення змісту освіти з погляду науковості, доступності; підвищення інформативності навчання шляхом накопичення дидактичного матеріалу, прискорення темпу навчання, усунення причин, що призводять до непродуктивного використання часу; раціоналізація навчальної діяльності студентів, формування у них уміння вчитися; використання активних форм навчання та нових ТЗН, включаючи комп'ютер, автоматизовані засоби контролю.

У вдосконаленні та ефективності використання часу, відведеного на вивчення предмету важливо дотримуватись основних принципів педагогіки. Це, по-перше, принцип доступності, що залежить і від дотримання правила послідовності: від простого - до складного; по-друге, принцип зв'язку навчання з життям; по – третє, принцип міцності знань, умінь і навичок.

На даний час при вивченні педіатрії застосовуємо лекційно – практичне навчання із введенням значної кількості годин по самотійній роботі. Проводячи анкетування студенті випускних груп, дізнаємось, що найбільше давало їм можливість опанувати вміннями та навичками практичної роботи. Це: при вступі у предмет - лекції із тезисним викладом матеріалу та яскравими презентаціями, фільми, мультфільми, огляд тематичних пацієнтів, засвоєння практичних навичок в кабінеті доклінічної практики з послідуючим відтворенням при роботі в лікувально –профілактичних закладах. А після засвоєння певної суми знань та вмінь - питання диференціальної діагностики, розбір клінічних випадків, ефективності схем лікування та своєчасної профілактики захворювань.

При постійно зростаючому об'ємі інформації перед викладачами стоїть завдання подати таким чином теоретичний матеріал, щоб він залишився в пам'яті студентів і давав їм можливість раціонально та своєчасно використовувати його у практичній діяльності. Тому, вже у першому семестрі вивчення предмета крім інформаційно – розвиваючих мультимедійних лекцій впроваджуємо входження студентів у творчий процес. Використовуємо співдоповіді студентів на міні-конференціях, виставку творчих робіт. Проекти,

які готують групи студентів, мають важливе пізнавальне та розвиваюче значення і стосуються найбільш актуальних питань практичної роботи. Зокрема, підготовлено матеріал по темах: „Зміни кісткової системи у дітей”, „Переваги і недоліки вітамінотерапії”, „Алергічні захворювання у дітей”, „Ефективність медикаментозної терапії при соматичних захворюваннях”, „Диференціальна діагностика серцево-судинної патології у дітей”, „Ембріональний розвиток дітей”. „Аутизм”, „Загартовування та масаж у дитячому віці”, „Функціональні методи діагностики”.

Розробка власних проєктів, робота малими групами забезпечує оперативний зв'язок, дозволяє досягти вищої активності всіх учасників, вміння аналізувати і оцінювати свої дії, стирає грані у рівні підготовки. Працюючи над проєктом, кожен студент включається у розбір ситуації, що наближує навчальний процес до життя. Завдання викладача при цьому полягає в наданні чіткої структурно-логічної схеми матеріалу і корекції додаткової інформації, що надають студенти. Таким чином накопичується і вдосконалюється дидактичний матеріал теоретичних занять.

Особливу увагу звертаємо на організацію самостійної роботи студентів при підготовці та проведенні практичних занять. Під час роботи в дитячому дошкільному закладі студенти проводять антропометрію дітей з оцінкою фізичного розвитку по стандартах, приймають участь в організації харчування дітей, проведенні ранкової гімнастики, загартовуючих процедур, складають меню, схеми вікових режимів, знайомляться з санітарно-протиепідемічним режимом закладу, визначають диспансерні групи здоров'я. Для ефективного засвоєння вмінь викладачем готуються папки із центильними таблицями, сучасними протоколами догляду за здоровими дітьми.

Вдосконалення практичної підготовки студентів здійснюємо шляхом застосування інноваційних та інтерактивних технологій. Із інноваційних методів навчання застосовуємо рольові ігри із використанням проблемних життєвих ситуацій та спільним вирішенням їх на основі аналізу обставин. З ціллю розвитку творчої активності студентів вводимо виконання домашніх завдань по вибору: складання ситуаційних задач з еталонами відповідей, кросвордів, підбір випадків із художньої літератури, підготовки презентацій. Завдання стосуються тих питань, які виносяться на самостійне вивчення. Наприклад, „Роль вигодовування у формуванні аномалій конституції у дітей”, „Дисбіоз кишківника”, „Особливості харчування дітей при розладах травлення”. Така позааудиторна робота вимагає від студентів переглянути додаткову літературу, провести пошук в Інтернеті, покращує мислення, має практичне застосування.

Так при проведенні заняття – ток-шоу „Стосується кожного” на тему „Аномалії конституції” слово для виступу на запропоновану тему надавалось „запрошеним”, „гостям”; „глядачам”, „експертам”, які висловлювали свою думку, ставили запитання, захищали власну позицію. Це вимагало від студентів інтенсивної та різнопланової підготовки. Заняття-суд, коло-ідей, консилиум, „ажурна пилка” при вивченні соматичних хвороб вдосконалили вміння студентів проводити диференціальну діагностику, генерувати ідеї, оперувати теоретичними знаннями у практичному засвоєнні не тільки вмінь, а й професійних обов’язків медичних працівників різних ланок. Для ефективного проведення таких занять готується набір фахових ситуацій із малюнками, фотографіями, практичними завданнями, що стосуються діагностики, лікування, профілактики захворювань.

Для ефективного використання часу, що відводиться на виробничу практику, вдосконалюємо форми самостійної роботи студентів. Це - підготовка та проведення бесід серед населення щодо профілактики захворювань, здорового способу життя; обговорення газетних та журнальних публікацій з питань дій медичного фахівця; фіксація проблемних ситуацій, з якими студентам довелося зіткнутися під час практики в лікарняних закладах. Тому вони отримують завдання по написанню медичних карт стаціонарного пацієнта, патронажу здорових та хворих дітей. Таким чином накопичуються фахові ситуації, які під час практичних занять вирішуються разом з викладачем. Аналогічно, створені відео чи слайди практичних навичок під керівництвом методичних керівників, теж сприяють глибшому їх засвоєнню та доповнюють матеріальну базу практичних занять.

Висновки: вдосконалення методичного забезпечення можливе через розробку структурно-логічних схем, накопичення візуального теоретичного матеріалу. Шляхи покращення практичної підготовки студентів - це поєднання індивідуальної та колективної роботи, розвиток самостійності та творчості студентів, урізноманітнення позааудиторної діяльності, планомірне поступове ускладнення завдань, розгляд та моделювання ситуацій, що зустрічаються, зокрема, на виробничій практиці, здійснення аналізу успішності студентів і врахування результатів у новому циклі навчальної діяльності,

Література:

1. Голотько Н.І. Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни / Організація навчально-виховного процесу к ,навчально-методичний журнал. - 2008 р - випуск 13 – с. 19.
2. Тимофєєва В.А. Технологія сучасних занять/ Організація навчально-виховного процесу ,навчально-методичний журнал. - 2004р – с. 83-93.

МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ВИКОНАННЯ НАТУРНОЇ ПОСТАНОВКИ АКВАРЕЛЛЮ

ЖИЖИН Д.Ю.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Розгляд питань якості професійної підготовки художників у сучасній системі мистецької освіти ми розглядаємо як ступінь відповідності процесу навчання, спрямованого на кінцевий результат запланованої мети та завдань методичного супроводу. Виконання натурних постановок у техніці акварелі потребує методичного розгляду питань практичного оволодіння технологією акварельного живопису.

Для формування та розвитку професійних умінь роботи з натури в техніці акварелі, нами впроваджено навчально-методичний комплекс із дидактично змістовими лініями художнього навчання на кожному етапі підготовки художника. Навчальне завдання з курсу акварельного живопису припускає рішення ряду задач у певній послідовності. Насамперед, це вибір точки зору й ракурсу, з якого студент буде виконувати завдання. Потім рекомендується здійснити пошук композиційного рішення у вигляді ряду ескізів у техніці "гризайль". У них вирішується конфігурація, конструкція й розвиток плям тону в рамках композиційного формату. Наступним кроком є виконання етюдів у кольорі. На основі кращого з них розпочинається робота акварельними фарбами у визначеному форматі аркуша паперу. Робота аквареллю ведеться від найсвітліших тонів поступально до найтемніших, з думкою, що екранування білого тону паперу крізь нанесений барвистий шар акварелі - одне з неодмінних умов техніки акварельного живопису. Під час виконання студентами завдання, педагог здійснює методичний супровід із питань технології акварельного живопису, тобто розкривається сутність прийомів і способів зображення. Він демонструє у формі наочного показу способи заливань і нанесення мазків, прийоми кольорово-тонових торкань для виявлення м'якості акварельного зображення форм і тла, розкриває прийоми зображень акварельними фарбами на зволоженому та сухому папері. У цьому полягає методика наочного навчання основам техніки акварельного живопису. Педагог також звертає увагу студентів на особливості певного колориту під час ведення роботи аквареллю.

Аналіз результатів застосованої методики свідчить про те, що створення академічної живописної роботи в техніці акварелі є багатограним процесом, що продуктивність його залежить від рівня методичної компетентності художника – педагога. Якісний рівень оволодіння студентами прийомами й способами виразного зображення в техніці акварельного живопису на професійному рівні забезпечується наочно-методичним супроводом виконання натурної постановки аквареллю.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

ЖИРОВА С.С.

КЗОЗ «Куп'янський медичний коледж ім. Марії Шкарлетової», Україна

Організація навчального процесу базується на принципах достатності наукового, пізнавального, інформаційного і методичного забезпечення, що здатне закласти основу для якісного засвоєння студентами навчального матеріалу та прояву їхньої творчої і дослідницької ініціативи.

Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу має відрізнятися різноманітністю, розроблятися для всіх видів навчальної діяльності студентів і відрізнятися комплексністю, що сприятиме оптимальному забезпеченню сучасних вимог до навчально-виховного процесу.

Комплексне навчально-методичне забезпечення – це планування, розробка та створення оптимальної системи (комплексу) навчально-методичної документації і засобів навчання, необхідних для ефективної організації освітнього процесу, визначених професійною освітньою програмою.

Серед методичного забезпечення навчального процесу можна виділити :

- нормативно-методичні матеріали;
- навчально-інформаційні матеріали;
- навчально-методичні матеріали.

Створення навчально-методичних комплексів дозволяє:

- викладачам застосовувати більш ефективні, оптимальні методи і прийоми роботи або освоїти нові технології в навчанні;
- студентам ефективно виконувати навчальну діяльність (вивчити «важке» питання або тему, готуватися до контрольної роботи, іспиту, заліку і т.д.);
- навчальному закладу забезпечити високу якість професійної підготовки фахівців.

Вимоги до змісту окремих компонентів навчально-методичних комплексів залежать від виду навчально-методичного матеріалу. Це означає, що методичне забезпечення спеціальності, дисципліни, розділу, теми представляється у вигляді деякого комплексу, який в тій чи іншій формі повинен:

- відображати зміст підготовки за фахом, дисципліни або розділу, обґрунтування рівня засвоєння;
- містити дидактичний матеріал, адекватний організаційній формі навчання, що дозволить студенту досягати необхідного рівня засвоєння;
- надати студенту можливість перевірити рівень своїх знань;

- максимально включати об'єктивні методи контролю з боку педагога.

При оцінці якості навчально-методичного забезпечення навчання потрібно розглядати ефективність застосування методичних матеріалів: науковість, цілеспрямованість, системність, варіативність, дієвість, практичну спрямованість.

Завданнями методичного комплексу, його елементів (або складових) є:

- створення найкращих умов для управління освітнім процесом шляхом систематизації навчально-методичних матеріалів;
- оптимізація підготовки та проведення занять, інтенсифікація всього навчально-виховного процесу;
- активізація діяльності студента, розвиток його пізнавальної активності через диференціацію завдань з урахуванням їх індивідуальних здібностей;
- забезпечення єдності вимог до студентів;
- забезпечення навчально-методичними матеріалами всіх видів занять, як навчальних, так і самосійних;
- надання методичної допомоги студентам у навчальній, навчально-дослідницькій, науковій та інших видах діяльності.

Останнім часом в освітній процес активно впроваджуються комп'ютерні засоби навчання. Особливо слід відзначити мультимедійні системи та Інтернет. Вони множать інформативність освітнього процесу, збагачують його зміст, створюють умови для його інтенсифікації, кардинально змінюють технології інформаційного методичного забезпечення.

Якісна розробка та постійне вдосконалення нормативної та навчально-методичної документації - це складова частина створення оптимального комплексного навчально-методичного забезпечення освітнього процесу з навчальних дисциплін. Важливо, щоб вся ця документація була не формальним набором документів, а дієвим інструментом підвищення результативності освітнього процесу.

Література:

1. Вища освіта і Болонський процес: навч. посібник/ М.Ф. Степко, Я.Я. Боголюбаш: Освіта України, 2004.
2. Вища освіта України - європейський вимір: стан, проблеми, перспективи // Вища школа. - 2008.
3. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України [Електронний ресурс] Режим доступу: www.mon.gov.ua/
4. Олійник А. Поняття й реальність процесу інноваційного розвитку освіти в Україні у контексті Болонських декларацій // Вища освіта України. – 2007. - №1.

ДИФФЕРЕНЦИАЦИЯ ХАРАКТЕРА САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ ПО ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ

ЗАЙЦЕВА О.Ю., ПОЧТАРУК Г.Я.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г.Одесса, Украина*

Кафедра иностранных языков должна способствовать формированию у студентов знаний, умений и навыков работы с литературой по специальности на иностранных языках. Одной из задач такой работы является ориентация на поиск наиболее ценного материала среди все возрастающего потока информации, использования его в форме аннотации или реферата, что, на наш взгляд, служит высшей формой проявления самостоятельности студентов в процессе изучения иностранного языка.

Для достижения поставленной цели необходимо с первого курса последовательно и активно прививать студентам навыки самостоятельной работы. Умелая организация этого процесса даст большой воспитательный эффект — студенты получают удовлетворение от того, что могут самостоятельно, благодаря приобретенным умениям и навыкам, извлекать из текста на иностранном языке актуальную информацию и использовать ее при изучении специальных дисциплин.

Однако по мере овладения навыками самостоятельной работы меняется соотношение времени, отводимого на аудиторную и внеаудиторную самостоятельную работу. На первых двух курсах студенты обучаются по обязательной программе, а в последующие два года проходят спецкурс, что позволяет использовать более совершенные формы работы с текстовым материалом по специальности.

На первых двух курсах проводится подготовительная работа по обучению аннотированию и реферированию, основу которой составляет обучение чтению, в частности, определенным видам чтения. На первом и втором этапах обучение начинается с изучающего чтения, т. е. с такого вида чтения, когда студент читает и переводит полностью текст на родной язык. В середине второго этапа большое внимание уделяется ознакомительному чтению, т.е. такому его виду, когда студент читает текст большого объема, понимает его содержание в целом и делает сообщение по прочитанному материалу на родном и иностранном языке. На третьем этапе студенты знакомятся основами поискового чтения. Вторичные навыки работы с литературой по специальности вырабатываются у студентов на занятиях по спецкурсу, которые в соответствии с требованиями программы обучения иностранным языкам обязательны для всех студентов.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ТЕХНОЛОГИИ КОНТЕКСТНОГО ОБУЧЕНИЯ ПРИ ОРГАНИЗАЦИИ КУРСОВОГО ПРОЕКТИРОВАНИЯ

ЗАКОРЧЕМНЫЙ Ю.О., КУШНИР А.М., ЧЕРНАЯ Л.В.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса,
Украина*

В последние годы обсуждение вопросов повышения качества профессионального образования не обходится без упоминания необходимости изменения процесса обучения: его структуры, форм организации, принципов взаимодействия субъектов на основе теории контекстного обучения, разработанной А.А. Вербицким. По мнению профессиональных психологов, образовательный процесс должен перейти с подхода, ориентированного на получение фундаментальных знаний на практико-ориентированный подход к результатам образовательного процесса. Такое изменение вектора направленности образования должно облегчить выпускникам высших школ адаптацию в реальном мире труда.

Эффективными практикоориентированными технологиями признаны активные и интерактивные методы обучения. Один из таких методов – «метод проектов» при изучении дисциплины «Архитектурные конструкции» был и остается одним из основных. Студент самостоятельно, применяя полученные на лекционных и практических занятиях знания, и изучая рекомендованную литературу, выполняет индивидуальную практическую работу: комплект чертежей марки АС. Проекты трудоемкие и выполняются во внеаудиторное время. Ограниченность вариантов выдаваемых заданий привела к тому, что некоторые недобросовестные студенты, пользуясь «библиотекой проектов», выполненных в предыдущие годы, бездумно их копировали.

На кафедре архитектурных конструкций была разработана система выдачи заданий на проектирование, которая практически исключает возможность их повторения. Кроме того, обновленные задания на проектирование предполагают разработку зданий, в которых используются современные конструктивные решения. Введена в проект и творческая составляющая: студент самостоятельно разрабатывает архитектурно-планировочное решение здания.

Максимальная приближенность задания к реальной профессиональной деятельности, соответствие современным тенденциям строительства, возможность проявить творческий потенциал и невозможность простого копирования являются мотивацией для самостоятельной работы студента, выработке умений и навыков, необходимых в профессиональной деятельности.

СИНЕРГЕТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ В АРХИТЕКТУРНОЙ ГРАФИКЕ**КАРАНФИЛОВА О.В., ЯЦЕНКО А.В.***Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г.Одесса, Украина*

Синергетика также является предметом изучения философии и представляет собой междисциплинарное направление научных исследований, в рамках которого изучаются общие закономерности процессов самоорганизации в открытых нелинейных системах.

Архитектурная графика представляет собой сложную синергетическую систему, соединяющую в себе творческие художественные и конструктивные математические аспекты. Архитектура отображается при помощи графики а графика содержит в себе такие необходимые требования как польза, прочность и красота архитектуры.

Идея – это первооснова, то, что будет графика изображать, это совершенно творческое начало. «Творческая деятельность человека, то есть его способность создавать новое, происходит только тогда, когда его мозг находится в неустойчивом, критическом состоянии.» [2,с.101], что в свою очередь также объясняется синергетикой, как наукой. Но, как известно, невозможно воплотить идею без определенного способа передачи на бумаге: чертежей. Взаимосвязи между графической формой выполняемого проекта и архитектурным сооружением, ради которого создается проект, сделали архитектурную графику составной частью творческого процесса проектирования и определили методы творческого приложения средств, приемов и материалов графического искусства к изобразительным задачам, возникающих в процессе разработки проекта. Это явление воплощения творческой идеи при помощи технических чертежей и математических расчетов само по себе уникально, поскольку «совместное использование двух способов изображения - рисунка и чертежа - специфическая особенность архитектурного творчества, где достоинство рисунка - наглядность и художественная выразительность - сочетается с научным построением ортогональных проекций, перспективы и аксонометрии» [3, с.7].

Аналогично будет и то, что «сухие технические чертежи» будут выглядеть неинтересными, а человеку, не работающему в этой сфере, например заказчику, и вовсе непонятными. Именно здесь стоит обратиться к средствам художественной выразительности. «Ортогональные проекции, построение по всем правилам начертательной геометрии и теории теней, отмывались тушью с

соблюдением всех закономерностей воздушной перспективы, точной конструктивной и пластической основы архитектурных форм. "[3, с.9-11]. Разнообразные художественные приемы дополняют чертеж, как строительный документ, приносят выразительности, четкости, ясности чертежа, и это сочетание порождает саму графику. Также в формировании эстетического облика архитектуры роль цвета очень велика.

Синергетический аспект в графике заключается не только в зависимости и влиянии различных областей науки и искусства, так же в их равномерном и рациональном использовании». Мастерство архитектора заключается в умении найти такое графическое решение, обуславливающие ясность графического выражения архитектурной идеи» [3,с.5], и при этом сохраняющее все технические построения. История архитектуры показывает, что во все времена графическое искусство, его средства и приемы, применяемые в творческом процессе создания проекта, были необходимой составной частью этого процесса, важным элементом архитектурной идеи. Конечная цель архитектурной графики заключается в изображении конкретного архитектурного объекта в виде чертежей, служащих строительным документом, по которым осуществляется проект в натуре. Чертежи должны давать полное представление о назначении, композиционной и объемно-планировочной структуре сооружения, его конструкциях, материалах, целесообразности и экономичности выбранного архитектурного решения. Эта служебная роль специфична для архитектурной графики. «Качество архитектурного проекта не должно подменяться острыми графическими эффектами "красивой графики". Разработка чертежа основана как на научных так и на художественных методах изображения." [3, с. 6]. Чувство меры в применении составляющих компонентов в создании архитектурной графики необходимо, как ничто другое.

Итак, как известно архитектурная графика – это не то понятие, которое можно отнести к какому-то конкретному виду искусства или разделу науки. Графика представляет собой сложную систему сочетаний разных ветвей и того и другого. В этом и заключается её синергетический аспект. Синергетика искусства и науки порождает архитектурную графику в том виде, в котором мы привыкли её видеть и понимать.

Литература:

1. Аршинов В. Г., Копчик В.А., Пригожин И. Синергетическая парадигма. Нелинейное мышление в науке и искусстве. - М.: Прогресс-Традиция, 2002. - 496 с.
2. Евин И. А. Искусство и синергетика. – М. - 2004. - 164 с.
3. Зайцев К.И. Графика и архитектурное творчество - М., 1979, 160 с.

РОЛЬ ДОВУЗІВСЬКОЇ ХУДОЖНЬО-ГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ФОРМУВАННІ КРЕАТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ У МАЙБУТНІХ АРХІТЕКТОРІВ

КАРПОВА С. М., КУБРИШ Н. Р.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Важливим елементом в системі архітектурно-художньої освіти є довузівська підготовка. Існування довузівської підготовки обумовлено наявністю конкурсу при вступі абітурієнтів до Архітектурно-художнього інституту ОДАБА і необхідністю підготовки до творчого конкурсу з рисунка. Довузівську освіту сьогодні пов'язує дві освітні системи – загальноосвітню і професійну, і вирішує два типи завдань: вирівнювання загальноосвітнього рівня абітурієнтів та навчання їх спеціальним знанням, вмінням, та навичкам, які необхідні для початку професійного навчання. У відповідності з поставленими завданнями, архітектурну довузівську освіту можна поділити на «коригуючу» (заповнюють прогалини в знаннях середньої школи) і «спеціальну» (що відображають специфіку професійної діяльності). Оскільки перший розділ не є специфічним для архітектурного довузівської освіти, і може бути освоєний в рамках середньої школи, то актуальними завданнями підвищення ефективності довузівської підготовки, стають пошуки нових навчальних методик, спрямованих на формування креативних здібностей в професійній підготовці майбутніх архітекторів, оскільки архітектор – це, насамперед, творча професія.

Таким чином, перед вищою архітектурною школою постає завдання формування професійно компетентних фахівців, й творчих особистостей, що володіють високою художньою культурою і естетичним смаком. Архітектор повинен вміти не тільки професійно виконувати вимоги замовника щодо проекту, процесу і технології будівництва, але і вирішувати питання архітектурно-пластичних, композиційних, художньо-естетичних взаємозв'язків архітектурних об'єктів з існуючим архітектурним простором і природним середовищем. Отже, головний вектор навчального процесу довузівської підготовки в Архітектурно-художній інститут повинен бути спрямований на формування і становлення абітурієнта, як творчої особистості, здатної оригінально мислити, вирішувати конструктивно-пластичні і художньо-естетичні завдання в контексті сучасних архітектурних проблем і питань.

Творчий конкурс в Архітектурно-художньому інституті ОДАБА пов'язаний з певними труднощами і проблемами. Необхідний рівень загально художніх дисциплін в достатній мірі не вивчається ні в середній, ні в художніх школах.

Знання, вміння і навички, які входять в основу майбутньої професії, не мають аналогів в рамках шкільних загальноосвітніх програм. У більшості школярів дуже низький рівень базових знань, умінь та навиків з образотворчої художньої підготовки, слабо розвинене творче і конструктивне мислення і уява. У зв'язку з цим, абітурієнтам, для того щоб успішно пройти творчий конкурс з рисунка, необхідна довузівська художньо-графічна підготовка. Одним з факторів, що впливають на ситуацію, що склалася, є відсутність або дуже слабка підготовка абітурієнтів з креслення в середніх навчальних закладах, що негативно позначається і на вмінні створювати уявні об'ємні образи, та головне, їх візуалізувати [1, с. 102]. Для підвищення ефективності довузівської підготовки слід акцентувати не тільки на розвиток художньо-графічних навичок, а й на посилення блоку предметів, що відповідають за професійну архітектурну підготовку. Тісна взаємозалежність довузівської та вузівської архітектурної освіти вимагає поступове перенесення на довузівську форму навчання ряд розділів дисциплін професійної підготовки [3]. Варто зазначити важливість базових знань з розділів дисциплін «Об'ємно-просторова композиція», «Основи художньої композиції», «Архітектурна графіка».

В даний час, коли в загальну суму балів входять непрофільні предмети, дуже часто високий вступний бал отримують абітурієнти з низьким рівнем графічної і художньої підготовки. В недостатній мірі розвинене просторове та художньо-образне мислення, досить слабкі навички графічної і художньої підготовки «успішно» компенсуються високими балами із загальноосвітніх дисциплін, таких як математика і українська мова. В результаті на перший курс поступають студенти, які потребують формування та розвитку базових елементарних знань, умінь і навичок графічної і художньої культури, оскільки більшість з них навіть не були слухачами Центру довузівської підготовки. Педагогічна практика показує, що дані студенти з великими труднощами справляються з навчальними завданнями і завданнями не тільки з дисциплін образотворчого циклу, але професійно-орієнтованих.

Недоліки загальної естетичної, а також художньо-графічної освіти у абітурієнтів повною мірою заповнюються на заняттях з дисципліни «Рисунок» на підготовчих курсах Центру довузівської підготовки ОДАБА . Весь навчальний процес довузівської підготовки сформований на принципах дидактики «від простого – до складного ». Оскільки одним із значущих якостей архітектора є вміння вивчати і аналізувати різні об'ємні форми, тому на першому етапі абітурієнти навчаються бачити просте в складному, розбивати складну форму на геометричні першоелементи.

Так, для того щоб підготувати абітурієнтів до сприйняття складної форми, їм необхідно здобути певний досвід і знання в лінійно-конструктивному аналізі будови простих плоских, а потім – об'ємних правильних геометричних фігур, до розуміння більш складних форм і конструкцій, наприклад, як архітектурна деталь – капітель. Таким чином, аудиторні та самостійні завдання навчальної програми даної дисципліни можна умовно розділити на три важливих етапи в загальній художньо-графічній підготовці абітурієнтів:

- формування базових навичок образотворчої грамоти;
- формування знань, умінь і навичок логічно-конструктивного аналізу складної форми при вивченні архітектурної деталі – капітель;
- формування базових знань, умінь і навичок у створенні архітектурної композиції з простих геометричних форм.

Одним зі складних етапів довузівської підготовки є завдання по архітектурної композиції. Архітектурна композиція є основним фактором у формуванні образотворчої грамотності архітектора і визначає композиційно-пошуковий метод, який забезпечує універсальні механізми творчої діяльності фахівця в досягненні естетичної гармонії площинного зображення, об'ємно-просторової і архітектурної композиції » [2, с. 382].

Таким чином, рівень сформованих знань, умінь, навичок образотворчої грамоти в період навчання на підготовчих курсах ЦДП ОДАБА дозволить не тільки успішно витримати творчий конкурс, а й згодом не менш успішно реалізовувати свої творчі задуми, проявити добре розвинені навички в області різноманітних видів художньої діяльності. Перспективу подальших досліджень убачаємо в розробці нових навчально-методичних програм ЦДП ОДАБА, спрямованих на вирішення творчої складової професійної підготовки майбутніх архітекторів.

Література:

1. Абрамова М. А., Кошеутова О. Л. Интеграция в архитектурно-художественном образовании. / М. А. Абрамова, О. Л. Кошеутова – Новосибирск: Сибприн, 2013.–142с.
2. Кайдановская Е. А. Интегрированная изобразительная подготовка будущих архитекторов в высшем учебном заведении./Е. А.Кайдановская // Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований. – 2013. – № 10–3. – С. 381–385.
3. Топчий И. В. Формирование модели профессионального довузовского архитектурного образования (на примере Московской архитектурной школы): дис. канд. архитектуры. – М., 2005.

ОСОБЕННОСТИ ИНДИВИДУАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ ПО ДИСЦИПЛИНАМ ЭНЕРГОСБЕРЕГАЮЩЕГО ЦИКЛА

КЕРШ В.Я., ФОЩ А.В.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г. Одесса, Украина*

В новый учебный план специализации «Городское строительство и хозяйство» образовательно-квалификационного уровня «Магистр» введена дисциплина «Основы термомодернизации зданий», которая является завершающей в сформированном на специализации ГСХ цикле дисциплин энергосберегающей направленности. Учебным планом предусмотрено выполнение РГР по указанной дисциплине. Расчетно-графическая работа - это самостоятельное исследование студента, предназначенное для более полного усвоения пройденного им материала по основным темам определенного предмета. Знания и умения, приобретенные в ходе выполнения РГР, должны лечь в основу выполнения раздела выпускной магистерской работы по энергоэффективности. Расчет энергетического паспорта зданий в полном объеме очень трудоемкая работа, поэтому принято решение в рамках РГР ограничиться определением расчетных параметров и геометрических показателей жилых домов для составления энергетического паспорта.

Принципы измерения геометрических размеров зданий в расчетах теплопотерь не совпадают с общепринятыми привязками размеров, в частности, теплоотдающие поверхности ограждений измеряются по внутренним размерам. Исходя из нормируемого объема РГР, в работе определяют геометрические показатели здания: площади наружных ограждающих конструкций, в том числе площадь совмещенной кровли или перекрытия холодного чердака; отапливаемую площадь дома и его отапливаемый объем. Данные для последующих расчетов геометрических параметров и выполнения графической части студенты получают в ходе практических обмеров зданий, либо используя имеющуюся техническую документацию на здания.

Графическая часть работы включает: план типового этажа здания или подвала, или чердачного перекрытия, с размерами по внутренним габаритам и фасады – главный и боковой с размерами, а также таблицы с расчетными данными.

В дальнейшем, после апробации РГР, есть возможность расширить ее до курсового проекта, включив расчет энергетических показателей здания.

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ВИЩА МАТЕМАТИКА ТА ТЕОРІЯ ЙМОВІРНОСТЕЙ»

КИРИЛОВА Л.О.

Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна

На сьогоднішній час конкуренція на ринку праці вимагає від вищих навчальних закладів покращення якості підготовки випускників. Фахівець-економіст повинен вміти застосовувати сучасні методи роботи, приймати оптимальні рішення, розуміти наукову мову. Досягти подібних цілей неможливо без глибокого вивчення циклу математичних дисциплін.

На першому курсі студенти Одеського національного економічного університету вивчають «вищу математику та теорію ймовірностей». Для забезпечення здобуття перелічених компетенцій викладачі кафедри математичних методів аналізу економіки використовують різноманітні методичні прийоми. При читанні лекцій застосовуються презентації у PowerPoint та різноманітні інтерактивні методи, такі, як проблемна лекція, лекція з заздалегідь запланованими помилками, лекція-бесіда. Для заохочення обдарованих студентів та залучення до наукової роботи проводяться конференції та математичні олімпіади. На практичних заняттях студенти вже з першого курсу вчаться розв'язувати задачі з економічним змістом, будувати математичні моделі. Практичні заняття проводяться у комп'ютерних класах. Для цього групу студентів ділять на підгрупи, з кожною підгрупою працює окремий викладач. Це забезпечує те, що кожен студент працює за окремим комп'ютером, досягається індивідуальний підхід.

Однією з програм, яка активно використовується на практичних заняттях, є Microsoft Excel. За її допомогою з'являється можливість швидко обчислювати визначники матриць, знаходити обернені матриці, розв'язувати системи лінійних алгебраїчних рівнянь, робити графічні ілюстрації тощо. Завдяки такому підходу студент буде здатен розв'язувати складні задачі, не зважаючи на громіздкі розрахунки, опанує навички представлення результатів досліджень у наочній графічній формі. Багато математичних тверджень та геометричних об'єктів завдяки графічній інтерпретації стають зрозумілішими, легше запам'ятовуються. Використання перелічених методів надає можливість навчити студента грамотно формулювати практичну задачу, перекладати її на мову математики, інтерпретувати результат її розв'язку на мові реальної ситуації. Сформовані таким чином навички моделювання набувають більшого значення, ніж суто формальне вивчення навчального матеріалу.

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАДАЧ У ВИКЛАДАННІ МЕНЕДЖМЕНТУ

КОЛОДИНСЬКИЙ С.Б.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Багато українських університетів готують фахівців в галузі менеджменту, однак слід уважно проаналізувати попит на знання на сучасному етапі економічного розвитку суспільстві та скерувати його на такий шлях, який цілком відповідав сучасним запитам високоіндустріального суспільства. Будь-який випускник університету, повинен мати універсальні знання в галузі управління, щоб ефективно керувати сучасним будівельним виробництвом. Чудова освіта, першокласна наука, навички практичного застосування знань — ось сутність традиційних завдання університетів, але нерідко складається враження, що науковці нічим не займаються, крім пошуку титулів. Сьогодні впадає в око різке збільшення кількості наукових ступенів у вищих навчальних закладах, як і в усій державі, однак якість освіти від такого зростання не підвищується.

Істотним недоліком нашої вищої школи та нашої академії є надмірне захоплення фундаментальною підготовкою фахівців. З одного боку — це дуже добре, але ми досі не навчилися ці фундаментальні знання трансформувати в технології, щоб збільшити продукування якісних будівельних товарів та послуг. Базова підготовка повинна суттєво доповнити технологічну. В академії студентам дається занадто багато вузькоспеціалізованих джерел та специфічних даних, які студент може знайти в книжках і довідниках, але навчити його нестандартно мислити як керівника сучасного будівельного підприємства поки що вдається слабко. Можливо, тому що навчання студента-менеджера завжди було важкою працею, особливо у такій специфічній сфері, якою є менеджмент. Інформація, як відомо, легше засвоюється під час живого діалогу, обговорення практичних завдань, розглядання кейсів, а в академії, ще працюють іноді по-старому, студент марнує безліч часу на написання конспектів, курсових робіт і рефератів. Багато студентів під тиском систематичного тотального контролю за їх успішністю, втрачають інтерес до навчання і прагнуть лише одержати залік, а після закінчення ВЗО — диплом, який служить візитною карткою при влаштуванні на роботу, як правило не за фахом.

На кафедрі менеджменту та управління проектами академії при викладанні профільних дисциплін широко використовуються методики рішення різноманітних практичних задач в будівельній сфері. Розроблені та

опубліковані в методичних виданнях всі практичні завдання можна умовно поділити на п'ять основних типів задач:

Перший тип – задачі, що базуються на засвоєнні основних теоретико-методичних та практичних підходів до їх вирішення, знанні макроекономічних процесів, розумінні сутності економічних категорій та їх взаємній пов'язаності, яка знаходиться в загальноприйнятних математичних формулах та теоремах.

Другий тип – задачі, що потребують навиків практичного застосування математичного апарату при розрахунках основних економічних показників діяльності будівельної галузі, великих будівельних комплексів, підприємств галузі зі значним обігом капіталу, вміння використовувати отриманні знання при прийнятті управлінських рішень.

Третій тип – задачі, розраховані на розрахунках середньозважених величин, які в загальних рисах відображають основні тенденції розвитку галузі, будівельного комплексу або окремого підприємства у більш-менш віддаленій перспективі.

Четвертий тип – задачі, які розраховані на визначенні відносних статистичних показників, які відображають динаміку процесів в будівництві, тобто задачі націлені на розрахунки індексів, відсотків тощо.

П'ятий тип – задачі так званого проблемного характеру, які не мають ґрунтового математичного розрахунку, але висувають дилеми, які можуть мати як позитивні, так і негативні наслідки, можуть стосуватися суміжних сфер у діяльності будівельних підприємств.

Таким чином, вся сукупність пропонованих задач стосується різних рівнів оцінки знань студентів, глибини їх творчого пошуку та практичного використання отриманих знань у своїй подальшій діяльності. Задачі можуть буди використані у всіх формах навчального процесу: лекціях, семінарах, домашніх завданнях, екзаменах і допомагати достатньо активно вивчати матеріал з курсу менеджменту.

Сьогоднішня освіта повинна «продукувати» самостійно мислячих молодих людей. Вони повинні вміти працювати, й потреба трудитися має стати для них настільки ж незнищеною, як звичка чистити зуби. Без звички систематизувати й аналізувати свою працю вони не зможуть повноцінно займатися жодною справою і ризикують залишитися талановитими базіками, у чиїх душах гніздиться гнітючий комплекс неповноцінності. Усі думаючі фахівці, випускники ВЗО, на наше глибоке переконання, повинні бути менеджерами.

Література:

1. Мазур А.А., Гагауз И.Б. Современные инновационные структуры и коммерциализация науки. – Харьков, Харьковские технологии, 2013. -352с.

РОЛЬ КУРАТОРА В АДАПТЦІЇ ПЕРШОКУРСНИКА

КОРОЛЬ І.В., КОВТУНЕНКО Д.О.

*Одеська державна академія будівництва та архітектури,
м. Одеса, Україна*

Термін «куратор» походить від латинського слова «curator» - піклувальник, наставник; особа, якій доручено спостереження за життєдіяльністю студентів. Куратор безпосередньо залучений в процес адаптації першокурсників до навчання у вищому навчальному закладі, який полягає в допомозі студентам згуртуватися в єдиний організм, ознайомленні з їх правами, обов'язками та організацією навчального процесу.

Куратору необхідно володіти інформацією щодо поточної успішності групи і своєчасно реагувати на виникаючі проблеми. Куратор - це не людина, яка спостерігає, контролює, оцінює, карає. Він повинен знаходитися в постійному діалозі зі студентською групою і з кожним студентом окремо, йому необхідно не просто знати про життєві труднощі студентів, а й бути готовим відреагувати на будь-яку життєву ситуацію.

Куратор спочатку у приватних справах студентів, а потім в процесі спілкування зобов'язаний знати не тільки автобіографію, а й основні поточні обставини особистого життя своїх підопічних. Робота куратора повинна проходити в тісній співпраці з усіма викладачами та особами, які прямо або побічно зачіпають інтереси учнів. Дуже важливо для становлення взаємин в колективі навчальної групи створити актив групи, до складу якого входять староста, культорг, профорг і спорторг. Це створює в групі атмосферу згуртованості, взаєморозуміння.

Куратор зобов'язаний систематично проводити з кураторські години, на яких необхідно обговорювати поточні проблеми і заздалегідь підготовлені питання різноманітного спрямування. Зокрема необхідно піднімати питань щодо попередження різних залежностей (паління, алкоголізм, наркоманія тощо). Це прищепить розуміння здорового способу життя, і як наслідок необхідність до занять фізкультурою і спортом. Різні роз'яснювальні бесіди і тематичні лекції на цікаві для студентів теми сприятимуть моральному оздоровленню колективу в цілому і кожного студента окремо.

Крім, того, кураторські години повинні бути спрямовані на розвиток патріотизму і любові до свого вищого навчального закладу, інституту, майбутньої спеціальності. Куратор повинен не тільки контролювати процес

навчання і адаптації, але, перш за все, бути готовим надати необхідну допомогу при виникненні різних проблем.

Куратори повинні знати студентів в групі, які потребують допомоги і всіляко її надавати.

Кураторська діяльність може визначатися функціями: інформативною, організаційною, комунікативною, контролюючою та творчою. Інформативна функція спрямована на забезпечення учнів усією необхідною інформацією, що стосується навчальних занять. Організаційна функція - куратор структурує відмінну від навчання життя студента, спрямовує і коригує вільний час групи. Комунікативна функція націлена на становлення і підтримку сприятливої психологічної обстановки в групі. Контролююча функція дозволяє куратору спостерігати за життям групи і контролювати з точки зору наставника. Творча функція - залучення в виховний процес творчих здібностей куратора що сприяє пристосуванню, зацікавленню і розвитку навчальної групи.

Усі значимі функції повинні бути побудовані на персональному підході до першокурсника, заснованому на особливостях їх побуту, інтересів, здоров'я. Необхідно постійно спостерігати за життям кожного члена групи персонально, і за взаємовідносинами в середині навчального колективу в цілому.

Систематично обговорювати з батьками учнів поточну успішність за підсумками рейтингу і загальної атестації студентів. Крім того, взаємодія з батьками дозволить не тільки тримати успішність учня на належному рівні, а й допоможе створити сприятливу, домашню обстановку для першокурсника. Він буде відчувати нерозривний зв'язок будинок (батьки) - ВУЗ- студент-куратор, що плідно впливає на адаптацію і успішність в цілому.

У кураторської роботи не повинно бути формального підходу, за цією роботою стоїть не стільки адаптаційний аспект студентської групи, студента, скільки успішність особистості майбутнього фахівця - це є основою становлення високопрофесійних кадрів. Таким чином, кураторство є дуже ефективною системою взаємовідносин між першокурсниками і викладачами. Тому, важливим є вибір особи куратора для першокурсника. Адже саме на початку навчання, відбувається закладка фундаменту освіти, заснованої на багатьох складових, в тому числі і адаптаційних аспектах початку навчання.

ОСНОВНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН НАПРЯМКУ «БУДІВНИЦТВО ТА ЦИВІЛЬНА ІНЖЕНЕРІЯ»

КРАВЧЕНКО С.А., ПОСТЕРНАК О.О.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

На сьогоднішній день вища освіта має сприяти розвитку основних видів компетенцій майбутнього фахівця. Серед них особливу значимість мають загальнокультурні та загальнопрофесійні компетенції, що розкривають фахівця як творчу особистість і допомагають йому вирішувати професійні завдання. Основною вимогою викладання на випускаючих кафедрах є уміння керуватися загальноприйнятими традиційними практичними напрацюваннями, особливості самої дисципліни, рівень підготовки студентів та специфіка навчання в залежності від профілю (спеціальності). Хороших результатів можна досягти при дотриманні основних переконань:

1. Зміст навчального матеріалу і методи навчання повинні відповідати рівню підготовки студентів і відповідати профілю (спеціальності). Необхідно вміти правильно розподіляти матеріали від простого до складного, здійснювати індивідуальний підхід до студентів. Готувати їх до того, що труднощі є частиною будь-якого процесу навчання, а вивчення базових дисциплін доступно для кожного студента при докладанні зусиль. Як відомо, інтерес до навчання зникає після декількох хвилин нерозуміння. Викладач повинен домагатися, щоб цього не сталося.

2. Виклад матеріалу має бути чітким, систематизованим і послідовним. Дотримання цього переконання є досить складним для професійних дисциплін. Багато частин однієї дисципліни міцно і складно взаємопов'язані, як правило, постійно йде згадка об'єктів вивчення інших розділів. Необхідно на першому занятті викласти структуру дисципліни, дати докладний перелік всіх питань і тем дисципліни, вказати взаємозв'язок даної дисципліни з іншими. Необхідно, щоб студенти зрозуміли структуру навчального курсу і без проблем могли самостійно вивчити пройдений матеріал у разі пропуску занять з яких-небудь причин.

3. Необхідно більш широке застосування у вивченні дисциплін викладачем натуральних матеріалів і виробів, зразків обладнання, наочних посібників, що сприяє кращому сприйняттю і більш міцному засвоєнню знань. Незважаючи на те, що може бути проведення віртуальних лабораторних робіт, можна освоїти, наприклад, курс «Будівельні конструкції» тільки за «слайдами». Коли студент сам побачив і відчув зразки-куби, призми, балки та ін., він це запам'ятає на все життя. Також можна залучати студентів до виготовлення навчальних посібників: плакатів і макетів. В аудиторіях повинні бути тематичні наочні презентації, в яких при мінімумі текстового матеріалу розкривається та чи інша тема, яку викладач може пояснити усно.

4. У роботі викладача необхідно максимальне використання сучасних інноваційних підходів. Умовою для дотримання наукових переконань при вивченні фахових дисциплін може бути наукова робота викладача з включенням результатів у навчальний процес і залученням до неї студентів. На сьогоднішній день, з урахуванням інтернету, з'явилася велика кількість інформації, що має пряме відношення до будівельної науки. Викладач у своїй роботі повинен рекомендувати студентам ті чи інші джерела інформації, рекомендувати програмні комплекси для розрахунку тих чи інших конструкцій.

5. Необхідно, щоб при сприйнятті нової інформації студенти не тільки запам'ятовували викладений ним матеріал, але й розуміли його зміст, пов'язаний з конкретними процесами, розуміли сутність досліджуваних понять, термінів і визначень. «Будівельні конструкції», «Посилення будівельних конструкцій» та інші дисципліни є тими, які можна викласти студентам дуже цікаво з прикладами з повсякденного життя. Багато студентів добре сприймають пропоновану інформацію, але, на жаль, далеко не всі вміють навчатися свідомо і самостійно. Лише деякі розуміють, що через кілька років придбають професію і будуть працювати в сфері будівництва. Вузкість мислення і нездатність до вивчення дисциплін не дозволяють розвиватися різнобічному фахівцю.

6. Теоретичні знання викладаються студентам за певним планом згідно з робочою навчальною програмою, що дає можливість підготувати студентів для вирішення практичних завдань. Теоретичні питання, що розглядаються при вивченні фахових дисциплін, відображаються в завданнях, курсових проектах і роботах. Вони дозволяють закріпити отримані знання і уявити області застосування отриманого навчального матеріалу. Наприклад, уміння розбиратися у фізико-механічні властивості бетону та арматури дає можливість грамотно провести розрахунок на несучу здатність і деформативність залізобетонних конструкцій. Реалізація спільного викладу теорії і практики дає можливість викладачеві домогтися успішного засвоєння студентами необхідного навчального матеріалу, і здійснювати підготовку студентів до майбутньої трудової діяльності.

7. Студенти повинні мати можливість використовувати сформовані у них знання і вміння на практиці, мати здатність до самостійного прийняття технічних рішень у нових ситуаціях для вирішення виробничих завдань. Викладачеві необхідно враховувати, що в одній групі присутні студенти з різним рівнем підготовки, з різними типами мислення, з різним типом пам'яті. Тому при викладенні матеріалу необхідно впливати і на слух і візуально. Отримані знання необхідно постійно повторювати і перевіряти. У процесі перевірки необхідно давати студентам можливість задіяти і слухову і зорову типи пам'яті.

На підставі викладених вище переконань можна вважати, що грамотний і творчий підхід викладачів до навчального процесу сприяє досягненню високих результатів і створення у студентів позитивного ставлення до навчального процесу.

РОЛЬ РИСУНКА ЗА УЯВОЮ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ АРХІТЕКТОРІВ

КУБРИШ Н.Р., КОВАЛЕНКО О.С., КРИСТАК І.А.

*Одеська державна академія будівництва та архітектури,
м. Одеса, Україна*

Для студентів за напрямом підготовки «Архітектура та містобудування» дисципліна «Рисунок» є важливим компонентом формування професійних знань, умінь, якостей, художньо-естетичної культури, що є необхідними майбутньому спеціалісту. Діяльність архітектора тісно пов'язана з організацією архітектурного та природного середовища, що включає в себе проектування інтер'єрів, будівель і комплексів. Розробляючи майбутній проект, архітектору необхідно розуміти і науково обґрунтовувати естетичні, композиційні, ритмічні і пластичні структурні взаємозв'язку архітектурних форм і простору [4, с. 2]. Але крім зазначених професійних знань і умінь від архітектора потрібні також вміння зображати предмети, архітектурні форми, конструкції і простір художньо-графічними засобами. У процесі формування і створення архітектурного образу графічними засобами архітектор спирається на комплекс життєвих вражень і спостережень, використовує арсенал художнього мислення і творчої фантазії, проявляє професійну і естетичну культуру. М. Дуцев стверджує, що розробка концепції художньої інтеграції, є актуальною для сучасної архітектури і культури, як шлях вирішення фундаментальної проблеми втрати цілісності і втрати художніх якостей архітектурної діяльності і архітектурного середовища [2, с. 5]. Оскільки технічні методи і засоби комп'ютерної графіки, що активно використовуються в практичній діяльності архітекторів, не завжди відповідають художньо-естетичним вимогам сучасної архітектури і все більше витісняють значення ролі унікальної (ручної) графіки в створенні гармонійного архітектурного образу. Таким чином, стверджує О. Кайдановська, «модель професійної освіти у майбутніх архітекторів повинна бути орієнтована на активне і цілеспрямоване освоєння інтегральних основ художньої творчості через інтелектуальну розумову працю, вольові зусилля, мотивацію саморозвитку як умов становлення індивідуального творчого методу» [3, с. 4]. Саме архітектурна графіка, зазначає К. Кудряшов, виступає конкретним і образним мовним кодом викладу творчих ідей автора, підказує, розвиває процес моделювання і пошуку творчих пошуків архітектора [5, с. 15]. Начерки, замальовки, ескізи, креслення, ідеї, концепції проекту формуються саме за допомогою творчого мислення і трансформуються в авторський простір

пошуку створення архітектурного твору як мистецтво символічних графічних значень [1, с. 8]. Отже, необхідність розвитку у майбутніх архітекторів об'ємно-просторового і художньо-образного мислення вимагає постановки і рішення навчальних завдань в курсі академічного рисунку, які допоможуть навчити студентів аналізувати логіку і закономірності конструкції, структури, формоутворення об'єму в просторі; виявляти і відтворювати художньо-графічними засобами різноманітні і складні конструктивно-пластичні, естетичні зв'язки будівельних об'єктів і форм з архітектурним і природним простором, створювати нові архітектурні форми.

Уміння малювати складається з трьох основних складових: володіння рисунком з натури, по пам'яті та за уявою. Що ж стосується формування творчих професійних здібностей у сфері архітектури, де більш всього використовується клаузура (архітектурні лінійні начерки) і проектний ескіз, то вирішальне значення має рисунок за уявою. Рисунок за уявою передбачає глибоке, всебічне вивчення найрізноманітніших форм, конструкцій світу речей та архітектури, в ньому сконцентрований весь досвід рисунка з натури, життєві спостереження, зорова пам'ять, реалізуються нові творчі рішення, яких не існує в реальності, формується індивідуальний метод та графічна техніка.

Для більш ефективного формування у студентів майстерності зображення за уявою в навчальних програмах дисципліни «Рисунок» впродовж 4 років навчання освітнього рівня «Бакалавр» у кожному семестрі передбачено одне-два таких завдання з поступовим наростанням рівня складності. Так, на першому курсі студенти виконують рисунок композиції з простих геометричних тіл в різних ракурсах і положеннях щодо лінії горизонту, потім – з їх взаємним перетином і трансформацією. Слід зазначити, що вивчення і правильне графічне зображення геометричних форм і об'ємних фігур на площині паперу є основою для освоєння принципів і методів зображення більш складних комбінованих форм. На другому курсі студенти опановують графічне зображення геометричних форм в масштабі архітектури, поступово переходячи від абстрактної геометрії до архітектурної тектоніки, освоюючи специфіку художньої мови архітектури і одночасно виразні можливості художньо-графічних засобів, прийомів і матеріалів. Наприклад, передбачені наступні завдання «Ескіз модернізації міського парку», «Архітектурна фантазія: зображення дворику в різних архітектурних стилях». Тема «Зображення перспективи вулиці» вивчається на третьому курсі, коли студенти вже виконували завдання із зображення панорами міста, замкненого архітектурного середовища – дворику, відкритого простору парку і зелених насаджень, мають плернерний досвід роботи при виконанні етюдів та зарисовок архітектурних та

природних об'єктів і форм. Таким чином, відповідна тема є наступним етапом в оволодінні знань щодо зображення більш складної структури архітектури урбаністичного простору, а саме – вулиці. Творча композиція на тему «Вулиця» навчає сприймати навколишнє середовище (ландшафтне, архітектурно-історичне) в умовах різного освітлення, розвиває здібність розуміти конструктивні особливості архітектурних форм, вплив стану природного середовища. Досить цікаве творче завдання на тему «Футуристичний простір інтер'єру торгового центру», яке потребує від студента уявно переміститися в майбутнє, долаючи вже існуючі архітектурно-стильові та дизайнерські сучасні концепції, школи і мистецькі напрямки. На четвертому курсі студенти виконують композицію «Архітектурна фантазія: місто майбутнього». Використовуючи силу творчої уяви, студенти намагаються здійснити проект міста майбутнього, створюючи власний футуристичний урбаністичний образ.

Таким чином, професійне володіння різними художньо-графічними виразними засобами і техніками відкриває перед архітектором необмежені можливості у виконанні творчих задумів і вираження авторської ідеї. Архітектурна композиція за уявою є одна з неодмінних складових формування професійної культури майбутніх архітекторів, оскільки розвиває художньо-творче і аналітичне мислення, почуття пропорційності і гармонії, об'ємно-просторове уявлення, розуміння таких категорій як цілісність і завершеність.

Література:

1. Басин Е. Я. Семантическая философия искусства: [Критический анализ] / Е. Я. Басин. – М. : ИФ, 1998. – 193 с.
2. Дуцев М. В. Концепция художественной интеграции в новейшей архитектуре / М. В. Дуцев. – Н. Новгород: ННГАСУ, 2013. – 233 с.
3. Кайдановська О. О. Образотворча підготовка архітекторів у вищому навчальному закладі : [монографія] / О. О. Кайдановська. – Л : Вид-во Львів. політехніки, 2013. – 366 с.
4. Киселева В. А. Методические основы профессиональной подготовки архитектора средствами изобразительного искусства : автореф. дис. на соискание ученой степени канд. пед. наук: 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования», 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания (изобразительное искусство, уровень профессионального образования)» / В. А. Киселева. – Тамбов, 2002. – 18 с.
5. Кудряшов К. В. Архитектурная графика: [учеб. пособие] / К. В. Кудряшев. – М.: Архитектура-С, 2006. – 312 с.

РОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ «СКУЛЬПТУРА» В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ АРХІТЕКТОРІВ

КУБРИШ Н.Р., ОЛЕШКО Л.І.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

У навчальному процесі при підготовці майбутніх фахівців в галузі архітектури навчання мистецтву скульптури як початкового етапу формування і розвитку конструктивно-просторового і художньо-творчого мислення, розуміння принципів архітектоніки, формоутворення і художньої стилізації, творчої діяльності, актуально і необхідно. У зв'язку з цим з'явилася об'єктивна потреба в осмисленні специфіки навчання скульптурі майбутніх архітекторів, в розробці методик і базових навчальних програм з урахуванням особливостей підготовки даних фахівців, а також пошук ефективних форм і методів, заснованих на взаємодії педагогічних традицій і сучасних напрямків в мистецтві, необхідних в підготовці професійно грамотного і художньо освіченого архітектора. Аналіз теорії і практики викладання скульптури в вузах України архітектурно-художнього профілю дозволяє констатувати, що розроблені навчально-методичні посібники з даної дисципліни орієнтовані переважно для студентів за напрямом підготовки «Образотворче мистецтво». До теперішнього часу не визначено місце і роль дисципліни «Скульптура» в системі професійної підготовки майбутніх архітекторів, немає моделі навчання і спеціальних навчальних програм з даного курсу, які були б узгоджені з блоком фахових дисциплін за напрямом підготовки «Архітектура».

В існуючих навчально-методичних посібниках з дисципліни «Скульптура» мало уваги приділяється таким темам, як зображення і стилізація квітів, тварин, птахів, міфологічних персонажів, які складають змістовну і сюжетну основу в декоративно-монументальному оформленні інтер'єрів і фасадів будівель і споруд. Отже, дані навчально-методичні посібники не враховують специфіку формування знань, засобів вираження, прийомів, умінь і навичок необхідних майбутньому архітектору по даному виду мистецтва, яке грає важливу роль в історичному та сучасному процесі формування архітектурно-художнього середовища міста. Скульптура являє собою комплексну дисципліну пов'язану з формуванням у майбутніх архітекторів вміння відчувати форму і пропорції, розвиває просторово-конструктивне мислення, почуття пластики, гармонії і художній смак, удосконалює здібності і прийоми стилізації при створенні архітектурно-декоративних композицій. Роль монументальної і декоративної скульптури, що має важливе значення в створенні художньо-естетичного

образу міста, повинна бути усвідомлена на сучасному проектному рівні архітектурного процесу. Розробка концепції художньої інтеграції є актуальною для новітньої архітектури і культури в цілому як шлях вирішення фундаментальної проблеми втрати художньо-естетичних якостей сучасного архітектурного середовища. Отже, пріоритетною метою сучасної архітектурної освіти є формування не тільки професійно компетентних фахівців, а розвиток загальнокультурного і художньо-естетичного рівня, творчого потенціалу особистості, що вільно володіє різними видами образотворчого мистецтва.

Навчання скульптурі майбутніх архітекторів стане ефективніше, за умови дотримання наступних чинників:

- розробка навчальної програми дисципліни «Скульптура» з урахуванням специфіки та особливостей професійної діяльності майбутніх архітекторів;
- взаємозв'язок навчальної програми дисципліни «Скульптура» з іншими навчальними програмами професійно спрямованих дисциплін, а саме «Рисунок», «Об'ємно-просторова композиція», «Архітектурне проектування», «Архітектурна композиція», «Історія образотворчого мистецтва», «Дизайн архітектурного середовища»;
- навчальні завдання по скульптурі повинні розроблятися на поєднанні основ реалістичного зображення і особливостей декоративної стилізації (формування);
- розробка навчальних завдань для самостійної творчої діяльності студентів в області скульптури з обов'язковою «прив'язкою» до архітектурної площини або простору;
- активний пошук студентами нових засобів і форм вираження творчої ідеї за допомогою синтезу скульптури і архітектури;
- створення навчально-методичного комплексу, що включає наочні посібники, таблиці і альбоми за темами навчальних завдань.
- вивчення особливостей синтезу образотворчих мистецтв в просторі архітектури.

Таким чином, розроблена навчальна програма дисципліни «Скульптура» на кафедрі рисунка, живопису та архітектурної графіки, в якій частково були передбачені вище зазначені фактори, дозволила виробити ефективні форми і методи навчання скульптурі студентів з урахуванням професійної направленості при вирішенні художньо-образних задач, створенні об'ємних і рельєфних скульптурних композицій. Професійне володіння студентами техніками, прийомами і художніми виразними засобами мистецтва скульптури – це один із ступенів підготовки до самостійної архітектурної творчості.

ПРИМЕНЕНИЕ СИСТЕМЫ ЭЙДЕТИКИ ПРИ ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННЫХ УЧАЩИХСЯ ЯЗЫКУ КАК ИНОСТРАННОМУ

КУЛИБАБА М.О.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г.Одесса, Украина*

Поток информации на занятиях по языку значителен по объему, поэтому студенты не в состоянии усвоить всю «входящую» информацию. А вот научиться грамотно с ней работать (быстро анализировать, отфильтровывать ненужное, прочно усваивать важное) может стать весьма полезным умением при изучении языка.

Одно из решений обозначенной проблемы – это обучение студентов умению грамотно обрабатывать информацию. И здесь не обойтись без развития памяти.

Преподаватели кафедры языковой подготовки приступили к разработке занятий с использованием системы эйдетики. «Эйдос» в переводе с греческого – «образ». Эйдетизм – это способность очень ярко представлять себе предмет, которого нет в поле нашего восприятия. Вспоминая какой-либо предмет, люди, как бы видят его, чувствуют, иногда даже ощущают цвет или запах. Задача преподавателя – научить студентов мыслить образами и запоминать не только картинку, образ, но и абстрактный символ в виде слова или цифры.

Методы эйдетики способствуют гармоничному развитию обоих полушарий. Студент становится более работоспособным, лучше учится, его память и способность концентрировать внимание возрастают.

В основе использования эйдетики на занятиях по языку лежат такие основные мнемонические техники, как: цепной метод, акровербальный метод и метод мест.

Цепной метод строится на ассоциативных связях, выстроенных по цепочке. Обучая студентов придумывать какие-либо ассоциации, мы усиливаем контроль над записью информации в памяти, отчего шансы на запоминание возрастают. Прочному сохранению материала в памяти помогает упорядоченная сеть ассоциаций. Поиск ассоциаций во время занятия быстро превращается в увлекательную игру.

Акровербальный метод – придумывание стишков, шуточных фраз, в которых зашифрована какая-либо информация.

Метод мест основан на зрительных ассоциациях: нужно ясно представить себе предмет, который предполагается запомнить, и объединить его образ с образом определенного места, который легко извлекается из памяти.

ПРОФЕСІЙНА ПРАКТИКА ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

ЛАВРЕНЮК Л.І., ПАРУТА В.А.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Професійна практика входить до освітньої навчальної програми спеціалізації «Технологія будівельних конструкцій, виробів і матеріалів» і представляє собою одну з форм організації навчального процесу, що забезпечує формування професійної компетенції майбутнього випускника. Мета професійної практики полягає у закріпленні теоретичних знань і практичних навиків отриманих в навчальному процесі та підготовці до самостійної роботи на підприємстві.

Студенти повинні бути підготовлені не тільки теоретично, але й мати достатню практичну підготовку, яка дозволить їм обґрунтовано приймати раціональні технічні рішення в реальних умовах сучасного будівельного виробництва. Студенти вивчають основи одержання будівельних матеріалів заданої структури і властивостей, набувають знання для вибору матеріалів з найбільш необхідними характеристиками і визначення умов його правильного використання. Для закріплення цих знань студенти проходять професійну практику, яка являється важливою складовою навчального процесу. Практика проводиться на заводах по виробництву бетонних і залізобетонних виробів та конструкцій і інших будівельних матеріалів.

При проходженні професійної практики студенти повинні навчитися використовувати одержані знання для вирішування різних виробничих завдань, ознайомитись з технічною документацією і структурою підприємства для проходять практика, а також з сучасними методами і технологіями виробництва будівельних матеріалів і виробів (сировинні матеріали, головні технологічні операції, проектування складу, визначання основних властивостей будівельних матеріалів та інше). Також необхідно навчитися використовувати діючі нормативні документи, в яких вказані головні вимоги до якості матеріалів та методи їх випробувань.

Важливою частиною являється збір інформації для складання звіту про проходження практики згідно індивідуального завдання, виданого керівником. Термін проходження практики визначається згідно з графіком начального процесу.

Таким чином, при проходженні професійної практики студенти закріплюють знання отримані під час проходження теоретичного курсу та навчаються застосовувати їх при вирішенні практичних завдань на виробництві.

ОСОБЕННОСТИ ОБУЧЕНИЯ ГРАММАТИКЕ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА

ЛАЗАРЧУК С.Ф., СТАНЧИК Е.В.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г.Одесса, Украина*

В наши дни возрастают требования к уровню подготовки высококвалифицированных специалистов, в том числе к уровню владения ими иностранным языком. Выпускникам высших учебных заведений необходимо практически свободное владение устной и письменной иноязычной речью. Однако ограниченное количество учебных часов, выделяемых на изучение иностранного языка и традиционная методика обучения, создают проблему для студентов неязыковых вузов, стремящихся овладеть иноязычным общением.

Иностранный язык – это средство общения в профессиональной сфере, для развития международных контактов, для обмена опытом, совершенствования профессиональных знаний и умений. Грамматика – это определенный свод правил, который необходимо знать, для того, чтобы грамматически правильно строить речь. При помощи теоретических знаний мы сможем формировать правильное построение речи. Необходимо связать теоретические предпосылки анализа механизма формирования грамматических знаний, умений и навыков с практикой обучения коммуникативной грамматике.

На практике обучение грамматике сводится к формированию у обучаемых грамматических навыков и умений в продуктивных и рецептивных видах речевой деятельности. В состав грамматических навыков входят: морфологические (грамматические явления морфологического уровня), синтаксические (отношения внутри предложений), орфографические (безошибочное письмо) навыки. Традиционные учебные грамматики часто делали акцент на грамматических структурах, описывая их форму и значение, но они не учитывали, как эти конструкции используются в тех или иных контекстах, в том или ином типе дискурса и стиле речи. Но для изучающего иностранный язык как раз необходимо знать и понимать как и где следует употреблять эти формы, какие из них характерны для определенных стилей речи, типов дискурса.

Грамматика должна быть построена на базе большого сбалансированного корпуса устной и письменной речи, а именно на 4 основных аспектах – своей структуры, значения, синтаксических ролей и способа использования в том или ином дискурсе.

МОДЕРНІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ**ЛЕВЧЕНКО А.О., БОНДАРЕНКО А.П., ЛЕВЧЕНКО Д.А.***Військова академія, м.Одеса, Україна*

Якість підготовки військових фахівців починається з глибокого усвідомлення відповідного державного замовлення. На його основі має розроблятися професіограма, як комплексний системний опис роду роботи, з використанням психологічного аналізу її змісту і виділення переліку професійних якостей у вигляді вимог професії до спеціаліста.

Контрольні заходи мають охоплювати всі ланки військово-навчального процесу у ВВНЗ, сприяти з'ясуванню їхнього справжнього стану та вдосконаленню. Контроль - це перевірка, спостереження для встановлення відповідності: чого-небудь певним вимогам; методика оцінювання якості освіти має бути, по-перше, діагностичною, по-друге, динамічною, адаптаційною, комплексною та гуманною; по-третє, технологічною і методичною; по-четверте, містити в собі безпосередньо педагогічний і психологічний сенси, по п'яте, має бути з одного боку, зручною і простою для використання, а з іншого-надійною. Основні вимоги до методики оцінювання якості вищої освіти - це: діагностичність, об'єктивність, систематичність і системність, всебічність, виховний та розвитковий аспект, керованість. Якість вищої освіти є основою створення європейського освітнього простору, а моніторинг якості національних систем визнано Радою Європи головним завданням, що передуює створення єдиного простору освіти.

Згідно з міжнародним стандартом ISO 8402-86 система якості-це сукупність організаційної структури, відповідальності, процедур, процесів і ресурсів, що забезпечує здійснення загального керівництва якістю. Національний стандарт ДСТУ 3230-95 аналогічно визначає систему якості як сукупність організаційної структури, методик, процесів і ресурсів, необхідних для здійснення керування якістю. Якість освіти - це багатовимірне поняття.

Таким чином модернізація структури оцінювання якості та змісту військової освіти охоплює комплекс вимог до освіти, тобто систему стандартів вищої освіти, та всі сторони освітньої діяльності ВВНЗ, у тому числі навчальну і методичну роботу, наукову і науково-технічну діяльність, матеріально-технічну базу й ресурси, а також підсистеми управління та контролю якості освіти. Основна відповідальність за якість вищої освіти випускників лежить на кожному ВНЗ, у тому числі і військовому.

ЗАСТОСУВАННЯ SWOT-АНАЛІЗУ ПРИ ВИКЛАДАННІ МАТЕМАТИКИ**ЛЕСЕЧКО О.В., КЮСАК В.А., ШЕВЧЕНКО Т.І.***Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*

Викладання математики та інших дисциплін природничого циклу відбувається в умовах швидких змін зовнішнього інформаційного середовища. Це викликає необхідність пошуку оптимальних дидактичних рішень, які охоплюють цілі, зміст, форми та методи навчання і дозволяють підготувати студентів до викликів сучасного світу. Зміна філософії дидактичного підходу і погляд на знання та компетенції як на товар, який треба донести до споживача, приводить до можливості застосування в викладанні методів просування товарів на ринок та, взагалі, теорії про життєвий цикл товару. Основою такого підходу є застосування в різних варіаціях моделі Колба. Девід Колб (*David Kolb*) – спеціаліст по психології навчання дорослих, побудував чотириступеневу емпіричну модель засвоєння людиною нової інформації (*Experiential Learning Model*).

На кафедрі вищої математики особлива увага приділяється створенню і використанню нових інформаційних технологій у навчанні, а також підготовці студентів до контрольних робіт та аналізу помилок, які з'являються при їх виконанні. Зокрема, розроблена методика використання контрольних робіт, як частини четвертої ступені моделі Колба. Важливу роль при цьому відіграє застосування іншого маркетингового методу – SWOT-аналізу. Після впровадження цього методу аналізу результатів контрольних робіт та проведення заходів по корекції успішність в середньому підвищилась на 19%.

Застосування SWOT-аналізу в вище зазначеній ситуації може бути цікавим досвідом, оскільки раніше ці методи застосовувались для вирішення економічних та соціальних проблем. З метою формалізації методології застосування методу ведуться розробки методик, що ґрунтуються на нечіткій логіці.

Враховуючи місце математики та інших природничих дисциплін в процесі підготовки особливе місце займає дебрифінг – підведення підсумків вивчення тієї чи іншої теми. При цьому увага акцентується на можливих застосуваннях отриманих знань та навичок.

Безсумнівно, впровадження сучасних методик і методів навчання посилює зацікавленість студентів математикою та іншими природничими дисциплінами, підвищує розуміння спеціальних дисциплін та дозволить, в майбутньому, ефективно вирішувати виробничі питання.

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ ОСВІТНЬОГО РІВНЯ «БАКАЛАВР» НА КАФЕДРІ ЗАЛІЗОБЕТОННИХ ТА КАМ'ЯНИХ КОНСТРУКЦІЙ

МАЙСТРЕНКО О.Ф., ВИКИДАНЕЦЬ С.М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Практика – частина основної освітньої програми вищого професійного навчання, яка представляє собою одну із форм організації навчального процесу, що забезпечує формування професійної компетенції майбутнього випускника.

Професійна практика є складовою частиною професійної навчальної програми та ставить за мету набуття студентами, згідно їх освітньо-кваліфікаційного рівня – «Бакалавр», – вмінь і навичок самостійної практичної діяльності, закріплення, поглиблення і розширення знань з теоретичних дисциплін.

Студенти спеціальності «Промислове та цивільне будівництво» повинні бути не тільки підготовленими теоретично, але й повинні мати достатню практичну підготовку, яка дозволить їм обґрунтовано приймати раціональні технічні рішення в реальних умовах сучасного будівельного виробництва.

Професійна практика має велике значення для формування високопрофесійного світогляду майбутнього інженера-будівельника.

З цією метою навчальний план для студентів Інженерно-будівельного інституту денної та заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» та рівня «Бакалавр» на базі ОКР «Молодший спеціаліст» передбачає проведення професійної практики тривалістю 2 або 3 тижні.

Таким чином необхідно якісно організовувати проходження студентами професійної практики на підприємствах, в організаціях та установах будь-яких форм власності, організаційний та науково-технічний рівень яких відповідає вимогам програми практики для студентів освітнього рівня «Бакалавр».

Вибір баз практики проводиться кафедрою на основі аналізу виробничих та економічних можливостей підприємств, організацій, установ щодо їх придатності до проведення професійної практики.

Організація має вести діяльність, близьку до напрямлень діяльності кафедри а також мати довготривалі науково-практичні зв'язки з академією (кафедрою). Це підвищить якість проходження практики.

Студенти, з дозволу кафедри, можуть самостійно обрати для себе базу практики і запропонувати її для використання (за умови забезпечення цією базою виконання програми практики та укладання Угоди з академією).

При проходженні практики студент може бути призначеним на штатне робоче місце чи дублером на різні інженерні або виробничі посади підприємства, де проходить практику.

За період проходження практики студент має отримати навички та досвід виконання робіт різного типу та отримати закріплення, поглиблення і розширення знань з теоретичних дисциплін.

Організація практики на всіх етапах повинна бути направлена на забезпечення безперервності та послідовності освоєння студентами професійної діяльності у відповідності до рівня підготовки студента.

До того ж, необхідно забезпечити студентів-практикантів всією необхідною методичною інформацією щодо проходження ними практики.

Для виконання цих завдань на кафедрі Залізобетонних та кам'яних конструкцій Одеської державної академії будівництва та архітектури розроблені методичні вказівки для проходження студентами освітньо-кваліфікаційного рівня – «Бакалавр» професійної практики.

У вказівках детально розглянуті мета та завдання проходження практики; надана інформація про можливості проходження практики на підприємствах будівельної галузі; оглянута організація керівництва практикою від кафедри та від підприємства; розглянутий зміст проходження практики; описані форма і методика контролю за проходженням практики; наведені вказівки до оформлення звіту з практики, у тому числі структура та склад; обґрунтовано підведення підсумків практики; надано навчально-методичне та інформаційне забезпечення для складання звіту; наведені приклади оформлення угоди з підприємством, щоденника практики а також склад необхідних документів для отримання підсумкової оцінки з проходження професійної практики.

Таким чином, найбільш повно визначив основні вимоги до проходження професійної практики, відбувається покращення сприйняття інформації на стадіях розуміння та виконання поданих вимог.

Користуючись досвідом, напрацьованим за багато років, можна відмітити, що оптимальна організаційна структура та зміст, сучасне методичне забезпечення, позитивно впливають на розуміння студентами того, що вимагається від них на різних стадіях проходження освітніх програм, зокрема при проходженні професійної практики.

Оптимізація організації інформаційного забезпечення частин основної освітньої програми вищого професійного навчання, зокрема професійної практики – це вагомий інструмент, правильно користуючись яким можна значно покращити результати самостійної роботи студентів.

СОКРАЩЕНИЕ УЧЕБНОГО ВРЕМЕНИ ДИСЦИПЛИН ПО СПЕЦИАЛИЗАЦИИ – ПРОБЛЕМА БУДУЩЕГО СПЕЦИАЛИСТА

МАКАРОВ В.О., ГЕРАСКИНА Э.А.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г.Одесса, Украина*

С 2016/17 учебного года приняты новые требования МОНУ необходимые при составлении учебных программ для студентов ВУЗов. Одно из основных требований - это снижение полной учебной нагрузки студента из-за его перегруженности, и как следствие, уменьшение общего количество предметов и аудиторного времени блока дисциплин по специализации.

За последнее десятилетие количество предметов и время для аудиторных занятий блока дисциплин по специализации увеличивалось. Главная причина - это внедрение в учебный процесс, например для ИИЭС, изучение современных компьютерных и автоматизированных программ и технологий, новых направлений в современном энергоэффективном строительстве и эксплуатации инженерных сетей. В настоящее время, без вышеперечисленных знаний будущему специалисту будет затруднительно реализовать себя на современном производстве и, тем более, в научно-исследовательской сфере.

Рассматривая второй блок учебной программы студента – блок дисциплин по специальности 192 «Строительная и гражданская инженерия»- он практически не изменился. Такой подход, по мнению авторов статьи, является ошибочным, т.к. достаточно много предметов гуманитарного направления изучаются в средних общеобразовательных заведениях и студент, поступивший в ВУЗ, уже имеет знания по этим предметам, которые косвенно необходимы для будущего специалиста технического ВУЗа.

Для снижения полной учебной нагрузки на студента предлагается общее количество дисциплин блока по специальности в учебной программе студента привести в зависимость от профиля выбранной специализации, т.е. для технических специальностей в блок должны входить математические и естественные дисциплины, для социально-гуманитарных специальностей - социальные и гуманитарные дисциплины, а остальная часть дисциплин блока по специальности будет предоставлена на выбор студенту.

Такое разделение дисциплин блока по специальности, в зависимости от профиля специализации, позволит снизить возросшую нагрузку на студента без уменьшения аудиторного времени учебных дисциплин по выбранной специальности и не повлияет на базовые знания по общественным наукам.

УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ В СТРОИТЕЛЬНО-ТЕХНОЛОГИЧЕСКОМ ИНСТИТУТЕ

МАКАРОВА С.С., ТКАЧЕНКО Г.Г., КАЗМИРЧУК Н.В.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г.Одесса, Украина*

Важной целью высшего образования является подготовка компетентных бакалавров и магистров, востребованных на рынке труда в условиях быстро меняющихся технологий и постоянно растущего объема актуальных технических и научных знаний.

Современный этап развития системы образования связан с переходом на новую образовательную модель подготовки, основанную на компетенциях, которыми должен обладать выпускник вуза, чтобы успешно вести профессиональную и социальную деятельность. Это требует введения новой компетентностной образовательной модели подготовки студентов, характерной особенностью которой являются требования обеспечения компетентностно-ориентированного подхода, фундаментальности и универсальности образования.

В соответствии с принятой моделью подготовки, меняется и состав организационных и учебно-методических документов, образующих основные образовательные программы института. Одним из видов учебно-методической деятельности является внедрение информационных технологий.

Изменение формы предоставления учебного материала должно определять состав и структуру нового поколения учебно-методического обеспечения, где главная роль отводится образовательным электронным изданиям и средствам. При реализации образовательных программ с применением современного учебно-методического обеспечения создаются условия для эффективного функционирования информационно-образовательной среды, включающей в себя электронные ресурсы учебного назначения, совокупность информационных и телекоммуникационных технологий, компьютерных и технологических средств обучения.

Компьютерное средство обучения (КСО) — это программный комплекс, предназначенный для решения определенных педагогических задач, имеющий предметное содержание и ориентированный на взаимодействие с обучаемым. Существует множество различных видов КСО, но по решаемым учебно - педагогическим задачам их можно подразделить на группы теоретической,

практической подготовки, контроля знаний, учебной и производственной практики, самостоятельной работы.

Для эффективного внедрения таких программ в образовательный процесс необходимо учитывать и ряд общих педагогических требований при их проектировании и разработке:

- обеспечение дидактического и психолого-педагогического сопровождения учебного процесса, применение различных методик и теорий усвоения знаний;
- создание условий для самостоятельного изучения учебного материала (самообразования), позволяющих студенту выбрать удобные для него время и место работы ;
- предоставление средств для вариативности и адаптивности обучения, способных учитывать и настраиваться на индивидуальные особенности студента, такие как: текущий уровень подготовки, темп изучения, восприятие учебного материала, мыслительная деятельность, память и др.;
- возможность автоматизированного контроля и объективного оценивания знаний, умений и навыков;
- предоставление полных методических рекомендаций и указаний, помощи по работе как с электронным ресурсом, так и с учебным материалом.

Компьютерные средства обучения, как функциональные составляющие учебно-методического обеспечения, предоставляют широкие возможности использовать общедоступные интернет-технологии в образовательном процессе – получение знаний в любом месте и в любое время.

Используя сетевые технологии, можно эффективно реализовать все составляющие компоненты образовательного процесса: информационную, практическую, коммуникационную и оценочную.

Учебно-методическое обеспечение, в контексте электронного обучения, предоставляет следующие возможности:

- расширение организационно-методического обеспечения учебного процесса;
- представление в мультимедийной форме уникальных информационных материалов;
- повышение оперативности обеспечения компьютерного средства обучения при изменении структуры и содержания обучения;
- расширение сферы деятельности института, стимулирование спроса на образовательные услуги.

Проектирование и реализация образовательного процесса на основе комплексного осуществления качественного учебно-методического обеспечения института даст высокую результативность обучения, а значит, формирование настоящего специалиста.

АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ У ВВНЗ**МАКСИМЕНКО Ю.А., СЕМЧАК О.М., ШУМКОВ Д.І.***Військова академія, м.Одеса, Україна*

Структура підготовки курсантів у ВВНЗ визначається на підставі кваліфікаційної характеристики, програми військової підготовки, робочої програми, модулів військової підготовки шляхом з'ясування системи службових функцій та типових завдань діяльності майбутнього офіцера. Вміння вирішувати завдання, які необхідно прищепити курсантам в процесі проведення практичної підготовки. Проведення аналізу, конкретизація вимог нормативних документів стосовно теми буде підставою для з'ясування її актуальності у системі практичної підготовки курсанта та визначення мети окремого заняття. Зниження рівнів сформованості вмінь, передбачених кваліфікаційною характеристикою, не допускається. Отже, конкретні завдання на тему, формування мети практичного заняття дозволить на практиці реалізувати принцип активізації навчально-пізнавальної діяльності. Місце проведення занять залежить від навчально-матеріальної бази навчального закладу. Їх необхідно проводити на зразках озброєння та військової техніки, в парках, лабораторіях, спеціалізованих класах, на навчально-тренувальних засобах, в тирах, а також у навчальних центрах під час табірної збори. У випадку обмеженої кількості окремих об'єктів (елементів) навчально-матеріальної бази необхідно передбачити кілька варіантів місць проведення практичних занять. Для реалізації принципу інтенсивного навчання можна планувати проведення практичного заняття на декількох навчальних місцях з різним матеріально-технічним (інформаційно-технічним) забезпеченням шляхом їх зміни за заздалегідь складеним планом (графіком). Підготовка викладача до проведення заняття складається із попередньої та безпосередньої. Вона проводиться за класичною методикою, але має деякі особливості. Під час попередньої підготовки викладачу необхідно заздалегідь вивчити розклад занять, часткову методику викладання навчальної дисципліни, ознайомитись з робочою програмою, вивчити (повторити) відповідну літературу, підручники, керівництва (настанови) та інші керівні документи, а також викладачу необхідно з'ясувати назву заняття, навчальні питання, його матеріально-технічне та інформаційно-методичне забезпечення, особливо треба звернути увагу на: раціональні засоби та прийоми, які застосовуються на практичних заняттях на озброєнні та військовій техніці, навчально-тренувальних засобах навчання, ЕОТ; рекомендації з підготовки і проведення практичних занять та заходах безпеки. Таким чином, знання структури підготовки курсантів у ВВНЗ дозволить викладачу значно підвищити якість підготовки військових фахівців.

ВИКОРИСТАННЯ ФОТОДОКУМЕНТІВ У НАУКОВО-МЕТОДИЧНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ»

МАКУШИНА Г.І.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Формування світогляду сучасного студента в галузі будівництва неможливе без знань особливостей архітектури окремих регіонів України. Актуальним на сучасному етапі розвитку будівельної освіти півдня України є викладання особливостей історичного розвитку архітектури саме цього регіону від найдавніших часів до сьогодення. В Одеській державній академії будівництва та архітектури викладається дисципліна «Історія будівництва та архітектури Південного регіону».

На лекційних, практичних заняттях і в процесі написання рефератів та повідомлень студенти отримують базові знання з історії та особливостей будівництва цивільних та промислових будівель та комплексів на півдні України. Вивчення такого матеріалу неможливе без візуального супроводження. Тому необхідним є використання фотодокументів під час навчання як викладачем так і студентами.

Фотографія з'явилась на півдні України у 1840-х рр. До наших днів залишились фотографічні окремих будівель та архітектурних ансамблів міст південної України другої половини ХІХ ст. Частина їх оцифрована та виставлена в мережі Internet. Корисно лектору використовувати під час занять колекції старовинних листівок та фотографій із зображеннями будівель та споруд кінця ХІХ – початку ХХ ст., що дає можливість розглянути зміни зовнішнього вигляду будівлі протягом певного відрізка часу. Використання викладачем під час лекцій, присвячених архітектурі ХІХ ст. старих фотографій у поєднанні із сучасними знімками дає можливість студенту бачити зміни в будівлях та районах міст. Такий стан проблеми сприяє використанню фотодокументів під час лекційних та практичних занять спонукає до формування у студентів розуміння спадкоємності розвитку архітектури.

Викладач використовує зображення будівель та споруд в різних ракурсах та окремі фотографії деталей та елементів, які надають будівлі індивідуального характеру. Такий підхід дає змогу студентам глибше вивчати основні пам'ятники архітектури Південного регіону та навчитися професійно характеризувати їх архітектурно-художнє рішення. Також використання фотографій окремих архітектурних деталей та елементів дають можливість

акцентувати увагу студентів на особливостях розвитку архітектурних стилів в кам'яній спадщині Південного регіону.

Студенти використовують фотодокументи в процесі підготовки до практичних занять, повідомлень, рефератів та контрольних робіт, складання заліку. Для практичних занять характерними є використання фотодокументів в процесі обговорення питань плану заняття, що сприяє швидкому запам'ятовуванню матеріалу. Захист рефератів виглядає набагато виваженим та цілісним виконанням студентів, які приготували презентації з використанням фотодокументів. Особливо характерними подібні презентації є для тем, пов'язаних з висвітленням архітектурної спадщини конкретної особистості архітектора Південного регіону або для висвітлення повідомлення з історії будівництва окремих будівель та споруд. Наприклад, такі теми, як «Архітектор Федір Нестурх» або «Храмова архітектура Одеси у XIX ст.» значно виграють, коли захист реферату супроводжується презентацією із зображеннями пам'яток архітектури, характерних для кожної з тем.

Ефективним на етапі перевірки знань, вмінь та навичок студентів з дисципліни «Історія будівництва та архітектури Південного регіону» вважаємо використання фотодокументів при створенні методичного матеріалу для контрольних робіт. Частина контрольної роботи передбачає розв'язання тестових завдань. Фотодокументи використовуються у тестових завданнях, спрямованих на виявлення відповідностей між будівлями та їх авторами-архітекторами; будівлями та періодом, в який вони були створені; будівлями та містом Південного регіону, в якому вони знаходяться чи знаходилися до руйнування. Іншим видом завдання є опис зображеної пам'ятки архітектури на основі вказаного в завданні фотодокументу. Під час його виконання студенту необхідно назвати пам'ятку, прізвище архітектора, архітектурний стиль, в якому вона створена та охарактеризувати архітектурні елементи, які свідчать про належність її до конкретного архітектурного стилю.

Таким чином використання фотодокументів у науково-методичному забезпеченні курсу «Історія будівництва та архітектури Південного регіону» є актуальним питанням для сучасного викладача даної дисципліни. Використання їх на лекціях, практичних заняттях, під час підготовки та захисту повідомлень та рефератів, підготовки та написання контрольних робіт створює сприятливі умови для засвоєння знань, вмінь та навичок студентів з дисципліни «Історія будівництва та архітектури Південного регіону». Відкритим залишається питання створення нових методичних вказівок щодо викладання дисципліни з підвищеною увагою автора до нових методів та прийомів використання фотодокументів в процесі викладання з метою підвищення якості сучасного рівня освіти.

ОСОБЛИВОСТІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ У ВВНЗ**МАМІЧ В.В., ЦАПРИКА Д.М., ГАЛАКТИОНОВ М.Є.***Військова академія, м. Одеса, Україна*

Згідно з Інструкцією про організацію освітньої діяльності у ВВНЗ Збройних сил України та ВНЗ ст. 2.2.2.5 (НАКАЗ № 221) Практичне заняття – це вид навчального заняття, під час якого викладач організовує засвоєння курсантами теоретичних положень навчальної дисципліни методом вправ та індивідуального виконання спеціально сформульованих завдань та сприяє формуванню у них вмінь і навичок практичного застосування цих теоретичних положень. Практичні заняття проводяться в навчальних лабораторіях, лінгофонних кабінетах і класах, обладнаних необхідними технічними засобами навчання, комп'ютерною технікою, у навчальних центрах, на полігонах, на зразках озброєння та військової техніки. Практичні заняття на зразках озброєння та військової техніки проводяться з метою засвоєння їх будови, оволодіння методами їх застосування, експлуатації, технічного обслуговування, ремонту і збереження, відпрацювання прийомів, визначених статутами, настановами, керівництвами. Практичне заняття включає проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок тих, хто навчається, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку і оцінювання. Під час проведення практичного заняття навчальна група за необхідності може ділитися на підгрупи. В такому випадку в одній з підгруп навчальні заняття можуть проводити підготовлений льотно-інструкторський, інженерно-технічний, навчально-допоміжний склад або командири підрозділів слухачів (курсантів, студентів), які допущені до проведення навчальних занять наказом керівника ВВНЗ. Отже, практичне заняття повинно принципово відрізнятися від заняття теоретичного виду, а саме на ньому необхідно створити умови для виконання завдань кожним курсантом. Тому на перший план виходить матеріальне забезпечення заняття, яке повинно бути добре осмислено. Але сама по собі наявність матеріальної бази не є достатньою умовою для того, щоб кожний курсант виконував поставлене завдання: для цього викладачу необхідно заздалегідь підготувати відповідне методичне забезпечення для практичної роботи курсантів у вигляді технологічних (операційних) карток, мнемонічних схем, завдань з відпрацювання нормативів, тренувань на озброєнні і техніці тощо.

Таким чином важливою особливістю проведення практичних занять з курсантами є необхідність постійного дотримання заходів безпеки, за що несе відповідальність керівник заняття. Правила техніки безпеки повинні виконуватися за будь-яких умов. Терміновість виконання робіт, нестача часу, інші причини не можуть бути підставою для порушення правил безпеки, що значно підвищить якість підготовки військових фахівців для Збройних сил України.

ВПЛИВ АРХЕОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НА ФОРМУВАННЯ ІСТОРИКО - АРХІТЕКТУРНИХ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

МЕЛЬНИК Н.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Історико - архітектурні аспекти підготовки студентів в АХІ ОДАБА виступають визначальними у низці спеціальних дисциплін. Це історія мистецтва, історія архітектури, історія містобудування, основи наукових досліджень в архітектурі тощо. Пріоритетними засобами аудиторного та самостійного опанування матеріалу виступають загальнонаукові методи, притаманні історико-архітектурним дослідженням: аналіз літературних та архівних джерел, аналіз історичних картографічних та іконографічних матеріалів. Як зауважив Ріхард Краутхаймер «... що чистих фактів не існує, лише завдяки інтерпретації факти стають досяжними. Навіть простий опис будівлі - вже її толкування». Описовість та інтерпретація мають бути доповненими достовірними з точки зору особистого сприйняття фактами. В контексті історико-архітектурного знання вкрай важливими є відвідування автентичних об'єктів з великим ступенем історичної достовірності, зокрема взаємодія архітекторів та археологів. Робота науково-творчого гуртка «Інтеграція» спрямована на міждисциплінарні взаємини в навчальному процесі, поглиблення знань, отриманих в межах академічних програм. Програмою гуртка на 2017-18 навчальний рік запланована низка екскурсій до археологічних заповідних територій (рис.1). Нами було усвідомлено важливість відповідних засобів утримання та консервації пам'яток. Така невідповідність, наприклад, призвела до неможливості включення об'єктів заповідника «Ольвія» до списку ЮНЕСКО.

В результаті роботи в такому напрямку нами отримані важливі результати:

1. Наочне підтвердження існування історичних прецедентів використання технологічних, конструктивних, архітектурно-художніх прийомів у спорудах з певними типологічними відмінностями.
2. Розуміння взаємозв'язку таких аспектів архітектури як технологія і тектоніка архітектурної форми в межах певного історичного періоду.
3. Розуміння відповідності заходів охорони та збереження історико-архітектурної спадщини.
4. Формування критичного ставлення до фактів, інтерпретованих фахівцями різних спеціальностей, їх порівняння та співставлення, розуміння таких понять як об'єкт та предмет охорони в області архітектурної історії.

1а. На розкопках Воронцовського палацу в Одесі.

1б. Фрагмент заповідника Ольвія.

1в. Фрагмент археологічного парку поблизу міста Гроттемаре (Італія).

Рис.1. Об'єкти археологічних досліджень, до яких були здійснені відвідування за програмою науково-творчого гуртка «Інтеграція» у 2017 році.

НАВЧАЛЬНО-ІГРОВЕ ПРОЕКТУВАННЯ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ МОТИВАЦІЇ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

МЄЗЕНЦЕВА І.М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Успішне оволодіння майбутньою професією значною мірою залежить від позитивної мотивації студента. Узагальнюючи дані вітчизняних і зарубіжних дослідників, слід зробити акцент на таких особливостях мотивації діяльності підприємців: 1) свобода вибору і пошук способів економічних дій; орієнтація на особистісну мету, ігнорування тиску групи, ситуативних факторів; цьому сприяють схильність до ризику, внутрішній контроль; 2) переважання безпристрасності над імпульсивністю і, водночас, високий рівень невизначеності рішень, що приймаються, присутність ризику, загроза втрат, схильність до ризику й одночасна відповідальність; 3) прагнення боротись і перемогти, переважання мотиву досягнення над мотивом уникання невдачі; цьому сприяє виражена потреба в самоактуалізації і громадському визнанні.

І теоретики, і практики єдині у визнанні необхідності використання інтерактивних технологій навчання для формування позитивної мотивації майбутніх фахівців. Метою нашого дослідження було визначити роль навчально-ігрового проектування у формуванні внутрішньої мотивації студентів, адже внутрішні мотиви виступають основними у процесі навчання. Коли вони переважають, процес професійної підготовки виступає як внутрішня обумовлена потреба, яка спонукає до поглиблення знань.

У ході анкетування та тестування на констатувальному етапі експерименту нас цікавили такі питання: чи подобаються студентам економічні науки, чи завжди вони мріяли про вищу економічну освіту, наскільки подобається їм перспектива займатися в майбутньому підприємницькою діяльністю, яке становище в суспільстві вони намагаються зайняти, наскільки професія гарантує емоційну стабільність і дозволяє розвинути впевненість у собі. Одержані результати дозволили зафіксувати вихідний рівень основних складових мотиваційного комплексу студентів, а саме: внутрішньої мотивації, зовнішньої позитивної та зовнішньої негативної мотивації. Було виявлено, що у 72,85% студентів переважають оптимальні мотиваційні комплекси. До того ж, оптимальність мотиваційного комплексу знаходиться у прямому співвідношенні із задоволеністю професією. Це дозволило стверджувати, що застосування технології навчально-ігрового проектування у професійній підготовці майбутніх фахівців може сприяти значному підвищенню показників їхнього рівня внутрішньої мотивації, що, у свою чергу, є виявом мотиву досягнення успіху, важливість якого особливо підкреслюється в галузі економічної психології.

ІНЖЕНЕРНО-ГЕОЛОГІЧНА ПРАКТИКА ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ

МИТИНСЬКИЙ В.М., МАРЧЕНКО М.В., МОСТЧЕВА І.І.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Ланцюжок стержневих інженерних дисциплін кафедри основ і фундаментів представлений логічно послідовними курсами «Інженерна геологія», «Механіка ґрунтів», «Основи і фундаменти» і їх вузькими, більш спеціалізованими, розділами: «Ґрунтознавство», «Фундаменти в особливих умовах» та ін.

Геотехнічний моніторинг і аналіз деформацій будівель і споруд в регіональних геотехнічних умовах півдня України показують, що більше, ніж 90% складнощів, що виникають при влаштуванні глибоких котлованів, особливо в тісно забудованій історичній частині міста Одеси, пов'язані з недостатньо повною оцінкою ґрунтових умов. Причинами недооцінки проблеми фахівцями (проектувальниками, виробниками робіт і експлуатаційними службами) є специфічні особливості лесових основ, мінливість деформативних і міцностних показників ґрунтових нашарувань, можливість негативного впливу екзогенних процесів. Ситуація ускладнюється умовністю методик визначення ґрунтових параметрів, способами і послідовністю виконання робіт нульового циклу, помилками вибору розрахункових схем, прийнятих основних конструкцій фундаментів.

У зв'язку з цим, актуальними є оптимізація і внутрішньовузівський перерозподіл годин навчальних дисциплін, що викладаються, і підвищення якості навчання майбутніх фахівців, з урахуванням прикладних практичних завдань, що стоять перед будівельниками в області фундаментобудування. Слід відмітити, що з'єднувальним елементом вище зазначених курсів, що закріплював і розвивав отримані знання, була інженерно-геологічна практика, яка проводилася у всіх підрозділах академії, крім, хіба що, архітектурного інституту.

Практика збагачує безперервну послідовність дисциплін, що викладаються на кафедрі, і служить позитивним фактором підвищення професійного рівня майбутніх інженерів-будівельників. Прикладна спрямованість геологічної практики, її дієвий формат представлені у вигляді польових маршрутів вздовж узбережжя з візуальною оцінкою руйнівної роботи моря, формування зсувних явищ на крутих схилах. Екскурсії на будівельні майданчики дозволяють познайомити з процесом інженерно-геологічних досліджень, що включають бурові роботи і польові дослідження ґрунтів при використанні

спеціального обладнання та інструментів, з проведенням випробування паль статичними навантаженнями, з виконанням оперативного контролю якості ущільнення ґрунтів і таке інше.

Ось тільки деякі приклади відвідування студентами унікальних об'єктів. Це будівництво підземної каналізаційної насосної станції (КНС-7) глибиною 20 м в районі 10-ї станції В. Фонтану, виконаної інноваційним методом «стіна в ґрунті» із 114 посічених буронабивних паль довжиною 24м, діаметром 1м. Студенти познайомилися з сучасним буровим обладнанням японського виробництва і передовими технологіями, вперше застосованими в складних ґрунтових умовах нашого регіону.

Також студенти відвідали унікальні випробування бурових паль довжиною 30м і діаметром 800мм статичним навантаженням за допомогою складної упорно-балочної системи (граничне навантаження на палю склало 8000кН), під багатопверховий готельний комплекс *SwissotelOdessa*, з влаштуванням берегозахисних споруд на морському узбережжі.

Таким чином, геологічна практика дозволяє отримати уявлення про ґрунтовий масив як середовище, на якому зводяться будівлі і в якому можуть розташовуватися спеціальні споруди і комунікації. Студенти мають можливість особисто бути присутніми при застосуванні інноваційних способів тампонажу спеціальними водно-піщаними, цементними сумішами підземних виробок (катакомб), напірному цементацийному зміцненні розущільнених ґрунтів зсувних мульд над їх покрівлею, бачити і аналізувати конструктивні рішення захисту глибоких котлованів і таке інше.

Перелік об'єктів, на яких студенти знайомилися з особливостями регіональних ґрунтових умов, ефективними способами зміцнення основ і оптимальними конструкціями фундаментів, можна продовжити.

На превеликий жаль, починаючи з поточного навчального року і з навчального плану підготовки бакалаврів за напрямком цивільна інженерія були виключена інженерно-геологічна практика, як, втім, і дисципліни «Інженерні вишукування», «Геотехнічний моніторинг при підсиленні основ та фундаментів», що, на думку викладачів, негативно позначиться на надбанні компетентності студентами.

В першу чергу, це відноситься до спеціалізацій «Промислове і цивільне будівництво», «Міське будівництво і господарство», «Автомобільні і аеродроми», «Гідротехнічне будівництво». Було би доцільно на методичній раді академії розглянути питання про необхідність повернення інженерно-геологічної практики в навчальний процес для вищезазначених спеціалізацій.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕДАЧІ ТОНАЛЬНИХ ВІДНОШЕНЬ В ЗОБРАЖЕННІ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ ПЛЕНЕРУ

МІХОВА Т.В., БАШКАТОВ П.П., ЯКОВЕНКО Н.І.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна

В основі художньої підготовки майбутніх архітекторів лежить набуття знань та умінь щодо зображення архітектури та архітектурного середовища. Більшість тем з дисципліни «Рисунок», починаючи з першого курсу та у період художньо-ознайомчої практики на другому курсі, виконуються в умовах пленеру та передбачають формування базових знань, умінь, та навичок про загальні принципи роботи над рисунком та послідовністю його виконання; графічно грамотно зображати на площині оточуючі об'єкти; освоєння прийомів у передачі предметного середовища. Тож уважне вивчення натури та оточуючого середовища сприяє, в свою чергу розумінню законів та закономірностей лінійної та повітряної перспективи, впливу освітлення та стану природних умов на передачу об'ємно-пластичних особливостей архітектурних форм.

Розуміння основ та закономірностей лінійної побудови робить роботи об'ємними та просторовими, але крім лінійної перспективи, виразність рисунка ще залежить від уміння передавати повітряну перспективу за допомогою тональних відношень. Цей етап досить відповідальний, тоді як саме на цій стадії створюється тривимірна форма оточуючих об'єктів на площині аркуша паперу. Архітектура займає головну роль в композиції, що означає необхідність приділення особливої уваги як побудові, так і передачі стану комплексу архітектурних об'єктів при різних погодних і світлових умовах.

Тональні відношення встановлюються методом зорового порівняння елементів світла та тіні, переднього плану та дальнього, а також визначенням контрастів та нюансів усього просторового середовища. Тож в роботі на архітектурному пленері найбільш ефективним можна вважати підхід, при якому початком є виявлення самого світлого і самого темного місця в композиції.

Спочатку встановлюються порівняння:

- освітлених частин будівель до затемнених (власних тіней та падаючих);
- насиченості між переднім і заднім планом усієї зображуваної архітектурної композиції;
- освітленими частинами будівель та тротуаром та небом;

Надалі встановлюються відношення усередині другорядних елементів (деталей) підпорядкованих більш значущим.

Так, спочатку необхідно порівняти та визначити великі об'єми власних тіней та на інших будівлях. Уважно простежити, на які площини промені світла падають прямо, на які під кутом. Надалі, утримуючи увагу на великих відношеннях звернути увагу на півтіні та менші деталі. Окремі деталі мають бути пророблені у контексті більш значних.

Закладання основних тональних відносин грає в цьому процесі чільну роль, оскільки саме тональні плями, їх пропорції в листі навіть без деталювання дозволяють створити простір.

Тональні плями виступають також основним прийомом виявлення акцентно-домінантної структури в просторі архітектурного середовища. Об'єкти, на які необхідно звернути увагу глядача в зв'язку з їх композиційним, функціональним і художнім значенням підкреслюються за рахунок зображення світла і тіні.

Слід зазначити, що, передній план має більш контрастні відношення між світлом та тінню. Віддалені плани навпаки, контраст зменшується, та сила тону слабшає. Падаючі та власні тіні менш затемнені в порівнянні з переднім планом. А світлі фасади будівель (під прямими променями світла) злегка заштриховуються, вказуючи на значну відстань та товщу повітря.

У зображенні екстер'єру основними композиційними і тональними відносинами є тональна різниця між небом і архітектурними об'єктами. Визначення відносини між тим, що є світліше і що темніше дозволяє створити крайової контраст між об'єктом і фоном, в даному випадку небом. Деталізації приділяється особлива роль в прагненні найбільш конкретно передати гру світла і тіні на передньому плані. Таке опрацювання дозволяє істотно пожвавити композицію, надати навіть статичному зображенню якусь емоційність і динамічність.

Таким чином, приділяючи увагу проробці тональних відношень у період виконання завдань саме в умовах пленеру, архітектурний рисунок стає одним з ключових елементів формування та вдосконалення професійного мислення майбутнього архітектора. Рисуючи з натури, архітектор вчиться відчувати і використовувати широкий діапазон пластичних і виразних засобів, оцінювати просторові рішення і пропорції будівель, вивчати та аналізувати взаємозв'язок архітектури з навколишнім середовищем.

Література:

1. Ли Н.Г. Основы учебного академического рисунка/Н.Г.Ли. – М.: ЭКСМО-ПРЕСС, 2004. – 480 с.: ил.
2. Тихонов С.В. Рисунок: учеб. пособие для вузов/ С.В.Тихонов, В.Г.Демьянов, В.Б.Подрезков. – М.: Стройиздат, 1995. – 312с.

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ВИКОНАННЯ НАЧЕРКІВ ТА ЗАРИСОВОК В ЗОБРАЖЕННІ АРХІТЕКТУРИ

МІХОВА Т.В., ПУГАЧОВА А.Е., ТАКУ А.І.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна

В навчальній практиці, виконання архітектурних зарисовок та начерків з натури є невід'ємною складовою професійної підготовки майбутніх архітекторів, яка доповнює основні завдання з дисципліни «Рисунок», та займає провідну роль, незважаючи на те, що є самостійною роботою студентів та в якості домашніх завдань. Незаперечним є той факт, що робота з натури тренує руку й око, розвиває здібність швидко схоплювати пропорції, конструктивні особливості архітектурних форм, а систематичне виконання короточасних зарисовок розвиває зорову пам'ять та допомагає майбутньому архітектору в оволодінні навичками, необхідними для ескізного проектування, та уміння швидко передавати задум на папері. Але на сьогодні, під час вивчення дисципліни «Рисунок», виконання зарисовок архітектури та архітектурного середовища з натури виконується суто у період вивчення тем, пов'язаних з архітектурною тематикою, а саме: «Панорама міста», «Одеський дворик», «Екстер'єр пам'ятника архітектури», «Перспектива вулиці». Таким чином задачі, пов'язані з завданнями за основною тематикою, повинні вирішуватись і в короткострокових рисунках:

- вивчення законів та закономірностей лінійної та повітряної перспективи;
- придбання знань і навичок в використанні різноманітних художньо-графічних технік та матеріалів (олівець, акварель, туш, фломастер, м'які матеріали (вугілля, сангіна, сепія та ін.).
- вміння зображувати складні елементи архітектурного середовища (панорами міста, перспектива вулиці, площі, архітектурні ансамблі тощо);
- передавати умови освітлення, виявлення фактури матеріалів.

Досліджуючи проблему удосконалення методики виконання начерків та зарисовок, слід зазначити, що в процесі навчання академічному рисунку необхідна систематична та регулярна практика в зображенні архітектури та архітектурного середовища з натури. А задля більш продуктивного та комплексного вивчення натури та формування практичних навичок можна рекомендувати запровадити у процес навчання виділений окремо альбом для виконання суто архітектурних короточасних начерків, який студент веде протягом навчання, та протягом кожного навчального етапу. Альбомів може бути декілька, різних за форматом та якістю паперу, що дозволить розподілити

начерки та зарисовки: за основною тематикою завдань (які зазначено вище); за використанням образотворчих засобів; за використанням і вивченням графічних матеріалів.

За використанням образотворчих засобів:

Лінійний спосіб (лінійні начерки та зарисовки) – зображення дає можливість передати характер і контур об'єкта за допомогою лінії. Основна властивість таких начерків - виразність і лаконічність. За допомогою лінії можна зосередити увагу на глибині (загасанням і зменшенням активності лінії), конструктивними особливостями архітектурного ансамблю або окремої будівлі.

Спосіб тональної плями (тональні, або плямові начерки та зарисовки) – це зображення силуету, сприйняття архітектурного ансамблю як єдиної маси. Урахування тону об'єкту стосовно просторового середовища.

Комбінований спосіб – зображення архітектури та архітектурного середовища лінією з тональною плямою наповнює зарисовки повітряною перспективою, передає характер освітлення та об'ємність.

За використанням і вивченням графічних матеріалів:

Графічні начерки і замальовки можуть виконуватися олівцем, вугіллям, тушшю, графітом і ручкою, та ін. Основними образотворчими засобами є лінія, штрих, пляма, за допомогою яких можна домогтися передачі цілісності об'єктів.

Для начерків і зарисовок в м'яких техніках використовують сангін, сепію, пастель, соус і вугілля. Завдяки цим матеріалам можна виконати м'який перехід тональних особливостей архітектури та простору.

Відмінна особливість в тому, що начерки - узагальнююче, просте і короткострокове зображення, а зарисовки виконуються більш деталізовано.

Ретельне та системне виконання таких начерків та зарисовок може перетворитися у цікаву та розвиваючу звичку.

Слід зазначити, що зарисовки студентів на перших етапах, часто не відрізняються графічною майстерністю, але головна їхня цінність - в здатності зобразити ідею, оригінальну форму, фактуру, незвичайну деталь, настрій в спробі передати відчуття простору, а також відмінний спосіб швидко спробувати різні варіанти та як необхідний маневр, використовувати в процесі майбутнього проектування. Адже створення ескізів заощадить час, а виконання на папері - заощадить час подвійно, тому обов'язково сприятиме формуванню високої графічної культури на подальших етапах.

Література:

1. Кузин В.С. Наброски и зарисовки. - М.: 2004 - 232с.
2. Ежов В.И. Эскизная графика архитектора. - К.: Информ. - издат. Центр «Символ-Т», 2003. – 336 с.: ил.

НАЧАЛЬНОЕ УЧЕБНОЕ ПРОЕКТИРОВАНИЕ НА ПЕРВОМ КУРСЕ АХИ

МОРГУН Е.Л., МАРЦЕНЮК О.И.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г. Одесса, Украина*

Условно обучение архитектурному проектированию на первом курсе Архитектурно-художественного института (АХИ) можно разделить на две части. Первая – выработка «моторных навыков» - важная составляющая обучения профессии архитектора, т.к. зачастую вчерашний школьник, а сегодняшний первокурсник не владеет навыками черчения, профессиональными графическими техниками (в том числе, техникой отмывки). Недостатки подготовки должны быть восполнены в период обучения. Для этого в первом семестре выполняются следующие задания: вычерчивание римских ордеров в массах и деталях, отмывка тел вращения, отмывка архитектурной детали, вычерчивание памятника архитектуры. Во втором семестре выполняется отмывка памятника архитектуры, перспектива памятника архитектуры, полихромия. Приобретая необходимые чертёжные и графические навыки, ознакомившись с классическими архитектурными формами, более уверенный в своих профессиональных возможностях, студент завершает семестр выполнением творческого задания. Нельзя назвать «нетворческой» работу по вычерчиванию, копированию и отмывке, т.к. творческий вклад зависит от отношения студента к стоящей перед ним задаче, но задание на разработку места отдыха студентов на территории ОГАСА (тема завершающей работы) предполагает большую самостоятельность и более «тесное» приобщение к избранной профессии. Роль педагога при этом очень велика, т.к. он направляет процесс, стремится активизировать воображение студента, «запустить» процесс творческого поиска и креативного мышления. Архитектурный проект, любой степени сложности, разрабатывается путём профессионального логического мышления. Мысли, логические цепочки поисков решений, поставленной перед студентом задачи, фиксируются на бумаге в виде эскизов выполненных вручную. Эскизирование - очень важный этап профессиональной деятельности, должно быть обязательно вариантным, т.к. любой из вариантов, даже тот, который не будет положен в основу проекта, подготавливает необходимые решения. Успешность начального учебного проектирования зависит, в немалой степени, от чёткости постановки задачи, от качества работы на предварительном этапе, предшествующем проектированию, на котором необходимо выявить проблемы и предложить пути их решения.

ДИДАКТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ КОМП'ЮТЕРНОГО МОДЕЛЮВАННЯ В ПРОЦЕСІ ПРОВЕДЕННЯ ЛЕКЦІЙНИХ ТА ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ КАФЕДРОЮ МАШИНОБУДУВАННЯ

МУРАВЙОВА І.О., ЦЕЛІКОВА А.С.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м Одеса, Україна

Сучасне викладання дисциплін у навчальних закладах вимагає застосування різноманітних інтерактивних інструментів, які дозволять наочно демонструвати освітлювані ідеї і робити швидкі переходи від «теорії до практики». Такий підхід допомагає викликати жвавий інтерес студента до предмету, не втрачати його увагу протягом одного заняття і всього навчального курсу.

Одним з найбільш перспективних напрямків інформатизації освіти є процес навчання із застосуванням комп'ютерного моделювання. Комп'ютерне моделювання можна розглядати як універсальний, загальнонауковий метод пізнання, а також як процес створення і дослідження комп'ютерних моделей.

Комп'ютерне моделювання дозволяє вивести на якісно новий рівень принцип наочності за рахунок застосування машинної графіки. Моделювання тих чи інших явищ за допомогою персональних комп'ютерів дозволило синтезувати логіко-математичну обробку інформації з експериментально-модельної наочністю, в результаті чого теоретичні положення знайшли свою наочну форму. Засоби машинної графіки комп'ютерів дали можливість перейти від рутинної роботи з обробки інформації до творчої, дозволяючи студенту виступати в ролі творця розробляємої моделі. Тому можна сказати, що комп'ютерне моделювання сприяє реалізації дидактичної можливості – індивідуалізації навчання.

Можливість використання комп'ютерного моделювання з метою проведення віртуального експерименту, в тих випадках, коли проведення фізичного експерименту виявляється неможливим, дозволяє говорити про реалізацію такої дидактичної можливості як доступність навчання. Безсумнівно основною гідністю віртуального експерименту є можливість швидкої, простої і менш витратної організації багаторазового повторення експерименту в порівнянні з фізичним, що дає підставу говорити про можливість - надмірності навчальної інформації, що надається комп'ютерним моделюванням.

Таким чином, застосування комп'ютерного моделювання на мультимедійних лекціях забезпечує новий якісний рівень процесу навчання з потужним навчальним і розвиваючим потенціалом, будучи новим методом активного навчання. Студенти опановують необхідні теоретичні знання, вміння, навички

моделювання динамічних систем за допомогою програми математичного моделювання MATLAB.

Пропонована методика проведення лабораторних занять із застосуванням комп'ютерного моделювання дозволяє досягти одночасно дві дидактичні цілі:

- вивчити і освоїти технології моделювання в MATLAB;
- експериментально вивчити на математичних моделях закономірності процесів, що протікають в динамічних системах.

На кафедрі машинобудування за спеціалізацією технічне обслуговування будівельних машин, автомобілів та міського транспорту ведеться викладання багатьох технічних дисциплін. Підйомно-транспортні, будівельні, дорожні машини і автомобілі відносяться до складних технічних систем. Взаємодії механізмів, пристроїв і агрегатів таких систем закономірно зв'язані між собою. Проектування складних технічних систем як єдиного матеріального об'єкту представляє значні труднощі. Тому їх зазвичай формалізують шляхом розділення на окремі зв'язані між собою підсистеми різних рівнів. Ефективне застосування математичного моделювання і оптимізації, дозволяють проводити поглиблений аналіз і синтез новостворюваних і модернізованих машин і устаткування, істотно покращувати їх основні технічно-технологічні параметри, підвищувати експлуатаційні показники, скорочувати енерговитрати, зменшувати забруднення навколишнього середовища шкідливими речовинами. При заміщенні реальних об'єктів спрощеними математичними ідеалізованими моделями, значно полегшується знаходження раціональних значень змінних проектування. І хоча при формуванні таких моделей допускаються істотні спрощення, вони дають задовільні результати для різних умов функціонування технічних об'єктів, що розробляються. Актуальність використання комп'ютерних методів для розрахунку і дослідження аналітичних моделей складних технічних систем нерозривно пов'язана з появою ЕОМ, оскільки без наявності комп'ютерів чисельна реалізація вельми трудомістких обчислювальних алгоритмів для знаходження науково обґрунтованих технічних рішень неможлива.

У системі MATLAB і її розширеннях розроблена і включена в програмне забезпечення ЕОМ велика кількість чисельних методів, які дозволяють істотно спростити процедуру написання комп'ютерних програм по чисельному дослідженню математичних моделей складних технічних систем. Використання математичних програмних методів оптимізації стосовно математичних моделей дає можливість визначати якнайкращі технічні характеристики проєктованих і досліджуваних механічних об'єктів і систем.

Необхідно відзначити, що проведення лекційних занять за допомогою методу комп'ютерного моделювання проблемних завдань відрізняється від традиційних методів, тим, що змінюється структура інформаційної взаємодії, організація навчального процесу та управління ним здійснюються в триєдності: суб'єкт (викладач) - об'єкт - суб'єкт (який навчається). Причому наявність цього об'єкту - неживого асистента, інтерактивного партнера і вірного помічника викладача - вносить суттєві зміни в структуру інформаційної взаємодії між лектором і студентською аудиторією, переводячи її на рівень активної взаємодії, яка характеризується наступним:

1. Зменшується час на пред'явлення умов і гіпотетичних рішень проблемної задачі. Заздалегідь змодельовані викладачем комп'ютерні моделі звільняють викладача від необхідності малювати крейдою на дошці складні схеми, графіки, діаграми. Це особливо актуально в даний час, коли погодинної фонд лекційних занять зменшується, а обсяг необхідної для передачі навчальної інформації збільшується.

2. Домінуюча роль в проблемному навчанні з використанням комп'ютерного моделювання належить викладачеві. Тому, хоч проблемні завдання в пропонованому нами методі реалізуються за допомогою програмних засобів, сам метод не відноситься до програмованого навчання, так як передбачає позитивний і негативний зворотний зв'язок, що забезпечує не жорстке управління, а управління з необхідною корекцією, яке здійснює викладач.

3. Проблемні завдання, створені за допомогою комп'ютерного моделювання, є «відкритим навчальним продуктом», який можна постійно змінювати, доповнювати, коригувати. Такі проблемні завдання можна легко тиражувати для всіх викладачів, які читають одну і ту ж дисципліну, але на різних студентських потоках.

Проведений аналіз науково-педагогічної літератури з питань застосування електронних освітніх ресурсів на лекційних заняттях показав, що в даний час основна дидактична мета їх застосування зводиться лише до візуалізації навчального матеріалу та організації навчально-пізнавальної діяльності учнів на репродуктивному рівні. Багато вчених педагоги (А.І.Башмаков, Л.Х.Зайнутдінова, І.В.Роберт, Е.В.Ширшовта ін.) вказують, що більшість помилок у використанні електронних освітніх ресурсів походить від вузького погляду на них як на заміник існуючих традиційних навчально-методичних засобів, що виконують функції інструментарію. Вони відзначають, що інформаційні технології повинні, перш за все, стимулювати створення нових форм, технологій навчання, докорінно відрізняються від традиційних, а не повторювати старих помилок.

СУЧАСНІ МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

НЕДАШКОВСЬКИЙ І.П., ВАСИЛЮК А.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Навчальний процес - це інтелектуальна, творча діяльність у сфері освіти і науки, що провадиться через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та компетентності осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

Сучасний метод навчання, це мистецтво викладача спрямувати думки студентів у потрібне русло та організувати роботу за планом. У структуру методу входять зміст навчання, шляхи досягнення мети, активність студентів, методичні прийоми, мета, способи, завдання, інструменти, засоби, правила, педагогічна майстерність викладача.

Методи навчання поділяються на загальні та спеціальні. Загальні застосовуються при вивченні загальних навчальних предметів; спеціальні - під час вивчення окремих дисциплін спеціального виду діяльності.

Сукупність методів викладання того чи іншого предмета є методикою викладання.

Український філософ, поет, педагог 18 століття Сковорода Г.С. писав: “Не вчи камінь котитися, сама природа навчила його. Прийми лише перешкоду і він сам покотиться”. Ці прості і водночас мудрі слова ще раз підтверджують, що саме від викладача залежить, наскільки глибокими будуть знання, уміння та навички студентів. Сучасний студент має бути партнером викладача на заняттях, а навчання – співробітництвом викладача та студента.

Сучасні методи організації навчального процесу можливо поділити на три основні групи методів:

1. Методи організації навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання і мотивації.
3. Методи контролю і самоконтролю у навчанні.

У навчальному процесі викладач комбінують зазначені методи, підпорядковуючи їх меті заняття. Комплексне використання методів навчання дозволяє більш повно вирішувати завдання кожного заняття.

На заняттях по вивченню дисциплін спеціального виду діяльності, а також у самостійній роботі студентів поряд з традиційними інформаційно-пояснювальними методами використовую сучасні методи організації навчально-пізнавальної діяльності:

1. Проблемний. Даний метод полягає у створенні проблемних ситуацій, активізації пізнавальної діяльності студентів, актуалізації знань, вміння аналізувати. Студент при цьому є суб'єктом навчання. Найчастіше використовують проблемний метод на етапі повідомлення теми й мети – як мотивацію навчальної діяльності ставлячи перед студентом проблему, розв'язати яку він зможе, вивчивши новий матеріал. З досвіду можливо сказати, що проблемний метод – один із найдієвіших для мотивації навчання.
2. Пошуково-дослідницький. Спирається на самостійну пізнавальну діяльність студентів. Використовую цей метод у самостійній роботі з дисципліни – студент працюють над курсовими проектами, тощо.

Сучасні методи стимулювання і мотивації навчання, які використовують під час викладання окремих дисциплін спеціального виду діяльності:

1. Створення ситуацій успіху. Застосувавши різні диференціації на різних етапах заняття забезпечуємо демократизацію процесу навчання.
2. Створення ситуацій зацікавленості. Використовуючи ігрові моменти, розгадування кросвордів, ребусів, загадок, перегляд відео фрагментів. Якщо студентам цікаво – цікаво з ними і викладачу.
3. Пізнавальні ігри. Це ігри-подорожі, вікторини. Найчастіше використовуючи на заняттях узагальнення та систематизації знань.
4. Навчальні дискусії. Особливий інтерес викликають дискусії щодо різноманітних життєвих ситуацій, адже студенти бачать, як можна застосувати отримані знання на практиці.

Формами організації навчального процесу є: аудиторні заняття; індивідуальні заняття; консультації; самостійна робота; практика.

Основними видами аудиторних занять є: лекція, практичне, лабораторне та індивідуальне заняття, всі види практик та консультацій, виконання самостійних завдань студентів.

Лекція покликана формувати у студентів основи знань з певної наукової галузі, а також визначати напрям, основний зміст і характер усіх інших видів навчальних занять і самостійної роботи студентів з відповідної науки (дисципліни). Лекція повинна охоплювати нові досягнення у галузі фармації, уфазовій і навчальній літературі, висвітлювати динаміку змін та актуальні проблемні питання. У процесі викладення лекційного матеріалу можуть використовуватися результати науково-дослідної роботи лектора і викладачів, лекція повинна мати проблемний характер.

Практичне (лабораторне) заняття — це організаційна форма навчального заняття, на якому викладач організує детальний розгляд окремих дисципліни і

формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом виконання практичних (лабораторних) завдань. Для організації і проведення практичних (лабораторних) занять необхідно: наявність спеціально обладнаних приміщень та устаткування; навчально-методичне забезпечення занять викладачем з урахуванням специфіки занять та із застосуванням новітніх технологій; забезпечення студентів нормативно-методичною літературою для виконання практичних (лабораторних) занять, тощо. Проведення практичного заняття ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі - завданнях для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборах завдань різної складності для розв'язування їх на занятті. Практичне заняття включає проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення, розв'язування завдань з їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оволодіння відповідними практичними навичками та їх оцінювання.

Індивідуальне заняття може проводитися зі студентами як з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей.

Консультація може бути індивідуальною або проводитися для групи студентів, залежно від того, чи викладач консультує їх з питань, пов'язаних із виконанням індивідуальних завдань, чи з теоретичних питань навчальної дисципліни.

Самостійна робота для засвоєння навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватись у бібліотеці, навчальних кабінетах, лабораторіях, у навчально-практичних центрах, в комп'ютерних класах, а також в домашніх умовах. Самостійна робота забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни. Методичні матеріали для самостійної роботи повинні передбачати можливість проведення студентом самоконтролю.

Практика є обов'язковим компонентом програми підготовки фахівців певного освітнього рівня. Мета практики – набуття студентами професійних навичок і умінь для подальшого використання їх у реальних виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Методичне та організаційне забезпечення освітнього процесу є необхідною умовою якісного засвоєння програм підготовки компетентних та висококваліфікованих фахівців.

О СИСТЕМЕ КОНТРОЛЯ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАНИЯ И КРИТЕРИЯХ ОЦЕНКИ НАУЧНЫХ ДОСТИЖЕНИЙ СТУДЕНТОВ ИЗ ОПЫТА КАФЕДРЫ СОПРОТИВЛЕНИЯ МАТЕРИАЛОВ

НЕУТОВ С.Ф., КОРНЕЕВА И.Б.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г.Одесса, Украина*

Студенты почти всех специальностей нашей академии проходят курс сопротивления материалов, который является основой для целого ряда дисциплин, таких как теория упругости, строительная механика, железобетонные, металлические, деревянные и пластмассовые конструкции. Поэтому изучение и освоение сопротивления материалов считается особо важным для студентов строительных специальностей.

В курсе сопротивления материалов согласно учебному плану есть как аудиторные занятия (лекции, практические, лабораторные), так и расчетно-графические работы, которые студент должен выполнять самостоятельно. В первом семестре изучение предмета заканчивается зачетом при процентном соотношении видов работ от общего объема: лекции 28,3%, практические занятия 8,3%, лабораторные 5%; во втором – экзаменом, при процентном соотношении: лекции 23,3%, практические занятия 13,3%, лабораторные 3,3%. Очевидно преобладание лекционных часов, что сказывается на дальнейшем распределении баллов по видам деятельности студента в процессе изучения курса. Также в плане предусмотрены по три аудиторных контрольных работы на каждый семестр и по три расчетно-графических. Остальные 58,3% в первом и 60% во втором семестрах часов выделены для самостоятельного изучения дисциплины.

Для корректного контроля качества образования и правильного выстраивания рейтинга студентов необходимо учесть каждый вид работ в реальном их объеме, чтобы в итоге получалось 100 баллов, которые потом можно перевести в ECTS-Gradeи национальную 4-бальную систему. И сделать это так, чтобы даже студент, поучивший оценку «удовлетворительно», то есть минимум 60 баллов, имел знания основного программного материала в объеме, требующем дальнейшего углубления знаний для успешной работы по специальности. Естественно, студент должен освоить все виды работ, предусмотренных учебным планом. Для этого несколько лет назад преподавателями кафедры была предложена и сейчас работающая система, которая немногим отличается от проекта положения «про здійснення системи

контролю якості освіти та критерії оцінки навчальних досягнень студентів в ОДАБА». Фактором, определяющим различие, является наличие трех расчетно-графических работ в каждом семестре, на которые не выделяется отдельной ведомости, как для курсового проекта, но которые обязательно должны быть выполнены студентом в полном объеме.

С учетом специфики нагрузки кафедры сопротивления материалов по баллам распределение следующее:

– первый семестр (зачет):

- поточный контроль на лекциях – 60 баллов;
- поточный контроль на практических и лабораторных занятиях (включая контрольные работы) – 16 баллов;
- расчетно-графическая работа и ее защита – 8 баллов, за три работы в сумме 24 балла;

– второй семестр (экзамен):

- поточный контроль на лекциях – 14 баллов;
- поточный контроль на практических и лабораторных занятиях (включая контрольные работы) – 12 баллов;
- расчетно-графическая работа и ее защита – 8 баллов, за три работы в сумме 24 балла;
- экзамен – 50 баллов, это два вопроса по 20 баллов и одна задача 10 баллов.

Выполнение каждого вида работ является обязательным. Расчетно-графические работы, их защита и контрольные работы в каждом семестре оцениваются одинаково. Таблица распределения баллов выдается студентам на первой лекции, что облегчает в дальнейшем понимание подсчета суммарной оценки и стимулирует не только посещение занятий, но и активное в них участие.

Такой подход позволяет контролировать процесс усвоения материала в течение семестра и таким образом повышать качество знаний, увеличивает мотивацию студентов к систематической работе в течение всего семестра, а не только за неделю до сессии, способствует формированию компетенций студентов, а также позволяет преподавателю вовремя выявить неуспевающих студентов и принять соответствующие меры. Открытость и однозначность контроля устраняет элемент субъективизма при оценивании учебных достижений студента.

ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ МАЙНДНЕППІНГУ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ «ІНФОРМАТИКА»

ОКАРА Д.В., ДЕНИСЕНКО В.Ю., МОЛЧАНЮК І.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

ШИНКАРЕНКО Л.В.

Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса, Україна

Спрямованість системи освіти на переважне засвоєння системи знань, що була традиційною кілька десятиліть тому, сьогодні не відповідає вимогам суспільства, і насамперед, роботодавців. Отримані знання і компетенції дуже швидко застарівають і з'являється потреба у нових. Постає завдання – по-новому визначити мету навчання і функції навчального процесу. Людина може бути обізнаною, але некомпетентним фахівцем, який не здатний використати на практиці запас знань, отриманий у виші. На сучасному ринку праці потрібні фахівці з набагато ширшим, ніж тільки пізнавальні, набором можливостей.

Однією з ключових компетентностей є інформаційно-комунікаційна компетентність, що для дисципліни «Інформатика» водночас є предметною компетентністю. Інформаційно-комунікаційна компетентність передбачає здатність студента орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог високотехнологічного інформаційного суспільства. Глобальна інформатизація суспільства потребує змін методичних підходів навчання. З кожним днем потік інформації зростає, отже, зростає і обсяг навчального матеріалу, який студент має засвоїти. Перед викладачем постає мета: навчання студентів умінню опрацювати і краще запам'ятати інформацію, максимально оптимізувати і структурувати новий учбовий матеріал, зробити його більш наочним та зрозумілим. Для реалізації цих завдань потрібні нові прийоми та способи роботи з навчальною інформацією. Одним з ефективних способів є технологія майнднеппінгу, яка заснована на зображенні асоціативних зв'язків - складання ментальних карт (карт пам'яті, інтелект-карт, карт розуму, карт мислення). Ментальні карти – це схеми, які наочно подають різні завдання, тези, взаємопов'язані та об'єднані спільною ідеєю. Схеми будуються на основі ключових слів або картинок, що відображають частини головної ідеї. Ментальні карти -зручний інструмент для відображення процесу мислення і структуризації інформації у візуальній формі. Це дає змогу у стислій вербально-образній формі глибоко і міцно засвоювати навчальний матеріал, а також створити систему, що спонукає студента самостійно набувати знання.

Питання використання ментальних карт у навчальному процесі відображені у роботах таких закордонних та вітчизняних вчених, як Т.Бузен (автор цієї технології), HorstMuller, CarolPua, ShirleyCheng, О.В.Аксьонова, О.В.Барна, В.П.Вембер, А.Й.Гордєєва, О.А.Мукосєєнко та ін. У статті [1] описана модель «стиснення» навчальної інформації «конспект-сонце», заміна декількох ментальних карт однією моделлю, дається новий підхід до побудови ментальних карт (застосування «конспекту-сходинок», «конспекту-гілки»).

Ментальні карти універсальні, їх можна застосовувати у різних сферах розумової діяльності. Так, при вивченні курсу «Інформатика» студенти повинні навчитися стисло зображувати великий обсяг навчальної інформації у вигляді різноманітних схем та таблиць. Це у майбутньому дасть їм змогу структурувати будь-яку інформацію, виділяючи головні та другорядні об'єкти, швидко знаходити зв'язки між ними. При складанні ментальних карт краще використовувати три та більше кольорів. Необхідно варіювати розмірами букв, товщиною ліній і масштабом графіки, використовувати асоціації, стрілки, коли необхідно показати зв'язки між елементами. Можна використовувати спеціальні програми-візуалізатори, але при вивченні, зокрема, теми «Автофігури» доцільно запропонувати студентам накреслити ментальні карти засобами текстового редактору Word або презентацій PowerPoint.

Впровадження ментальних карт рекомендується використовувати поетапно. Однак найважливішою умовою у роботі з ними є *постійність* застосування. Тільки тоді ментальні карти зможуть суттєво полегшити процес навчання. Головна мета-націлити увагу студентів не на запам'ятовування та відтворення завченого матеріалу, а на суть, роздуми, усвідомлення причинно-наслідкових залежностей і зв'язків між об'єктами. Необхідно формувати у студентів такі логічні операції, як порівняння, аналіз, синтезування, абстрагування, класифікація, узагальнення, систематизація тощо. Для активізації розумової діяльності можна використовувати, зокрема, проблемне викладання, евристичну бесіду, частково-пошуковий і частково-дослідний метод, а також запропонувати відповісти на питання: "що буде, якщо ...".

Власний досвід авторів свідчить про те, що раціональне використання ментальних карт, безсумнівно, розвиває компетенцію студентів, підсилює емоційно-особистісне сприйняття ними навчального матеріалу і дозволяє підвищити інтерес до вивчення курсу «Інформатика».

Література:

1. Mukoseenko O.A. Lepszymodel "kompresji" informacjiwnauczaniumatematyki / O.A.Mukoseenko // Studia Psychologiczne. T. 52, z.4 – Warszawa: Szkolawyzszapsychologiispolecznej, 2014. – S.51 – 63.

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ КУРАТОРА ЗІ СТУДЕНТАМИ МОЛОДШИХ КУРСІВ

ОСЕТЯН О.М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м Одеса, Україна

Робота куратора з академічною групою в ОДАБА здійснюється з 1 по 4 курс та регламентується Положенням про організацію роботи куратора, Національною доктриною розвитку освіти, Законами України «Про вищу освіту». Куратору відводиться головна роль в формуванні у студентів свідомої дисципліни, розвитку прагнення до навчання, творчості, ініціативності і самостійності. У зв'язку з цим, основними цілями роботи куратора з студентами молодших курсів є:

- 1) адаптація - полягає у сприянні створення дружньої атмосфери всередині колективу, вирішення конфліктних ситуацій, підтримки зв'язку з батьками;
- 2) забезпечення інформацією – передбачає своєчасне донесення студентам інформації про зміни в навчальному процесі, проведення заходів у позанавчальний час, залучення до науково-дослідницької діяльності;
- 3) контроль - полягає в постійному контролі за відвідуванням занять і успішністю академічної групи;
- 4) посередництво - передбачає взаємодію з викладачами та адміністрацією академії.

Кожен студент-першокурсник стикається з абсолютно новою системою організації, яка стосується не тільки навчального процесу, а й поза аудиторного життя. Завданням куратора на цьому етапі є:

- роз'яснення основних правил, прав і обов'язків студентів;
- ознайомлення з правилами безпеки на території ОДАБА та гуртожитків;
- пробудження інтересу до майбутньої професії;
- формування відповідального ставлення до освоєння навчальних дисциплін;
- знайомство та залучення до системи студентського самоврядування;
- залучення до студентського життя поза навчальним процесом.

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ПРОЕКТУВАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ АРХІТЕКТУРНИХ ДИСЦИПЛІН

ПАНКОВА Л.А., ЗОРІЧ С.Б.

ДВНЗ «Харківський коледж будівництва, архітектури та дизайну»,
м. Харків, Україна

У сучасному світі головною метою навчального процесу є формування у студентів високої адаптивності, креативного мислення, навичок командної роботи, уміння самостійно поглиблювати базові знання і навички. Тому виникає потреба в оволодінні навичками користування проектними методами, бо «...проекткування формально інституціональне, має розвинені заходи та розгалужену систему навчання...» (за Дж. К. Джонсом).

Таким чином проектування – це розробка документації визначального роду – креслень і схем, у відповідності до яких виробляються певні вироби (чи то деталі до машин, споруди або міста). Цей процес можна уявити як ланцюг дій, що бере початок з окремих частин нових виробів і закінчується еволюційними змінами у суспільстві під впливом системи, до якої належить цей новий виріб.

Проектування – це творча діяльність, яка впроваджує до життя щось нове, необхідне, чого раніше не існувало. З огляду на це важливо зробити аналіз і простежити вплив використання проектних методів на систему навчального процесу, зокрема при викладанні архітектурного проектування.

До процесу архітектурного проектування можна віднести такі етапи, як:

1. Творча розумова діяльність (народження ідеї).
2. Аналітичний аналіз можливостей здійснення первинного задуму.
3. Розробка ескізних варіантів проекту.
4. Вибір кінцевого варіанту.
5. Виконання робочих креслень і підготовка документації.

Найбільш розповсюдженим поглядом на проектування є такий, що його презентують у вигляді трьох складових: аналізу, синтезу і оцінки.

Стадія *аналізу* виглядає як розподіл основної задачі на окремі частини.

Стадія *синтезу* – це поєднання окремих частин у новому сполученні.

Стадія *оцінки* – це вивчення впливу використання нового виробу.

Ці стадії називають: дивергенція, трансформація і конвергенція.

Дивергенція означає розширення кола проектної ситуації з метою забезпечення достатньо широкого і достатньо плідного простору для пошуку рішення. Для забезпечення роботи на цій стадії, навчальна програма з

дисципліни «Архітектурне проектування» передбачає етап ескізування, під час якого студенти асимілюють знання з типологічного устрою будівлі та її конструктивних особливостей. На цій стадії завдання, видане керівником проекту, сприймається студентом за точку відліку дослідження, але при цьому вважається що воно може підлягати змінам і розвитку на шляху дивергентного пошуку.

Трансформація – це стадія створення принципів і концепцій, час вияву творчої думки, здогадів і просвітлення. Це етап, коли судження про цінності і технічні можливості поєднуються у конкретному рішенні. На цій стадії студенти, під керівництвом викладача, проєциують результати дивергентного пошуку на найбільш цікаву концептуальну схему, яка відображає всі реалії конкретної ситуації, що веде до єдиного проектного рішення.

Конвергенція – остання стадія, яка настає коли задача визначена і цілі встановлені. Метою конвергенції є скорочення кола можливих варіантів до єдиного кінцевого варіанта. На цій стадії студенти, крок за кроком, вирішують другорядні завдання до того часу, поки з багатьох можливих варіантів не залишиться єдиний правильний, який приведе до закінчення обраного проектного рішення в цілому.

Таким чином, при викладанні архітектурного проектування, викладачам слід враховувати наступні умови:

- надавати студентам можливість самим виявляти проблеми і ставити цілі;
- спонукати студентів знаходити нові цікаві рішення поставлених задач;
- допомагати студентам виявляти головні напрями аналізу виникаючих проблем на всіх стадіях проектування, в якості консультанта;
- домагатись чіткого дотримання послідовності стадій проектування.

Після проведеного аналізу проектних методів, по суті можна надати рекомендації щодо використання їх у навчальному процесі, який повинен набути більш творчого спрямування, надати студентам самостійності у проведенні аналізу і вибору рішень на кожній стадії проектування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зойтун Ж., Организация внутренней структуры проектируемых архитектурных систем, М., Стройиздат, 1984
2. Джонс Дж. К., Методы проектирования. Изд. Второе, дополненное, М., «Мир», 1986

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ У ПІДГОТОВЦІ ЕКОНОМІСТІВ

ПЕДЬКО І.А., ОКЛАНДЕР Т.О.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна

В умовах підвищення конкуренції серед вищих навчальних закладів України в процесі організації підготовки економістів у Одеській державній академії будівництва та архітектури повинна бути вирішена проблема організаційно-методичного вдосконалення навчального процесу з урахуванням вимог, що пред'являються в даний час до професійних знань економістів.

Система викладання дисциплін на кафедрі «Економіки та підприємництва» складається з комбінації класичних форм і сучасних методів навчання. Для неї характерні три основні моменти.

По-перше, процес навчання починається з аналізу практичного досвіду студентів. Уже на перших лекціях з професійних дисциплін їм пропонується сформулювати свої очікування від професії та дати відповіді на питання анкети чому вони обрали саме цю професію.

По-друге, лекції проводяться з використанням таких методів тренінгу як:

- демонстрація;
- проблемно-орієнтована дискусія;
- розгляд конкретних ситуацій.

По-третє, кожній темі курсу відводяться семінарські заняття. Перше заняття відбувається в класичній формі усного опитування, яке має тотальний характер. Його завдання - стимулювати студентів до освоєння теорії досліджуваних питань. Це той фундамент, на якому заснована результативність навчального процесу. Друге заняття спрямоване на повторення пройденого матеріалу, набуття вмінь і навичок застосування економічних засобів для підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності. Воно проходить з використанням таких методів тренінгу як:

- тестування;
- робота в малих групах;
- розгляд конкретних ситуацій;
- мозкова атака;
- презентація.

Зазвичай це здійснюється наступним чином. У перші 15-20 хвилин практичного заняття студентам пропонується вирішити тести. Далі, студентська група розбивається на малі групи, які є своєрідними економічними службами.

Всім службам даються на розгляд конкретні господарські ситуації. Для вирішення кожного з них, майбутнім економістам потрібно продемонструвати відповідні теоретичні знання з теми, що вивчається. Однак для знаходження оптимального рішення цього мало. Потрібні нові, нетрадиційні, піонерні ідеї, втіливши які можна досягти перемоги в конкурентній боротьбі. За допомогою методу «мозкової атаки» студенти генерують такі ідеї.

Взагалі кажучи, «мозкова атака» і практична економічна діяльність немислимі один без одного. Адже в підручниках міститься інформація, що відповідає на питання «Що таке економічна діяльність?». При цьому, творчий підхід допоможе майбутнім фахівцям швидше приймати рішення в кожній конкретній господарській ситуації.

В результаті проведення «мозкової атаки» кожна економічна служба складає свою програму дій. На презентаціях маркетинг-директора їх обґрунтовують і захищають. У висновку викладач оцінює роботу міні-груп.

Для методичного забезпечення даного навчального процесу з підготовки економістів розроблені і використовуються методичні вказівки для самостійної роботи, тести.

Позитивна оцінка студентами проведення занять дає підставу стверджувати, що подальше вдосконалення навчального процесу необхідно здійснювати з урахуванням викладеного досвіду.

При розробці нових навчальних планів було вирішено ряд проблем методичного характеру: визначення набору спеціальних дисциплін, які забезпечували б високий рівень підготовки майбутнього фахівця; вибір логічної послідовності, в якій необхідно викладати різні спеціальні дисципліни. Крім того, було видалено дисципліни, які дублювали одна одну і добавлено дисципліни, які формували практичні навички економічної діяльності.

Структурно-логічна схема навчання має такий вигляд: викладання починається з читання курсу «Економіка підприємства», де студенти знайомляться з проблематикою економічної діяльності, засвоюють понятійний апарат економіки підприємства як наукової дисципліни і виду діяльності. Після чого починається вивчення дисциплін, що деталізують та формують практичні навички з організації економічної діяльності на підприємстві. Набір спеціальних дисциплін відповідає технології економічної діяльності. Логічна послідовність викладання спецкурсів є наступною: спочатку йдуть курси, що дають загальну професійну економічну підготовку, а потім дисципліни, що враховують специфіку економічної діяльності на будівельних підприємствах.

ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МИСТЕЦТВО ШРИФТУ» ВИКОРИСТОВУЮЧИ МУЛЬТИМЕДІЙНУ АПАРАТУРУ

ПЕРПЕРІ А.О., ЯВОРСЬКА Н.М., ВІКТОРОВ О.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

У сучасних умовах навчання студентів з дисципліни Мистецтво шрифту вимагає особливого підходу. Кількість інформації отримувана студентом настільки різноманітна, що без наявності сучасної техніки її важко уявити. Використання мультимедійної апаратури дозволяє вивчити, проаналізувати і обробити великий об'єм матеріалу, а саме: формоутворення шрифту з точки зору історії; застосування різних типів шрифтів в різних областях починаючи з оформлення архітектурно-будівельних креслень і продовжуючи використання в області реклами; у друкарській справі; у оформленні пропонованого товару споживачеві; у оформленні інтер'єру приміщення; у дизайні різних галузях промисловості тощо.

Вивчаючи дисципліну студент отримує знання і навички техніки виконання різних стилів шрифтів. Дисципліну викладають на першому курсі першого семестру, що дозволяє студентові з перших днів навчання придбати навички в оформленні графічних робіт, вживані їм упродовж усього навчального процесу. Виконуючи архітектурний проект студент оформляє написи у відповідному стилі шрифту, в якості прикладів: візантійська церковна архітектура оформляється старослов'янським стилем, готичні собори - готичним шрифтом, будівлі античної архітектури - антиквою, тобто креслення пам'ятників архітектури різних стилів будівель оформляються відповідними типами шрифту. Так ми бачимо, що шрифт є необхідним оформлювальним елементом при демонстрації будь-якої графічної роботи, як студентської, так і професійної.

Методика викладання дисципліни Мистецтво шрифту полягає: в демонстрації матеріалу на мультимедійній апаратурі, де вивчається процес еволюції написання шрифту, починаючи з настінних розписів печер Ласка і Альтаїра і закінчуючи сучасними рекламними проспектами; ручне графічне зображення типів шрифтів різних стилів; виконання завершальної шрифтової композиції студентом. Викладений матеріал викладачем на сучасному мультимедійному устаткуванні дозволяє зменшити витрати часу студента на збір об'єму літератури у бібліотеці або в Інтернеті, тим самим звільняючи час на творчість так необхідне майбутньому архітекторові або художникові.

ИЗУЧЕНИЕ ПРОГРЕССИВНЫХ СПОСОБОВ ВОЗВЕДЕНИЯ ФУНДАМЕНТОВ И УСТРОЙСТВА ОСНОВАНИЙ НА СТАДИЯХ ПОДГОТОВКИ МАГИСТРОВ

ПИВОНОС В.М., ЛОГИНОВА Л.А.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г. Одесса, Украина*

Учебными планами подготовки магистров производственного и научного уровней предусмотрено изучение и усвоение широкого спектра вопросов, связанных с современным строительством.

Изучение основ фундаментальных и прикладных исследований из отечественной и зарубежной практики, опыта внедрения, методов проектирования является в дальнейшем основой для профессионального роста выпускников.

В последнее время в области капитального строительства большое внимание уделяется строительству в условиях плотной застройки с разработкой ряда реконструктивных решений, как наиболее эффективных с точки зрения инвестирования. В каждом отдельном случае эффективность будет обеспечиваться на основе вариантного проектирования, учитывающего совместную работу основания, фундаментов и верхнего строения.

Удельные капитальные вложения значительно уменьшаются за счет применения современных методов исследований на основе моделирования (математического, физического и др.), с использованием программного обеспечения, что в разы снижает затраты по сравнению с натурными исследованиями.

Устройство оснований и возведение фундаментов вопросы взаимосвязанные. При этом, при проектировании и строительстве в каждом конкретном случае могут рассматриваться варианты строительства, как на грунтах природного сложения (естественного генезиса), так и на преобразованных грунтовых основаниях (искусственного генезиса).

Преобразование грунтов с целью создания искусственных оснований может выполняться, как посредством силового воздействия на грунт, так и физического, физико-химического и комплексного воздействия.

Рассмотрим некоторые современные методы закрепления и преобразования грунтов: инъекционное закрепление (цементация, смолизация, силикатизация и ряд других); технологии "JetGrouting" – преобразование грунтов буросмесительными методами с нарушением естественного состояния грунтов; магнетизацией в грунтовый массив закрепляющих реагентов;

технологии "DryJetMethod" – механическое перемешивание с одновременным инъецированием связующих составов, осуществляемые буросмесительным оборудованием с введением в слабый грунт сухих вяжущих; технологии "Turbojet", позволяющие формировать с помощью высоконапорной струи цементного раствора определенных размеров стволы-опоры из закрепленного грунта (технология осуществляется комплексно – на базе буросмесительной и струйной); закрепление грунтов на основе известкования с применением гашеной и негашеной извести ит.п.

Эффективность нового строительства и строительства в условиях реконструкции на современном этапе часто связано с условиями плотной городской и промышленной застройки.

Представляет интерес ряд конструктивных технологических решений, направленных на усовершенствование и разработку новых методов защиты существующих строений от влияния, возводимых рядом с ними новых.

Выбор решений для устройства защиты от взаимного влияния на границе пристраиваемых сооружений и существующих основан на оценке напряженно-деформированного состояния оснований в условиях плотной застройки.

Формирование НДС в «зоне влияния» зависит от конструктивных решений старых и новых фундаментов, интенсивности нарастания нагрузок, технологии выполнения строительных работ, состояния грунтовой среды в области примыкания и ряда других факторов.

Наиболее часто применяются следующие виды конструктивных и технологических решений: повышение пространственной жесткости подземных и надземных частей существующих строений в области примыкания; усиление фундаментов ранее возведенных строений буроинъекционными сваями; устройство в зоне примыкания контрфорсных конструкций; устройство консольного примыкания новых строений к существующим; дренирование объемов грунтов в зоне примыкания с дальнейшим закреплением; устройство шпунтовых разделяющих стенок на границах примыканий из буронабивных свай и металлошпунта; устройство разделительных экранов из монолитного железобетона, грунтоцемента; устройство прорезных щелей с целью создания противифльтрационных завес; комплексные методы защиты фундаментов посредством устройства защитных геобарьеров и др.

Освоение научно-технической информации целевого современного уровня значительно поднимает профессиональный уровень выпускников, мотивируя дальнейшем процесс самообразования.

ПРО ОСОБЛИВОСТІ ТЕКСТІВ ЕПІСТОЛЯРНОГО ЖАНРУ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЛОВОЇ МОВИ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

ПОЛІНЕЦЬКА Т.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Текст – це акт мовної поведінки, виражений словесно-кодовою системою. Він може бути написаний, і тоді ми маємо справу з письмовою формою тексту, або виголошений, тобто реалізований на основі звукової системи – усна форма тексту. Текст як акт мовної поведінки може бути представлений монологічним або діалогічним видом мовлення і реалізується в певному мовному жанрі.

У процесі викладання української (російської) ділової мови як іноземної певну роль покликаний зіграти епістолярний жанр.

Переваги епістолярного жанру як предмета навчання перед багатьма іншими жанрами писемного мовлення в тому, що він є, з одного боку, носієм інформації, а з іншого – реалізацією над текстового етикетного рівня. Цей вид тексту може бути активно використаний студентами в їхньому майбутньому мовному спілкуванні в процесі трудової діяльності.

Найбільш масовий вид письмової комунікації, а саме: ділові листи – є найпоширенішим способом обміну інформацією між установами, організаціями та підприємствами, та між ними і окремими особами. Точність викладу думок, а також гранична стандартизованість, притаманні мові ділових листів, знаходять своє вираження у вживанні спеціальних мовних засобів. Для словникового складу комерційних листів характерна обмеженість і повторюваність тих самих лексичних одиниць, що значно полегшує їх несприйняття і засвоєння.

Навчання іноземних студентів української (російської) ділової мови повинно бути пов'язане з виробленням навичок письма і елементів ведення ділових переговорів, для чого потрібно чітко визначити коло тем і ситуацій, а також типів ділових листів, у рамках яких і слід будувати процес навчання.

З точки зору сприйняття і розуміння листа як навчального тексту необхідно знайомити студентів з листуванням письменників, художників, видатних громадських діячів. Це листування збагачує знання студентів про цікаві та видатні особистості і разом з тим піднімає низку соціально-політичних питань.

Таким чином, при складанні навчальної програми, при підборі текстів для читання треба приділяти більше уваги епістолярному жанру, який є одним із цікавих видів тексту.

ФИЛЬМ КАК ДОПОЛНИТЕЛЬНОЕ СРЕДСТВО ОБУЧЕНИЯ СТУДЕНТОВ-ИНОСТРАНЦЕВ НА ЗАНЯТИЯХ ПО РКИ

ПРОСТАКОВА К.М.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г.Одесса, Украина*

Как известно, в этом году подготовительное отделение нашего ЦПС приняло большое количество студентов из Турции и Марокко. Кроме предлагаемого учебника для более эффективного изучения языков наши преподаватели-языковеды используют различные дополнительные средства обучения. Это, прежде всего, словари, учебные пособия, разработки по грамматике; Интернет, наглядные пособия, видеоматериалы.

Особо хочется остановиться на использовании в учебном процессе видеофильма – художественного, документального, мультипликационного, учебного. При подаче такого материала преподавателями могут преследоваться различные обучающие цели.

Иногда мы используем фильмы с целью «погружения» в языковую среду. Так, например, во время перерыва преподаватель включает фильм и оставляет студентов в аудитории одних (на 7-10 минут). Далее проводится обсуждение увиденного и услышанного уже на занятии. Такие предварительные просмотры имеют большой психологический и обучающий эффект, так как помогают учащимся окунуться в изучаемый язык.

Кроме этого, в ходе учебного процесса студентам часто предлагается просмотреть фрагменты фильмов, которые отбираются преподавателем заранее с учётом изучаемых речевых единиц и ситуаций. При этом вводимые речевые единицы могут превышать уже изученный материал.

Цель такой работы – развитие у студентов навыков говорения и аудирования, а также языковой догадки и навыков прогнозирования.

Фрагменты фильма могут быть предложены для просмотра и в качестве темы для отсроченного обсуждения увиденного.

Несколько иные функции у художественных и мультипликационных фильмов. Их использование становится возможным уже в конце учебного года, когда иностранные студенты в достаточной мере владеют русским языком, но не всегда правильно воспринимают услышанную информацию.

Цель этого вида работы сводится к овладению разговорными речевыми формами и выявлению так называемых крылатых фраз, которые весьма активно используются в повседневной жизни носителями языка.

ЕЛЕКТРОННІ ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

ПУЛЕНКО І. А., ОСТАПЧУК Л. Л.

Військова академія, м. Одеса, Україна

Застосування телекомунікаційних технологій дає можливість створення якісно нового інформаційного середовища без кордонів з можливістю побудови глобальної системи дистанційного навчання. Одним з пріоритетних напрямків в цій області є широке впровадження електронних технологій в навчальний процес.

З точки зору педагогічної теорії дистанційне навчання цікаве як система, що дозволяє з найбільшою повнотою реалізувати сучасні вимоги до освіти: гнучкість організаційних форм, індивідуалізація змісту освіти, інтенсифікація процесу навчання та обміну інформацією. Технології електронного навчання можуть застосовуватися в різних формах навчання:

- при очній та заочній формі – допомагають організувати самостійну роботу і проводити безперервний моніторинг навчального процесу;
- при заочній формі – це основна форма подачі матеріалу, яка сприяє виробленню навичок практичної роботи, допомагає організувати контроль навчального процесу.

Принцип поєднання аудиторних і електронних форм навчання – введення змішаного навчання – забезпечує можливість поєднання в процесі навчання кращих рис аудиторної і електронної форм навчання.

Аудиторне навчання забезпечує соціальну взаємодію, яка затребувана людьми і від якої вони отримують задоволення, маючи можливість безпосередньо спілкуватися з викладачем; пропонує звичайні для студентів методи; створює інтерактивний освітній простір, в якому кожен, хто навчається, може перевірити свою позицію, має вибір або реакцію на собі рівних і може отримати негайний зворотній зв'язок від авторитетної особи щодо правильності відповідей.

Електронне навчання (e-learning): дозволяє змінювати темп, час, місце навчання; пропонує максимальні рівні гнучкості і зручності для тих, кого навчають; дає можливість своєчасно актуалізувати зміст контенту.

Результатом впровадження комп'ютерних технологій в освіту є різке розширення сектора самостійної навчальної роботи. Комп'ютер вирішує кризу освіти, яка вимагає постійного збільшення кількості педагогів при розростанні її нетворчих функцій. Відомо, що самостійна навчальна робота ефективна тільки в активно-діяльній формі. Принципове нововведення, що вноситься

комп'ютером в освітній процес, –це інтерактивність, що дозволяє розвивати активно-діяльні форми навчання. Саме ця нова якість дозволяє сподіватися на ефективне, реально корисне розширення форми самостійної навчальної роботи.

Для отримання освіти на базі комп'ютерних технологій необхідні три основних компоненти: апаратно-програмний базис; підготовлений викладач; електронні навчальні матеріали.

Найбільш суттєві зміни стосуються навчальних матеріалів. Їх безліч змінюється не так «вшир», скільки «вглиб». Зауважимо, книга доповнюється, але не змінюється, хоча б тому, що електронні видання і ресурси, перш за все, займають ті ніші освітнього простору, де книга не працювала. При цьому основна функція поліграфічного видання –передача інформації– зберігається, оскільки книга по зручності і широті застосування поки поза конкуренцією. Навчальні електронні видання і ресурси забезпечують програмований навчальний процес, являють собою електронні навчальні посібники, що містять систематизований матеріал в рамках програм навчальної дисципліни, призначені для вивчення предмета «з нуля» до кордонів предметної області, визначених програмою навчання. Вони включають всі види навчальної діяльності: отримання інформації, практичні заняття у відомих і нових формах, атестацію, націлені на підтримку роботи і розширення можливостей викладача, і самостійну роботу учня. Особливий інтерес при застосуванні електронних технологій представляє можливість організації безперервного моніторингу. Детальний аналіз елементів моніторингу дозволяє контролювати рівень якості на всіх етапах навчання, а не тільки на момент атестації, як було при використанні традиційних схем освіти.

Пропоновані кроки моніторингу: наукова діяльність, рубіжний контроль, результати практичних завдань, підсумковий контроль.

Аналіз академічної активності дозволяє оцінити: ступінь опрацювання теоретичного матеріалу, попередній рівень отриманих знань, систематичність і сумлінність набуття практичних навичок, ступінь творчого підходу до вивчення матеріалу (участь в обговореннях на форумі, листування з тьютором).

Література:

1. L'institut des Hautes études de défense nationale (Інститут перспективних досліджень національної оборони, м. Париж) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.Lemonde.fr/mde ; www.enseignementsup-recherche.Gouv.fr/formation-defense.html.

КЕЙС-МЕТОД – ОДИН ІЗ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ У ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

РАТУШНА С.В.

КЗОЗ «Куп'янський медичний коледж» ім. Марії Шкарлетової, Україна

Сьогодення потребує життєздатну, життєстійку і життєтворчу особистість, яка займає активну громадську позицію, критично мислить, уміє приймати самостійні рішення в невизначеній ситуації, керується загальнолюдськими та національними цінностями. Це, насамперед, особистість життєво та професійно компетентна, ініціативна, відповідальна, цілеспрямована, мобільна, конкурентно спроможна, толерантна, стресостійка, легко і швидко адаптується у мінливому світі, прагне до успіху, здатна до самовизначення, саморозвитку, самовдосконалення і самореалізації.

Науковцями і практиками визнано, що набуття знань, формування вмінь та професійних навичок, розвиток особистісних якостей, набуття певних компетентностей особистості студента є найбільш ефективними, якщо в навчально-виховному процесі використовуються інтерактивні форми і методи.

Одним з таких методів є кейс-метод. Суть методу полягає у використанні конкретних випадків (ситуацій, історій, тексти яких називаються «кейсом») для спеціального аналізу, обговорення або вироблення рішень студентами з певного розділу навчання дисципліни.

Метод аналізу ситуацій одночасно відображає не тільки практичну проблему, а й актуалізує певний комплекс знань, який необхідно засвоїти при вирішенні цієї проблеми, що безумовно є діяльним і ефективним у реалізації сучасних завдань системи освіти.

Цінність даного методу полягає в тому, що він вдало суміщає навчальну, аналітичну і виховну діяльність. Кейс – метод застосовується для розв'язання властивих йому завдань. До основних його переваг належать: технологізація й оптимізація; методологічне насичення; застосування в навчанні різних типів і форм; компетентнісний підхід.

Як інтерактивний метод навчання він завойовує позитивне ставлення з боку студентів, які вбачають у ньому гру, що забезпечує засвоєння теоретичних положень і формування навичок практичного використання опанованого теоретичного матеріалу.

Робота над кейсом передбачає розбір конкретної ситуації з певного сценарію, який включає самостійну роботу; «мозковий штурм» у межах малої групи; публічний виступ із представленням та захистом запропонованого рішення.

Даний метод широко й ефективно використовують у навчанні і вихованні студентської молоді. Набуті навички використовують як універсальні інструменти мислення при вивченні математики. Роботу над кейсом поділяють на два основні етапи: домашня самостійна робота та робота в аудиторії.

Алгоритм проведення занять із застосуванням кейс-методу можна відобразити схематично. Розробка викладачем практичної ситуації→Самостійна робота студента (ознайомлення з кейсом, пошук нової інформації, індивідуальний аналіз проблемної ситуації)→Робота над кейсом в аудиторії (пояснення викладачем суті проблемної ситуації. Формування основних питань з кейса; розподіл студентів на малі робочі групи (3-6 осіб у кожній); робота студентів у складі малої групи; презентація рішень кейса кожної малої робочої групи; загальна дискусія, вибір спільного вирішення проблемної ситуації; виступ викладача; оцінювання роботи студентів над кейсом). Заздалегідь складені кейси викладач роздає студентам за день до заняття.

Для ефективного використання кейс-методу необхідно створити спеціальні умови: забезпечення достатньо високої складності пізнавальних проблем, які потрібно вирішувати студентам; створення викладачем логічного ряду запитань щодо пізнавальної проблеми, які спонукають студентів до пошуку істини; створення в групі атмосфери психологічного комфорту, яка має сприяти вільному висловлюванню студентами думки, не боячись помилки; відведення спеціального часу на осмислення способів вирішення проблеми;

Досвід засвідчує, що застосування викладачем кейс-методу на занятті з математики, з одного боку, стимулює індивідуальну активність студентів, формує позитивну мотивацію до навчання, зменшує кількість «пасивних» студентів, забезпечує високу ефективність навчання і розвитку студентів, а з другого, – дає можливість самому викладачу самовдосконалюватись, по-іншому мислити й діяти; оновлювати власний творчий потенціал.

Література

1. Бех І.Д. Принципи інноваційної освіти [Текст] / І.Д. Бех // Освіта і управління. – 2005. – Т. 8. – с. 7-21.
2. Остапчук О. Шляхи підвищення інноваційного потенціалу методичної роботи [Текст] / О. Остапчук // Шлях освіти. -2002. - №2.
3. Семенова А.В. Розвиток професійної компетентності фахівців засобами парадигмального моделювання (інтерактивний тренінг) [Текст] : навч.-метод. Посібн. / Упор. О.Сидоренко, В.Чуба. – К. : Центр інновацій та розвитку, 2001.

«ПУСТОТА» В СОВРЕМЕННОМ ИСКУССТВЕ И КАК ИЗБЕЖАТЬ ЕЕ В ПОДГОТОВКЕ МОЛОДЫХ СПЕЦИАЛИСТОВ-ХУДОЖНИКОВ

РАХУБЕНКО Г.Л.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г. Одесса, Украина*

«Все фальшиво, все – подделка. Уважения больше не существует. Только деньги имеют значение. Я знаю, что покину этот мир без сожалений».

Ален Делон

Основным профессиональным качеством художника, является наблюдение и анализ происходящего, его единство с окружающим миром. Художник очень тонко чувствует малейшие изменения в мироустройстве и мгновенно реагирует на происходящее в своем творчестве.

Рассматривая понятие «пустота» и ее отражение в искусстве современного художника, надо главным образом не обобщать «пустоту», которую пытались отразить и намеренно обнажали художники сюрреалисты и модернисты 20-го века, дабы обострить момент визуального восприятия и «пустоту» в творчестве современных подрастающих художников, возникающую в процессе кризиса в общественном сознании.

Современное общество все больше строит свои отношения исходя из расчетливости и выгоды, чем обуславливается общее падение культурных ценностей. Черствость и отстраненность от окружающего, не способствует развитию внутреннего духовного и эмоционального мира. Как результат этих изменений в обществе, возникает «пустота» в творчестве, которую мы наблюдаем в реализации искусства молодых художников. Перед педагогом сегодня стоят сложнейшие задачи, на нем держится фундамент человечества и духовность будущего поколения, не допустить пагубного влияния происходящих процессов и переноса в культурное наследие общества.

Проблема, которую предстоит решить коллективу преподавателей, на этапе подготовки молодых специалистов, заключается в расширении границ образовательного пространства в теоретическом и практическом плане. Педагог нового поколения, обязан быть и учителем и воспитателем, владеть и применять гуманитарные знания в области, социологии, философии и педагогической науки, альтернативные технологии, постоянно совершенствовать преподавательское мастерство, владеть индивидуальными и коллективными методами обучения, заниматься научно-методической и

общественно-воспитательной работой. Изучать возрастные и психологические особенности, интересы и потребности обучающихся, грамотно и компетентно анализировать ситуацию в коллективе, вовремя реагировать.

Профессионализм педагога заключается в формировании мировоззрения сквозь призму своего предмета и личной заинтересованностью, а это вынуждает изучать интересы современной молодежи и современные тенденции развития культурного общества. Ушинский К. Д., писал: «Учитель обязан воспитать у своих воспитанников определенные взгляды, а это возможно только в том случае, если он имеет свое мировоззрение». Иными словами, современный педагог должен иметь всестороннее развитие и умение его преподавать.

Не маловажную роль играет организация досуга, как многогранной деятельности. Планирование культуры и досуга, как системы программного обеспечения, должна так же строиться на методиках воспитательного и образовательного процесса. Базируется она на общении и взаимодействии педагога и студента. Творческие кружки, посещение музеев, выставок, совместные поездки и пленэры, мастер-классы, непосредственное участие педагога в выставочной деятельности и т.п., становится неотъемлемой частью воспитательной работы.

Необходимо разрабатывать новые вариативные программы, ориентированные на подготовку педагогов-специалистов такого уровня. Проводить тренинги среди преподавателей по современным формам и методам обучения и воспитания обучающихся, организаторским навыкам, коллективной деятельности, современным компьютерным технологиям, организации свободного времени т.д. Они должны базироваться на принципах открытости, преемственности, гибкости образовательного процесса, гуманизме и патриотизме.

Как сказал Гете И.В.: «Человек видит то, что знает». Современный педагог, это не просто источник знаний, а друг и союзник, непосредственный участник жизни студенческого коллектива, идущий в ногу со временем, умеющий заинтересовать и увлечь. Это диктует темп развития общества и те изменения, с которым оно развивается. Только полной самоотдачей педагога, через развитие личностных качеств и профессиональной компетентности, передавая опыт, желание трудиться, проводя многие часы в беседах, возможно воспитать новое поколение художников в духовности и в соответствии с принципами и ценностями современного общества. Адаптировать их к реалиям современного мира, донести важность этой профессии для духовного воспитания и общественного сознания в период катаклизмов в развитии государства.

ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ ОПОРНИХ СХЕМ, БЛОКІВ, КОНСПЕКТІВ В НАВЧАННІ СУЧАСНИХ ІНЖЕНЕРНИХ КАДРІВ

РЕШТА С.П., БОЧАРОВА О.В., ДАНИЛОВА О.І.

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна

Одним із основних шляхів ефективної підготовки інженерних кадрів у вищих технічних навчальних закладах є переорієнтація на якісно нові педагогічні технології. Проблема розробки сучасних методичних і методологічних підходів у підготовці конкурентоспроможних фахівців, особливо спеціалістів інженерного профілю, ставить перед викладачем завдання із залученням сучасних технологій у побудові самого процесу навчання. На сьогодні педагогічний процес у вищих навчальних закладах України став складнішим за своїми завданнями, інтенсивнішим за змістом, тому з'явилася потреба в створенні нових наукових концепцій педагогічних технологій у підготовці фахівців.

Ефективність навчально-виховного процесу з дисципліни «Фізіологічні аспекти оцінки якості харчових продуктів» залежить, як правило, від багатьох факторів: від раціонального планування учбового процесу до форм і методів організації навчання на аудиторних заняттях. Одним з прогресивних напрямків поліпшення учбового процесу у ВНЗ є викладання дисциплін хімічного напрямку на базі методики використання опорних матеріалів.

Перед розробкою опорних матеріалів необхідно вирішити наступні завдання у викладанні дисципліни: внести новий об'єм поурочної інформації у вигляді розгорнутого аркушу з опорними матеріалами, зробити її у найбільш наочно-засвоюваному вигляді; перевірити ефективність аркушів з опорними матеріалами в навчальному процесі. У методиці розробки опорних схем важливо виділити чотири стадії. Перша з них передбачає аналіз основної та додаткової літератури згідно дисципліни з метою всебічного обхвату методичних матеріалів з цього приводу, новітніх досягнень науки та техніки, програмного матеріалу та його логічної систематизації і концентрації. Початкова стадія перевірки ефективності засвоєння знань з «Фізіологічні аспекти оцінки якості харчових продуктів» була здійснена під час проведення практичних занять, коли студентів активно залучали до процесу побудови схем та перевіряли засвоєння матеріалу за допомогою тестових завдань, які також мали характер блоків. Друга стадія – це розробка умовних символів для передання теоретичної інформації, а також графічних символів, які допомагають засвоюванню матеріалів при вивченні способів отримання та

хімічних властивостей тих чи інших сполук, особливостей їх використання при розумінні логіки процесів їх перетворення у технологічному потоці, змін агрегатних станів, при застосування різноманітних продуктів харчової та хімічної індустрії. Вона була проведена під час попереднього опрацювання схем для практичних занять. Третя стадія полягає в тому, щоб віднайти єдині принципи подання матеріалу для різних теоретичних блоків з декількох хімічних дисциплін, а саме: загальна, неорганічна, органічна та хімія природних сполук. І остання – це компоновка матеріалів опорних схем, їх структурування для більшої засвоюваності матеріалів, оскільки дисципліна охоплює найбільш важливі теоретичні матеріали, за браком часу. Оскільки дисципліна «Фізіологічні аспекти оцінки якості харчових продуктів» базується на знаннях студентів, які були отримані при вивченні вище перелічених дисциплін, створення опорних схем, конспектів, додаткового матеріалу для самостійного опрацювання, у тому числі, для дистанційного навчання, проявилось у декількох аспектах: формуванні їх логічної побудови без зайвих повторень у відповідності до навчальної програми курсу, у оформленні, яке дозволяє швидко запам'ятати інформацію, тобто у виборі графіки, шрифтів, схематичних поєднань, кольорової гами. Важливим є й те, що студенти під час аудиторних занять також мають можливість легко орієнтуватися в матеріалі завдяки конспектам із блок-схемами. Крім того, лекційний матеріал, що подається із використанням інтерактивного екрану або у вигляді презентації набагато легше сприймається у структурованому вигляді певних блоків інформації.

Використання студентами готових конспектів, в які вони вносять лише певні корективи під час лекції дозволяє не розпорошувати увагу на кілька дій (сприйняття матеріалу та конспектування), дозволяє скоротити час подачі необхідної інформації, тобто, за лекцію збільшити обсяг матеріалу на 25-30 %, залишити достатньо часу для пояснення незрозумілих питань. Крім того, зважаючи на легкість і різноманітність роботи із схемами, що включає: їх конструювання, поєднання окремих блоків схеми сполучними стрілками з поясненням зв'язків, складання розповідей за схемою, ілюстрацію за допомогою схеми спостережень та ін., студенти мають можливість для розвитку просторового мислення, що важливо для інженерних кадрів та набуття навичок аналізу матеріалу і створення цілісної уяви про різні хімічні перетворення під час технологічної переробки сировини на продукцію.

Таким чином, використання опорних схем, блоків, конспектів при менших витратах часу дає можливість більш високого ступеню засвоєння навчального матеріалу з дисципліни хімічного напрямку при підготовці інженерних кадрів у ВНЗ.

УДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН**РИНДІН Ю.І., ДУШКІН І.Ю., ЛЕВЧЕНКО Д.А.***Військова академія, м.Одеса, Україна*

Кафедра є одним із структурних підрозділів ВВНЗ, на який покладається багато складних та відповідальних завдань. У зв'язку з цим для більш раціонального використання науково-педагогічного потенціалу та з метою створення оптимальних умов роботи науково-педагогічних працівників на кафедрі можуть створюватись предметно-методичні комісії (ПМК). Склад ПМК визначається рішенням начальника кафедри під час планування роботи на наступний навчальний рік, про що робиться відповідний запис у протоколі засідання кафедри. До складу ПМК входять науково-педагогічні працівники, які разом ведуть навчальну роботу з певної навчальної дисципліни або групи навчальних дисциплін. Голова ПМК призначається начальником (завідувачем) кафедри. Перелік завдань, які покладаються на ПМК, дуже широкий (від розробки часткової методики викладання навчальної дисципліни до організації зв'язку з підрозділами курсантів (слухачів, студентів), але усі вони так чи інакше пов'язані з удосконаленням викладання навчальних дисциплін. Який включає: розробку пропозицій щодо удосконалення ОПП, засобів діагностики, навчальних планів та програм навчальних дисциплін; розробку та удосконалення часткових методик викладання навчальних дисциплін; розробку індивідуальних завдань для самостійної роботи курсантів (слухачів) з навчальних дисциплін та матеріалів навчально-методичного забезпечення самостійної роботи; підвищення професійної підготовки та методичної майстерності НПП – членів ПМК; надання допомоги викладачам-початківцям у засвоєнні навчальних дисциплін та їх підготовці до проведення навчальних занять; аналіз результатів поточної успішності, заліків та екзаменів з відповідних дисциплін; узгодження змісту та методики викладання навчальних дисциплін із спорідненими ПМК; підготовку та обговорення текстів лекцій, методичних розробок, кваліфікаційних завдань (КЗ), комплексних кваліфікаційних завдань (ККЗ), тестів та інших навчально-методичних матеріалів; підготовку та обговорення підручників, навчальних посібників, конспектів лекцій, іншої науково-методичної літератури; розробку пропозицій щодо удосконалення МТБ.

Таким чином удосконалення викладання навчальних дисциплін безпосередньо залежить від підвищення якості роботи предметно-методичних комісій кафедр.

СТРУКТУРА МЕТОДИЧЕСКИХ РЕКОМЕНДАЦИЙ В ХОДЕ СОЗДАНИЯ ОБЪЁМНО-ПРОСТРАНСТВЕННОЙ КОМПОЗИЦИИ

РОМАНОВА О.В.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г.Одесса, Украина*

В организации учебного процесса по дисциплине «Объёмно-пространственная композиция» важно руководствоваться чёткими методическими рекомендациями. Качественное прогнозирование высоких систематических результатов немислимо без разработки алгоритма выполнения каждого из заданий, предусмотренных учебной программой. Данные тезисы полноценно раскрывают специфику дисциплины и актуализируют структурно-аналитический аспект в ходе работы над макетом.

При выполнении архитектурного макета, как рабочего, так и демонстрационного, целесообразно выделять три основных рабочих этапа: создание эскиза, процесс формообразования, оформление макета.

I. Создание эскиза

В ходе выполнения эскиза важно грамотно оперировать видами композиций и их комбинаторной вариативностью в пределах заданной темы.

По характеру конфигураций и контуров композиции подразделяются на точечные, линейные, плоскостные, объёмные и пространственные (комбинированные). По характеру контрастирующих признаков композиции делятся на компактные/рассредоточенные; центрические/осевые; спиралевидные/ступенчатые; сетчатые/концентрические; лучевые/звёздчатые.

II. Процесс формообразования

На данном этапе важно выявить оптимальные приёмы, применяемые в формообразовании объёмов и пространств, а также соблюдать основные требования к объёмно-пространственной композиции.

1. Работа с расположением оси/взаиморасположением осей объёмов/форм и интервалов между ними: а) блокировка/деление на части объёмов/форм вдоль заданной оси (расположение – рядом, один на другом, один в другом); б) метроритмические закономерности в композиции (соблюдение принципов построения на основе арифметических и геометрических прогрессий – ритм, создание соотношений тождественных элементов и типовых интервалов между ними – метр); в) статичность и динамичность композиции – в зависимости от угла наклона к оси, поверхности, другому объёму/форме (от 0 до 90°).

2. Создание геометрического вида в пределах координатных осей: а) нахождение числовых параметров с заданием и выявлением особенностей

объёмной формы (создание 3-d модели); б) образование фронтальных, объёмных и пространственных композиций из модульных элементов (авторская конфигурация модуля); в) превращение одной формы в другую (раскадровка на виды).

3. Работа с формообразующей поверхностью – пластическим характером поверхности объёма/формы: а) воздействие деформаций (растяжение-сжатие, изгиб-кручение, сдвиг-удар); б) придание рельефности (прорези сквозные – перфорации)/полусквозные/частичные, срезы/вырезы/врезки, выступы/западания/отгибы); задание масштабности формообразующим элементам – членения и фактурная обработка.

4. Работа со структурой заданного геометрического объёма/формы: а) степень сложности свето-теневой моделировки объёма/формы; б) степень пластического варьирования анализируемой структуры исходного объёма/формы; в) степень визуальной тяжести/лёгкости объёма/формы.

Основные требования к композиции:

1. Цельность – условие существования композиции. Соблюдение меры контраста соотношений между элементами, создание композиционных связей, достижение зрительной целостности.

2. Многообразие – раскрытие композиционной содержательности. Создание художественных качеств каждого элемента композиции, обоснование степени сходств и отличий по определённым признакам.

III. Оформление макета

На этапе оформления макета важно усвоить основные технические приёмы: создание развёрток для дальнейшей склейки (выкройки бумаги по предварительно высчитанным геометрическим параметрам); склейка – точечная, линейная, плоскостная; способ взаимосоединения без клеящих составов (взаимопроникновение); гофрирование и оригами (создание разнообразных складчатых структур по творческим схемам сборки), ажурная бумагопластика (применение традиционных и фигурных дыроколов). Важным требованием к макету также является аккуратность его исполнения.

Указанные методические рекомендации позволяют научно определить стратегию и способы организации учебного процесса, разработать логико-комбинаторно-структурные закономерности на всех этапах выполнения макета. Таким образом, обеспечивается надёжный контроль над качественным уровнем студенческих работ, создаются оптимальные условия для планомерного овладения компетентностями. Студентам проще организовать работу, анализируя свои действия: их опорой должна стать комплексная универсальная схема методики, их творческий потенциал должен пониматься как максимально результативный.

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ФІЛОСОФІЇ

САЗОНОВ В.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Вагоме місце в системі підготовки фахівців будівельного комплексу посідають практичні заняття. Для підготовки бакалаврів кількість годин на практичні заняття з дисципліни «Філософії» визначено навчальним планом, профілем та робочою навчальною програмою. Вони містять перелік тем практичних занять, на які відведено 16 годин.

Практичне заняття (лат. *praktikos* – діяльний) – форма навчального заняття, під час якої науково-педагогічний працівник організовує для студентів аналіз окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує навички і вміння їх практичного застосування, через індивідуальне виконання відповідно сформульованих завдань.

Головне їх завдання закріплення, переведення у довготривалу пам'ять теоретичних філософських знань, формування навичок і вмінь використання філософської методології щодо аналізу як особистої поведінки, так і майбутньої професійної діяльності, оволодіння інструментарієм наукових досліджень: написанням рефератів, конкурсних студентських робіт, дипломних проектів, а в майбутньому і дисертаційних досліджень.

Науково-педагогічний працівник, якому доручено вести практичні заняття, за погодженням із лектором навчальної дисципліни завчасно готує необхідний методичний матеріал – тести для виявлення рівня оволодіння відповідними теоретичними положеннями, набір завдань різного ступеня складності.

Основні завдання практичних занять: поглиблення та уточнення знань, здобутих на лекціях і в процесі самостійної роботи; формування методологічних навичок і вмінь оперувати ними, щодо аналізу й узагальнення навчального матеріалу, опанування компетенцій ми професійної діяльності; накопичення досвіду прогностичної, проектної діяльності; оволодіння навичками керівництва, менеджменту та прогресивними елементами різноманітних філософських шкіл та напрямків, наприклад філософією кайдзен.

Кайдзен – філософія, або практика, яка зосереджується на безперервному удосконаленні процесів і систем, тобто удосконалення маленькими приростами за довший період часу. Суть кайдзену полягає в тому, щоб виконувати нехай маленькі і незначні поліпшення, але виконувати їх постійно (щодня). В результаті, через деякий час, велика кількість незначних поліпшень призведе до

великого вдосконалення. В цьому відношенні кайдзен висловлює відомий закон діалектики переходу кількості в якість.

Структура практичного заняття: попередній контроль знань, навичок і вмінь студентів; формулювання загальної проблеми та її обговорення за участю студентів; розв'язування завдань та їх обговорення; розв'язування контрольних завдань, їх перевірка й оцінювання. Оцінки за окремі практичні заняття враховують, виставляючи підсумкову оцінку.

У процесі проведення практичних занять використовують різні методи навчання. Оскільки головне завдання цього виду навчальної роботи – формування навичок і вмінь, то основними мають бути різноманітні вправи (підготовчі, пробні, за зразком, тренувальні, творчі, практичні, графічні, усні, письмові, професійні, технічні, презентаційні, філософський аналіз ролевих ситуацій та рефлексій поведінки людського буття, кейс-методи обговорювання навчального матеріалу, мозкові атаки розв'язання невідкладних завдань, підготовку есе (коротких творчих робіт з філософської проблематики та ін.).

Основні вимоги до практичних занять: усвідомлення студентами необхідності володіти базовими філософськими знаннями; розуміння необхідності вироблення навичок і вмінь, що мають майбутню професійну спрямованість; забезпечення оптимальних умов для формування навичок і умінь (дидактичних, виховних); опанування студентами загально філософськими, природно науковими, емпіричними методами пізнання буття; оволодіння філософськими компетенціями; забезпечення самостійної діяльності кожного студента; дотримання систематичності й логічної послідовності у формуванні навичок і вмінь студентів; розроблення завдань для практичних занять з чіткою професійною спрямованістю; включення в систему практичних занять творчих завдань з філософської проблематики; контроль за виконанням практичних завдань; заохочення практичної навчальної діяльності студентів.

Практичні заняття, незалежно від їх конкретних особливостей, значною мірою забезпечують відпрацювання навичок та вмінь прийняття практичних рішень у реальних умовах професійної діяльності, що мають у своїй основі теоретичний характер. Вони краще сприяють можливості надати відповідь на питання чому, як і в якому напрямку розвиваються різноманітні явища та процеси майбутньої професійної діяльності.

Цю форму занять краще проводити в аудиторіях, обладнаних необхідними мультимедійними засобами навчання.

Кращі практики – це набір педагогічних методів і технік, які дозволяють отримати якісний результат.

ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ З ГУМАНІТАРНИХ І СОЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН В НОВИХ УМОВАХ

САМУЙЛІК М.М.

Одеський державний аграрний університет, м. Одеса, Україна

Оцінювання успішності навчання студентів в Одеському державному аграрному університеті з 2017 року здійснюється відповідно до положення про систему оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті за новою редакцією, що була прийнята в 2017 році. Положення розроблено на основі Закону України «Про вищу освіту» та стандартів вищої освіти. Воно визначає порядок оцінювання успішності навчання студентів з метою удосконалення діючої в університеті системи забезпечення якості вищої освіти та адаптації її до вимог Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS). У нашому університеті вона представляє собою сукупність організаційно-методичних заходів щодо перевірки оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти та набуття ними фахових компетенцій. Основним завданням оцінювання успішності навчання студентів з гуманітарних і соціальних дисциплін є:

- визначення рівня знань умінь і навичок набутих студентами в процесі вивчення гуманітарних і соціальних дисциплін;
- забезпечення їх мотивації до систематичної роботи протягом усього періоду навчання;
- ознайомлення студентів на початку вивчення дисциплін з завданнями, контрольними заходами та критеріями їх оцінювання;
- аналіз результатів самостійних занять студентів щодо вивчення гуманітарних і соціальних дисциплін.

Система оцінювання знань з гуманітарних і соціальних дисциплін включає поточний, модульний та підсумковий контроль знань студентів. Поточний контроль знань студентів здійснюється за всіма видами аудиторних занять та самостійної роботи. Модульний контроль забезпечує перевірку знань студентів за підсумками вивчення того чи іншого модуля навчальної дисципліни. Підсумковий контроль знань студентів здійснюється за підсумками вивчення навчальної дисципліни.

З метою мотивації студентів до систематично-активної роботи протягом усього періоду навчання, формування стійких знань, їх засвоєння упродовж навчального року, забезпечення об'єктивності оцінювання в університеті з 2017 року запроваджена накопичувальна система оцінювання знань здобувачів вищої освіти з усіх навчальних дисциплін. Протягом семестру на поточних

заняттях, під час вивчення навчальних дисциплін і з урахуванням модульного контролю, студент може набрати до 70% балів підсумкової оцінки за дисципліну. Наприкінці семестру, при безпосередній здачі екзамену, може набрати до 30% балів підсумкової оцінки за дисципліну. Поточний контроль знань студентів на кафедрі здійснюється при проведенні семінарських занять, виконанні індивідуальних завдань та за підсумками самостійних занять. Перевірка знань проводиться у формі письмового, усного опитування на семінарах, виступів з доповідями, повідомленнями, а також за результатами виконання завдань до самостійних занять. Результати поточного контролю, якщо студент набрав 60 і більше балів, є підставою для допуску до модульної контрольної роботи. При успішному її виконанні, розраховується підсумкова оцінка за модуль. Кількість модулів за дисципліну визначаються робочою навчальною програмою. Загальний бал за модульний контроль визначається як середньоарифметичне балів за модулі. Студент, який отримав за модуль від 0 до 59 балів, підлягає його перездачі (один раз). Один раз дозволяється перездача модуля з метою підвищення позитивної оцінки. Підсумкове оцінювання результатів навчання студентів здійснюється у формі заліку або іспиту, що визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Воно є підсумковим семестровим контролем. Об'єктом перевірки виступають знання програмного матеріалу у повному обсязі. Складання заліків здійснюється на основі позитивної здачі модульного контролю. Якщо кількість балів, одержаних з будь-якого модуля дисципліни менше 60, то студент не отримує залік. Складання заліків завершується до початку екзаменаційної сесії. Результати заліку оцінюються від 0 до 100 балів, що відповідає ECTS та національній шкалі: «зараховано» чи «не зараховано». Іспити складаються студентами під час екзаменаційної сесії. В університеті існує практика приймання іспитів у складі комісії, що включає до себе представників навчально-методичного або навчального відділів і викладачів кафедри. Іспити з гуманітарних і соціальних дисциплін складаються студентами усно (студентами заочної форми навчання письмово). Формою іспитів з інших дисциплін є комп'ютерне тестування. Підсумковий бал за дисципліну виставляється за результатами балів модульного контролю та балів отриманих на іспиті. Максимально можлива оцінка з дисципліни дорівнює 100 балів. При цьому за підсумковий модульний контроль не більше 70 балів, за іспит не більше 30 балів. Бал отриманий за модульний контроль за 100-бальною шкалою множиться на ваговий коефіцієнт 0,7 і виставляється у екзаменаційну модульну відомість. Бал за іспит, який був отриманий за 100 бальною системою множиться на ваговий коефіцієнт 0,3. Якщо студент набрав у сумі 60 балів і більше із 100 можливих, іспит зараховується.

**МЕТОДИКА ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ ХУДОЖНЬОГО
ТВОРУ В АРХІТЕКТУРНЕ СЕРЕДОВИЩЕ НА ПРАКТИЧНИХ
ЗАНЯТТЯХ ДИСЦИПЛІНИ
«ТВІР МИСТЕЦТВА В ІНТЕР'ЄРІ ТА ЕКСТЕР'ЄРІ»**

САПУНОВА М. Ю.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Сучасна професійна діяльність фахівця художника є багатоаспектною, вимагає впевненої роботи не тільки з полотном, та папером, а із архітектурним середовищем, зі всіма фізичними, емоціональними та смисловими аспектами, які це середовище надає. В процесі навчання, при виконанні курсових робіт та архітектурної частини диплому, майбутні художники стикаються з проблемою вдалої інтеграції художнього твору (монументального, чи станкового) в екстер'єр та інтер'єр. Ця проблема найчастіше вирішуються інтуїтивно, іноді на шкоду художній або архітектурній частини. Запропонована нами методика покликана підвести студентів до комплексного вирішення даної проблеми.

Методика полягає у ряді практичних завдань, які передбачають комплексне вирішення задач розміщення твору мистецтва в архітектурному середовищі, взаємозв'язок і взаємовплив твору мистецтва з інтер'єром чи екстер'єром, в якому він розміщується, а також, відповідність стилістики інтер'єру та художнього твору на різних етапах історичного розвитку мистецтва, у тому числі і на сучасному етапі.

Завдання складаються з трьох етапів, кожен з яких призначений вирішити ті чи інші питання інтеграції і взаємозв'язку художнього твору та архітектурного середовища.

Перший етап полягає у пошуку композиційних прийомів інтеграції. Для другого етапу важливим є стилістична складова середовища та художнього твору, а на третьому етапі на перший рівень виходять змістовні та семантичні складові. Завдання надаються у роздрукованих картках з вказанням конкретної задачі на кожній. Завдання можуть виконуватися оригінальною графікою (художніми матеріалами), або за допомогою комп'ютерних графічних програм.

Таким чином, запропонований комплексний методичний підхід дозволяє підвищити якість курсових робіт та архітектурні частини дипломної роботи, буде сприяти систематизації, закріпленню і розширенню теоретичних знань з дисципліни, розвитку абстрактно-логічного та художньо-образного мислення, закріпленню проектних вмінь і навичок, створенню варіативних рішень інтеграції твору мистецтва в інтер'єр та екстер'єр, з метою створення стилістично єдиного архітектурного середовища.

НЕОБХІДНІСТЬ ПІДВИЩЕННЯ РОЛІ ФІЗИКИ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

СВИРИДЕНКО О.Ф.

*Хорольський агропромисловий коледж Полтавської державної аграрної
академії, м. Хорол, Україна*

Фундаментальність фізичної освіти є основним принципом навчання фізики у технічному навчальному закладі, саме знання основних фундаментальних законів дозволить у подальшому орієнтуватися у фізичних основах техніки та технології. Проблема полягає у розумному поєднанні фундаментального, загальнопрофесійного і спеціального компонентів вищої технічної освіти, у підготовці спеціаліста, який у своїй діяльності зможе застосувати і удосконалювати набуті компетенції відповідно до сучасних реалій.

У науково-методичній літературі обговорюються питання фундаменталізації у цілісній вищій освіті [3], у підготовці інженерних кадрів [1, 2], розроблення концепції фундаментальних природничо-наукових курсів як основи кредитно-модульної системи навчання. У роботах відомих дидактів С.Я. Батишева, В.П. Беспалько, М.М. Скаткіна та ін. робиться акцент на те, що недостатнє знання фундаментальних дисциплін (фізики у тому числі) перешкоджає процесу професійної освіти. У роботах О.І. Бугайова, С.У. Гончаренка, Є.В. Коршака, О.І. Ляшенка, В.П. Орєхова, А.В. Усової та ін. відзначено, що знання професійно-практичних дисциплін обумовлені якісним знанням фундаментальних дисциплін. Фундаментальність навчання – головний шлях підготовки фахівців, знання яких відповідають останнім досягненням науково-технічного прогресу.

Курс фізики для технічних напрямів підготовки є основою оволодіння спецкурсами відповідної спеціальності. Факти, поняття та закони теорії курсу фізики мають бути подані студентам відповідно з дидактичними принципами систематичності і послідовності викладу знань. Про необхідність вивчення фізики майбутніми фахівцями у галузі технічних наук ніхто давно не сперечається. Водночас у процесі фундаментальної підготовки майбутніх фахівців з базовою технічною освітою виявлено низку суперечностей між державними вимогами щодо підготовки конкурентоспроможних працівників і низьким рівнем їхньої фахової компетентності; між новітніми реформами в освіті та науково-методичним і матеріально-технічним забезпеченням освітніх закладів; між наближенням системи освіти України до світових стандартів і

низьким рівнем знань та умінь самостійної роботи студентів; між необхідністю якісної фундаментальної підготовки і скороченням годин аудиторних занять для циклу цих дисциплін.

Кількість аудиторних годин, які присвячуються отриманню таких знань, стала просто критичним питанням останніх років. Як правило, у ВНЗ I-II рівнів акредитації, у тому числі й технічного напрямку (технологічних, будівельних, агротехнічних тощо), для курсу фізики діє рівень стандарту (140 год.), хоча навчальною програмою передбачено варіант й академічного рівня (280 год.) [4]. Зрозуміло, що за такого підходу по-справжньому фізику вивчити і зрозуміти навряд чи можливо. І причинами негативного (з точки зору неминучого скорочення всіх, включаючи фундаментальні, дисциплін) впливу Болонського процесу таке зменшення виправдати неможливо. Так, одним з аргументів на користь начебто збереження загальної кількості годин стало впровадження досить великого обсягу годин (і, відповідно, матеріалу!) самостійної роботи студентів. Але при цьому не враховується, що студенти перших курсів коледжів та технікумів за віком – школярі-старшокласники, а тому просто не здатні (ні психологічно, ні інтелектуально) без викладачів засвоювати фізику по суті старшої школи. Ще одна проблема, пов'язана зі зменшенням кількості аудиторних годин, – все менше годин вдається відвести на практичні заняття, а це у свою чергу веде до того, що не виробляються і не закріплюються навички розв'язування фізичних задач. Ще й при цьому студенти не опанували необхідний математичний апарат.

До тепер залишається слабким і матеріально-технічне забезпечення фундаментальних дисциплін. Рідко який коледж чи технікум може похвалитися новими засобами навчання для лабораторій фізики, хімії чи біології. Як правило, це – збережена і своїми руками примножена база ще радянських часів. Навіть нових підручників для ВНЗ I-II рівнів акредитації за часів незалежної України не було видано. Останні підручники з фізики для технікумів – авторів Жданова Л.С. і Жданова Г.Л. 1985 року видання. Тобто ланка початкової інженерної освіти на базі ВНЗ I-II рівнів акредитації серйозно не розглядалася у принципі.

Звичайно проблему з підручниками можна вирішити розробкою методичних рекомендацій по вивченню дисциплін, конспектами лекцій та матеріалами для самостійного опрацювання, персональними сайтами (вони сьогодні є, мабуть, у всіх викладачів). Проблема з забезпеченням лабораторно-практичних робіт можна вирішити освітніми онлайн-платформами, симуляторами лабораторій фізики і хімії, анімацією фізичних та хімічних явищ і процесів. Але... Але конспекти лекцій не замінять підручники і всі інформаційні технології не

допоможуть, якщо у студентів немає комп'ютерів, а у навчальному закладі два комп'ютерні класи на 30 з лишком груп, і ті зі старими машинами. А віртуальна лабораторія – не дає можливості відчувати смак провести експерименти особисто. Тому про ефективне використання інформаційних технологій сьогодні годі й мріяти.

Звичайно, можна систематизувати і структурувати навчальний матеріал, максимально дотримуючись використання міждисциплінарних зв'язків. Але будь-яка систематизація має спиратися на рівень засвоєння студентами необхідного мінімуму теоретичних знань і певних практичних навичок. Тому знову повертаємося до необхідності збільшення годин на фундаментальну підготовку майбутніх інженерів з фізики.

Фізика серед дисциплін I курсу – найскладніший предмет, але водночас – визначальний у подальшій підготовці майбутніх фахівців технічного та технологічного напрямку – електриків, механіків, будівельників, технологів, а отже – має викладатися на високому рівні і потребує достатньої кількості годин, що дозволить ефективно реалізувати принципи фундаментальності і професійної спрямованості під час навчання фізики студентів агротехнічних навчальних закладів.

Література:

1. Бендера І.М. Теорія і методика організації самостійної роботи майбутніх фахівців з механізації сільського господарства у вищих навчальних закладах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / І.М. Бендера. – К., 2009. – 42 с.
2. Лузан П.Г. Теоретичні і методичні основи формування навчально-пізнавальної активності студентів у вищих аграрних закладах освіти: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / П.Г. Лузан. – К., 2004. – 42 с.
3. Масленникова Л.В. Взаимосвязь фундаментальности и профессиональной направленности в подготовке по физике студентов инженерных вузов: автореф. дис. на соискание учен. степени доктора пед. наук: спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания (физика)» / Л.В. Масленникова. – М., 2001. – 40 с.
4. Навчальна програма для вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, які здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти. / Інститут модернізації змісту освіти. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://vzvo.gov.ua/navchalni-prohramy/85-universities-for-physics>.

ПРИМЕНЕНИЕ СОВРЕМЕННЫХ МЕТОДОВ ИССЛЕДОВАНИЯ ПРИ ВЫПОЛНЕНИИ СТУДЕНТАМИ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ РАБОТЫ НА КАФЕДРЕ ХИМИИ И ЭКОЛОГИИ

СЕМЕНОВА С.В., КИРИЛЕНКО Г.А.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г. Одесса, Украина*

На кафедре химии и экологии студенты принимают активное участие в научно-исследовательской работе. По результатам этой работы публикуются научные статьи и выполняются конкурсные научные работы. С целью улучшения качества проводимых исследований необходимо, на наш взгляд, привлекать современные научные методы.

При выполнении научно-исследовательской работы при изучении физико-химических дисциплин представляется возможным использование для обработки результатов научных экспериментов различных методов математического моделирования, в частности методов математической статистики. Привлечение таких методов не требует специального оборудования и дополнительных реактивов и материалов, однако, помогает существенно расширить область исследований и более точно интерпретировать результаты эксперимента. Например, использование методики исследования пространственного распределения частиц композитных материалов позволяет моделировать процессы структурообразования в твердеющих вяжущих композициях. Применение регрессионного анализа совместно с приведенными методами дает возможность прогнозировать свойства материалов и конструкций на их основе.

Методы математической статистики являются также полезными при экологических исследованиях. Так, анализ пространственного распределения веществ-загрязнителей поверхностных вод на территории Одесской области позволяет выявить источники и структуру загрязнений водного бассейна. По полученным данным представляется возможным дать рекомендации по процедуре водоподготовки и направлению дальнейшего использования природных вод.

Таким образом, студенты, выполняющие научно-исследовательскую работу на кафедре химии и экологии, овладевают различными современными методами экспериментальной работы и соответствующей обработки полученных результатов. Эти навыки помогут им в дальнейшей их производственной и научной деятельности.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ НА КАФЕДРІ**СЕМЧАК О.М., МАКСИМЕНКО Д.Ю., ЧКАЛОВ А.П.***Військова академія, м.Одеса, Україна*

Закон України «Про вищу освіту» визначив, що кафедра є базовим структурним підрозділом ВНЗ, який проводить освітню, методичну та наукову діяльність. Її головне завдання полягає в організації та проведенні навчальної, методичної та наукової роботи з однієї або декількох споріднених спеціальностей, спеціалізацій чи навчальних дисциплін. Основними завданнями методичної роботи на кафедрі є: розробка стандартів вищої освіти ВВНЗ, підручників, посібників; розробка НММ та їх обговорення на засіданнях кафедри; організація ІМЗ, показових, відкритих, пробних занять; методичне забезпечення занять і самостійної роботи курсантів; удосконалення методики проведення всіх видів навчальних занять; створення ПМК та організація їхньої роботи; підвищення педагогічної майстерності НПП; контроль навчальних занять; удосконалення МТБ; надання допомоги викладачам-початківцям; вивчення передового педагогічного досвіду і досвіду бойової підготовки військ; взаємодія з командирами підрозділів курсантів. Як видно з наведеного переліку завдань, вони охоплюють широку сферу проблем, розв'язання яких вимагає відповідного рівня кваліфікації від колективу кафедри, належної організації і проведення заходів методичною роботою. Наприклад, на даний час ВА виконує завдання щодо організації освітнього процесу з курсантами набору 2015р. за новими стандартами та програмами. Основною проблемою є приведення змісту навчання у відповідність до сучасних вимог до військових фахівців з вищою освітою на основі нового закону про вищу освіту, досвіду АТО, сучасних військових стандартів тощо. Зрозуміло, що цей процес пов'язаний з розробкою НММ для НПП і курсантів, удосконаленням МТБ та іншими завданнями. Методична робота на кафедрі організовується в єдності з методичною роботою ВВНЗ і охоплює питання загально кафедральні та більш вузького характеру, які стосуються окремих навчальних дисциплін. До загально кафедральних питань належать такі: підвищення наукової та педагогічної майстерності НПП, розробка і впровадження в практику інноваційних методів навчання та виховання, удосконалення технічних засобів навчання (ТЗН), розвиток МТБ та інші питання освітнього процесу, які мають відношення до всіх дисциплін. Таким чином, організація методичної роботи покладається на начальника (завідувача) кафедри, який розробляє план роботи кафедри на навчальний рік, організовує і контролює його виконання. Методична робота планується у відповідному розділі плану роботи кафедри на навчальний рік на підставі плану методичної роботи факультету. При цьому враховуються заходи за планом ВВНЗ і факультету, до яких залучаються НПП кафедри.

ВИЗУАЛЬНЫЙ РЯД – КАК СОСТАВЛЯЮЩАЯ АРХИТЕКТУРНОГО ПРАКТИКУМА

СНЯДОВСКИЙ Ю.А.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г. Одесса, Украина*

Студент, изучающий архитектурное проектирование, должен владеть знаниями в области культурных и исторических взаимосвязей искусства и архитектуры, практическими навыками и стилеобразующими приемами формообразования. Он должен уметь разрабатывать проектные идеи, основанные на концептуальном творческом подходе, использовать полученные знания для расширения образно-выразительных и функциональных свойств проектируемых зданий, использовать исторический и культурный опыт в области художественного конструирования для решения современных проектных задач на высоком профессиональном уровне.

Искусство всегда разделялось на две категории — ремесло и стремление к творчеству [1]. Что из этих понятий для будущего архитектора имеет большее значение – вопрос философский. Истинно творческие произведения – это те, которые ложатся в основу определенного архитектурного стиля. Стил – сумма устойчивых признаков, характеризующих образную и формальную структуру определенной исторической эпохи. Таких произведений, задающих вектор моды, – единицы. Умение же следовать модному тренду – важная составляющая архитектурного ремесла.

Современная архитектура многообразна и удивительна, ее сложно поместить в четкие рамки и дать ей точное определение, она живая и стремительно развивающаяся, как технический прогресс и, возможно, поэтому так сложно постижима и не всегда любима критиками.

Конструктивизм, минимализм, хай-тек, деконструктивизм, параметризм и др. – вот некоторые из стилей, применяемых сегодня практикующим архитектором. Архитектурный стиль — это совокупность основных черт и признаков архитектуры определённого времени и места, проявляющихся в особенностях её функциональной, конструктивной и художественной сторон. Приёмы построения планов и объёмов композиций зданий, строительные материалы и конструкции, формы и отделка фасадов, декоративное оформление интерьеров, – все это входит в общее понятие стиля как художественного мировоззрения, охватывающего все стороны искусства и культуры общества в определённых условиях его социального и экономического развития.

Базовая объемно-планировочная схема проектируемого здания

Интерпретация базовой схемы в различной архитектурной стилистике

Рис.1. Пример упражнения по поиску стилового (дизайнерского) решения здания

Проектирование архитектурных объектов предполагает умение уловить и повторить признаки и приемы, характерные для стильных проектов. Такое умение полезно и нужно, если делать это с умом, четко ставить себе задачи и решать их. И конечно, прикоснуться к произведениям мастеров - это всегда

огромное удовольствие, начинаешь замечать детали, с первого взгляда незаметные [2]. Работать в тренде – должно войти в привычку специалиста.

Привычка – это поведенческая программа, которая автоматически включается в голове в ответ на определённые события-стимулы окружающего мира.

Возможность самостоятельно формировать свои привычки - это наш шанс обзавестись максимально полезными и эффективными инструментами для успешного решения самых разнообразных профессиональных задач.

Любая привычка формируется от многократного повторения. Хотите приобрести полезную привычку, повторяйте полезное действие. Чем больше раз повторите, тем сильнее будет тяга к привычке [3].

Умение подобрать визуальный ряд – это наиболее важная составляющая практикума. Сюда входит как иллюстративная часть учебного материала, так и пользовательский интерфейс продукта. Компоненты визуального ряда могут быть статическими и динамическими. При этом они могут быть получены фото-, видеосъемкой или синтезированы компьютером.

Ассоциативные образы, рождаемые визуальным рядом, не должны выпадать из контекста представляемой информации.

Работая с объектом как со строительной схемой, важно отдавать себе отчет, как влияет выбранный архитектурный дизайн на конструктивную схему здания и наоборот (рис.1).

Выводы: выполняя реферат по теме курсового проекта, студенты III-V курсов должны вставлять в него раздел, посвященный подборке изображений архитектурных объектов, объединенных единым архитектурным стилем. При этом строительный объем их должен быть близок к учебному проекту. Задача преподавателя – акцентировать внимание обучающихся на характерные дизайнерские приемы.

Упражнение на поиск стилового решения развивает аналитическое мышление при работе над дизайном проекта.

Литература:

1. Малевич К.С. «Манифест Супрематистов».kazimirmalevich.ru > ... > Эпоха "Анархии" (1918).
2. <https://blik-art.livejournal.com/486667.html>
3. <https://tv.ua> > Психология

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ДО 100-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ 1917-1921 РОКІВ

СОКОЛОВА Л. С.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Минулий, 2017 рік, Указом Президента України було оголошено Роком 100-річчя Української революції, головні події якої – створення Української Народної Республіки, проголошення її незалежності IV Універсалом, створення Західноукраїнської народної республіки та Акт Злуки УНР і ЗУНР. Сучасна Україна є спадкоємицею державних традицій Української революції. Метою данної публікації є з'ясування ролі студентських наукових конференцій у формуванні професійної компетенції майбутніх фахівців будівельників і архітекторів, висвітлення досвіду роботи кафедри українознавства. За останнє десятиріччя з'явилася низка ґрунтовних праць, автори яких з'ясовують особливості розвитку науково-дослідницької культури педагога в умовах вищої школи. Акцент ставиться на інформаційних технологіях, що використовуються в навчальному процесі вищої школи, зумовлюють нові підходи освітян до проведення студентських наукових конференцій. Студентські наукові конференції вважаються невід'ємною формою висвітлення підсумків наукової роботи і водночас ефективним засобом об'єктивного вияву обдарованої студентської молоді. Однією з таких конференцій є низка тематичних студентських наукових конференцій з тем Української революції. Актуальність ідей суверенності, соборності, територіальної цілісності Української держави потребує поглиблення знань студентів про події та діячів революційної доби для формування у них національної свідомості, історичної пам'яті та громадянської позиції.

Однією з форм організації навчання у час, вільний від лекцій та семінарів, передбачений програмою є самостійна робота студентів, зокрема, – це підготовка доповіді на студентську наукову конференцію. Студентська конференція – форма оволодіння навчальним матеріалом, при якій студенти-учасники представляють і обговорюють свої доповіді, що включені у програмі заходу. В інформаційному листі зазначають дату, час і місце проведення конференції, її організаторів, наукових керівників і вимоги до написання та оформлення доповідей. Оскільки відзначення 100-річчя подій Української революції триватиме протягом 2017–2021 рр., є сенс проведення щорічних тематичних студентських конференцій. Пропонується винести на обговорення

краєзнавчий матеріал, узагальнений темою «Одеса в роки Української революції (1917–1920)» та винести на обговорення вісім 15-хвилинних доповідей (за кількістю революційних періодів). Доповненням до них стануть дев'ять 7-хвилинних повідомлень про діячів Української революції в Одесі, які стали міністрами УНР і керівниками Дієвої Армії УНР.

Доповіді: 1. Одеса у перші місяці Великої революції (1.03.–1.11.1917); 2. Одеса часів УНР (1.11.1917–17.01.1918); 3. Одеська радянська республіка і червона диктатура (18.01.–13.03.1918); 4. Одеса в часи австрійської окупації та гетьманату (13.03. – 17.12.1918); 5. Одеса в часи Директорії УНР, під владою французів (18.12.1918–5.04.1919); 6. Одеса в «друге пришествя» більшовиків (6.04.–24.08.1919); 7. Одеса часів денікінщини (24.08.1919–7.02.1920); 8. Одеса в «третє пришествя» більшовиків (8.02.–20.11.1920).

Повідомлення: 1. Голова Ради народних міністрів і міністр закордонних справ Всеволод Голубович; 2. Начальник штабу Одеської гайдамацької дивізії військ УНР Всеволод Змієнко; 3. Міністр фінансів Петро Климович; 4. Міністр віросповідань і здоров'я Іван Липа; 5. Губернський комісар Херсонщини Іван Луценко; 6. Міністр закордонних справ Андрій Ніковський; 7. Міністр юстиції Сергій Шелухин (1864–1938); 8. Прем'єр-міністр Володимир Чехівський; 9. Командир армії УНР Михайло Омелянович-Павленко (1878–1952).

Велика кількість матеріалу, доповідей і співдоповідей, обговорення доповідей підказує доцільність поділу 3-годинної програми на 2 частини та 2 дні роботи. Відтак програма конференції може бути доповнена переглядом документального фільму та відвідуванням краєзнавчого музею. За підсумками конференції заплановано видати збірник студентських тез доповідей. Відзначення таким чином 100-річчя Української революції виконує такі функції навчальну (поглиблення знань шляхом самоосвіти), наукову (пошук інформації, аналіз, узагальнення); виховну (самоорганізація, досвід) і світоглядну.

Отже, підготовка студентів до наукових конференцій має становити цілісну особистісно-орієнтовану систему з чітко визначеними вимогами, тематикою, цілями, завданнями, функціями. За останні кілька років на кафедрі українознавства сформовано й апробовано ефективну систему підготовки студентів до участі в наукових конференціях гуманітарного напрямку, що передбачає відповідну цілеспрямовану роботу під час навчальних занять, залученні студентів до гурткової роботи, активізації самостійної роботи студентів. Питання проведення наукових студентських конференцій є актуальним і вимагає подальших наукових досліджень для створення достатньої методичної бази для досягнення оптимальних результатів із мінімальними матеріальними та часовими витратами.

ПОВЫШЕНИЕ КАЧЕСТВА ОРГАНИЗАЦИИ ПРОВЕДЕНИЯ ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ ПРАКТИКИ

СОЛОНЕНКО И.П., ЛЕОНОВА А.В.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г. Одесса, Украина*

Один из элементов подготовки студентов в ОГАСА по специальности АДИА является прохождение ими производственной практики (ПП). Целью ПП, как правило, является: повышение уровня профессиональной компетенции, получение практического опыта и необходимых профессиональных умений. В ходе ПП студент получает первоначальный опыт в решении реальных инженерных задач, закрепляет знания и умения, приобретенные студентами в результате освоения теоретических курсов, способствует получению первоначального опыта в решении реальной инженерной задачи, адаптации к рынку труда, приобщению студента к социальной среде предприятия (организации).

Гармонизация учебного процесса нашей страны и стран ЕС приводит к необходимости проводить практику аналогично ВУЗам Европы. В этих странах широко распространен формат долгосрочных практик. Так, в Швейцарии учебный год делится надве части: теоретический и практический. В Германии и Франции производственная практика, как правило, длится от двух месяцев до полугода и включает в себя обучение профессий. Заинтересованность студентов обеспечивается оплатой труда (от 8 евро в час). Практика во многих ВУЗах проводится независимо от времени года. Это обусловлено тем, что большинство крупных фирм предоставляют места практикантам круглый год. В нашей стране большинство компаний не заинтересовано в том, чтобы студенты проходили практику всего на несколько недель, так как за это время студент не может получить необходимый опыт работы и интегрироваться в рабочий процесс. Поэтому, чаще всего, происходит формальный подход, когда практикантов используют как подсобных рабочих, что в принципе им не может дать необходимые знания по специальности. Это приводит к тому, что чаще всего ожидания студентов от практики не соответствуют действительности.

Таким образом, можно сделать вывод, что улучшение качества проведения ПП может быть достигнуто за счет увеличения времени проведения ПП, возможность использования зимнего периода, повышение мотиваций работы студента на практике путем заключения краткосрочного контракта с предприятием и обеспечение оплаты за выполненный им объем работ.

ЕТИКА ДІЛОВИХ КОМУНІКАЦІЙ ПИСЬМОВИМИ ДОКУМЕНТАМИ**СТАРУНОВА А.Л.***Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*

Інформація в наш час відіграє винятково важливу роль у житті і діяльності людей. Успішно вирішуючи проблеми технічного характеру, сучасний бізнес в конкурентному середовищі все більше цінує інформацію, від своєчасності, кількості та якості якої залежить оперативність і якість прийнятих рішень, виживання компанії, благополуччя людей.

Сучасне суспільство, крім того, що воно споживче і постіндустріальне, характеризується як інформаційне, тим самим підкреслюється виняткова роль інформації на сучасному етапі розвитку людства. Доречно зазначити, що темпи науково-технічного прогресу у сфері комп'ютерів, телекомунікаційних систем та інформаційних технологій безпрецедентно високі. У цінності інформації не сумнівається жодна людина, численні приклади доводять вирішальну роль інформації в падінні і зльоті відомих корпорацій. Не випадково бізнес направляє величезні кошти на забезпечення інформаційної безпеки, а несанкціоноване проникнення в інформаційні бази розглядається як катастрофа.

Найважливішим носієм інформації, особливо в діловій сфері, є численні форми і види документів.

Але ділові документи є не тільки засобом ділового спілкування, але і юридичним обґрунтуванням прав і обов'язків партнерів по бізнесу. Діловий лист – це ще й заочне самопредставлення, елемент і показник іміджу організації, воно багато що говорить про культуру та наміри партнерів, демонструє їх орієнтацію на справу або на односторонній успіх, показує справжню суть бізнесмена. На підставі одного-єдиного ділового листа адресат отримує можливість скласти попередній профіль потенційного ділового партнера: чи знає він правила ділового етикету (діловодства, існуючі ДОСТи) при спілкуванні за допомогою письмових документів, чи віддає належне дотриманню законів, чи легітимна його ділова пропозиція, чи достатньо він солідний, заможний, скромний він чи амбітний, грамотний чи ні, компетентний чині, чи володіє почуттям гідності чи ні, чи схильний до «пози» і т.п. Про це ми повинні подумати і в ситуації працевлаштування, коли розробляємо професійне резюме, готуємо характеристики, рекомендаційні листи, пишемо автобіографію і т.п. Звичайно, адресат зробить висновки, виходячи зі своїх суб'єктивних уявлень про те, що є норма і що є відхилення від неї. Проте зміст і оформлення

ділового документа може дати відповідь на питання, чи варто мати справу з його автором. Уміння спілкуватися за допомогою ділових паперів, здійснювати «правильне» діловодство – один з факторів ділового успіху. Грамотно і ефективно організоване діловодство сприяє підвищенню швидкості і якості прийняття управлінських рішень, зниженню ступеня їхнього ризику, економить час керівників і співробітників.

Отже, етика ділового спілкування за допомогою письмової мови, тобто допомогою документів, полягає в необхідності знання та дотримання таких принципів: знати, вміти, застосовувати на практиці і неухильно дотримуватися норм службового листування, правил створення, оформлення, реєстрації, зберігання документів, прийнятих в країні. Щоб бути правильно зрозумілим, ви повинні висловлюватися мовою партнера по спілкуванню. Прагнути полегшити партнеру роботу з документами, що направляються йому, а для цього знову-таки необхідно знання та використання звичних для партнера правил діловодства. Проявляти скромність у спілкуванні, не втрачаючи гідності, пам'ятати, що спрямований вами адресату документ – це ваше заочне уявлення потенційному діловому партнерові і від враження, яке виробляє ваш документ, правильний – неправильний, та зрозумілому діловій мові залежить, чи будуть у вас розвиватися ділові відносини і як довго.

Організація у зовнішньому середовищі представляється як єдине ціле, юридична особа, тому всі її документи, незалежно від підрозділу та посадової особи, що їх склала, повинні бути однаково з точки зору форми і змісту постійних реквізитів. Як ми побачимо далі, нормативні документи з діловодства часто допускають деяку різноманітність у виконанні окремих реквізитів, надаючи організації можливість вибрати той, що найбільше влаштовує її варіант. Один з етичних принципів: намагайся уявити себе на місці одержувача листа і максимально полегшити сприйняття і роботу з документом.

Повною легітимністю, тобто юридичною силою, володіє оригінал бо оригінал документа, підписаний власноручно посадовою особою, підпис якої завірено відбитком печатки. В даний час, після прийняття Федерального закону «Про електронний цифровий підпис», активно вирішуються юридичні й технічні проблеми так званих центрів, що засвідчують. Копії не є легітимним документом, якщо їх визнання у якості таких не обумовлено в договорі чи контракті на виконання робіт, чи чинні угоди.

«Міжнародне співробітництво з питань стандартизації в галузі документації, класифікації та кодування інформації, уніфікації документів здійснюється національними службами стандартизації в рамках ICO – Міжнародної організації зі стандартизації (*International Organization for Standardization, ISO*).

В даний час в ІСО представлені національні органи по стандартизації 130 держав».

Щоб ускладнити можливість фальсифікації документів вашої організації, не провокувати шахрая легкістю здійснення фальсифікації, забезпечити надійність даних у разі проведення документографічної або почеркознавчої експертизи, корисно застосовувати такі заходи: виконання підпису посадовими особами за допомогою *п'р'яних* ручок вицвітають *кольоровими* чорнилами (синіми, фіолетовими); виконання *друку* *кольоровими* чорнилами (синіми, фіолетовими); забезпечення повного візуального сприйняття всіх елементів підписи: найменування посади, підпису, розшифрування підпису, печатки, що дозволяє встановити їх взаємну відповідність, а отже, і додасть гарантії справжності; відсутність на бланках документів банківських реквізитів; «читається» підпис, хоча б 3-5 перших букв (бажано).

Етикет-зведення норм поведінки, правила чемності. Для більшості людей етикетні норми – це правила, яких дотримуються в усному спілкуванні (форми ввічливості, привітання, вибачення тощо).

При складанні документів теж потрібно дотримуватися етикетних норм. Проте вони дещо відмінні від правил чемності усної форми.

Особливої ваги етикетні норми набувають при листуванні, коли іде обмін інформацією і відбувається спілкування на письмі.

У діловому листуванні розрізняють листи-запити, листи-відповіді, пропозиції, вимоги. Претензійні листи.

Усі види листів оформлюються за єдиними вимогами, але різняться змістом.

При складанні службових листів та інших документів потрібно пам'ятати про такі правила етикету: чітко дотримуватися вимог оформлення; при звертаннях використовувати супровідні слова: пан, товариш, добродій, шановний, вельмишановний.

Чим більше таких заходів вживається у документах, тим легше в цілому укладати документ, бо такі засоби полегшують такий процес оскільки відомі управлінцям і вживаються у готовому вигляді. Ключові слова – назви документів. Вживаються особові форми дієслів, що властиві до того чи іншого документа. Вживання загальних назв суб'єктів домовленостей (продавець-покупець). Вживання типових словосполук (мовні кліше). Вони виконують інформативно необхідний характер, часто вживаються і переносять їх з одного тексту документа в інший (оплату гарантуємо, порядок денний, встановити контроль). Вживання типових речень. У договорі купівлі-продажу вживається таке речення: до укладання договору об'єкт продажу нікому не проданий, не заставлений, у спорі і під арештом не перебуває.

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ПРОЕКТУВАННЯ ЖИТЛОВОГО СЕРЕДОВИЩА

СТАШЕНКО М.С., АКОПОВА А.А., ПОЛОНСЬКА О.М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Актуальним питанням у проектуванні житла сьогодні є гуманізація житлового середовища, а саме - повернення житловій забудові індивідуальних рис і архітектурної своєрідності.

Досліджуються особливості методики проектування житлового середовища. Протягом навчального семестру студентами виконується ескізний проект облаштування обраної території з об'єктом проектування.

На даному етапі вирішення поставленої задачі необхідно застосувати комплексний метод проектування. Комплексний метод функціонального, конструктивного і художнього проектування – це універсальний метод, що поєднує науку і практику. Він дозволяє органічно з'єднати усі види діяльності, що впливають на одержання кінцевого продукту – архітектурного проекту, і, в решті решт, об'єкта проектування – просторового середовища життєдіяльності людини.

Комплексне проектування передбачає: а) творче застосування пізнань про людину, природу і суспільство в їхньому глибокому взаємопроникненні; б) сполучення теорії і типології архітектури з проектуванням; в) взаємозв'язок з архітектурним проектуванням діяльності з конструювання, будівельної фізики, геодезії, розміщення інженерних мереж, планування й економіки проектування і будівництва; г) використання даних з соціології, кліматології, гігієни, психофізіології й урбоекології. Процес комплексного проектування розглядається як система, що регулює свою діяльність на основі обміну інформацією між представниками різних спеціальностей і архітекторами. В рамках навчального проектного процесу одна з основних задач - це передпроектний аналіз: вивчення матеріалів соціологічних досліджень, орієнтованих на виявлення необхідної інформації в кожному конкретному випадку, в залежності від завдання на проектування. Далі, по ходу розгляду матеріалу, виявлено, що недостатньо уваги приділяється студентами при вивченні соціологічних досліджень. Студенти показують хороші знання з конструкцій, будівельної фізики, але соціологічним дослідженням не приділяють достатньо уваги. Тому проектування житлового середовища в рамках курсового проекту слід розділити на 4 етапи з урахуванням усього комплексу: а) розробка образної концепції в рамках заданої проблематики з

використанням соціологічного аналізу; б) вибір архітектурно-дизайнерської естетики; в) ескізне рішення; об'ємно-просторове рішення; г) задача проекту і захист.

В процесі освоєння даної теми студент формує наступні професійні компетенції: 1. Проектні – уміння розробляти архітектурні проекти згідно функціональним, естетичним, конструктивно-технічних згідно критеріям проектної програми. 2. Науково-дослідні - збирати інформацію, визначати проблеми, застосовувати аналіз і проводити критичну оцінку виконаної роботи на всіх етапах передпроектного і проектного процесів, розробляти проектні завдання шляхом визначення потреб суспільства, конкретних замовників і користувачів, проводити оцінку контекстуальних і функціональних вимог до житлового середовища, проводити комплексний аналіз і оцінку будівлі, комплексбудівель або фрагментів штучного середовища проживання. 3. Комунікативними – уміти представляти архітектурний задум, передавати ідеї та проектні пропозиції, вивчати, розробляти, формалізувати і транслювати їх в ході спільної діяльності засобами усного та писемного мовлення, брати участь в узгодженні і захисту проектів на публічних слуханнях та в органах експертизи, транслювати накопичені знання. 4. Критичними і експертними - діяти зі знанням історичних культурних прецедентів в місцевій і світовій культурі, аналізувати і критично оцінювати архітектурні рішення вітчизняної і зарубіжної проектно-будівельної практики.

Особливості методики проектування житлового середовища полягає в тому, що необхідно при виконанні учбового проекту на всіх етапах проаналізувати конкретний спосіб життя населення, його демографічну структуру, тощо. В представленому матеріалі наголошується на те, що в першу чергу людина впливає на проектне рішення житлового середовища.

Література:

1. Бархін Б.Г. Методика архітектурного проектування. – М.: Стройиздат, 1991.
2. Іконніков А.В. Художня мова архітектури. – М.: Мистецтво, 1985.
3. Кнесевич М.Я. Українська архітектура, її визначальний контекст у просторі, часі, інформації. Основи українського архітектурознавства / М.Я. Кнесевич. — К. : МП Леся, 2005. — 426 с.
4. Шимко В.Т. - Архитектурно-дизайнерское проектирование. - М., «Архитектура - С», 2004.
5. Олійник Є. Архітектура у світоглядній системі координат / Є. Олійник // Теорія та історія архітектури і містобудування. — К., 2012. — Вип. 5. — С. 109-112

ДО ПИТАННЯ ВИВЧЕННЯ СИНТАКСИСУ НА ПІДГОТОВЧОМУ ВІДДІЛЕННІ З ТУРЕЦЬКОМОВНИМИ СТУДЕНТАМИ

СТЕПАНЮК Г.М., ГАЛАГАН Л.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Пожвавлення політичних, економічних, культурних, освітніх зв'язків між Україною та Туреччиною значно збільшило в останні роки чисельність турецьких студентів, які навчаються у вищих навчальних закладах нашої країни. Опанування української (російської) мови як іноземної на підготовчому відділенні певною мірою становить для турецькомовної аудиторії значну проблему, тому що переважна більшість турецьких студентів або зовсім не мають досвіду вивчення європейських мов, або володіють ними на досить низькому рівні. Отже, проблема створення методичних матеріалів, розрахованих саме на турецькомовну аудиторію, стає все більш невідкладною.

Зупинимося на розгляді одного з найважливіших моментів, що є, на нашу думку, наріжним каменем вивчення будь-якої мови. Це будова синтаксичних одиниць та їх правильний переклад з однієї мови на іншу.

Останнім часом в українському мовознавстві набуває поширення вчення про три синтаксичні одиниці – речення, словосполучення і мінімальну синтаксичну одиницю (компонент речення або словосполучення). [1, с.8]

В ієрархічній системі наведених вище синтаксичних одиниць речення, безперечно, посідає центральне місце. Воно є основною синтаксичною одиницею, бо саме в ньому реалізуються найважливіші функції мови: комунікативна і пізнавальна.

Речення розглядається мовознавцями, з одного боку, як одиниця, що вичленовується з тексту, а з другого, як одиниця, що утворюється зі слів і словосполучень. Останні, утворюючи речення, об'єднуються інтонаційно та граматично за законами, які в різних мовах можуть суттєво відрізнятися.

В українській (російській) та турецькій мовах розрізняють прямий і зворотний порядок слів, що у поєднанні з інтонацією дає змогу мовцеві широко передавати різні відтінки думки, її експресивно-емоційне забарвлення. Варто відзначити, що в усній емоційно забарвленій мові, прямий (або звичайний) порядок слів часто порушується. Логічний наголос, що падає на той чи інший член речення, викликає зміни у звичній будові речення, тобто інверсію, яка потребує окремого розгляду.

За прямого порядку слів в українській мові підмет **передуює присудкові**. З першого погляду здається, що це притаманне і турецькій мові (Çocukhastadır –

Дитина хворіє. O çalışıyor. – Він працює.). Але це тільки на перший погляд. Особливий порядок слів у простому реченні турецької мови вимагає, щоб присудок завжди стояв в **абсолютному кінці речення** (Kahveyi çok severim. – Я дуже люблю каву.). Така його особливість впливає на комунікативну складову мови. Тому, якщо ненароком не дати співрозмовникові закінчити свою думку, то можна навіть не зрозуміти, що він хотів сказати.

Другорядні члени речення в українській мові за прямого порядку слів розташовуються подібно до компонентів словосполучення, а саме: узгоджені означення, виражені прикметником, дієприкметником, займенником, порядковим числівником, стоять **перед** означуваним словом; неузгоджені – позаду. У турецькій мові незмінне за формою (отже, завжди неузгоджене означення) ставиться **перед** означуваним словом.

Зовсім інша справа – додатки. За прямого порядку слів додатки в українській мові стоять **після** присудка. У турецькій мові у простому поширеному реченні порядок слів такий: підмет – додаток – присудок, отже, додаток ставиться **попереду**. (Kalemle yazıyorum. – Я пишу ручкою.).[2, с.76]

Обставини в українській мові залежно від значення за прямого порядку слів займають різні позиції: обставини способу дії здебільшого вживаються **перед** дієсловом-присудком. Таку ж позицію займають і обставини місця та часу. Прислівники в турецькій мові у якості обставини ставляться **на самому початку речення** або безпосередньо **перед дієсловом** (Burada çocuklar oynuyor. – Тут грають діти. / Çocuklar burada oynuyor. – Діти грають тут.).

Неможливо обійти увагою і різницю в оформленні складнопідрядних речень. У турецькій мові підрядні сполучники (наприклад, сполучник ki, що відповідає сполучнику «що» в українській) розміщуються безпосередньо за головною частиною речення і навіть вимовляються разом з нею. Паузу роблять після сполучника, що відображається в орфографії: кома також ставиться після сполучника, а не перед ним.[2, с.164]

Отже, створенню методичних матеріалів з цієї проблеми має передувати кропітка підготовча робота з вивчення особливостей рідної мови студента, визначення спільних або аналогічних мовних явищ, пошук розбіжностей в обох мовах і засобів презентації граматичних тем, які дозволять подолати усі труднощі засвоєння мовного матеріалу.

Література:

1. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови: Підручник. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2004. – 408 с.
2. Дудина Л.Н. Турецкий язык. Практический курс. СПб.: ТРИАЛ, 1994. – 400с.

ХУДОЖНЬО-ГРАФІЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА: ПЕДАГОГІЧНИЙ ВИМІР

ТВЕРДОХЛІБОВА Я. М.

*Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського, м. Одеса, Україна*

У сучасній системі педагогічної освіти відбувається модернізація процесу підготовки майбутніх учителів. Однак, ще залишаються питання наукового дослідження в галузі професійної підготовки вчителя образотворчого мистецтва й становлять актуальність. Аналіз доробок та практики за визначеною проблемою засвідчує, що художньо-графічна підготовка майбутнього вчителя образотворчого мистецтва потребує наукового розгляду з позицій методики навчання основ мистецтва художньої графіки. Пілотажне дослідження цього питання показало, що значним чинником якості професійної художньо-графічної підготовки майбутнього вчителя виступає методика художнього навчання. Це спонукало до наукового пошуку й сучасного осмислення та розробки змісту методики організації й протікання процесу навчально-пізнавальної та творчої діяльності студентів на заняттях дисципліни "Теорія та практика художньої графіки". З погляду на це, наше дисертаційне дослідження було спрямовано на наукову розробку методики художньо-графічної підготовки майбутнього вчителя. Результати дослідження засвідчили, що ефективність цього педагогічного процесу досягається за допомогою цілеспрямованого керівництва навчально-пізнавальною, творчою діяльністю студентів. Для вирішення окресленого педагогічного завдання була розроблена структурно-функціональна модель художньо-графічної підготовки студентів з її методичним обґрунтуванням і сучасним педагогічним виміром освітнього вектору за змістовими модулями. Основу змістових модулів для пізнавально-практичної діяльності студентів складали завдання та вправи навчального та творчого спрямування. У відповідності з визначеними програмними завданнями й метою була розроблена методика викладання основ художньої графіки, як складової художньої підготовки майбутнього вчителя образотворчого мистецтва. Методика художнього навчання забезпечує такі змістові модулі:

1. Художня графіка як вид мистецтва та образотворчої діяльності. Науково-теоретичні основи художньої графіки.
2. Види графіки, їхня класифікація.
3. Художньо-виразна система графічної мови. Прийоми та способи графічного формоутворення та образотворення.
4. Сутність творчого процесу в художньо-графічній діяльності.

5. Основні закони, закономірності, правила графічної композиції.

Змістові модулі освітнього вектору доповнюються модулями індивідуальної творчої діяльності студентів під керівництвом викладача. Перша частина передбачає практичне оволодіння науково-теоретичними основами художньої графіки. Друга частина включає індивідуально-творчу діяльність студентів. Вона передбачає практичну реалізацію навчально-пізнавальних досягнень у художньо-графічних композиціях. Саме така наукова організація навчально-пізнавальної та творчої діяльності студентів за умов кредитно-модульної системи освітнього вектору, дозволяє методично ефективно забезпечувати процес художньо-графічної підготовки студентів у системі педагогічної освіти. Методичне забезпечення освітнього вектору майбутнього вчителя образотворчого мистецтва створює дидактичний простір для оптимального й продуктивного оволодіння в процесі "навчання - пізнання – учіння та творчості" системою теоретичних знань з основ мистецтва графіки, практичних умінь і навичок, формування якісного рівня професійної здатності до художньо-аналітичного й художньо-образного мислення, а також мислення в матеріалі в ході виконання графічної композиції в різних жанрах (натюрморт, пейзаж, портрет, сюжетно-тематичний мотив, ілюстрація тощо). Апробація методичної моделі забезпечувалася впровадженням авторської програми з оновленим змістом теоретичного матеріалу та завдань-вправ для практичного оволодіння студентами основ мистецтва графіки. Структура оновленого змісту програми поєднує напрями діяльності студентів у такій освітній траєкторії, а саме:

1. Теоретичну підготовку з основ мистецтва художньої графіки експрес-коловіуми, семінарські заняття та практичні тести-завдання.
2. Практичну роботу формі виконання навчальних вправ, навчальних завдань, навчально-творчих та індивідуально-творчих композицій.
3. Навчально-творчу діяльність у період проходження пленерної практики.
4. Методичну підготовку (практика в школі, написання реферату та виконання наочності за темами шкільної програми із графіки).
5. Самостійну роботу студентів, створення творчої роботи за індивідуальним проектом, виконання курсової та кваліфікаційної роботи.

Виклад програмного матеріалу супроводжується міжпредметним зв'язком. Розроблена нами методика спирається, перш за все, на наукові положення філософії мистецтва, психології творчості, мистецтвознавства, теорії і практики рисунка, живопису, композиції, і безпосередньо, теорії і практики графіки.

Одержані результати дисертаційного дослідження свідчать про наявність якісного рівня художньо-графічної підготовки й компетентності випускників до виконання професійної діяльності в умовах загальноосвітньої школи. Розробка змісту методики викладання друкованої графіки потребує подальшого розгляду.

СИСТЕМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У СУЧАСНІЙ ВИЩІЙ ОСВІТІ

ТЕЛІЧКО Н.А.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Сучасний розвиток вищої освіти визначається стрімким збільшенням набуття професійних знань без відриву від виробництва. Досягнення інформаційних технологій дозволяють вирішити зазначену проблему шляхом широкого застосування у сфері освіти дистанційного навчання. Тому, забезпечення такої форми навчального процесу на належному рівні необхідно застосування комп'ютерних систем достатнього масштабу, що й вимагає віддалений (дистанційний) доступ, здатних захищати інформаційні системи і інтелектуальні та навчальні ресурси (електронні бібліотеки, курси дистанційного навчання, електронні підручники, віртуальні лабораторні практикуми, системи тестування, відео-конференції тощо).

Навчальні електронні інформаційні ресурси, що розміщуються в Інтернеті в цілому і різних інформаційних системах зокрема, розрізняються винятковою різноманітністю. У сучасному світі це вітається, проте кожна така розробка для реалізації її на прийнятному змістовному та методичному рівні вимагає великих часових і фінансових ресурсів.

Важливою складовою частиною дистанційного навчання є його реалізація за допомогою використання інформаційних технологій, а саме системи управління навчанням (з англ. Learning Management System), які створені для розроблення, управління та поширення навчальних матеріалів он-лайн із забезпеченням спільного доступу багатьох користувачів.

Однією з таких програм є Moodle (Modul ar Object-Oriented Dynamic Le arning Envi ronment) – це пакет модульного програмного забезпечення з відкритим кодом (ліцензія GNU GPL), він призначений для створення web-сайтів та курсів дистанційного навчання. Є потужним інструментом для управління дистанційним навчанням орієнтованим на взаємодію між викладачами та студентами. Її також можна використовувати для підтримки очних курсів.

Moodle може бути встановленим на будь-який комп'ютер, який підтримує PHP та роботу із СУБД MySQL, Postgre SQL, Microsoft SQL Server; програмне забезпечення є крос-платформеним. В основу проекту покладено п'ять принципів, які об'єднані спільною назвою “соціальний конструктивізм”.

Як зазначено у [1], Moodle, тобто модульне динамічне об'єктно-орієнтоване середовище для навчання, – це вільна система управління навчанням,

орієнтована на організацію взаємодії між викладачем та студентами. Також дана система використовується для організації традиційних дистанційних курсів. Середовище Moodle розроблена на PHP, з використанням SQL-бази, має модульну архітектуру, що дозволяє легко розгалужувати можливості. Також Moodle має продуману систему безпеки, а функції адміністратора дозволяють налаштовувати зовнішній вигляд системи та її функціональність, тобто включати або виключати вбудовані модулі. Привертає до себе увагу гнучкість системи, тобто викладач, наприклад, може власноруч контролювати доступ до своїх курсів, використовувати часові обмеження, створювати власні системи оцінки знань, контролювати запізнення студентів при виконанні завдань, дозволяти або забороняти перездачу тощо. Система підтримує показ будь-якого електронного формату документів, що є корисним при створенні курсів. Для організації взаємодії між учасниками навчального процесу існують чати та форуми з можливістю використання графічної інформації, а також інструменти проведення онлайн-класів та надсилання відгуків студентам.

Контроль знань здійснюється в системі за допомогою окремого модуля, який представляє багато видів тестів, можливість перетестування з дозволу викладача, можливість захисту від списування шляхом рендомізації питань та встановлення бази даних питань, для використання у тестах. До переваг даної системи можна віднести і підтримку багатьох мов, в тому числі й української, а також можливість зацікавлення студентів використанням кросвордів та взаємної конструктивної критики. Але для даної системи, на нашу думку, не вистачає вбудованих інструментів розробки контенту курсів.

При цьому є виділені основні функціональні можливості, які повинні забезпечувати сучасні системи дистанційного навчання. Цей список здебільшого схожий у різних системах, які існують сьогодні.

Ще однією з переваг системи Moodle є її широка розповсюдженість, безкоштовність та можливість зміни та додавання нових функціональних можливостей робить цю систему досить привабливою та перспективною. Однак потрібно усвідомлювати, що на утримання та дороблення системи Moodle потрібно мати в штаті висококваліфікованих, а, отже, і високооплачуваних, фахівців з програмування та проектування дистанційних систем.

Література:

1. Модульне динамічне об'єктно-орієнтоване середовище для навчання [Електронний ресурс] // Система дистанційної освіти при Києво-Могилянській Академії. – Режим доступу до файлу: <http://moodle.ukma.kiev.ua/mod/resource/view.php?inpopup=true&id=72>

ПРО ОСОБИСТОСТІ ЗАВДАННЯ З ПЛАНУВАННЯ РЕАЛЬНОЇ ТЕРИТОРІЇ У ПРОЕКТІ НА ТЕМУ «БЛАГОУСТРІЙ СЕРЕДОВИЩА» НА І КУРСІ АХІ

ТОКАРЬ В.О., ПОГОРЕЛОВ О.А., МАРЦЕНІЮК О.І.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Студенти, у більшості своїй, емоційно реагують на зміни свого особистого простору у середовищі ВНЗ. Якщо умови для комфорту ще не були створені раніше, то їх треба зробити. Саме тому існує проблема, а з нею і мета (точніше ціль) матеріального і естетичного перепланування територій, а з ними покращення умов існування людини у середовищі навчального закладу.

Така робота дуже відповідальна, вона зачіпає не тільки утилітарні питання з будівництва елементів обладнання і благоустрою. У проекті студенти створюють нову психологію ділянок і вирішують особливі умови знаходження серед них. Рішення повинні відповідати вимогам зручності для людей з різними видами фізичних і психологічних можливостей. По суті треба створити нове сучасне середовище.

Планування форм благоустрою має бути сплановано у час, відведений на заняття з дисципліни «Архітектурне проектування». Це спроба студентів самостійно планувати прості елементи ландшафтного дизайну. Разом з цим учні повторюють на практиці засоби виконання робіт методами архітектурної графіки, вдосконалюють види зображення форм у академічній і сучасній техніці. І все це треба виконати в умовах зжатих термінів.

Для реального перетворення частин території Академії будівництва і архітектури, оновлення і покращення їх вигляду, умов для студентів і викладачів, потрібно у проектуванні вирішити важливі завдання, серед яких головними стають:

- ретельне зорове вивчення загальної території учбового закладу;
- визначеність шляхів пересування і ділянки більшої скупченості людей;
- обрання видів їх обладнання і заходів з благоустрою, їх форм, які зручні для відпочиваючих або тих, хто пересувається біля їх території;
- на цих даних створити фор-проектні рішення міст для відпочинку.

Загальні результати такого випробування повинні дати відповідь щодо обраної методики ведення занять на дану тему. Заняття повинні здійснюватися на прикладі ділянок, які вже реально існують, але потребують змін у наповненні їх емоційними рисами ландшафтного дизайну.

ЗИМОВА ШКОЛА УРБАНІСТИКИ КНУБА 2018**ТОПАЛ С.С., ЛУЦИШИН О.А.***Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*

Розробка нестандартних підходів до підготовки фахівців у закладах вищої освіти є важливим кроком щодо її вдосконалення. Гарним прикладом такого підходу є Школа урбаністики КНУБА, метою якої є ознайомлення студентів з традиційними і експериментальними методами проектування міських просторів з використанням знань і навичок фахівців суміжних областей, що являється важливим етапом в організації навчального процесу. У цьому заході беруть участь студенти факультетів Міського будівництва та господарства з усієї України.

Дослідження досвіду роботи Школи демонструє важливі аспекти теоретичної та практичної підготовки майбутніх містобудівників, які будуть корисні для подальшого впровадження при вдосконаленні освітніх методик. В цьому сезоні розглядалось створення громадських просторів в Зеленому масиві та на Подолі. Початкові урбаністи жеребом були розділені на групи по 5-6 чоловік з різних міст, таким же чином було видано об'єкти. Робочий процес складався з чотирьох етапів: 1) визначення умов і завдань, які задають напрямок проектних рішень; 2) комплексний аналіз територій; 3) проектні пропозиції, орієнтовані на врахування інтересів пріоритетних груп; 4) презентація.

Для вибору пріоритетних груп населення, на які буде орієнтовано проектне рішення, кожний учасник команди примінив на себе роль представника кожної з зацікавлених груп. На другому етапі було складено «карту конфліктів» для виділення головних проблем, потребуючих вирішення, та позитивних якостей, які необхідно підтримувати та розвивати. На етапі розробки проектних рішень з врахуванням вимог та результатів попередніх етапів було створено схеми благоустрою з використанням колірної палітри та умовними позначеннями німецького кодексу для уніфікації та спрощення сприйняття. Презентація пояснювала вибір пріоритетів та прийняті рішення.

Висновки. Отримані в Школі урбаністики знання від визнаних фахівців, досвід роботи в команді з незнайомими людьми, досвід вивчення матеріалу та створення проекту, вміння донести свої ідеї публіці і правильно реагувати на критику підтверджують актуальність і важливість творчого підходу до організації навчання наших студентів.

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ ТА ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ ДЛЯ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

ТРЕТЬЯКОВА Н.М.

*ДВНЗ «Харківський коледж будівництва, архітектури та дизайну»,
м. Харків, Україна*

Одним з головних засобів діагностики рівня освітньо-професійної підготовки студентів вищих навчальних закладів є тестовий контроль.

Для оцінки знань студентів з економічної теорії використовується тест досягнень, який призначений для з'ясування рівня засвоєння знань, умінь у процесі навчання, по завершенні вивчення теми, розділу або всієї навчальної дисципліни.

Тестові завдання можна розділити на дві групи:

- тестові завдання закритого типу (кожне питання супроводжується готовими варіантами відповідей, з яких необхідно вибрати один або кілька правильних);
- тестові завдання відкритого типу (на кожне питання випробовуваний повинен запропонувати свою відповідь: дописати слово, словосполучення, речення, знак, формулу і т.д.).

Тестові завдання закритого типу:

- Закритий одновибірковий тест - випробовуваному необхідно вибрати одну правильну відповідь з наведеного списку. Це завдання перевіряє вміння правильно відтворювати набуті знання. Воно складається з двох частин. В одній частині стисло і чітко формулюється запитання, а в іншій пропонується на вибір декілька відповідей, одна з яких є правильною.

При складанні такого завдання необхідно особливу увагу звернути на підбір варіантів відповідей, вони не повинні бути абсурдними, а бути максимально близькими до істини, або відрізнятися один від одного повнотою і точністю. Для обрання правильної відповіді необхідно проаналізувати усі запропоновані. Наприклад:

Яке із тверджень буде правильним, якщо підприємець купить акції акціонерного товариства:

- а) він бере на себе відповідальність за борги АТ;
- б) він має право на одержання частини прибутку АТ;
- в) йому гарантовано повернення грошей, які він заплатив за акції;
- г) він одержує право на приватне володіння власністю АТ.

- Закритий багатовибірковий тест – випробованому необхідно вибрати декілька правильних відповідей з наведеного списку (але не більше п'яти). Завдання такого типу доцільно використовувати у тих випадках, якщо необхідно перевірити уміння правильно відтворювати отримані знання, вільно орієнтуватися у групі схожих понять, явищ, процесів. Наприклад:

Нееластичним є попит на товари:

а) які можна легко замінити аналогічними товарами; б) яких люди споживають стільки, скільки необхідно; в) товари високої якості; г) товари низької якості; д) товари, від яких люди попадають в залежність.

- Встановлення відповідності - випробованому пропонується встановити відповідність елементів двох списків. Тому, хто тестується, необхідно визначити відповідність елементів, розміщених у різних колонках, тобто вибрати ті, що пов'язані один з одним. Для уникнення можливого припасування останнього запитання до останньої ще не використаної відповіді, кількість елементів у кожній колонці має бути різною. Наприклад:

Установіть відповідність між правами власності та їх змістом.

1) Право володіння - А) Родина придбала новий автомобіль і отримала новий технічний паспорт; 2) Право розпорядження - Б) Жінка на придбаному автомобілі їздить на роботу; 3) Право користування - В) Автомобільний завод випустив нову партію автомобілів; Г) Чоловік здав свій автомобіль в оренду фірмі, у якій він працює.

Встановлення послідовності - випробовуваний повинен розташувати елементи списку в певній послідовності. Можливе їх використання під час тестування знань загально прийнятих формувань, визначень, правил, законів. Той, хто тестується, повинен поставити порядкові номери компонентів дій, розміщених у вільному порядку, чи розмістити їх у правильній послідовності. Наприклад:

Розмістити послідовно види інфляції, виходячи з темпів зростання цін, починаючи з найменшої:

а) гіперінфляція; б) повзуча; в) галопуюча.

Тестові завдання відкритого типу:

- Вільний виклад - випробовуваний повинен самостійно сформулювати відповідь; ніякі обмеження на них в завданні не накладаються. Завдання використовуються у випадку коли відповідь може бути сформовано однозначно у формі слова, букви, знака, цифри тощо. Наприклад:

Дайте назви видам інфляції, виходячи з темпів зростання цін:

а) ціни зростають не більше, ніж на 10% на рік;

б) темп зростання цін досягає 10 - 100% на рік;

в) річні темпи зростання цін перевищують 100%.

Доповнення - випробовуваний повинен сформулювати відповіді з урахуванням передбачених у завданні обмежень (наприклад, доповнити пропозицію). Ці завдання використовуються для перевірки чіткого однозначного розуміння явищ, процесів, понять. У них пропускаються ключові слова або символи, які необхідно вставити самостійно або обрати з декількох запропонованих. Наприклад:

Доповнити твердження, вписавши функції грошей:

а) визначення вартості та ціни товару - функція

б) купівля та продаж товарів – функція

в) оплата товарів, взятих в кредит – функція

г) покласти гроші на депозит в банку – функція

Переваги та недоліки тестування. Переваги:

– Тестування є якісним і об'єктивним способом оцінювання, його об'єктивність досягається шляхом стандартизації процедури проведення, перевірки показників якості завдань і тестів цілком.

– Тестування - більш справедливий метод, воно ставить всіх учнів в рівні умови, як в процесі контролю, так і в процесі оцінки, практично виключаючи суб'єктивізм викладача.

– Тест - це більш точний інструмент, так, наприклад, шкала оцінювання тесту з 20 питань, складається з 20 поділок, в той час, як звичайна шкала оцінки знань - тільки з чотирьох.

– Недоліки тестування:

– Дані, одержувані викладачем в результаті тестування, хоча і включають в себе інформацію про прогалини в знаннях по конкретних розділах, але не дозволяють судити про причини цих прогалин.

– Тест не дозволяє перевіряти і оцінювати високі, продуктивні рівні знань, пов'язані з творчістю, перевіряються імовірнісні, абстрактні і методологічні знання.

– У тестуванні присутній елемент випадковості. Наприклад, студент не відповів на просте запитання, може дати правильну відповідь на більш складне. Причиною цього може бути, як випадкова помилка в першому питанні, так і вгадування відповіді у другому.

Література:

1. Олійник М.М. Тест як інструмент кількісної діагностики рівня знань у сучасних технологіях навчання. Донецьк, 2001
2. Матвієнко В.М. Тестовий контроль, його можливості, місце в навчальній роботі та умови ефективного впровадження. Київ, 2005

ВСЕУКРАЇНСЬКІ ОЛІМПІАДИ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

ТЮЛЬКІНА К.О.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна

Імідж вищого навчального закладу та його конкурентоспроможність в сучасному освітньому просторі можуть бути відображені за допомогою його рейтингу. Наприклад, рейтинг вищих навчальних закладів «ТОП-200 Україна» 2017 року ГО Центру міжнародних проектів «Євроосвіта» [1] визначається за допомогою інтегрованого індексу, який є сумою індексів якості науково-педагогічного потенціалу, якості навчання та індексу міжнародного визнання. При цьому, одним із показників якості навчання в 2017 році були результати Всеукраїнської студентської олімпіади 2015/2016 навчального року.

Проведення олімпіад з економічних дисциплін у вищих навчальних закладах освіти дозволяє підтвердити якість навчання, виявити перспективних студентів з підприємницькими навиками, сприяє підвищенню кваліфікації викладачів та формуванню конкурентного університетського середовища.

В 2016-2017 навчальному році II етап Всеукраїнської олімпіади для студентів вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації з дисципліни «Інвестування» проводився на базі Одеської державної академії будівництва кафедрою економіки підприємства. Дана Олімпіада спрямована на виявлення талановитої молоді, майбутніх лідерів в економічній галузі, а тому важливим моментом є охоплення максимальної кількості ВНЗ з різних регіонів України. Так, в II етапі Олімпіади з «Інвестування» приймали участь представники 29 ВНЗ з різних регіонів (Одеського, Київського, Львівського, Сумського, Харківського та ін.).

За рішенням Організаційного комітету Олімпіади оцінка знань конкурсантів проводилася в два тури, які поєднували теоретичні та практичні завдання, а деякі передбачали застосування творчого підходу. Саме завдання творчого характеру показують спроможність конкурсантів приймати інвестиційні рішення в нестандартних ситуаціях, в умовах ризику та з урахуванням динаміки зовнішнього середовища.

Література:

1. "Топ 200 Україна" 2017: Інноваційність і суспільна затребуваність - головні критерії діяльності університетів [Електронний ресурс] // ГО Центр міжнародних проектів "Євроосвіта". – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.euroosvita.net/index.php/?category=1&id=5209>.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МЕТОДА ПРОЕКТНЫХ МАТРИЦ В СРЕДОВОМ ПРОЕКТИРОВАНИИ ДЛЯ ФОРМИРОВАНИЯ ЭМОЦИОНАЛЬНОГО ЗНАКА СРЕДЫ

ТЮРИКОВА Е.Н., ТИТИНОВ В.В.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г.Одесса, Украина*

Одной из задач архитектурно-дизайнерского проектирования является формирование требуемых характеристик архитектурной среды, в том числе её эмоционального знака. Однако проектная практика не имеет необходимого инструментария, позволяющего учесть все факторы, влияющие на характеристики и обеспечивающие оптимальные параметры среды. Существует сложность определения поля проектных задач и средств их реализации, что составляет суть проблемы.

В качестве искомого инструмента могут выступать целевые **проектные матрицы** (табл1-3). Это набор позиций, рассматриваемых в различных комбинациях, позволяющий выявить архитектурно-дизайнерские средства и приёмы, их эффективность и зоны применения. В таблице 1 приведен пример использования метода проектных матриц (МПМ) для выявления дизайнерских средств формирования экстремальной среды с преобладанием эмоции страха.

Табл.1 Проектная матрица «Средовые характеристики»

Носители и источники дизайнерского воздействия	пространство	время	движение
Художественный образ, тема: запущенное подземелье замка Дракулы, чердак с привидениями, форт Буаярд.	Пространство, сдавливающее человека (узкий пенал, наклонная стена, пол или потолок и пр.).	Перенос во времени методом стилизации. Замершее время, эффект остановки, тупика. Хаотичный темп восприятия.	Неуверенность в движении (не прослеживаются ориентиры, ничем не поддерживается темп движения, сложность в расчёте размера шага, препятствия и разные фактуры покрытия, всё непредсказуемо (то скользко, то вязко, то упруго, то коряво, то некуда поставить ногу, то надо поднимать, переступать

			препятствия, проваливаться), спуски и подъёмы, отсутствие эффекта безопасности (нет пола, что-то острое, грязное)
Цветовые и световые эффекты (тёмная напряжённая гамма, туман, подсветка снизу «страшных» деталей, странные тени на пути, отсветы потусторонних существ и пр.	Деконструкция и дезориентация при помощи света и цвета. Пространственные оптические иллюзии.	Пульсирующие эффекты, визуальный метроном; подсветка, скрывающее «прошлое» или «будущее»	Встречное или попутное движение света, теней в разорванном темпе. Бегущая строка; свет, перемещающийся неожиданно, вырывающийся из темноты странные элементы, не контролируемое восприятие света и цветовых пятен.
Детали, оборудование: не воспринимаемое отдельно (фрагмент лица, палец), что-то отвратительное: грязное, гадкое, мерзкое из мира, природы), острое, опасное (висящие ножи, вываливающиеся камни, разбитое стекло).	Фактура и текстура, вызывающие неприятие; элементы деконструкции и опасности, их имитация.	Предметное наполнение непонятного предназначения, из прошлого или будущего. Предметы, форма которых лонгируется во времени как опасная (колья, иглы, топоры, ножи, осколки, открытый огонь и пр.), временной микс орудий пыток и тп.	Центрифуга, мясорубка, пресс каменоломня, стенобитные механизмы, подъёмники на лебёдках и пр.
Дополнительные эффекты (внезапное прикосновение, изменение температуры (дыхнуло холодом, жаром), запах затхлости, крысиной норы, болота).	Эффект скручивания, сдвиги, рыхлости, желе, наполнение чем-то, плотнее воздуха, размытие понятий верх-низ	Неожиданные и неуместные сюрпризы.	Круговорот, воронка, раздвоенное восприятие и пр. Акустические эффекты (шумы. эхо, скрипы, резкие внезапные звуки и пр.)

Пример с формированием эмоции страха был выбран, как наиболее наглядный и пластичный. В данном варианте не предусмотрены градации страха (напряжение, эмоциональный дискомфорт - немотивированное беспокойство - тревога- страх – ужас - паника – потеря эмоционального контроля и т.п.).

Табл.2. Проектная матрица «Девять дизайнов»

Вид дизайна	Составляющие	Направленность дизайнерского воздействия	Материальные носители художественного образа	Средства художественной выразительности
-------------	--------------	--	--	---

Вертикальные столбцы включают информационный, художественный, технологический дизайн, арт-дизайн, светодизайн, цветодизайн, этнодизайн, стилизацию и стилеобразование. Позволяет выявить ведущий вид дизайна и оптимальные средства художественного воздействия.

Табл 3. Проектная матрица «Потенциальное поле средовых воздействий»

Образ жизни	Формообразование	Стилеобразование	Индивидуализация	Адресат
-------------	------------------	------------------	------------------	---------

По вертикали размещаются: историко-культурная легенда; коммуникация, связи, перемещения в среде; средства эмоционального переключения в среде (средовая установка); средовой сценарий, средовая роль.

Заполнение таких матриц позволяет проектировщику наиболее полно раскрыть арсенал средств, влияющих на эмоциональную составляющую среды, выявить материальные носители эмоции в среде, сформировать набор элементов, оптимальный для требуемой средовой ситуации. Это метод применим так же для выявления и стимулирования градиентов эмоции, средств эмоционального переключения в среде. Метод проектных матриц позволяет сопоставлять визуальные и эмоциональные эффекты от различных архитектурных и не архитектурных явлений в среде.

Таким образом, нами предложен и проиллюстрирован метод проектных матриц для решения проблемы эмоциональной определённости среды, подбора архитектурно- дизайнерских средств формирования требуемых характеристик среды.

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТУВАННЯ СТУДЕНТІВ ВИПУСКНОГО КУРСУ ДО ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІСПИТУ КРОК-2 НА КАФЕДРІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ ОНМУ

УСИЧЕНКО О.М., УСИЧЕНКО К.М., РОГАНКОВА А.Л.

Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна

Ліцензійний іспит КРОК-2 є обов'язковим етапом для отримання диплому встановленого зразка для всіх студентів медичних вишів. Виконання тестових завдань встановленого типу потребує певних знань та умінь, а також належної методичної підготовки протягом випускного курсу. Підготування студентів випускного курсу до державного ліцензійного іспиту проводиться на кафедрі інфекційних хвороб за декількома напрямками.

На практичних заняттях проводиться розбір тем на підставі принципів диференційної діагностики захворювань з провідними симптомами (діареї, нит, жовтяничним, менінгеальним, респіраторним та іншими). Це дозволяє оцінити базовий рівень знань та навичок студентів. Шляхом обговорення питань протягом практичного заняття студенти мають можливість отримати необхідну інформацію, а викладач – зробити акцент на складних моментах.

Наступний етап – робота з навчальною програмою до підготування до ліцензійного іспиту КРОК-2. У форматі презентації Microsoft Office Power Point створені 50 завдань з етіології, діагностики та лікування провідних та найбільш поширених інфекційних хвороб. У тексті завдання підкреслені ключові слова, що мимоволі привертають увагу та допомагають студентам запам'ятати критерії діагнозу відповідного інфекційного захворювання. Поступово з'являються невірні варіанти відповіді і тільки наприкінці – вірна відповідь. Це дозволяє ще раз звернутися до питань диференційної діагностики інфекційної та неінфекційної патології.

Обов'язковий етап – опрацювання тестової бази даних. Протягом багатьох років співробітниками кафедри проводиться аналіз буклетів після складання ліцензійного іспиту та вибір питань з інфекційних хвороб. Спочатку студенти самі вирішують тестові завдання, а потім разом з викладачем проводиться обов'язків розбір помилок. Останній етап – складання 30 тестових завдань наприкінці циклу. Для отримання позитивної оцінки студент може зробити тільки 2 помилки.

Протягом 2016-2017 років створена єдина база тестових завдань з буклетів з усіх дисциплін, що входять до ліцензійного іспиту КРОК-2. Студенти випускного курсу отримують логін та пароль для дистанційної роботи та підготування до ліцензійного іспиту протягом всього навчального року.

АВТЕНТИЧНІСТЬ ЯК МЕТОДИЧНА КАТЕГОРІЯ У НАВЧАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

ФАДЄЄВА А.П.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, Одеса, Україна

У методиці навчання мови як іноземної, велика увага приділяється автентичності. Автентичний текст – (від грец. Authentikós справжній) заздалегідь непристосований для навчальних цілей та не написаний спеціально для тих, хто вивчає іноземну мову.

Автентичні тексти характеризуються своєрідністю вживання емоційно забарвлених слів, словосполучень, фразеологізмів, модних слів. Перевага в них віддається простим структурно-залежним реченням, стислості і нерозгорнутості речень. Такі тексти забезпечують психологічну комфортність, активують розумову діяльність студентів та створюють комунікативну базу для розвитку говоріння.

Виділяються такі аспекти автентичності навчального тексту:

1. Культурологічний – формування уявлення специфіки культури та побуту країни, мова якої вивчається.
2. Інформативний – надання важливої інформації за віковими інтересами.
3. Ситуативний – можливість природної ситуації, інтерес носіїв мови до даної теми та її обговорення.
4. Реактивний – здатність викликати емоційний, розумовий і мовний відгук.
5. Автентичність національної ментальності – пояснення доречності використання фрази або тексту.
6. Автентичність оформлення – привертання уваги учнів і полегшення розуміння комунікативного завдання тексту, встановлення зв'язку з реальністю.

Аргументом застосування у навчальному процесі автентичних текстів різноманітних за стилем та тематикою, використаних для навчання студентів-іноземців, є наближення читача до цільової мовної культури, що робить вивчення мови приємнішим та цікавим. Це підсилює бажання і викликає інтерес у студентів до вивчення української мови.

Отже, використання автентичного тексту при вивченні української мови як іноземної студентами-іноземцями дозволяє сприяти підвищенню комунікативно-пізнавальної мотивації та розвитку довільної і мимовільної пам'яті, створити психологічну комфортність, сформувати лінгвокраїнознавчу компетентність, позитивно вплинути на особистісно-емоційний стан студентів, забезпечити можливість вивчення культури і мови.

ОРГАНИЗАЦИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА НА КАФЕДРЕ ОРГАНИЗАЦИИ СТРОИТЕЛЬСТВА

ФАЙЗУЛИНА О.А., БЕСПАЛОВА А.В.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г.Одесса, Украина*

Одним из условий вхождения Украины в единую Европейскую зону высшего образования является реализация высшей школой Украины идей Болонской хартии. На кафедре организации строительства и охраны труда реализация этих идей проводится через обеспечение высокого качества организации образовательного процесса на основе эффективного использования современных образовательных инновационных технологий обучения, к которым относятся проблемное обучение, метод кейс-стади, обучение в сотрудничестве, технология «дебаты», технология использования игровых методов, технология развития критического мышления и т.п.

Проблемное обучение как концепция об активизации мыслительной деятельности имеет длительную историю. Еще Сократ говорил о возникновении проблем в результате анализа ситуаций затруднения. Особенностью проблемного обучения является то, что оно изменяет мотивацию познавательной деятельности: ведущими становятся познавательно-побудительные (интеллектуальные) мотивы. Интерес к обучению возникает в связи с проблемой и разворачивается в процессе умственной работы, связанной с поисками и нахождением решения проблемной задачи. Познавательная мотивация побуждает человека развивать свои склонности и возможности.

Одной из отличительных особенностей инновационных образовательных технологий является мультимедийность учебных материалов, предполагающая не только освоение предметных знаний, но и развитие необходимых компетенций. Особое требование предъявляется к качеству содержания учебного материала и способу его передачи.

Метод кейс-стади [1] очень интересен с точки зрения инновационного потенциала и применяется нашими преподавателями на практических занятиях. Под кейсом понимается разбор ситуации или конкретного случая (например, в качестве задания объемно-планировочное и конструктивное решения). В процессе работы над кейсом требуется часто дополнительная информационная подпитка самих участников работы над анализом ситуации. В конечном итоге студенты находят собственные решения из проблемной ситуации, и часто, в виде множественных решений (одно и то же объемно - планировочное и

конструктивное решения - несколько организационно-технологических решений). Этот метод дает возможность студентам как проявить активность, инициативу, самостоятельность в согласовании с мнениями товарищей, так и право каждого на собственное мнение. Важнейшим плюсом данной инновационной технологии в преподавании является то, что этот подход направлен за пределы учебного пространства. Он выходит в сферу профессиональных решений проблем в данной области знаний, формирует интерес и профильную мотивацию.

Кейс-метод позволяет совершенствовать «мягкие навыки» (soft skills), которые оказываются крайне необходимы в реальном рабочем процессе, хотя оптимальное решение может быть одно (при этом оно не всегда может быть реализовано в реальной ситуации), а вот эффективных решений — несколько, что очевидно и показательно в организации строительства, решения в которой многовариантны. Большинство лекций, читаемых на кафедре, построены по структуре, ведущей к созданию проблемной ситуации (рис.1).

Рис.1. Примерная структура проблемной лекции

Критериями выбора технологии обучения являются: целевая ориентация, учет специфики дисциплины, готовность педагога к реализации технологии, материально-техническая обеспеченность.

В условиях образовательных реформ особое значение в профессиональном образовании приобретает инновационная деятельность.

Нам представляется целесообразным, что педагогические новшества должны охватить все стороны дидактического процесса: формы его организации, содержание и технологии обучения, учебно-познавательную деятельность.

Литература:

1. Chris Christensen: Legend of the Classroom, April 16, 2008 // <http://hbswk.hbs.edu> (Harvard Business School Working Knowledge).

ДИДАКТИЧНІ ТЕСТИ ЯК ОБ'ЄКТИВНИЙ МЕТОД КОНТРОЛЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

ФАРІНА Г.М.

Харківський коледж будівництва, архітектури та дизайну, м. Харків, Україна

Якість підготовки фахівців є важливою інтегральною характеристикою освітнього процесу у вищому навчальному закладі (ВНЗ), системною категорією, яка визначається ступенем реалізації таких складових, як мета навчання, управлінські процедури, зміст навчання, методи й засоби навчання та принципи організації процесу навчання.

Сучасному суспільству потрібні компетентні фахівці, які мають не тільки професійні знання, уміння та навички, але й можуть приймати відповідальні рішення в ситуаціях вибору, схильні до співробітництва, вирізняються мобільністю, динамізмом, конструктивністю, здатністю до адаптації, умінням реалізувати свої творчі здібності.

У забезпеченні якості підготовки фахівців у ВНЗ України ключову роль відіграє контроль організації та проведення освітнього процесу, інших напрямів діяльності циклових комісій і відділень, які безпосередньо впливають на успішне вирішення завдань, що стоять перед ВНЗ в умовах реформування системи вищої освіти України. Контроль є ключовим компонентом педагогічного діагностування, сутність якого зводиться до виявлення, вимірювання і оцінювання знань, умінь, навичок та компетенцій студентів на різних етапах засвоєння змісту навчальних дисциплін протягом семестру. В результаті контролю узагальнюється позитивний досвід, виявляються недоліки у діяльності підрозділів ВНЗ, розробляються рекомендації щодо вдосконалення освітнього процесу.

У сучасній дидактиці йде інтенсивний пошук об'єктивних методів контролю. Щоразу частіше використовуються дидактичні тести, які являють собою стандартизований комплект завдань щодо певного навчального матеріалу, за допомогою яких визначається рівень опанування його студентами.

Використання тестів дозволяє здійснювати об'єктивну оцінку рівня знань, умінь, навичок та компетенцій, виявляти індивідуальний темп навчання, прогалини у навчанні, встановлювати зворотний зв'язок зі студентами і на цій основі вносити корективи в освітній процес.

МАЛЮНКИ ТА МАПИ ЯК ВИД НАОЧНОСТІ ПРИ НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВВНЗ

ХІМЕНЕС САПАТА Ю. Д.

Військова академія, м. Одеса, Україна

Формування нової лексики є невід'ємним компонентом при вивченні мови. У процесі формування нових слів важливу роль відіграє наочність, а саме аудіо-, відеоматеріали, мапи, малюнки. У даній роботі увага буде приділятися саме малюнкам та мапам. У зв'язку з тим, що більшість студентів на даний час є візуалами, використання наочності під час вивчення та засвоєння нової лексики є досить доречним.

На думку кандидата педагогічних наук Л. В. Волошинової, «наочність полегшує процес занесення лексичних одиниць та граматичних конструкцій до пам'яті, оскільки пропускна здатність зорового аналізатора є в 100 разів вищою, ніж у системі «вухо-мозок», що може пропускати до 50 біт інформації за секунду» [1, с. 30]. Науковець І. О. Зимня виділяє наступні цілі використання наочності: семантизації (розкриття понятійної семантико-смислової сторони мовних одиниць і мовних правил); організації через встановлення міцного зв'язку між вербальним (словесним) і наочно-чуттєвим образом [2, с. 135]. На думку науковця, «наочність сприяє розвитку говоріння, а саме для продукування зразка мовлення (зразка вимови, інтонації, а також лексико-граматичного), обмеження кола лише таких предметів і явищ, словесне вираження яких відоме мовцю, створення смислової опори» [2, с. 135]. Викладач М. В. Шевченко підкреслює, що наочність полегшує навчальний процес та допомагає викладачу зменшити кількість часу на пояснення значення, зображення мотивують та привертають увагу студентів. Однак, використання малюнків не завжди можливе. Науковець Майкл Маккарті зазначає, що «достатньо складно пояснити значення таких слів, як думка (opinion), вплив (impact), через малюнки» [4, с. 115].

Під час занять у Військовій академії використовуються наступні візуальні матеріали: картки зі словами та зображеннями, картки без слів, картки із зображенням продуктів, одягу, та мапи.

Отже, перші два види наочних матеріалів представлені при презентації нової лексики. Викладач показує по одній картці, що містять зображення та слова по черзі, які слухачі повторюють за ним та записують. Наприклад, картка із зображенням моря та відповідним англійським словом sea. Слухачі разом повторюють це слово. Далі слухачам надаються картки тільки із зображенням.

Слухачі повинні назвати це зображення англійською мовою. Наступне слово презентується таким же чином. Після вивчення п'яти слів їм надаються картки без слів, їх завдання – згадати та назвати всі п'ять слів. Малюнки з найбільш складними словами демонструються декілька разів, поки слухачі не запам'ятають їх. Також на занятті використовуються мапи. Викладач запитує, де знаходиться певна ріка, місто, або гора, завдання слухачів – знайти та, використовуючи певну граматичну конструкцію, що записана на дошці, назвати місце розташуванняданого об'єкта. На дошці надаються сторони світу, а також приклад, за яким слухачі повинні скласти свої речення. Where is Florida? Florida is in the south of North America. Where are the Rocky Mountains? The Rocky Mountains are in the west of North America. Для розвитку говоріння застосовуються карткиіз зображенням продуктів та одягу. На них присутня тільки відома слухачам лексика. За допомогою цих карток на занятті відпрацьовується граматики, а саме Present Simple Passive. На одній стороні зображення продукту або одягу, з іншої сторони вказується країна, в якій виготовляється ця річ або їжа. Наприклад, на дошці пишеться зразок: The apples are grown in Ukraine. Додатково на дошці надаються необхідні дієслова: to produce, to make, to grow, та схема Present Simple Passive. На одній з карток зображений сік juice, на іншій стороні цієї картки – назва країни Ukraine. Курсанти складають речення за вищенаведеним зразком та використовують інформацію подану на картці: This juiceis made in Ukraine. Завдання слухачів не тільки використати у мові лексику, а й поставити дієслова у відповідну форму.

Таким чином, використання ілюстрацій, малюнків, карток та мап має наступні позитивні сторони:полегшує запам'ятовування лексичного та граматичного матеріалу, збільшує інтерес до навчання, привертає увагу до матеріалу, їх використання скорочує час на пояснення слів, може використовуватися під час говоріння. Негативні сторони використання малюнків та мап – складність пояснення значень абстрактних понять.

Література:

1. Волошинова Л. В. Сучасні аудіовізуальні технології у вивченні іноземної мови: [наук.-метод. посібник] / Л. В. Волошинова. – К: Знання України, 2007. – 152 с.
2. Шевченко М. В. Наочність у навчанні англійської мови студентів вищих навчальних закладів/ М. В. Шевченко//Ключові питання наукових досліджень у сфері педагогіки та психології у ХХІ ст. : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Львів, 2014. – С. 134-135.
3. McCarthy Michael. Vocabulary. Oxford: Oxford University Press, 1992. – 173p.

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В ХАРКІВСЬКОМУ КОЛЕДЖІ БУДІВНИЦТВА, АРХІТЕКТУРИ ТА ДИЗАЙНУ

ХРИСТОЄВА О.В.

Харківський коледж будівництва, архітектури та дизайну, м. Харків, Україна

КАНСЬКА І.О.

*Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди,
м. Харків, Україна*

Розвиток вітчизняної освіти у відповідності до сучасних тенденцій в галузі освіти суттєво гальмується через наявність протиріч між об'єктивною необхідністю створення нової системи методичної роботи, орієнтованої на забезпечення взаємозв'язку загальної професійної та вищої освіти, і недостатністю розробки цієї проблеми пристосовано до нових освітніх комплексів. Основними проблемами розвитку системи методичної роботи є: відсутність науково обґрунтованих рекомендацій членам педагогічних колективів щодо оптимізації методичної роботи на місцях; недостатньо розробленими теоретичними положеннями, стосовно проблем підвищення ефективності управління та організації методичної роботи.

Тема дослідження: “Удосконалення системи методичної роботи в Харківському коледжі будівництва, архітектури та дизайну”.

Мета дослідження: розробити рекомендації щодо удосконалення системи методичної роботи в Харківському коледжі будівництва, архітектури та дизайну.

Об'єкт дослідження: система методичної роботи в Харківському коледжі будівництва, архітектури та дизайну.

Предмет дослідження: удосконалення системи методичної роботи в Харківському коледжі будівництва, архітектури та дизайну.

Методи дослідження: теоретичні, емпіричні, математичні.

Необхідність теоретичного обґрунтування цих проблем і практичні потреби їх розв'язання в сучасних умовах зумовили вибір теми дослідження “Удосконалення системи методичної роботи в Харківському коледжі будівництва, архітектури та дизайну”. У роботі були виявлені основні протиріччя та проблеми удосконалення системи методичної роботи у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації.

Теоретично обґрунтована необхідність удосконалення системи методичної роботи в Харківському коледжі будівництва, архітектури та дизайну.

Науковий результат:

1. Дослідження показало, що при здійсненні процесу удосконалення методичної роботи в коледжі потенціал освітнього закладу не використовується повністю. Діяльність методичної роботи можна вивести на рівень її відповідності новим цілям вищої освіти,

2. В результаті аналізу методичної діяльності викладачів Харківського коледжу будівництва, архітектури та дизайну було виявлено, що ефективним шляхом удосконалення системи методичної роботи в Харківському коледжу будівництва, архітектури та дизайну є організація методичної роботи в режимі розвитку.

3. Для забезпечення системного підходу до самоосвіти у ХКБАД було розроблено Положення про творчу групу по організації самоосвіти викладачів, де визначені напрям діяльності, склад та обов'язки її членів.

4. На підставі анкетування, аналізу науково-методичної роботи та індивідуальних планів викладачів та з метою удосконалення системи методичної роботи творчою групою з організації самоосвіти викладачів були розроблені методичні вказівки, які містять програму особистого росту та удосконалення, орієнтований план вивчення питань самоосвіти викладача.

5. З метою аналізу розроблених рекомендацій щодо удосконалення системи методичної роботи у ХКБАД була проведена експертна оцінка методичної діяльності викладачів.

6. Кількісний та якісний аналіз результатів експертизи повністю підтверджує гіпотезу, що удосконалення системи методичної роботи у ХКБАД шляхом організації самоосвіти викладачів є ефективним та адекватним новим цілям вищої освіти напрямком.

Рекомендації щодо удосконалення системи методичної роботи шляхом створення творчої групи по організації самоосвіти викладачів розглянуті та затверджені Педагогічною радою коледжу та рекомендовані в якості обов'язкового документа для виконання в новому навчальному році.

Література:

1. Горох Н.В., Гладушко О.Д. Організація методичної роботи у навчальному закладі. // Організація навчально-виховного процесу. Досвід роботи вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації. – К. – Випуск 13 – 2008. – с. 69.
2. Хриков Е.М. Управління навчальним закладом. Навчальний посібник. – К.: Знання, 2006. – с. 364.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ НА КАФЕДРІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ

ЧАБАН Т.В., ЧУБАЧ М.І., ВЕРБА Н.В., ГУЛЛА О.В.

Національний медичний університет, м. Одеса, Україна

Співробітники кафедри інфекційних хвороб ОНМедУ завжди прагнули кращому засвоєнню студентами матеріалу й збереженню форми навчання, яка була традиційною з часів засвоєння кафедри. Особливістю є індивідуальна робота студентів з хворими у відділеннях КУ «Одеської міської клінічної інфекційної лікарні», яка проводиться під контролем викладача. З метою кращого засвоєння матеріалу студенти самостійно оглядають інфекційного хворого, здійснюють пальпацію, перкусію, аускультацию, знайомляться з результатами лабораторних досліджень хворого, проводять диференційну діагностику з іншими захворюваннями, слідкують за зміною стану хворого. Також студенти призначають лікування хворим, спираючись не лише на знання про групи препаратів та показання до їх використання, але й враховуючи особливості кожного з них. Методику огляду пацієнтів можливо кваліфіковано засвоїти лише за умови її багаторазового проведення. Важливим, на наш погляд, є й те, що студентам на практичних заняттях надається можливість відпрацювати навички, з якими вони знайомляться вперше. Так, під час роботи з хворими на менінгіт та менінгококову інфекцію, студенти знайомляться та засвоюють техніку виконання люмбальної пункції. Ці знання та вміння зможуть використовувати в своїй практичній діяльності не лише майбутні інфекціоністи, а й невропатологи, анестезіологи, травматологи, педіатри, нейрохірурги. При огляді хворих на ГРВІ або ангіну студенти самостійно проводять забір матеріалу із слизової оболонки ротоглотки з подальшим посівом його на живильні середовища. З метою проведення диференційної діагностики різних захворювань, що перебігають з екзантемами (кір, краснуха, вітряна віспа, ентеровірусна інфекція) студенти навчаються відрізняти елементи висипу не лише візуально, але й пальпаторно. Клінічний підхід до навчання передбачає контакт студентів з інфекційними хворими, тобто знаходження в одному приміщенні (палатах або боксах), що вимагає необхідності проведення вакцинації студентів–медиків ще до їх вступу до вищого навчального закладу. Саме такий підхід до вивчення дисципліни, що включає теоретичні знання, які підкріплені практичними навичками, на наш погляд, сприяє кращому засвоєнню матеріалу, розвитку клінічного мислення у студентів, здатності самостійно невідкладно приймати рішення біля ліжка хворого.

АЛГОРИТМ ФОРМИРОВАНИЯ УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКОГО КОМПЛЕКСА ДИСЦИПЛИНЫ

ЧЕРКАС Е.А.

Дунайский институт НУ «Одесская морская академия», г. Измаил, Украина

Учебно-методический комплекс (УМК) дисциплины – это совокупность учебно-методической документации, средств обучения и контроля, разрабатываемый в ВУЗе для каждой дисциплины.

Актуальность алгоритмизации процесса формирования такого комплекса обусловлена следующими факторами:

- ежегодные изменения в рабочих учебных планах;
- оснащение ВУЗа информационными технологиями.

Цель исследования: разработать алгоритм формирования учебно-методического комплекса в условиях модернизации образования в Украине.

Полученные результаты исследования. Алгоритм создания УМК рассмотрен на примере дисциплины «Высшая математика». Перечислим основные этапы:

- Корректировка рабочей программы, внесение изменений и дополнений в содержательную часть;
- Курс лекций и практических занятий разрабатывается в электронном варианте;
- Методическое сопровождение практических занятий с учетом имеющихся информационных технологий;
- Самостоятельная работа. При составлении заданий учитывается, что часть задач курсант может рассчитать в Excel. Составляются соответствующие методические рекомендации;
- Контроль знаний. Задания для контроля составляются в виде тестовых задач;
- Справочная литература и материалы. Создание библиотеки видео с наиболее востребованными темами по школьному курсу математики и типовыми задачами по высшей математике. Курсант в удобное время и в соответствии со своим темпераментом прорабатывает тему, по которой у него пробел.

Выводы:

1) данный алгоритм формирования УМК можно использовать для любой дисциплины с учетом своей специфики;

2) учитываются инновационные технологий в обучении.

ОСОБЛИВОСТІ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ БУДІВЕЛЬНОГО НАПРЯМУ

ШКРАБИК Й.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Потреба в енергії як на виробництві так і в побуті безперервно зростає. Кожна країна відчуває зростаючий дефіцит в енергії і докладає зусилля щодо її ефективного використання та збереження.

Основне завдання – звести до мінімуму залежність економічного зростання від збільшення обсягу використання невідновлюваних природних ресурсів.

Енергетична ситуація в державі визначає життєвий рівень і культуру населення, позначається на внутрішній і зовнішній політиці. Для України питання енергозабезпечення, з урахуванням недостатнього ресурсного потенціалу країни, стає проблемою енергетичної безпеки держави.

В Законі України «Про енергозбереження», який введено в дію Постановою ВР № 75/94-ВР від 01.07.94 р., визначаються правові, економічні, соціальні та екологічні основи енергозбереження для всіх підприємств, об'єднань та організацій, розташованих на території України, а також для громадян.

У розділі 1, стаття 7 «Освіта і виховання у сфері енергозбереження» вищезазначеного закону, зазначено:

1. Виховання ощадливого ставлення до використання паливно-енергетичних ресурсів забезпечується шляхом навчання і широкої популяризації та пропаганди економічних, екологічних і соціальних переваг енергозбереження.

2. Знання у сферах енергозбереження та екології є обов'язковими для всіх посадових осіб, діяльність яких пов'язана з використанням паливно-енергетичних ресурсів.

3. Навчальні заклади включають до навчальних програм відповідні курси з питань енергозбереження.

Так, на виконання п.3 ст.7 науковим колективом кафедри Міського будівництва та господарства ОДАБА було розроблено навчальну дисципліну «Енергозбереження» для магістрів спеціальності «Будівництво та цивільна інженерія»

Курс лекцій дисципліни «Енергозбереження» умовно можна розділити на три частини. В першій частині розкриваються питання, які пов'язані з проблемами використання енергії в народногосподарському комплексі України, основні джерела втрат енергії в будівництві, законодавча база у сфері енергетичної ефективності будівель.

В другій частині розглядаються питання пов'язані із структурою і тенденцією розвитку енергетики України, її паливно - енергетичні ресурси. Детально розкриваються невідновлювальні і відновлювальні джерела палива.

До невідновлювальних відноситься викопне органічне паливо, запасів якого в надрах землі залишилося, за даними вчених, на кілька десятиліть.

Альтернативною енергетикою є нетрадиційні і відновлювані джерела енергії - практично невичерпні і екологічно чисті. До них відносяться: водні ресурси і мала гідроенергетика, вітроенергетика, біоенергетика (міські відходи), геліоенергетика (сонячна енергія), геотермальна енергія для перетворення її в електричну та теплову.

Актуальність вивчення дисципліни зазначається і в Законі «Про енергоефективність будівель» від 22.06.2017 р. № 2118. Він спрямований на зменшення споживання енергії в будівлях і визначає правові, соціально-економічні та організаційні засади діяльності у сфері забезпечення енергетичної ефективності будівель. Ці питання розглядаються в заключній, третій частині лекцій. Вони присвячені енергозберігаючим технологіям в будівництві; енергозбереженням при експлуатації будівель і споруд; енергозберігаючим рішенням при реконструкції будівель і міських територій.

Важливою є сама подача матеріалу. Зважаючи на те, що це студенти, які уже мають базову вищу освіту бакалавра, доцільно застосовувати активний і інтерактивний методи навчання, при цьому необхідно обов'язково звертати увагу на теоретичну підготовленість і психологічні особливості студентів. Лектор повинен максимально використовувати мультимедійну подачу матеріалу. В ході заняття студенти це вже не пасивні слухачі, а активні його учасники. Крім того, вони орієнтовані на більш широку взаємодію не тільки з викладачем, але й один з одним і розраховані на домінування їх активності в процесі навчання. Це дає можливість студентам не тільки закріпити вже вивчений матеріал, але активно засвоювати новий.

Практичні заняття присвячені оцінці потреби в первинній тепловій енергії, втратам при регенерації тепла і його транспортуванні, можливості економії при термомодернізації будівлі з урахуванням структури тепловтрат.

Таким чином, вивчення дисципліни Енергозбереження дає необхідну енергетичну підготовку для магістрів будівельного напрямку.

Література:

1. Керш В.Я. Енергозберігаючі технології в міському будівництві і господарстві./Навч. посібник. – Одеса: Астропрінт, 2007.- 129 с.
2. Закон України «Про енергозбереження», 1994 р.
3. Закон України «Про енергетичну ефективність будівель», 2017 р.

ВИРОБЛЕННЯ АКТИВНИХ ГРАМАТИЧНИХ НАВИЧОК У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

ШОТОВА-НІКОЛЕНКО Г. В., П'ЯНОВА І. Ю.

Одеський державний екологічний університет, м. Одеса, Україна

Розвиток мовлення передбачає засвоєння необхідних для цього мовленнєвих, і зокрема граматичних засобів. Завдання полягає в тому, щоб студенти мали змогу користуватися цими засобами в процесі говоріння автоматизовано. Автоматизоване вживання граматичних засобів у мовленні (усному і письмовому) передбачає оволодіння певною низкою навичок – навичками використання граматичних засобів для вираження думок або, іншими словами, активними граматичними навичками.

Навик взагалі розуміється як автоматизована ланка свідомої діяльності [1, с.726]. Автоматизованість дії – основна прикмета навика. Сутність автоматизації характеризується тим, що психологічна структура дії пристосовується під час багаторазових повторень до умов виконання дії. Воно стає більш економним, схематичним, швидким, безпомилковим, точним, скорочується кількість операцій. У процесі формування навика змінюється характер усвідомлення дії, тобто свідомість спрямовується на умови і якість виконання, на контроль і регуляцію дії [2, с. 24]. Важливою умовою створення активного граматичного навика є наявність достатньої кількості лексичного матеріалу, на якому може формуватися навик. Поки не накопичено достатньої кількості слів, на які могло би бути поширене граматичне узагальнення, засвоєння їх студентами має характер завчання готового матеріалу. Оволодіння граматичними навичками економить сили і час і повинно бути використане у всіх тих випадках, коло для цього є матеріал. Характерною якістю активних граматичних навичок є їх гнучкість і динамічність.

В активних граматичних навичках потрібно розрізняти наступні дії: 1) вибір моделей речень; 2) вибір форми слова і утворення словоформ; 3) вибір будівельних слів – прийменників, артиклів, займенників і т. д. та сполучення їх із повнозначними словами. Головною складністю у активних граматичних навичках є співвідношення цілей висловлення, комунікативної скерованості (питання, відповідь і таке інше), слів, обраних для висловлювання, значень, що виражені граматичними способами із граматичними засобами.

Під час навчання активним граматичним навичкам необхідно розрізнявати *первинні дії* (вибір моделі мовленнєвій одиниці у зв'язку з метою висловлювання) і *вторинні дії* (вибір формантів і утворення форм слів, що

наповнюють модель). Основним завданням граматичних вправ є закріплення компонентів граматичних навичок. Особливо ефективні ті вправи, яким можна надати ситуативний характер, що допомагає закріпити зв'язки між метою висловлювання і граматичними засобами. Відбір і послідовність вправ зв'язані з етапами засвоєння граматичних навичок. Процес навчання активним граматичним навичкам характеризується тим, що він проходить низку етапів, кожний з яких має своє окреме завдання. Отже, доцільно розрізняти наступні етапи вироблення активних граматичних навичок: 1) підготовчий; 2) елементарний; 3) сумісний; 4) систематизований. **Підготовчий етап** слугує створенню орієнтованої основи дії і містить в собі показі пояснення, що направлені на формування навика. Формування активного граматичного навика повинно починатися з мінімального дозування матеріалу і вправ, що виключає усякі інші складності. **Елементарний етап** має на меті автоматизацію окремих дій з використання граматичної конструкції або форми слова. У зміст елементарного етапу увіходять вправи з використання готових словоформ в даній структурі й в утворенні форми з одного зразка від підібраних слів. На цьому етапі відбувається подальше усвідомлення і запам'ятовування зразків з виділеними граматичними формами та їх значеннями. Вправи елементарного етапу орієнтовані на використання аналогії. На **сумісному етапі** триває автоматизація окремої дії в умовах координації її з іншими діями. У зміст сумісного етапу увіходять вправи у підставленні різних елементів одного і того ж граматичного варіанту; у виборі й утворенні форм слів і синтаксичних структур різних зразків. **Етап систематизованого узагальнення** необхідний у тих випадках, коли поступово вводяться граматичні засоби одного порядку або елементи парадигми. Змістом цього етапу є: засвоєння узагальнень і систематизація засвоєного матеріалу за допомогою вправ у аналізі, у порівнянні і класифікації, у складанні парадигм.

При включенні активних граматичних навичок у вільну мовленнєву діяльність студент ставиться перед необхідністю самостійно вільно користуватися набутими навичками. Тісний зв'язок цих навичок з мовленнєвими одиницями, міцні зв'язки від змісту висловлювання до його форми полегшують самостійне, творче застосування активних граматичних навичок на практиці.

Література:

1. Педагогический словарь (В 2-х томах). – М.: Изд-во Академии педагогических наук, 1960. – Т. 1. – 776 с.
2. Пуни А. Ц. О сущности двигательных навыков // Вопросы психологии. – 1964. – № 1. – С. 94–103.

АНАЛІЗ НАЙВАЖЛИВІШИХ СКЛАДОВИХ ДІЯЛЬНОСТІ КАФЕДР**ШУМКОВ І.О., ЦАПРІКА Д.М., ГАЛАКТИОНОВ М.Є.***Військова академія, м.Одеса, Україна*

Кафедра є колегіальним органом, найважливішими складовими її діяльності є: постійне вдосконалення структури і змісту навчальних дисциплін та робочих програм навчальних дисциплін; проведення навчальних занять та їх матеріально-технічне забезпечення; керівництво самостійною роботою здобувачів вищої освіти; робота щодо підготовки науково-педагогічних кадрів і підвищення їх кваліфікації; стан теоретичної та практичної підготовки курсантів з дисциплін кафедри; проведення контрольних заходів та державної атестації; проведення контрольних заходів, військових стажувань (практик), педагогічних (методичних) експериментів; редакційно-видавнича діяльність, своєчасна підготовка підручників, навчальних посібників, навчально-методичних матеріалів; затвердження відгуків на дисертації та автореферати; проведення наукової та науково-технічної діяльності, раціоналізаторської та винахідницької роботи щодо вдосконалення МТБ; обговорення показових, відкритих і пробних занять; контроль виконання індивідуальних планів роботи викладачів та обліку їх роботи; систематичний аналіз результатів контролю навчальних занять; проведення підсумків роботи кафедри за перший семестр і навчальний рік, проведення тактичних навчань, польових виходів, стрільб, екзаменаційної сесії, інших заходів навчальної роботи; матеріально-технічне забезпечення всіх видів навчальних занять; контроль виконання плану підвищення кваліфікації НПП кафедри; удосконалення матеріально-технічної бази кафедри; організація наукової і науково-технічної діяльності. Періодичність проведення засідань визначається керівником кафедри, однак, як показує досвід, засідання кафедри доцільно проводити не рідше одного разу на місяць. Для управління освітнім процесом необхідно здійснювати його моніторинг. Одним із його інструментів є контроль. Виходячи з цього, контроль навчальних занять є одним із основних завдань методичної роботи на кафедрі. Він проводиться начальником кафедри, його заступником, професорами, доцентами, старшими викладачами

Таким чином, розробка кафедрою кожного документу, які забезпечують всі складові її діяльності, визначається з таким розрахунком, щоб вони були готові приблизно за місяць до проведення занять з відповідної теми, що забезпечує їх обговорення на засіданні кафедри, усунення недоліків, повторне обговорення і підготовку викладачів до проведення занять.

ЗМІСТ

Filip Ronn, Oleksandr Vasylenko, Nadezda Polshcikova Metóda študijúcich literaturnych prác na architektúru	4
Kernytskyy I., Nikitenko O., Kalinin A.A., Kalinina T.A. Improvement of the method of execution of graphic works on the engineering graphics	6
Kit N.V. Strategies for determining word meaning	8
Svetlenko M.S. How to make the learning process during the english lesson more effective	9
Vasylieva G.V. The role of collaboration in ESP teaching	11
Аксьонова О.М., Горліченко М.Г. Інноваційні технології для контролю знань курсантів	12
Балдук П.Г., Сурьянинов Н.Г. Некоторые особенности формирования индивидуальных заданий магистров технических специальностей	14
Бандуркин С.К., Исаев В.Ф. Реализация вопросов повышения качества подготовки студентов и сотрудников	15
Белгородская Е.Е., Коншина О.М. Изображение экстерьера памятника архитектуры в городе Одессе	18
Бикова С.В., Нікітюк С. Метод кейсів у професійному навчанні	21
Білик Н.Г. Організація навчального процесу при проведенні самостійної роботи студентів	22
Валюк Ю.П. Керівництво композиційною діяльністю студентів у системі художньої освіти (із педагогічного досвіду)	24
Верламов О.М., Московчук А.С., Дідик В.О. Аналіз методичного забезпечення самостійної роботи курсантів у ВВНЗ	25
Витвицкая Е.В. Новое учебное пособие по строительной физике и энергосбережению в архитектуре и градостроительстве	26
Вікторов О.В. Сучасні аспекти викладання інженерної графіки	28

Воинов А.П., Димитрова Ж.В., Скребнев А.Ф. Оценивание экологичности создаваемых технических объектов в студенческих разработках	30
Галаган Л.В., Степанюк Г.М., Піщева Т.І. Методичне забезпечення іспиту з української (російської) мови для іноземних громадян, що вступають до магістратури	32
Гончарук А.А., Оленєв В.М., Шлапак В.О. Дослідження методичного забезпечення освітнього процесу у ВВНЗ	34
Горбенко С.О. Формування та розвиток творчої здатності майбутнього художника-живописця в контексті сучасної мистецької освіти	35
Горліченко М.Г., Дроздов М.О. Резерви активізації пізнавальної діяльності курсантів ВВНЗ та шляхи їх реалізації	36
Горліченко М.Г., Конишев Є.Б. Діагностика адаптованості курсантів до навчання у ВВНЗ	38
Горліченко М.Г., Сергунова О.Д. Методи оптимізації адаптаційного процесу	40
Горліченко М.Г., Шевченко С.В. Особливості організації самостійної роботи курсантів ВВНЗ	42
Григор'єва В.Б., Самойлова О.М. Розвиток самостійності композиційного мислення студентів-архітекторів в роботі на пленері	44
Гришин А.В. Роль научно-исследовательской работы студентов в формировании будущих специалистов	47
Дашковська О.П., Книш О.І. Метод підвищення уважності студентів на лекціях	48
Джевецкая Е.В., Иванова С.С. Использование технологий проблемного обучения для повышения эффективности преподавания специальных дисциплин	49
Дмитрик Н.О., Єрмакова С.С. Методика реновації промислових об'єктів в архітектурній освіті	52
Довгань И.В., Колесников А.В., Шарыгин В.Н. Особенности изложения некоторых разделов курса экологии	54
Драгомирецька О.О. Залучення влог-контенту для вивчення іноземної мови	56
Драпалюк М.В., Никитина Н.В. Особенности дистанционного образования	57

Дроздов М.О., Красний Ю.П. Мотивація навчання курсантів ВВНЗ за фундаментальними природничими дисциплінами через їх залучення до воєнно-наукової роботи	58
Дроздов О.М., Верламов О.М. Сучасні комп'ютеризовані тренажери у військово-спеціальній практичній підготовці курсантів ВВНЗ	59
Дроздов О.М., Оленєв М.В. Резерви вдосконалення практичної підготовки курсантів ВВНЗ в процесі їх самостійної роботи	60
Дроздова О.В., Коноваленко Д.О., Сьоміна О.В., Сьомін А.В. Застосування геометричного тесту сьюзан деллінгер при викладанні профільних дисциплін у студентів стоматологічних спеціальностей	61
Думанська В.В., Бредньова В.П., Марченко В.С. Удосконалення методики викладання спецрозділу нарисної геометрії «Перспектива»	64
Думанська Л.Б. Використання тестового контролю під час викладання дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)»	65
Душкін Ю.Г., Маміч В.В., Чкалов А.П. Аналіз ефективності практичної підготовки у ВВНЗ	67
Єрмакова С.С., Спорнік М.В. Формування естетичної культури студентів архітектурно-художніх спеціальностей на прикладі вивчення творчості К.М. Ломикіна	68
Желтуцька І.Ю. Шляхи вдосконалення методичного забезпечення та організації практичної діяльності студентів при вивченні педіатрії	70
Жижин Д.Ю. Методичний супровід виконання натурної постановки аквареллю	73
Жирова С.С. Методичне забезпечення та організація навчального процесу	74
Зайцева О.Ю., Почтарук Г.Я. Дифференциация характера самостоятельной работы по иностранному языку	76
Закорчемный Ю.О., Кушнир А.М., Черная Л.В. Использование технологии контекстного обучения при организации курсового проектирования	77
Каранфилова О.В., Яценко А.В. Синергетический аспект в архитектурной графике	78
Карпова С.М., Кубриш Н.Р. Роль довузівської художньо-графічної підготовки у формуванні креативних здібностей у майбутніх архітекторів	80

Керш В.Я., Фощ А.В. Особенности индивидуальной подготовки по дисциплинам энергосберегающего цикла	83
Кирилова Л.О. Методичні підходи викладання дисципліни «Вища математика та теорія ймовірностей»	84
Колодинський С.Б. Особенности методического использования практических задач у викладанні менеджменту	85
Король І.В., Ковтуненко Д.О. Роль куратора в адаптції першокурсника	87
Кравченко С.А., Постернак О.О. Основные особенности викладання дисциплін напрямку «Будівництво та цивільна інженерія»	89
Кубриш Н.Р., Коваленко О.С., Кристак І.А. Роль рисунка за уявою у фаховій підготовці майбутніх архітекторів	91
Кубриш Н.Р., Олешко Л.И. Роль дисципліни «Скульптура» в системі професійної підготовки майбутніх архітекторів	94
Кулибаба М.О. Применение системы эйдетики при обучении иностранных учащихся языку как иностранному	96
Лавренюк Л.І., Парута В.А. Професійна практика як складова частина підготовки фахівців	97
Лазарчук С.Ф., Станчик Е.В. Особенности обучения грамматике английского языка в неязыковом ВУЗЕ	98
Левченко А.О., Бондаренко А.П., Левченко Д.А. Модернізація структури оцінювання якості освіти	99
Лесечко О.В., Кіосак В.А., Шевченко Т.І. Застосування SWOT-аналізу при викладанні математики	100
Майстренко О.Ф., Викиданець С.М. Удосконалення проведення професійної практики студентів освітнього рівня «бакалавр» на кафедрі залізобетонних та кам'яних конструкцій	101
Макаров В.О., Гераскина Э.А. Сокращение учебного времени вариативных дисциплин – проблема будущего специалиста	103
Макарова С.С., Ткаченко Г.Г., Казмирчук Н.В. Учебно-методическое обеспечение в строительно-технологическом институте	104

Максименко Ю.А., Семчак О.М., Шумков Д.І. Аналіз структури підготовки курсантів у ВВНЗ	106
Макушина Г.І. Використання фотодокументів у науково-методичному забезпеченні дисципліни «Історія будівництва та архітектури південного регіону»	107
Маміч В.В., Цапріка Д.М., Галактіонов М.Є. Особливості практичної підготовки курсантів у ВВНЗ	109
Мельник Н.В. Вплив археологічних досліджень на формування історико - архітектурних знань студентів	110
Мєсенцева І.М. Навчально-ігрове проектування у формуванні професійної мотивації майбутніх фахівців	112
Митинський В.М., Марченко М.В., Мосічева І.І. Інженерно-геологічна практика як фактор підвищення якості навчання	113
Міхова Т.В., Башкатов П.П., Яковенко Н.І. Особливості передачі тональних відношень в зображенні архітектурного середовища в умовах пленеру	115
Міхова Т.В., Пугачова А.Е., Таку А.І. Удосконалення методики виконання начерків та зарисовок в зображенні архітектури	117
Моргун Е.Л., Марценюк О.І. Начальное учебное проектирование на первом курсе АХИ	119
Муравйова І.О., Целікова А.С. Дидактичні можливості комп'ютерного моделювання в процесі проведення лекційних та лабораторних занять кафедрою машинобудування	120
Недашковський І.П., Василюк А.В. Сучасні методи організації навчального процесу	123
Неутов С.Ф., Корнеева И.Б. О системе контроля качества образования и критериях оценки научных достижений студентов из опыта кафедры сопротивления материалов	126
Окара Д.В., Денисенко В.Ю., Молчанюк І.В. Шинкаренко Л.В. Щодо використання технології майнднеппінгу при вивченні курсу «Інформатика»	128
Осетян О.М. Роль куратора в організації навчального процесу першокурсників	130
Панкова Л.А., Зоріч С.Б. Використання методів проектування при викладанні архітектурних дисциплін	131

Педько І.А., Окландер Т.О. Досвід використання сучасних методів у підготовці економістів	133
Перпері А.О., Яворська Н.М., Вікторов О.В. Вдосконалення методики викладання дисципліни «Мистецтво шрифту» використовуючи мультимедійну апаратуру	135
Пивонос В.М., Логинова Л.А. Изучение прогрессивных способов возведения фундаментов и устройства оснований на стадиях подготовки магистров	136
Полінецька Т.В. Про особливості текстів епістолярного жанру в процесі викладання української ділової мови для іноземних студентів	138
Простакова К.М. Фильм как дополнительное средство обучения студентов-иностранцев на занятиях по РКИ	139
Пуленко І.А., Остапчук Л.Л. Електронні технології в навчальному процесі	140
Ратушна С.В. Кейс-метод – один із інтерактивних методів у організації навчального процесу студентів медичних спеціальностей	142
Рахубенко Г.Л. «Пустота» в современном искусстве и как избежать ее в подготовке молодых специалистов-художников	144
Решта С.П., Бочарова О.В., Данилова О.І. Ефективне використання опорних схем, блоків, конспектів в навчанні сучасних інженерних кадрів	146
Риндін Ю.І., Душкін І.Ю., Левченко Д.А. Удосконалення викладання навчальних дисциплін	148
Романова О.В. Структура методических рекомендаций в ходе создания объёмно-пространственной композиции	149
Сазонов В.В. Методичні аспекти організації та проведення практичних занять з філософії	151
Самуйлік М.М. Оцінювання успішності навчання студентів з гуманітарних і соціальних дисциплін в нових умовах	153
Сапунова М.Ю. Методика вирішення проблеми інтеграції художнього твору в архітектурне середовище на практичних заняттях дисципліни «Твір мистецтва в інтер'єрі та екстер'єрі»	155

Свириденко О.Ф. Необхідність підвищення ролі фізики як фундаментальної дисципліни для студентів технічного навчального закладу	156
Семенова С.В., Кириленко Г.А. Применение современных методов исследования при выполнении студентами научно-исследовательской работы на кафедре химии и экологии	159
Семчак О.М., Максименко Д.Ю., Чкалов А.П. Особливості організації методичної роботи на кафедрі	160
Снядовский Ю.А. Визуальный ряд – как составляющая архитектурного практикума	161
Соколова Л.С. Методика проведення студентської наукової конференції до 100-річчя української революції 1917-1921 років	164
Солоненко И.П., Леонова А.В. Повышение качества организации проведения производственной практики	166
Старунова А.Л. Етика ділових комунікацій письмовими документами	167
Сташенко М.С., Акопова А.А., Полонська О.М. Особливості методики проектування житлового середовища	170
Степанюк Г.М., Галаган Л.В. До питання вивчення синтаксису на підготовчому відділенні з турецькомовними студентами	172
Твердохлібова Я.М. Художньо-графічна підготовка майбутнього вчителя образотворчого мистецтва: педагогічний вимір	174
Телічко Н.А. Системи дистанційного навчання у сучасній вищій освіті	176
Токарь В.О., Погорелов О.А., Марценюк О.І. Про особистості завдання з планування реальної території у проекті на тему «Благоустрій середовища» на 1-му курсі АХІ	178
Топал С.С., Луцишин О.А. Зимова школа урбаністики КНУБА 2018	179
Третьякова Н.М. Тестовий контроль та його використання для оцінки знань студентів з економічної теорії	180
Тюлькіна К.О. Всеукраїнські олімпіади як чинник формування конкурентних переваг вищого навчального закладу	183

Тюрикова Е.Н., Титинов В.В. Использование проектных матриц в средовом проектировании для формирования эмоционального знака среды	184
Усиченко О.М., Усиченко К.М., Роганкова А.Л. Особливості підготування студентів випускного курсу до ліцензійного іспиту КРОК-2 на кафедрі інфекційних хвороб ОНМУ	187
Фадєєва А.П. Автентичність як методична категорія у навчанні української мови як іноземної	188
Файзулина О.А., Беспалова А.В. Организация образовательного процесса на кафедре организации строительства	189
Фаріна Г.М. Дидактичні тести як об'єктивний метод контролю освітнього процесу у вищому навчальному закладі	191
Хіменес Сапата Ю.Д. Малюнки та мапи як вид наочності при навчанні англійської мови у ВВНЗ	192
Христоєва О.В., Канська І.О. Удосконалення системи методичної роботи в Харківському коледжі будівництва, архітектури та дизайну	194
Чабан Т.В., Чубач М.І., Верба Н.В., Гулла О.В. Особливості навчальної роботи на кафедрі інфекційних хвороб	196
Черкас Е.А. Алгоритм формирования учебно-методического комплекса дисциплины	197
Шкрабик И.В. Особливості енергетичної підготовки магістрів будівельного напрямку	198
Шотова-Ніколенко Г.В., П'янова І.Ю. Вироблення активних граматичних навичок у навчанні англійській мові	200
Шумков І.О., Цапріка Д.М., Галактіонов М.Є. Аналіз найважливіших складових діяльності кафедр	202